

Ö M E R S E V İ Ş

D E F İ N E C İ L E R

R O M A N

B U R S A

2008

ÖNSÖZ

Defineciler romanı, günümüzün çok yönlü sorunlarıyla baş başa kalmış insanların ata yurtlarında, sıra özlemi yaşayarak, giriştikleri bir yığın maceradır.

Define merakı ile başlayan ve ticaret hayatı ile devam eden bu keskin maceralar engin sınırların ötesine ulaştı...

Defineciler, adeta “Zaruret, adalet dinlemez!” sözünün başka bir şekilde ifadesi oldu...

Defineciler ile eski ve renkli kültürümüz, zaman perdesinin aralığından kendini göstermeye çalıştı.

Yine Defineciler, çağımızın ekonomik dünyasında mubah olan ticareti, dünya çapında dünyanın gereklerini; iş dünyasının entrikalarını, devlet çarkının zaman zaman tökezlediğini, basın ve yayının içinde bulunduğu yanlışlıkları, yine bazı kurumların kendilerini dev aynasında gördüklerini ifade etmeye çalışmaktadır...

Asıl Defineciler, üslubu, dili, tasvirleri, tahlilleri ile farklı olmaya özen gösterdi... Son zamanlarımızda, az okuma sorununa çözüm olma gibi çok zor işe girişti...

Müellifi, bütün bu iş ve işlemlerini yürütürken, bir yandan da uzun yıllar edindiği birikimini eserin içinde eritmeye, tıpkı şurup halinde okuyucuya sunmaya çalıştı...

Romanda Bursa tasvirleriyle okuyucu görüntü dünyasına çekilmek istenirken, ifadenin şiirselliğine özen gösterildi...

Defineciler, bütün bir dünyayı zayıf kollarıyla kucaklayıp götürmeye çalışan sıradan insanın fantezileri olarak da görülmeye mahkûm olabilir... Yine Defineciler, adeta bir zafer takı gibi okuyucunun karşısında görüp gururlandığı heyecan unsuru da olabilir...

Müellif, Defineciler'i hangi sözlerle ifade ederse etsin bunun fazla önemi yoktur; çünkü gerçek define birazdan kapağı aralanarak karşınıza çıkacaktır! İçinde bulduklarınız ile belki yetineceksiniz, belki havalara uçacaksınız, belki de sinirlenip sırtınızı döneceksiniz! Defineciler hem güldürür, hem ağlatır...

Saygılarımla.

Ömer Seviş

DEFİNECİLER

Okan, Akçağlayan'daki mütevazı evinde, kuş sesleri arasında gözlerini uykudan açtı. Açık penceresinden dolan çeşit çeşit kuş seslerine, bir de Uludağ'ın yaz – kış hiç solmayan koyu tonlu yeşilliği eklendi... O esrarengiz sesler ve zümrüt rengindeki yeşillik, Okan'ı kendinden alıp bir süre uzaklaştırdı... Bahar sabahının serin ve temiz havası, onun canına can kattı. Uludağ'ın zirvelerinde uçurtma gibi uçan bulutlar ağdıkça Okan'ın içinden bir ses yükseldi: "Ah keşke bir de işim olsaydı!" Bu hali, ona, ısırğan otuna çarpmış gibi geldi: Bir sağa, bir sola döndü, rahatı kaçtı, sesler de, yeşillikler de onu tatmin etmeye yetmedi. En sonunda kalktı, günlük bakımını hiç hatırlayamadan giyindi... Hanımı sabah temizliğiyle meşguldü. Küçük kızı Sude uyuyordu henüz, ama alnına bir küçük buse koydu ve hiç seslenmeden kapıya yöneldi. Ceketini omzunda, yumurta topuk ayakkabılarını bir nalın gibi ayağına takarak dışarı çıktı, dışarıda çift kale maç yapan minikler onu karşıladılar:

Mahalleli işine gitmiş, çocuklar uyanmış, sokak satıcıları seslerini iyice yükseltmeye başlamışlardı... Okan, topu görünce çocukluk günlerinin yırtık-pırtık topla oynadığı oyunları hatırlayıp daldı. Bu dalgınlığını çocuklar başka türlü yorumladılar ve ona "Okan Amca istiyorsan

gel sen de oyna!" teklifinde bulundular... Gülümseyen Okan, çocuklara teşekkür etti, dik bayırı aşağı doğru inmeye başladı.

Okan, epey yürüdüktan sonra bir semt kiraathanesinin önüne geldi. Kiraathanenin önü sulanmış, süpürülmüş, masalarının bir kısmı henüz dolmamıştı, ama dolu olan masalarda sabah mesaisi başlamıştı bile... Bu mesai, kahvehanedeki tatlı sohbetlerden tutun da, oynanan çeşit çeşit oyunlara kadar varan bir yelpazede kendini gösteriyordu... Okan içeri baktı, arkadaş grubunu görünce derin bir nefes aldı ve doğru yanlarına varıp selam verdi ve hemen oturdu.

Okan'ın selamını bile alacak vakitleri yoktu arkadaşlarının, zira kâğıtlar masaya inip kalkıyor, eller kös tokmağı gibi masaya çarpıyordu... Okan sessizce oturup seyretti, sonra içeri giren simitçiyi görünce açlığını hatırlayıp simit aldı, bir de çay ısmarlayıp simidini keyifle yedi... Neden sonra arkadaşlarından Arda seslendi:

- Okan! Oğlum hala aylak mısın len?

Okan önce duymadı sonra tekrar ettirdi ve aylak olduğunu söyledi... O zaman Arda gülümseyerek yine seslendi:

- Okan, oğlum gel bize takıl!
- Nasıl yani? Kâğıt oynamak için mi?
- Öyle değil oğlum, gömüye gitçez biz!
- Ne? Nereye gideceksiniz?
- Gömüye, gömüye! Yani define aramaya...
- Haaa şimdi anladım! Eeee, nasıl olacak?

- Kolay, sen yeter ki gel... Yalnız bize uyacaksın ve şartlarımızı kabul edeceksin...

- Şartlarınız ne?

- Şartlarımızı Afyonlu Selami Abi söylesin! Bu işlerin uzmanı o. Şimdi o dururken bizim kalkıp konuşmamız yanlış olur...

Selami elindeki kâğıdı masaya vurdu, oyunu kazandığını belli ettikten sonra, geri yaslandı ve derin bir nefes alarak söze girdi:

- Okan seni aramızda görmek isteriz, ancak bu define işleri netameli işlerdir... Zorlukları çok ve türlü türlüdür. Bu nedenle başında iyi düşünüp karar vermek gerekir... Aslında bu işleri buralarda konuşmak olmaz... Biz en iyisi kalkıp bir parkta, bir boş odada konuşmalıyız... Yerin kulağı vardır... Adam ava giderken bile işi gizli tutuyor, en yakınına bile söylemiyor. Biz define işi gibi bir sır dolu meseleyi uluorta konuşamayız...

Bu makul teklif üzerine arkadaşları yerlerinden kalkarlar ve Zümrütevler Camisinin parkında boş bir masada yerlerini alırlar. Parkta sabah temizliği yapılmış, çiçekler sulanmaktadır. Bursa tepeden kuş bakışı izlenmekte, Duaçınarı semtinin üstündeki puslu hava söze konu olan meseleye sıkıntı katmaktadır. Çaylar ısmarlanır, sabahın temiz ve nefis havası eşliğinde söze girer Selami:

- Define işi öyle bir iş ki, sırrına eren her insanı meftun eder, yani sevgilisine düşkün âşık durumuna koyar... Böylece bir sevgilinin birden çok taleplisi anlamına gelir ki, sevenlerin heder olması demektir... Bize, bu

nedenle, ağız sıkı arkadaşlar, canı kavi erler, korku bilmeyen Polatlar, fedakâr dostlar gerekir...

Can kulağıyla dinleyen arkadaşları nerdeyse çaylarını içmeyi unuttular... Esen serin rüzgâr, hem umut, hem sabır aşıladı... Çayları yudumlanırken Selami devam etti:

- Evvela bir ve beraber olacağız. İçimizde bir lider olacak ve o liderin sözü kanun sayılacak... Kimse kimseye of demeyecek... Batsak da, çıksak da kimse kimseyi suçlamayacak... Herkes herkese güvenmek zorunda... Kabul mü?

Arkadaşlar hep bir ağızdan "KABUL!" dediler... İçlerinden Okan söze girdi:

- Peki, arkadaşlar gömü denen şeyden umutlu musunuz?

Bu soru, ekibi biraz düşündürdükten sonra Selami tekrar söz aldı:

- Elimde dünya kadar harita, doküman, bilgi var... Bunların sadece birini açma başarısını gösterirsek bize yeter... Bana güvenin, ben Karun Hazinele'ni bulup çıkararak ekibin elemanıydım, ama bana yamuk yaptılar, sonra onlara da kalmadı... Şu piyasada anlı sanlı sermaye sahiplerinin çoğu bu işten pay alıp adam olmuştur... İçinde bir merakı olan varsa hemen sorsun, hiç çekinmesin...

Arda hafif kıpırdarak söze girdi:

- Ne zaman işbaşı?

Bu soru üzerine zaten lider pozisyonunda olan Selami hemen konuşmaya başladı:

- İşbaşı etmek size kalmış... Benim arabamın bagajı bir inşaat ustasının bütün gereçleriyle dolu, deposunda da benzin hakeza... Kimseye hesap verme gibi bir derdim yok... Siz de hazırlıklarınızı tamamlayın, akşama çıkarız...

Çaylar tazelendi, tereddüt edilen pek çok konu konuşuldu, artık kafalara takılacak bir soru kalmamıştı...

Yerlerinden kalkan arkadaşları doğru hazırlıklarını yapmak üzere evlerinin yolunu tuttular. Okan, demin hızla indiği yokuşu şimdi ağır tonajlı araba gibi çıkmaya başlamıştı, ama kendisi için zaten düşünecek zaman, evde hanımını ikna etmek için üretecek fikir gerekliydi... Her adım başı beynine hücum eden fikirlerden yokuşu nasıl tükettiğini anlamadan çıkıyordu ki birden bire define bulmuş kadar sevindi, çünkü makul bir gerekçe üretmişti kafasında. Tebessümle yürüdü, zile bastı. Özlem telaşla kapıyı açıp niçin erken geldiğini sordu. Okan oralık olmadan eve yürüdü, çocuğunu öptü ve oturdu... Ayakta bekleyen Özlem, sorusunu tekrar edince, Okan konuşmaya başladı:

- Hanım artık bir iş ile meşgul olacağım. Arkadaşlar ile tesisat işi yapmaya karar verdik. İş yeri uzakta olduğu için belki birkaç gün gelemeyebilirim. Siz dikkatli olun, gerisini bana bırakın... Ha, az kalsın unuttuyordum, harçlığım kalmadı, nasıl olsa çalışacağım, bana ödünç olarak bir bilezik daha ver... Çalışır öderim, belki daha iyisini alırım...

Özlem ayakta dinledi, gözleri doldu, ıslak elleriyle, tek bileziği kolundan sıyrıp oracıkta teslim etti. Belli ki

Okan bilezikleri teke indirmişti... Özlem'in bu hali Okan'a dokunmuş olmalı ki Okan tekrar konuştu:

Elbet fakirin yüzüne de bir gün güneş doğar... Bu yoksulluk bize kader değil... Bana güven! Bak seni Sultanlar gibi yaşatacağım günler de olacak...

Özlem tebessümle Okan'ı dinledi, ona güven verdi ve başarılar diledi. Yerinden kalkan Okan vedalaştı, kızını öptü ve hızla evden ayrıldı.

Okan, umut yelkenini hayal rüzgârıyla şişirmiş, rüzgarı arkasına almış kalyon gibi inişi inmeye başlamıştı... Çok geçmeden çarşıya vardı. Bileziği bozdurdu. Sigarasını aldı, bir iki de öteberi edindi ve doğru arkadaşlarının yanında nefesi aldı...

Selami ile buluştular, bir تنها odada oturup ön bilgi aldılar. Selami adeta Hammurabi Kanunları gibi ideallerini dikte etmeye başladı:

- Değerli arkadaşlar birazdan yoldayız. Biz hasta arkadaşımızı ziyarete gidiyoruz... Arabamızda bulunan bir buket çiçek bunun izahı... Yolda sorulacak sorulara ben cevap vereyim. Acele edip beni zorda bırakmayın... Arayacağımız define hakkında bir merakınız varsa, henüz erken. O konuda sırası geldikçe bilgi vereceğim... Bu işin raconu böyle... Hadi Allah yardımcımız olsun...

Selami'nin külüstür sayılacak arabasının direksiyonuna Selami; iki arkadaş arka koltuklara, ön sağa da buket çiçek yerleşti ve araba hareket etti:

Ankara asfaltına inildi, bir süre yeni yeraltı treni ile yarışıldı, sonra Turanlı ve Ümitalan rampaları çıkıldı. Arabada çit yok... Yolun sağında ve solunda çiçek açmış

meyve ağaçları, canlanmış tabiat, uzaktan görünen Uludağ'ın karlı zirveleri, Babasultan'ın sihirli yamaçları, kadifeyi andıran tarlalar, yolcuları adeta gayb âlemine götürmüştü ki Selami seslendi:

-Len Ağabey hiç konuşmuyunuz! Boğazım kurudu...

Canlanan iki arkadaş kendine gelmiş, su vermenin çareleri aranmaya başlamıştı, ama nafiye... Arabada içilecek su yoktu... Selami devreye girerek gülümsüyor ve olmayan suyun nereden getirileceğini söyleyip arkadaşlarını teskin ediyordu... Birazdan bir istasyonda durdular, ihtiyaçları giderildi, su alındı, yiyecek bir iki de şeyler sağlandı ve yola çıkıldı... Yol adeta insanı kendinden alıyor, uzay âleminin derinliklerine götürüyordu:

Yağ gibi akan çift yol genişlemiş, azap veren eski halinden uzaklaşmıştı... Her tarafta çiçek açmış meyve bahçeleri tabiatı adeta bir Acem halısına çevirmişti... İnegöl geçildi, sık ağaçlı kavak tarlaları hayretle izlendi ve çok geçmeden de Mezitler ile karşılaşıldı:

Burası yolun dağ ile vadi arasına sıkıştığı harika yer... Yolun solunda dik bayır çam ağaçlarıyla örtünmüş ve bir dağ höyüğü silüetine bürünmüş; sağında derinden akan dere, çam dallarından adeta görünmez olmuş... Bir gök var burada, bir de ıssızlık... Başka şeyi göremezsiniz... Yolculuk bu gayb âleminde epeyce sürdü, ıssızlık, nezahet, nefaset, garabet, ormanın ürpertici her hali bütün ayrıntılarıyla yaşandı... Han Duvarları şiirinde geçen "Dönüp kıvrılan yollar" mısrası esasen burası için söylenmeliydi... Araba yol alırken kâh aşağı, kâh yukarı

bakan yolcu gördüğüne doyamıyor, kaçırdığına da yanyordu... Göğe ser çeken ağaçlar zarafetin her çeşidini sunarken, orman denen o aziz varlığın kıymeti de böylece anlaşılmiş oluyordu...

Neden sonra orman zayıfladı, virajlar düzlüğe çevrildi ve kel sayılacak kırlıklar çıktı karşısına... Çok geçmeden de Bozüyük'e vardılar. Selami, usta bir şoför olarak memleketine doğru gitmenin heyecanı ile yolculukta fazla mola vermiyor, içinde, arayacağı definenin plan ve programıyla meşgul oluyordu. Bozüyük Bursa'dan epey farklı bir yer:

Fakir sayılacak çoraklığın içinde bina edilmiş, ancak demiryolunun geçmesi, sanayi şehirlerinin yakınında olması, burasını da sanayi şehri yapmış... Anlı sanlı fabrikalar, hatırı sayılır sanayi kuruluşlarıyla donatılmış...

Çok geçmeden Eskişehir'in engin düzlükleriyle karşılaştılar... Devasa tarlalar, arazinin üstünden geçirilmiş su kanalları, ekili alanların çokluğu, burasını önemli bir tarım memleketi konumuna yükseltiyordu... Derken arkadan bir ses yükseldi:

- Selami Ağabey defineden bir ses yok mu?

Selami dalgınlığını attı, az düşündü ve kafasındaki bilgilerin bir kısmını ortaya dökmeye başladı:

- Aziz Beyler! Çıkarmayı düşündüğümüz define çetelerden kalma yüklü bir altın... Yunan işgalinde halkın altın ve emaretini toplayan açığözler, saklayacak emin yer olarak, kaleye giden dehlizleri seçmişler... Ancak, kaleye giden çok dehliz var, biz bunların en doğru olanını

sececeğiz... Bütün dehlizler şehrin merkezinde kalmış, onların içine girmek için geceyi beklemeliyiz...

Bu arada Arda bir soru sordu:

- Selami Abi dehliz de ne?

- Dehliz, şehrin içinden, kalenin altına ve oradan tepesine kadar uzandığı söylenen gizli bir geçit, tünel, yol anlayacağınız... Afyon kalesi çok eski bir kale... Hatta bir rivayete göre, Osmanlı hazineleri belli bir süre bu kalede saklanmışmış... Şehrin ortasında adeta bir Newyork gökdeleni gibi yükseliyor... Kaleyi yapanlar şehrin kuşatılması anlarında yardım alacakları yolları, sıkışınca kaçmaya yarayacak geçitleri de ihmal etmemişler... İşte bu dehliz de bunlardan biri...

- Anaaaa! Bu nasıl bir şey! O zamanın şartlarıyla o dehliz nasıl kazılmış?

- Nasıl olacak, bütün insanlar Kralın kölesi olursa dehliz de kazılır, kale de inşa edilir... Hesap verme yok, acıma hiç yok, insanlarda hak arama bilinci hakeza... Böyle olunca Krallar da, Derebeyleri de aklının estiğini yaparmış ve başarmış...

Bu bilgileri hayretle dinleyen arkadaşları tekrar sordular:

- Selami Ağabey Kaleye nasıl çıkıyorlarmış?

- Kale'ye güney taraflarında kısmen eğimli yamaçlarındaki kayaları basamak şeklinde yontarak çıkarlarmış ki ben de iki defa çıktım... Epey bir dik bayır gidildikten sonra kaya merdivenlere varılır, iki yüz kırk iki basamak çıkılır ve kale kapısına dayanılır... Kalenin kapısında bir araba geçecek kadar yol bırakılmış, ama kale

bekçileri ve onların kırk boğum engellerini aşmak için ya elçi olmak gerekirdi, ya da onlardan biri... Başka türlü içeri girmenin imkânı yok, çünkü yaklaşık üç yüz metre yükseklikte bir dikdörtgenin üstü ayrıca surlarla çevrili... Surlar iç ve dış olmak üzere iki kademe...

- Şimdi harap konumunda olan kaleye çıkarsanız, bekçileri sizi karşılamaz ancak, atlarının su içtiği yalıklar, yem yediği yemlikler ve taşlara monte ettikleri demir halkalar sizi karşılar... Kalenin üstünden şehre bakarken içiniz ürperir, ayaklarınız kıyıya varmamak için direnir... Hele hele burçlarına girerseniz bir Uzay aracında sanırsınız kendinizi...

Okan yerinden doğruldu ve hayretini gizleyemedi:

- Vay beeeee! Ne yerlermiş oralar öyle... Her şey iyi de bize rahatlık verecekler mi Selami Ağabey?

Selami direksiyonda konuşmaktan yorulmuş olmalı ki bu defa itiraz etti:

- Dikkatli olalım biraz, Allah korusun çok da meşgul etmeyin beni... Her şeyin bir çaresi vardır, acele etmeyin. Birazdan kavşağa varacağız ve istikametimiz Afyon olacak...

Bu uyarıyla sesler kesildi, Kızılcahamam geçildi, mermer ocakları ve kaplıcalar şehri Afyon çehresini göstermeye başladı... Çok geçmeden de hava karardı, ufuklar daraldığından çevre fazla seçilemiyordu... Biraz sıkıcı gelen yolculuk nihayet şehrin girişinde bir mola ile kesintiye uğradı:

Benzinlikte ihtiyaç molası verildi, karınlar doyuruldu, Afyon Kaymağı tadıldı, epey süre sonra şehrin

merkezine geldiler. Şehir merkezi bahar güzelliğiyle canlılık içindeydi, ancak kıştan kalma sert soğuklar az da olsa gece kendini gösterdiğinden park تنها sayılacak kadar boştu. Selami arabasını boş bir alana park etti, Zafer Heykeli'nin yanına götürdü arkadaşlarını ve onlara uzun uzun anlattı... Sonra İstiklal Harbinde kullanılan topun önünde bir hatıra resmi çekti... Ali Çetinkaya Kız Enstitüsü'nün önünden geçti, eski Gedik Ahmet Paşa Kütüphanesi'nin olduğu yerlerde gezindi, onun aradığı artık dehlizin ta kendisiydi:

Bu alaca karanlık içinde, tek tük insanların gezdiği yerde aradığını bulmaya çalışırken orada çalışan şoför köylüsüyle karşılaştı... Bir garaj ve içinde söndürücüler ile nöbetçi personel hazır kıta gibi beklemekteydiler. Selami hasta ziyareti için geldiklerini, yanında iki de misafiri bulunduğunu söyleyip arkadaşlarını hemşerileriyle tanıştırdı... Artık oraları iyice gezebilir, çevreyi tarayabilirdi... Bu vesileyle garaja girdi, dip köşeyi iyice aradı ve dehlize, garajın içinde- hurdalığın altında rastladı... Garajın ne zaman yapıldığını sordu ve üç yıl önce oraya kurulduğunu öğrendi... Uzunca düşündü, iş çatallaşmış, define işi sarpa sarmıştı... Yeni plan veya planlar gerekiyordu ki bu da zamanla olacak işti...

Durumu arkadaşlarına açmadan önce bir atasözü söyledi: Yahu arkadaşlar bizde bir söz var: " Fakire taş yokuşta ulaşmış." şimdi tamı tamamına öyle... Bize sabretmek düşüyor...

Okan ve Arda donup kalmış, Selami moral bozukluğundan çaresizleri oynamaya başlamıştı... Sessizce

parka geldiler, Selami rahat etmeleri için otel önerdi, fakat Arda ve Okan karşı çıktılar ve yolculuk tersinden başladı:

Gecenin karanlığında Selami direksiyondan çekildi, Arda geçti... Epey sonra bir maket gibi koltuğa kurulu buket çiçek göze çarptı. Elini uzattı, tam aşağı savuracaktı ki Selami kalmasını ve işin ucunda başka formüller bulunduğunu söyleyip vazgeçirdi...

Artık iyice yorgun düşmüş bedenler kâh uyuyor, kâh uyanıyor ve yol almaya devam ediyorlardı ki Okan sordu:

- Selami Ağabey "B" planımız nerde bizim?

Bu soruyla Selami önce irkildi ve sonra toparlandı:

- Bizim planlarımız o kadar çok ki, alfabemizin her harfine bir, ya da birkaç tane tekabül eder... Onun için kimse endişelenmesin...

Arda soruyu değiştirdi:

- Bundan sonra hangi defineye gitçez?

Selami düşündü ve emin bir şekilde cevap verdi:

- Deminden beri beynim onunla meşgul... Ama kararımı vermiş bulunmaktayım artık, şimdi sırada Kaplıkaya Hazineleri var...

- Öyle mi? Nasıl bir hazine?

- Eski çete devrinden kalma altınlar, kayalardan birinde horasan kaynağıyla kapatılmış... Gerçi orası da zor bir yer, ama biz onu aşarız...

- Hemen oraya mı gideceğiz?

- Yok, yanımıza almamız gereken bazı şeyler var, onlar olmadan olmaz... Mesela bir taraftar bayrağı, yani biz birer holiganız ve şehrin hâkim noktasına bayrak

geriyoruz... İşte tam o anda bayrağın altında kaynağı söküp amacımıza ulaşmanın yolunu arayacağız... Gelen olursa siz tezahürat yapacaksınız, bayrağı sağlamlaştırmak için kayaya perçinlemek gerektiğini söyleyeceksiniz... Ben de kaynağı aramaya ve sökmeye devam edeceğim...

Bu makul plan üzüntülü arkadaşlarının içini yeniden ısıtmaya başladı... Selami'de çare tükenmiyordu hiç... Eninde sonunda bu işi başaracaklardı... Nihayet yolculuk bitmek üzereydi ki Turanlı rampasının başında Selami Usta İhtiyaç gidermek için arabadan indi ve ormanlık alana daldı. Gece bir hayli geçmiş, sabahyıldızı ufukta yerini almaya başlamıştı... Epey beklediler, Selami hiç görünürlerde yoktu... Yavaş yavaş telaşlandılar, inip çevreyi kontrol ettiler, sonra telefonundan aramaya başladılar, yok yok yok... Okan arabanın yanında kaldı, Arda bayırı aşağı hızla indi Selami artık yüksek sesle, bağırılarak çağırılıyor, ortalık inliyordu, ama nafile... Okan gide gide göl kıyısına vardı, bir kıpırtı duydu, daha konuşmaya kalmadan bir el ağzını kapattı ve teslim aldı... Neye uğradığını şaşırılmış, olup bitenden habersiz şekilde titremeye başlamıştı. Epey aradan sonra hakkında işlem yapılmaya başlandı:

Telsizle anons ediliyor, ekip isteniyordu... Okan daha etrafı görmeden, ne için yakalandığını bilmeden ekip geliyor ve apar-topar arabaya bindiriliyordu... Bindiği arabada yüzüstü yatan Selami ile karşılaşınca sevinmiş, meçhule gittiklerine de üzülmüştü ki araç komutanı sordu:

- Siz balık avlamak için geceyi seçtiniz dimi?

Yakalanmalarının maksadı anlaşılması, sıra savunmaya gelmişti:

Okan olduğu yerden konuşmaya başladı:

- Komutanım biz yolculuk esnasında mola vermiştik... Bütün taksiratımız bu. İsterseniz rampanın başına gidelim, orada bizi bekleyen arkadaşımız var...

Bu ifade üzerine ekip doğru rampanın başına yöneldi, orada arabayı ve bekleyen arkadaşlarını da alıp doğru karakola götürüldüler... Sabahı etmeleri için tavuk kümesini andıran nezarethaneye tıkıldılar... Daha kapının dışardan kilitlenmesi bitmemişti ki içerden sesler gelmeye başladı:

- No'lursunuz bizi buradan çıkarın! Burası çok havasız, dar ve basık! Dışarıdaki komutan gülüyor ve söyleniyordu: "Eeee siz onu balık hızsızlığına çıkmadan düşünmeliydiniz... Eşek cenneti iyi gelir size. Uslanırsınız..."

Artık çareleri kalmamıştı, Selami özür diliyor, arkadaşları büyük bir vukuatın olmadığına seviniyorlardı. Sonra Selami olup biteni anlattı:

- Susuz temizlik olmaz bilirsiniz... Göletin kıyısına su almak için vardım, adam beni kötü niyetli sanıp teslim aldı... Hepsi bu kadar...

Sabrettiler, sabah oldu, komutan ve nöbetçiler değişti... İçerden çıkarıldılar, ifadeleri alınmaya başlanmıştı ki araçlarının da aranması gerektiği söylendi ve araçları kontrol edildi... Kontrolü yapan erler bagajdan çıkan alet-edevata bakarak komutanlarını bilgilendirdiler. Komutan dinledi ve sonunda:

- Hııı demek siz gece kuşusunuz... Sağı solu elleyen, harabelerde altın arayan adamların ta kendisi bunlar... Söyleyin bakayım elinize ne geçti? Bir şey buldunuz mu, yoksa çoluk çocuğunuzun nafakasını boş yere mi heder ettiniz? Doğru söylerseniz sizi bu seferlik affederim, ancak bir daha bu işlerle uğraşmama sözü verdikten sonra...

Bu samimiyet ekibi yumuşatmış, direnmenin artık işe yaramayacağını anlamış olmalı ki Selami söz aldı:

Komutanım bir umut için bir kapı çaldık, ancak bütün kapılar yüzümüze kapandı... Sonunda kelleyi de üste koyacaktık nerdeyse... Sizin büyüklüğünüz karşısında bize de artık kem-küm etmemek düşer...

Komutan tebessüm etti ve erlere "Salın bunları!" dedi... Salındılar... Karakoldan çıktılar, Arda gülme krizine girdi, durmadan gülüyor ve ağzındaki baklayı çıkarıyordu:

- Allah aptal kulunu sevindirmek için önce eşşegini kaybettirir, sonra da buldurur ve sevindirirmiş!

Bu espri diğer arkadaşlarını da güldürdü... Yorgun argın evlerine vardılar, umutlar tükenmiş, moral sifıra inmiş halde... İyi haber bekleyenlere verilecek iyi haberleri yoktu...

Herkes imkânına göre dinlenmenin yolunu seçti...

Okan yatıp uyudu... Akşama doğru uyanabildi... Uyandıığında Sude üstünde geziniyor, bir şeyler anlatmaya çalışıyordu... Kızını öpüp sevdi, acıkan karnını doyurması gerektiğini söyleyip yerinden kalktı ve toparlanmaya başladı... Hanımı her zaman olduğu gibi sessizce işiyle meşguldü... Okan birazdan hazırlanıp dışarı çıktı...

Kendilerini bekleyen arkadaşlarıyla yine buluştular... Zira “B Planı”nın devreye girmesi gerekiyordu...

Ekip kahvehanede toplandı, taraftar bayrağı, takım forması, bere gibi kamufle etmeye yarayacak şeyler konuşuldu, iş bölümü yapıldı, araç-gereç gözden geçirildi, bir gün sonra toplanmak üzere dağıldılar... Artık ikinci toplantılarında her şey hazır olmalıydı...

Okan evine gelmek için her zaman tırmandığı yokuşu tırmanmaya başladı... Aheste aheste çıkarken rastladığı sokak satıcılarından öte-beri aldı... Ne de olsa evi vardı, tencerenin kaynaması, sofraya bir şeylerin konması gerekirdi. Evinin kapısına dayandı, kapıyı açan hanımı elindekileri hemen aldı, terleyen Okan'ı dinlendirmek ve terini kurutmak istedi. Okan fazla naza çekmedi, küçük kızıyla ilgilendi. Hanımına sebze kızartmasını söyledi, sonra da biraz geziye çıkabileceklerini ekledi... Hanımı yemekleri istediği gibi yapmaya başladı, ama gezme işine hemen onay vermedi... Gezmeye pek keyfi yoktu... Kocasını ısrar etti, gönülsüz de olsa Özlem Hanım razı oldu...

Okan kızıyla meşgulken yemekler geldi, yenildi, birazdan hazırlanıldı ve gezmeyi düşündükleri alana doğru çıktılar:

Okan kâh kızını yürütüyor, kâh kucağında taşıyor, Özlem Hanım elindeki çantasıyla biraz suskun, biraz ürkek, biraz da kırgın halde eşlik ediyordu... Akçağlayan sırtlarından Kaplıkaya'ya doğru yöneldiler, TOKİ konutlarının “Bursa Evleri” adlı şantiyeyi geçtiler... Şehri tepeden seyrederek bir hayli yürüdüler, Bursa Ovası sis içinde, Uludağ berrak haldeydi... Epey yürüdüler, sonra

Kaplıkaya vadisinde inşa edilmiş park ve Cazibe Merkezi ile karşılaştılar... Daha önceleri تنها kırılık olan bu izbe yerler, Uludağ'ın eteğinde bir ressam tablosu gibi yerini almış:

Dere ıslah edilmiş, çimlendirme, ağaçlandırma, dinlenme yerleri, Miniatürk, piknik alanları gibi saymakla bitmeyecek kadar güzel şeyler bir mantar gibi türemiş adeta... İnsan için sarf edilen emeğe de, masrafa da değmiş doğrusu... Takdir hislerini nasıl belli edeceklerini bir türlü kestiremeyen bu çift, hemen boş bir banka kuruldu, Cennet'in açık kapısından içeri girmiş gibi hissetti kendini... Kızları kâh yürüyor, kâh bahane ile ağlıyor, kah yerleri tirmalıyordu ki Okan Kaplıkaya boğazında bir dağ höyüğünü andıran ucube kayalıklara daldı... İçinden geçenleri henüz okuma imkânı olmayan hanımı söze girdi:

- Okan, bu kadar güzellik dururken, kayalardan haz alma zevkini de yeni keşfediyorum... Ayol o boğazda ne var Allah aşkına? Deminden beri, zirvelerde tüneklemiş kartal gibi, gözlerin dik dik orada... Garip zevk sahibisin doğrusu...

Okan, tebessüm ederek cevap verdi:

- Özlem Hanım, işsizliğimin verdiği mutsuzluk, güzelliklerin önüne perde oldu... Onlar birer kuşkonmaz, dedediken, ısrırgan otu... Vadinin kayalıklarını, vaktiyle dedelerimizin geçtiği Ergenekon boğazı gibi görmeye başladım... Kim bilir bakarsınız büyük kurtuluşlara, büyük hamlelere(?) vesile olur o kayalıklar... Zaman zaman bizim küçük aklımızdan büyük fırtınalar kopar işte şimdi olduğu gibi... Sıkıldınızsa özür dilerim...

Özlem Hanım bir değirmen taşı gibi ağır gelen bu cevabın altından nasıl kalkacağını düşünmeye başlamıştı ki Okan konuyu değiştirdi:

- Hanım bundan sonra geldiğimizde bir ızgara ve biraz da tavuk kanadı alıp gelelim, bak, fakir fukaranın mangalında tüten hep o. Bugünlük sadece tütsü teneffüsü ile yetinelim olmaz mı? Elbet bize de Allah kerim...

Özlem Hanım toparlandı, eşini daha fazla derin düşüncelere dalacak irdelemelerden kaçındı:

- Okan, canın sağ olsun! Gerisi önemli değil... Önce sağlık... Servetin de hayırlısı olsun... Saadet getirmeyecek servetimiz hiç olmasın... Şu anımız bile şükredilmeye değer çok şeyle dolu... Sen beni daha iyi bilememişsin... Bak sağlığımız sayesinde kilometrelerce yolu yürüyerek geldik, servet sahiplerinin büyük bir kısmı- ceviz yutmuş hindi gibi- ayağını basacak yeri bile göremez olmuş... Ben sağlığı o monotonluğa tercih ederim...

Okan biraz gezmeleri gerektiğini söyleyip bu duman içinde kalmanın doğru olmadığını hissettirerek yerinden kalktı, dumansız alanlarda hem konuştular, hem gezindiler, artık geri dönmenin yollarını aradılar... Zaten hazırlıklı gelmemişlerdi... Olup bitenler sıkıntılarını depreştirmeden başka işe yaramamıştı...

Yolda yürürken vızır vızır işleyen taksiler, kelli felli insanlar, varlığı dışına taşmış madrabazlar, sonradan görmeler, biraz da efendilerle karşılaştılar... Gerisi hep orta halli, orta halli, orta halli... Bizim kompozisyonumuz nereye gitseniz aynı. Halkımız aramayı, mücadeleyi, itirazı, ekmeği için savaşmayı sevmez. Rızkını elinden alanlara

engin hoşgörü içinde olur, oy için en iyi takla atanı alkışlar, sırtını sıvazlayanın niyetine bakmaz... Kimse de madalyonun öbür yüzünde bir bakir mıntika gibi kalmış bu dünya ile yüzleşmek istemez... İşte biz bu kadar gerçekçiyiz... Bizim entelektüelimiz bu kadar... Fazla söze ne hacet...

Evlerine vardılar, yorgunluğun etkisiyle erkenden uyudular... Ertesi sabah Okan kalktı, hazırlanıp doğru arkadaşlarıyla buluştu...

Selami eline arabasının anahtarını almış, gülümseyerek karşıladı arkadaşlarını... Aralarında kısa bir konuşma oldu, hazırlıkların tamamlandığı anlaşılınca arabaya bindiler ve doğru Kaplıkaya Boğazına... Zaten yakın olan bu boğaza kısa sürede vardılar. Arabayı bir noktada bıraktılar. Üstlerine birer göstermelik forma geçirdiler, ellerinde bir mahalli takımın bayrağı, sırtlarında küçük çantalar olduğu halde takımlarının sloganlarını ata ata yürümeye başladılar. Boğaza ulaşıldı, sabah olması nedeniyle ortalık tenha konumda, o noktaya yakın ev ve villalar henüz uykudaydı... Cazibe merkezi bomboş halde, günlük temizliği yapılıyor, uzaklardan hafif müzik sesleri geliyordu. Kaplıkaya boğazından gözüken orman, oksijen ve huzur üflerken, çeşit çeşit kuş sesleri ortalığı arenaya çevirmiş durumda... Çıglıklar, bağrışmalar, ötmeler gösteriyor ki kuşların sabah karın doyurma safhası... Birazdan yemlikleri şişecek, güneş yükselecek, sıcaklık artacak ve onlar da susacaktı...

Boğazın derinlikleri alabildiğine orman, Bakacak Tepesi'ne kadar uzanan patika, usta dağcıların ayak

izleri... amlar, kestaneler, yan yatmış ağaçlar, bahar havasının soğuk esintisi, derenin şırlıtısı birbirine karışmış... Sağ yakada Zeyniler, boğazı bekleyen Koroğlu... Belli ki buralardan Bolu Beyi geçmemiş! Burası iyi bir amlıbel... Vaktiyle eteler de burayı bunun için seçmiş...

Selami büyük bayrağı alıp, define olduğu söylenen büyük kayaya tırmandı. Yanına Arda'yı aldı. Okan hem çevreyi gözetliyor, hem aşağıdaki gereçleri yukarıya iletiyor... Başlarında takım şapkaları, dillerinde mahalli sloganlar olduğu halde bayrağı gerdiler, Selami bir sigara yakıp şehri seyre daldı:

Anaaa! Biz hep dağa bakmışız! Bir de şehre doğru bakmak gerekirmiş... Bu park da ne yle? İnsanı büyülüyor len! Ne zaman olmuş buralar böyle? şehir ne kadar büyümüş... Acaba bu millet, bu defineyi buralarda bırakır mıydı len! Yo yo yo sakın yanlış anlamayın... Okan manyetolu matkabı ver! Arda sen kimse geldiğinde bayrakla uğraş, ben de icabına bakayım...

Artık umutlu bir faaliyetir başladı... Dillerde dolaşan sloganlar hiç kesilmiyordu ki Selami parladı:

Angut musunuz len! şuracıkta kimseler yok, ne kafamı götürüyorsunuz boş yere...

Arkadaşları sustu, matkap çalışmaya başladı... Selami'yi perde arkasından izleyen arkadaşlarında tansiyon yükseliyor, kalp atışları hızlanıyor, her an il il altınların saılacağı beklentisi doruğa yükseliyordu... Selami kah susuyor, kah matkapla cebelleşiyor, henüz

müjdeli haberi veremiyordu... Bu çalışma devam ederken iki ormancı peydahlandı, gelip gelip yanaştılar:

-Selamün aleyküm arkadaşlar!

Selami kafayı çıkardı ve mukabelede bulundu:

-Va aleykümüselam! Hoş geldiniz efendiler! Size bir zararımız yok herhalde... Bizim takım seneye amatör kümenin bir üst kademesine çıktı da... Tanıtım hazırlığı yapıyoruz...

Dinleyen ormancılar, bir anlam veremediler, bayrak ve forma da birleşince ikna olmalarına yetmiş olmalı ki giderayak konuştular:

-Buralarda fazla oyalanmayın, ateş yaktığınızı görürsek biz de sizin çıranızı yakarız! Hemen toz olun buradan!

-AA! Üzüldüm doğrusu... Biz yanlıs adam değiliz be Abi... Bizim işimiz spor... Hem siz de bu şehrin çocuğu değil misiniz? Bizim fahri hizmetimizin karşılığı da bu mu?

Selami'nin bu çıkışı ormancıları iyiden iyiye ikna etmiş olmalı ki karşı mukabelede bulundular:

-Zaten öyle olmasa sizi anında defederiz buradan! Sözü fazla uzatmadan işinizi bitirin ve inin aşağı... Biz işimize gidiyoruz, bize laf getirmeyin...

-Yok, Abi siz ondan emin olun... Biz hemen gidiyoruz!

Ormancılar giderken susup bekleyen arkadaşlarına döndü:

-Ne dut yemiş bülbül gibi sustunuz öyle! Deminki angutluğunuzu şimdi gösterip sloganlarınızı atsaydınız ya!

Bu fırça üzerine slogan atılmaya başlanırsa da bu defa yarıda kesilir:

“Geçti Bor’un pazarı, sür eşeğin Niğde’ye!” derler böyle durumlarda... Siz kimseyi görünce o sloganları atın, şimdi değil... Belli ki daha iyi bir profesyonel olamamışız...

Bu fırçalar arkadaşlarını hem üzdü, hem eğitti...
Birazdan Okan:

-Selami Abi özür dileriz... Yeni öten horozlar da bizim gibi ilk ötüşlerini yüzlerine gözlerine bulaştırırlarmış... Azcık sabret! Sonunda seni üzmeziz...

Sonunda Selami de sustu, hem biraz dinlenmiş halde kaldığı yerden devam etti... Matkap çalışıyor, sert graniti andıran kayalar direndikçe direniyordu... Vakit ilerledi, denenmemiş yer kalmadı kayanın başında... Ne horasan kaynağına rastladı, ne de matkapta şarjdan eser kaldı... Sonunda çaresiz bir şekilde dışarı çıktı, bir sigara yaktı Selami ve dağı sessizce seyre daldı:

Ulan bu feleğin bütün tokadı bize mi ha? El âlemin ayağına takılır bu meret, bize gelince de sırra kadem basar... Yoksa yanlış kaya mı seçtik biz... Ama hayır, haritada olan bu... Demek ya çıkarıldı, ya da bize bir kelek yapıldı... Arkadaşlar aşağıya inmek zorundayız... Daha fazla oyalanmanın anlamı yok... Jandarmanın kancasına takılırsak bu defa affeden de olmaz... Bayrağımız şehre sunulmuş bir çiçek kabul edilsin...

Toparlanıp oradan ayrıldılar, parka gelip biraz dinlenmek istediler. Artık parkta mangallar yanmaya başlamış, piknik alanları cıvıl cıvıl dolmuş, insanlar ailecek saadet havuzunda yüzüyorlardı... Bizim defineciler ise azap bağından acı meyveler yiyerek teskin oluyorlardı... Sonunda Arda patladı:

Bizim sonumuz hep böyle mi olacak? Bitip tükendik biz... Yarın hapsi de boylarız bu gidişle... Çoluk çocuğumuzun karşısına da çıkamaz olduk... İyi bilmediğin işe niçin bu kadar güveniyorsun ve bizi de kendinle beraber yakıyorsun? Benim sabrım tükendi, artık size katılamayacağım... Hesabı gör ve beni bırak artık...

Ortalık bir anda buz kesilmişti... Okan susuyor, Selami'nin ağzını bıçak açmıyordu... Neden sonra çenesi titreyerek konuşmaya başladı:

Söyleyeceklerini bitirdin mi Arda? Ben kimseyi süslü zarfla davet etmedim... Siz her şeyi başta dinleyip kararınızı verdiniz ve geldiniz... Bulduğum defineyi size vermediysem yerden göğe kadar haklısınız... Ama karşılaştığımız her zahmete bu kadar tahammülsüzlük edecekseniz siz bu işlerin adamı değilsiniz demektir... Yanlış iş tutmuşsunuz... Devam edip etmemekte serbestsiniz, hesabınız da benden... Yolunuz açık olsun...

Okan sessizce dinledikten sonra tebessümle başını kaldırdı ve müdahale etti:

Durun bakayım! Yolun yarısında arkadaşlığı bitirmek, küçük sorunlara pabuç bırakmak, küçük insanların işidir... Arda tez canlılığı bırak, Selami Abi'yi üzmeylem... Bize yamuk yapmadı ki bu noktaya gelmiş olalım... Bence burada bir nokta koyalım... Yarın başka bir konuda, bir başka gömüde, ya da başka bir işte yeni bir sayfa açabiliriz... Umutlarımızı da karartmayalım...

Bu konuşmalardan sonra uzun bir sessizlik yaşandı, piknik alanlarının tütsüsü gittikçe çekilmez hal alıyordu, yoğun et kokuları içlerini kabarttı, derhal orayı terke

zorladı ekibi. Giderken, Arda'nın başı yerde, pişmanlığını ifade etti:

Sizi üzdüysem özür dilerim, güven konusunda bir sorun yok... Okan'ı ve kimseyi kırmak istemem... Yola devam...

Selami yorgun argın direksiyona geçti, sırtına geçirdiği formayı sıyırıp fırlattı, diğer arkadaşları da formaları çıkardılar, Arda atılan formayı aldı ve spor yapan kişilere vermek üzere sakladı...

Gerisin geri gelindi, evlere dağılacakları anda Okan bir yuvarlak masa yapmaları için arkadaşlarını ikna etti, Arda'nın evinde boş bir odada toplandılar... Karınlarını doyurdular, çaylarını içtiler konuyu döndürüp yeni arayışlara getirdiler... Okan söz aldı:

Evet, Selami Abi sizi dinliyoruz... Define deseniz define, ticaret deseniz ticaret, üretim deseniz hakeza... Ben hepsinde varım! Arda'da öyle... Siz ne dersiniz?

Selami artık iyice yumuşamış, içindeki gerginlik atılmış, yüzüne tebessüm gelmiş halde yerinde iki büklüm konuşmaya başladı:

Arkadaşlar size bu kadar külfet ve eziyet verdim, benden çektiğiniz yetmez mi? Bütün bunlar yetmezmiş gibi bir de ölüm mü bekliyorsunuz?

Ortalıkta hafif kahkahalar yükseldi ve Selami söze devam etti:

Doğrusu bana olan güveniniz beni sizden koparmadı... Ben bundan sonra sizin için çalışacağım, define işi olsun, ticaret işi olsun, üretim işi olsun size canımı feda edeceğim... Bu, şuracıkta söylenmiş bir söz

olarak kalmayacak, asırlarca yaşamış çınar gibi maziye saye salacak bir ant olacak... Bundan emin olunuz...

Okan sakın sakın sorularını sormaya başladı:

Selami Abi, şimdi bir üçüncü planınız var mı?

Selami hiç zorluk çekmeden cevaplamaya geçti:

Benim planlarım, bir makinelinin şeridinde dizili fişekler gibidir. Biri geçer, sıra diğerine gelir... Siz hiç merak etmeyin... Bana bir teklif getirecekseniz, ona da açığım... Ben arkadaş canlısı, dost hizmetçisi dervişim anlayacağınız... Sırtımda hangi yük olsa of demem... Yeter ki itilip kakılmayayım...

Arda yeniden söze girdi:

Bu sitemlerinizi etmekte haklısınız, sizden özür diliyorum... Bundan böyle sizin için bitsem de gam yemem, zira candan arkadaşlarım varmış benim... Her kararınıza onayım peşindir... Bundan müsterih olunuz...

Arkadaşlarını duygulandıran bu konuşma aynı zamanda Selami'yi de tetikledi ve içinde saklı bulunan define sırlarının bir kısmını dışa vurdu:

Değerli arkadaşlar bir öğretim üyesi gibi ben de bu dalda uzmanlaştım, doktora verdim... Hatta ordinaryüs bile oldum, ama küçük üçkâğıtçılara mağlup oldum... Bendeki güven ve iyi niyet, ayağıma bağ... Ama bundan böyle bu bağı çözeceğim, zira ayaklarım darp izine tahammül etmiyor artık... Benim kibrit cebimdeki bilgiler bile bir doktora tezine konu olacak kadar genişlikte define işini ihtiva etmektedir... Kafamda ve sırada o kadar bekleyen define var ki hangisinden başlayacağıma karar veremiyorum...

Mesela?

Mesela bir kaya definesi var en sıcak olarak... Şu anda da mevsim tam ona göre... Çünkü bu definenin olduğu yer uzun süren bir kış yaşar... Şimdi ancak açılmış durumdadır...

Allah Allah! Nasıl bir define öyle?

Nasıl olacak, adam zengin bir celep... Bölgeyi düşman işgal etmeye başlamış... Bağıra bağıra gelen düşman, İshak Paşa Sarayı'nın altın kapısını söküp götürdüğü gibi götürmesin diye, bir kayayı sabun kalıbı gibi oydurur, kasayı içine yerleştirdikten sonra önüne de kocaman bir sal taşını perde olarak kapatır... Orada sürü otlatan çobanlar kim bilir şu an, o sal taşına sırtlarını dayayıp uyuyorlar, ama çok yakınlarında olan çil altınlardan haberleri yok...

Heyecanlanıyor insan, bu yer ne kadar uzak?

Bu yer hem uzak, hem terörden de nasibini almış ıssız diyar... Buralara varmak için büyük tehlikelere göğüs germek lazım...

E peki siz ne diyorsunuz?

Bana göre şimdik bir rezerv olarak kalmalı burası, ekonomik olgunluğa hitap edecek kadar masraflı bir macera...

Nasıl yani?

Nasılı var mı canım... Kasa öyle bir kasa ki dövme çelik... Kapısında asılı bulunan kilidi beş kilo ağırlığında ve anahtarı olmadığı için kırmak gerekecek... Kasa ağır ve hantal, taşımaya gelmez, zaten kayalık alanda ne ile taşınır o kütle...

E peki oraya koyanlar nasıl koymuş?

Onların eski metotları günümüzde unutulmuş, kaybolmuş... Eski insanlar tek başına bir kuzuyu yiyorlarmış, şimdikiler fındık kadar yağı tehlike görüyorlar... Devir değişmiş artık... Eskilerle yeniler mukayese kabul etmez... Bu nedenle çok sayıda alet-edevat ile gitmek gerekecek... Çobanlar görmesin diye gece varılacak oraya, icabında dağda kamp kurulup yatılacak...

Kasada ne kadar altın varmış?

Kasada saklı altınlar bile iki hamal yükü Osmanlı sarı liraları... Doksan batman olduğu söyleniyor...

Peki, bu bilgileri nerelerden ediniyorsunuz?

Bilgileri edindiğimiz kaynaklar çok ve muhtelif: Yabancılar, buradan dış âleme göçenler, bizdeki meraklılar, arkeologlar, defineciler, vs. vs... Ben zamanla bu bilgileri toplarken daha bıyıklarım bile terlemiyordu...

O halde?

O halde şimdilik bir ticaret işimiz olmalı bana göre... Küçük pazarlama, üretim... Fazla risk almadan, çoluk çocuğumuzu de ezmeden, üzmeden, vakit buldukça bir hobi gibi bu işlerimizi de sürdürürüz... Zaten bu işi profesyonelce yapanlar böyle yapıyorlar günümüzde...

Böylece çaylar içildi, sigaralar yakıldı uzun uzun tefekkür edildi ve oturuma son verildi...

**

Sabahın serinliğinde Okan çayını yudumlarken sekreteri, telsiz telefonu tutuşturdu eline... Telefonun öbür ucunda Selami vardı ve Katar'dan sesleniyordu:

Alo! Nasılsınız? Bizi soracak olursanız iyiyiz, işler yolunda, akşam uçağıyla geliyoruz, Abdüsselam Beyefendiler de gelecek... Fabrikayı temiz, makineleri faal tutun... Elemanlar bir tarafa kaymasın! Define sucuklarına müşteri getiriyorum... Gereğini irica ederim... Hoşça kalın!..

Bu kısa müjdeli konuşma bir anda ortalığı alevlendirdi, sekreter şefleri, şefler ustaları, ustalar da bilumum elamanları haberdar etti:

Artık eksikler giderildi, hammaddeler yeniden getirildi, atıl makineler devreye alındı, mal sarfiyatı için müsait nakliyeciler çağrıldı, çevrenin temizliği gözden geçirildi, duvarların zedeli ve kirli kısımları kısmen yıkandı, kısmen de boyandı... Ardından Okan teftişe çıktı, şefleri yanında hazır bulundurarak son talimatlarını verdi. Kale şirketinin en son model arabası temizlendi, şoförü Grand tuvalet giydirildi, şefler ile sekreter için bir ayrı araba hazırlatıldı, buket buket çiçekler, şekerler ve kolonyalar alındı, hazırlıklar son kez gözden geçirildi ve hava limanında misafir karşılamak üzere yola çıkıldı... Havaalanına saatinden önce vardılar, bir protokol ile karşılamının hazırlıklarını yapıp tamamladılar... Huzur içinde beklerken uçak semalarda gözüksü, biraz tur attıktan sonra indi.

Neden sonra açılan kapısından yolcular inmeye başlamıştı ki aralarında Selami, tercüman ve Abdüsselam Hazretleri de gözüktü:

Hem merdivenleri indiler, hem kendileri için oluşturulmuş protokolü izlediler ve iniş işlemi bitince de doğru mahiyetin karşılama törenine iştirak ettiler...

Selami, Abdüsselam Hazretleri'nin sağ çaprazından yürüyor, tek tek Kale şirketinin elemanlarını sunuyor, tercüman anında aktarıyordu... Çiçekler sunuldu, VIP salonuna geçildi, gerekli ikramlarda bulunuldu ve hazır araba ile fabrikaya hareket edildi... Selami yolda Abdüsselam Hazretleri'ni her bakımdan bilgilendiriyor, Uludağ'ın eteklerini, zirvesini göstererek yeni projelerinin olduğunu, oralarda villa yapımına geçeceğini söylüyor, gerekirse güvenilir ortaklar alabileceğini ekliyordu...

Ağır ağır ilerleyen konvoy Abdüsselam'a epey şeyler dikte etmeye yetmişti ki şirketin idari binasına ulaşıldı... Orada küçük ikramlar edildi, ardından üretim tesisleri gezdirildi:

Bütün personel gecenin geç saatlerinde hazır kıta çalışıyor, arabalara mal yükleniyor, her taraf pırıl pırıl, bütün makineler tam kapasite işliyor ki gören gıpta eder... Abdüsselam'a çok detaylı bilgiler verildi, define sucuklarının alıcısının çok olduğu belirtildi. Avrupa'ya ihraç başladığında tesisleri büyütmenin gerekeceği söylendi... Kısaca Abdüsselam Hazretleri memnun bir şekilde ağırlanacağı Almira Otelinin yolunu tuttu... Otele eşlik edilerek götürüldü, odasına çıkarıldı, tercümanı yan

odada ağırlandı, bütün istekleri not edilip yerine getirildi ve odasına terk edildi...

Ertesi sabah Abdüsselam Hazretleri otelinden alındı, bu defa Uludağ yolculuğu için teleferik seçildi... Dağ, şehir, oteller, piknik alanları gezdirildi. Zirvede bir otelde konakladılar ve Define sucukları fabrikasının pazarlığı başladı. Çok geçmeden de iyi bir fiyata el sıkıştılar. Bu konuda atılmış bulunan adımı başka adımların da izleyeceğini gösteriyordu... Sırada villalar, Afyon'daki şekerleme fabrikası devreye girecekti...

Selami yorucu bir çalışmadan sonra Fabrikasını iyi bir fiyata satmış, yeni yatırımları için hem kaynak üretmiş, hem büyük kazanç sağlamıştı... Abdüsselam yolcu edildi, derin bir oh çekildi, şirket çalışanlarına bir veda yemeği tertiplendi, şirketin devrinden önce son kez toplanmaları oldukça hüznüydü, açılışı Selami Başkan yaptı ve bütün gözler yaşarmış, elde mendiller ıslanmıştı...

Değerli Arkadaşlarım! Mutlulukla büyük bir hüznü bir arada barındıran bu veda yemeğine hoş geldiniz!...

Alkışlar, hıçkırıklar konuşmasını engelledi, sonunda o da duygulandı ve mendil istedi...

Epey bir duraklamanın ardından sözlerine devam etti:

Yapmayın Allah aşkına! Beni iyi dinleyin... İçinizde bir endişe, bir korku varsa silin atın! Sizi satılık köyün adamları gibi satmıyorum... Anlaşmamız mazbut, her şeye rağmen bir aksilik olursa, gelen her elemanıma da kapım açıktır, mağduriyetiniz asla söz konusu olamaz... Peşinen konuşayım ki beni rahat ve huzurlu dinleyesiniz,

yemeğiniz de boğazınıza düğümlemeye... Bu fabrikayı sattım, para kazandım, sizi mağdur edersem benimki de vicdansızlık olur elbet... Ben o kişi değilim... Sakın içinizde böyle bir endişe taşımayın...

Şimdi başa dönüyorum! Mutluluk dedim! Çünkü büyük bir iş başardık... Parasız, pulsuz fabrika kurduk, çalıştırdık, sonra da satıp zengin olduk... Bu zenginlik ve kazanç sadece şirket sahiplerinin değil; ülkemizin, milletimizin, sizin, bizim... Bundan güzel bir şey mi olur? Bu nedenle size minnettirim! Sağ olun, var olun!

Bir de "Büyük bir hüznü!" dedim... Çünkü saat gibi işleyen bu kuruluş, belki eski durumundan daha iyi çalışacak, ama Selami'nin prensipleriyle değil, Okan Bey'in babacanlığıyla, Arda Bey'in disipliniyle değil; kendi metoduyla işleyecek! Camia özelliğimiz artık olmayacak... Bir İngiliz, bir Arap size direktif verebilecek... Ama olsun biz buna da alışmalıyız, dünyanın her yerinde bu var, bizde de olmalı ki ekmezsiz olanlar da ekme yesin!... Biz şimdi Doğru Afyon'a geçip ya fabrika satın alacağız, ya da yeni bir fabrika kuracağız...

Sözleri alkışlarla kesilir, konuşmayı daha fazla uzatmak istemeden bir iki ilavede bulunur:

Fabrikalarımızı yurtdışı ve yurtçinde yeni yeni noktalarda kurmaya devam edeceğiz! Size bu müjdeli haberlerimiz hep devam edecek! Hadi şimdi hüznü bırakın, şen şakrak havada yemeğinizi yiyin! Afiyet olsun...

Alkışlanır, alkışlanır, alkışlanır ki sormayın gitsin... Hüznü ve hıçkırık hiç bitmek bilmez... En sonunda Selami Bey tekrar hitap eder:

Değerli Arkadaşlar! Eğer onay vermiyorsanız, tesisi satmayayım! Ama o zaman da sadece siz ekmeğe yersiniz, çocuklarınıza iş alanları ve umut kırıntıları kalmaz! Tercih sizin!

Bu çıkış duygusallığa son verdi, yeni bir hüznü vesile oldu, zira Selami Başkan fabrikayı satmaktan vazgeçme noktasına gelmişti... Personel adına söz alan bir şef kısa konuştu, son noktayı koydu:

Değerli Başkanım, Fabrikamızın Yönetim Kurulu Üyeleri, Muhterem Çalışma Arkadaşlarım, ifade edilmiş bulunan dilek ve temenniler için minnettarlığımı arz ederim... Tabi ki patrona sermaye, işçiye de iş gerekir... Bu terazi dengesi gibidir... Bizim terazimiz dengelenmiş, endişemiz kalmamıştır, yemek tertiplenme inceliğini gösteren yönetimimize teşekkür ediyorum, hamlelerin hayırlara vesile olmasını diliyorum, afiyet olsun diyorum...

Alkışlar eşliğinde yemek faslı başladı... Yemek yenildi, vedalaşma oldu, bir miktar duygusallaşma daha yaşandıysa da eskisi kadar olamadı ve toplantı dağıldı, vardiyesi olan işe, diğerleri evlerine gitti...

Okan, Selami ve Arda bir mutluluk çayı içmek üzere sakin bir kıraathane aradılar ve gide gide eski semt kahvehanesini buldular:

Burasını bulmalarındaki esas gayelerinden biri de başarılarının ses getirip getirmediğini öğrenmek, dünyanın işsizinin bu gün patron olduğunu göstermek, bir mutluluk haberi sunmak, eskinin biraz da olsa intikamını almak vardı içlerinde... Doğru bir masaya geçtiler, çevreyi ince ince süzdüler, eskilerden pek kimse kalmamış gibiydi...

Gençler de onları tanımadı... Kahveci de değişmişti. Garson yanaştı, ne içersiniz abi, dedi ve ekledi, oyun kâğıdı da vereyim mi? Oyun kâğıtları kaldı, çaylar sipariş edildi... Selami söze girdi:

Anaaam, ben sanıyordum ki bizi kapıda karşılayacaklar... Uzun zamandır ayak basmadığımız bu mekân ne kadar da yabancılaşmış bize... Burada bir de kâğıt mı oynanırmış len! Hadi çabuk çayları için, kalkalım... Sanki Arap'ın parasını değil de bunların parasını almışız biz... Bu insanlar ne kadar hasut... Alkış dururken, bu kadar buğuz olur mu? İçlerinde bizi tanıyan hiç mi yok... Afyonlu Selami'nin çayını az mı içti bunlar... Bu nankör herifler ne kadar da duygusuzmuş...

Apar topar çaylar içildi, hesap ödendi ve kalkıp dışarı çıkıldı, yolda Okan söze girdi:

Arkadaşlar, biz zengin olduk ama tam patron olamadık galiba... İlgii bekleyen o insanlara önce biz ilgi gösterseydik... Onlardaki o kompleksi önce biz ayıklayaydık ve sonunu onlara bıraksaydık daha iyi olurdu herhalde...

Bu çıkış makul karşılandı, Arda da duygularını ifade etti:

Eeee doğru... Bu insanlar eziklik hissettiler... Allah herkese bize verdiği mal ve parayı vermez... Biz oraya gitmişken ilk hamleleri yapıp sonra karşı tarafın atağa geçmesini beklemeliydik... Ama olsun, bütün bunlar bizlere birer ders olur... Daha çok işlerimiz, çok hamlelerimiz var. Önemli olan hatalarımızdan ders çıkarılması...

Selami hem yanlış yaptığına üzölmüş, hem de yetişkin arkadaşlarınınca olgun bir şekilde uyarıldığına sevinmişti, tebessümle konuştu:

Benim sırtım yere gelmez arkadaş, çünkü sizin gibi entelektüel yapıda babacanlarım var... Kırsam da, sararsınız... Bir anlık içim dolu, uluorta gittim işte... Bu zenginlik ve para insanı biraz değiştiriyormuş Len! Dikkatli olalım... Ancak bir başka gün o kahvehaneye, tam dolu saatinde, baklavalarla, şekerlerle, sigaralarla gidip o milletin gönlünü alalım... Olmaz mı?

Oluuuur!

Bu mutlu sonla vedalaşıp evlerinin yolunu tuttular. Vakit ilerlemişti, yorgun bir günün ardından eve gelip, ev halkına karışmak, ev sorunlarına dâhil olmak, eski ortamlardan kopmakta da ayrı bir fazilet vardır:

Okan evinin ziline bastığında Özlem'le Sude birlikte karşıladılar, duygusalıklar yaşandı, neden sonra içeri geçip ayakkabılarını çıkardı, yorgun argın lavabonun yolunu tuttu... Annesi Sude'yi babasından biraz koparmak istedi, ama o gölge gibi takip etti babasını... Belli ki baba çok özlenmiş... Aslında birlikte olmaları gerekirken, daha eskinin adet ve alışkanlıklarından tam kopamamışlar, bir ayakları daha köylölük çemberinden çıkamamıştı... Köylü olmak başka, köylü kalmak başka... Bizde insanlar köyden kopsa da yine köylü kalmak gibi bir ham tercihi kültürün bir gereği sayar ki, bu yanlıştır...

Okan bir tatil gününe alabildiğince gezme sözü vererek yatağına çekildi... Yatar yatmaz da uyudu... Artık şimdi ne kira derdi, ne işsizlik korkusu, ne de ev halkına

karşı bir ezikliği vardı... Özlem Hanım dünyalar tatlısı olgunluğu ve uyumu ile bu mutluluk tablosunun baş ressamı gibi köşe başında duruyor, ama hiç hissettirmiyordu... Sude babasının saçlarını okşadı, onu bir Sindi bebeğe çevirmek üzereydi ki annesinin uyarılarıyla odasına çekildi...

Okan ertesi sabah erkenden uyandı, kalktı, daha hazırlıkları tamamlanmamıştı ki telefonun çalması üzerine doğru fabrikanın yolunu tuttu. Evden çıkarken o eski günler, sokak çocuklarının oyuna davet edişi, işsizlik günleri gözünün önünden geçti. Çalıştırılmış, soğutulmuş, temizlenmiş arabasına doğru yürüdü, şoförü kapısını açtı, arabaya binerken selamladı, bu defa kendisini uğurlayan yoktu... Sude uyanamamış, hanımı da sabah işlerine dalmıştı...

Yolda gelen ikinci telefon devir teslim işlemlerinin yapılacağını söylüyor, bu nedenle çok yoğun bir işin kendilerini beklediğini öğreniyordu... Çevreyi selamlayarak gitti, kedisini bekleyen personelin ve arkadaşlarının sevgi ve ilgi odağı olmuş halde iş yerine girdi.

Artık ön anlaşma gereği devir-teslim işi yapımına geçilmiş, paranın transferi konuşulur olmuştu... Bütün işlemler başarıyla tamamlandı, şirket artık Define olarak ürettiği sucukları SELAM şirketine devretmişti, ama isim aynı kalmıştı... Arap komşu ile samimi olunmuş, kredisi sağlanmış, inşaat şirketi planlanmış, bir şekerleme fabrikası kurmak ve ortak işletmek için mutabık kalınmıştı.

Selami çok acele olarak bir helikopter kiraladı, bu aziz ortağı Afyon'a ulaştırdı... Orada bir tanıdığın imalathanesine götürdü, şekerli ve kaymaklı ürünlerden tattırdı, her atılıma ikna etti... Derhal bir emlakçıya arsa sipariş edildi, ardından gerekli ön hazırlıklar için girişim başlatıldı...

Artık kendi memleketinde olmanın bütün avantajlarını kullanan Selami yıldırım hızıyla üretime geçmeyi planlıyordu... Üretilecek mamullerin adını da, bir gece sıkıntısını çektikleri nezarethaneden dolayı "NEZARET ŞEKERLERİ" koydu... Bu çok anlamlı çıkış, bileni güldürüyor, bilmeyeni kışkandırıyor...

Arap dostunu yanına alan Selami Uludağ sırtlarında villalık arsalar buldu, villa yapıp yabancılara pazarlamaya başladı...

Artık kısa sürede Afyon'daki Nezaret Şekerleri üretime geçti, ilk parti mallar çeşitli Arap ülkelerine satılmaya başlandı... Afyon Kaymağı, çeşitli tatlıları ürün yelpazesinde önemli bir yer işgal ediyordu... Selami elindeki parayı, harcamadan yeni yeni yatırımlar gerçekleştirme başarısı göstermiş, bir holding olma yolunda hızla ilerlemişti...

Selami arkadaşlarıyla bir toplantı yaptı, Balkanlara ve Türki Cumhuriyetlere açılmaları gerektiğinde prensip kararı aldı... Ardından doğru Romanya'ya uçtu... Orada eski bir demir-çelik tesisi satın aldı. Tesisi Avrupa'dan getirttiği yeni alet ve makinelerle sıfırladı ve çalıştırmaya başladı... Yuvarlak ve yassı mamullerin büyük bir kısmını Çin'e pazarladı... Bu tesislerin başına Arda'yı koydu ve

yurda döndü... Artık Selami tohum eker gibi tesis kuruyor, gece gündüz ayağını katlayıp oturmaya fırsatı olmadan devamlı atılım peşinde koşuyordu... Uçaklarda, havaalanlarında, VİP salonlarında eskinin anlı-sanlı iş adamlarından aşağı yanı kalmıyordu...

Selami Arnavutluk'a geçti orada bir DOK satın aldı, adını "DOKA TAHİR EFENDİ" koydu... Zira bu ad İstiklal Marşı şairi Mehmet Akif'in babasının memleketinde ve babasının adına hürmeten yapılmıştı... Çok geçmeden faaliyete geçen bu dok, Avrupa'ya yat, tekne gibi deniz taşıtları yapıp pazarlamaya başladı...

Selami GAP bölgesinde topraklar kiraladı, organik üretim yaparak Japonya'ya, Amerika'ya organik ürünler pazarladı... Doğunun ve Güneydoğunun canlı hayvan potansiyelinden yararlanarak pastırma, sucuk, salam, sosis tesisleri kurdu ve pazarlama şirketlerini geliştirdi...

Uludağ eteklerinde-büyük bir şırıltıyla akan kaynak suyunu tapusuyla alarak- memba suyu imalatına geçti ve Arap ülkelerine pazarladı... Daha sonra bu tesisi SELAM şirketine pazarladı... Romanya'nın petrol arama şirketleriyle anlaşarak, Kazakistan'da petrol arama işine girdi, çıkardığı petrolü yurda getirme başarısı gösterdi... Konya'da kurduğu makarna ve bisküvi fabrikasının mamullerini Türki Cumhuriyetlerde açtığı marketlerde avantajlı bir şekilde pazarladı, marketler zinciri oluşturdu, çalışanının sayısı oldukça kabardı... Çok geçmeden de "GÖMÜ HOLDİNG" adıyla piyasada yerlerini aldılar...

Selami artık Selami Patron, Selami Efendi, Selami Bey, Selami Baba adıyla anılmaya başlamıştı... Ancak

bizim ÷lkemizde bir insan varlıklı hale gelir de göze batmaz mı?... Selami de bütün bir ÷lkenin, milletin, hatta muhalefet partilerinin, bazı sivil örgütlerin diline pelesenk olmuş, cemaziyülevveli araştırılmaya başlanmıştı... Bu konuda en meraklı gazeteler, muhalefetin paralelinde yürüyen medya özel elemanlar görevlendirip bir gayrı meşruluk olup olmadığını aydınlatmaya çalıştılar... Çok geçmeden de bir ünlü gazete ile onun ekranı, sevenlerine ilk müjdeyi verdi:

“GÖMÜ HOLDİNG’İN SERMAYESİ
DEFİNECİLİĞE DAYANIYORMUŞ!”

Bu haber birden bire koca Holding’in başına kaynar su dök÷lmüş gibi oldu... Başta patronlar rahatsız oldular, hemen hukukçular arandı, akıl danışıldı... İlgili gazete aranıp haberin kaynağı soruldu, yeterli bilgi alınamadı... Detayın gelecek sayılarda verileceğı ile yetinildi...

Patronlar ÷lkenin en yeterli hukukçularını arayıp yapmaları gereken şeyleri merak ettiler... Bu ani çıkış, bu şok haber en çok da onları etkilemişti... Sanki büyük bir günah işlemişler, dünyanın talanını etmişler de kendilerinin de bundan haberleri yokmuş...

Patronlar yakın çevrelerinin yüzüne rahat rahat bakamaz oldular... Kendi öz evlatları, hanımları, akrabaları bile ortaya atılan iddianın doğruluğundan emin gibiydi... Holding çalışanları, bu kurumla ilişki içinde olan anlı sanlı kuruluşların şüpheli bakışı, irdelemesi, tiksinti duyarak yaklaşımı artık art arda gelmeye başladı...

Holding ertesi günü bütün medyaya, bütün ajanslara bir basın toplantısı ile çıkan haberin mesnetsiz,

dayanaksız, yanlış ve uydurma olduğunu, şayet varsa belgelerini de sunmaları gerektiğini söyleyip “Müddei, iddiasını ispatla mükelleftir!” sözleriyle cevap verdi...

Artık bir hukuk savaşı başlamış, bütün medya vicdanının elverdiği boyutlarda konuyu işlemeye başlamış, “kimi nalına, kimi mihına vurup” özel çıkarlarını korumaya geçmişti...

Medyada olan bu hareketlilik, reklam dünyasına, tiraj aritmetiğine, hükümet uygulamalarına, muhalefet toplantılarına hareketlilik getirdi... Medya gücünü göstermiş, tebessümlü suratlar husule gelmiş, malzeme bulmakta güçlük çekenlerin eline malzeme geçmiş, iktidarın önüne bir takoz daha atılmıştı...

Muhalif kanatlar için şu kanaatler hâkimdi:

Zaten iktidar korumasaydı bu holding bu kadar büyür müydü? Hele hele vergileri, ihaleleri de araştırsın... Bakalım altından neler, kimler çıkacak?

Bütün bunlar bazılarını çiftetelli oynattı; ama ülke ekonomisinin bundan olumsuz etkilenmesi, borsanın düşmesi, faiz ve enflasyonun tırmanması bu özel meraklıları ilgilendirmedi... Onlar için şimdilik bu salt hakikat, henüz ispatı olamamış bir iddia, basın-yayın dünyasında olumlu dolaşım, medya babalarının tebessümlü aferini önemliydi...

Bir kaşık suda koparılan fırtına holdingin işlerine ve satışlarına yansımış, siparişler azalmış, ödemeler aksamış, çalışanlarının rahat ve huzuru zedelenmişti... İş dünyası için gerekli olan müsait ortam gitmiş, onun yerine karmaşa hâkim olmuştu... Bundan sonrası sudaki balığın işine

dönmüştü... Medya patronları bu örtülü haberi çok geçmeden büyük puntolarla açmaya başladılar:

“ GÖMÜ HOLDİNG'İN SAHİBİ SELAMİ, DEFİNE MERAKLISIYMIŞ VE JANDARMADA SABIKASI OLAN ZANLI İMİŞ... KİM BİLİR DAHA NELERİ ÇIKACAK?”

Medya elinde çok şey varmış gibi davranıyor, ortalığı yakıp yıkıyor, gelecekte kendisinden korkmayacak kimselere de gözdağı veriyordu...

Bu ikinci çıkış, işin iyice tuzu biberi oldu... Hele hele yakınları, Selami ve arkadaşlarının bir zamanlar defineyle ilgili olduğunu bilenler tamamen inandılar, susup arkasını beklemeye başladılar... Öyle ya bu kadar servetin kaynağı başka türlü nasıl izah edilebilirdi?

Şirketin Yönetim Kurulu tekrar toplandı ve çıkış yolları aramaya başladı, en ehil hukukçularla, davanın yenilenmesine, iddiaların ivedilikle çürütülmesi için gereken yerlere başvurulmasına karar verildi.

Selami Söz aldı: Arkadaşlar bir siyasi eğilim içinde olmadan bu saldırılara maruz kaldık. Ya siyasi eğilimimiz olsaydı, banka kredileri kullansaydık, gerçekten yanlışımız olsaydı ne yapardık? Olmadan bu kadar zorluklar içine itildik, ya olsaydı ne olurdu? Herhalde yanlış yapmış olsaydık bu hallere düşmezdik, diyorum ben...

Avukatlar devreye girdi, Emniyet, Jandarma, Mit ve Savcılıklardan raporlar çıkartılması kararlaştırıldı... İyi giyimli, anlı sanlı avukatlar, yüklü paralarla dava üstlendiler, dilekçeler yazıldı, Bond çantalara kondu, siyah gözlükler takıldı, Hamır cipler kullanıldı... Dava nerdeyse bir asrın davası olmuş, “Ateş düştüğü yeri yakar!” misali

herkes günlük işinde gücündeyken Gömü Holding patronlarını adeta sıtma nöbetleri tutuyordu...

Kapısı çalınan kurumlar cevap vermekte zorlanıyor, yarım saatlik bir iş için dilekçenin cevap verme süresi olan on beş gün sonuna kadar kullanılıyor, bu da yetmiyor, dilekçenin cevabı ele teslim edilmiyor, posta ile gönderme gibi bir yol tercih ediliyordu... Artık postacıların yolu bekleniyor, kimi zaman beklenen cevap yerine açıklayıcı bilgi istenerek sürenin bir o kadar uzaması ihtimali tekrar belirliyordu... Bu durum yaklaşık altı ay sürdü, beklenen evrak tamamlandı, hem bir basın toplantısı ile kamuya ve medya kuruluşlarına duyuruldu; hem de mahkemelere elden belge olarak sunuldu...

Ortaya atılan iddialar yapacağı kadar tahribat yapmış, iddiada bulunanlar, bu iddiayı başlatanlar rahat rahat işlerine devam ediyorlar, belgelere pişkince cevaplar veriyorlardı...

Sonunda şirket aklandı, ancak kafalarda oluşan karışıklıklar, kalplerden silinen sevgi bir daha eski seviyesine ulaşamadı... Verimlilik azaldı, ahenk uçtu, şevk kaçtı; patronları mide krizleri tutmaya başladı... Çok geçmeden Selami doktora gözüktü:

Tahlil sonuçları, doktor raporları aynı noktada birleşiyordu: KAN-SER...

Bursa'nın nemli ve sıcak günlerinde konak bir doluyor, bir boşalıyordu... Artık bitip tükenmek bilmeyen enerjisiyle Gömü Holding'i ortaya çıkaran SELAMÍ için rahmet dileniyor, ruhuna Fatihalar okunuyor, bolca methiyeler diziliyordu... Hakkında bütün zamanların en iyi sözleri söylendi, ruhu göklere çıkartıldı, arkada kalanları bile şaşkırtan bu acı dindirici sözler, zaman içinde, buza yazılan yazı gibi hükmü kalmadı... Moda olarak söylenmiş, mevta orada olmadığı için ölçüsüne dikkat edilmemiş, söyleyeninin çenesinin gücüne, vicdanının derecesine göre bir grafik çizmiş, ardı da boş kalmıştı...

Nedense bizde genelde böyledir:

Bir insan ölene kadar her hınzırlıkla karşılaşır, öldükten sonra kıymete biner... Sağlığında gördüğü asık suratlar, öldükten sonra tebessüm saçmaya başlar... Sağlığında kendisinden esirgenen takdir hisleri, ölünce inci gibi saçılmaya başlar... Velhasıl biz adamı önce öldürür, sonra güldürürüz!...

Okan ve Arda kan çanağına dönmüş gözleriyle gelenleri karşılıyor, yorgun, rahatsız bedenlerini ancak yaslanarak dik tutmaya çalışıyorlardı... Adeta birer çuval gibi duruyorlar, ilgiden bile rahatsız ve bitik durum sergiliyorlardı... Yanlarında doktorları kısa aralıklarla gelip kulaklarına eğiliyor, tavsiye ve uyarılarda bulunuyor, birer bardak su verilip ilaçları içiriliyor, tansiyonları ölçülüyor, şekerlerine bakılıyordu.

Bu da yetmezmiş gibi, şefler, muhasebeciler, sekreterler acil randevu talebinde bulunuyorlar, bazen alabiliyorlar, bazen de alamıyorlardı... Bu haleti ruhiye içinde olan kişilerden alınan randevular da amacına ulaşmıyordu, gerisin geri dönüyor ve böylece alınmak istenen randevu, sorun yumağı için ucu kaçık ipliğe dönüyordu...

Hayat öyle bir hale gelmişti ki, emanet canlar kafeslerine sığmıyor; yırtık çuvaldan saçılan hububat taneleri gibi devamlı gözü yeri arıyordu... Yer yer yer... Ne yerse o yer...

Artık yavaş yavaş taziye harareti düşüyor, holding sorunlarına daha sağlıklı bakma fırsatı doğuyordu... Bir dağ gibi duran Selami gitmiş, yıkılan setin çevreyi sele boğması gibi büyük bir tahribat açılmıştı... Büyük insanlar işte böyledir:

Ölünce, ya da aradan çekilince yokluğu belli olan kişilerdir onlar... Selami'nin yeri çok belliydi... Holding sırları, keskin kararlar, engin sabır, güçlü ikna etme yetisi, sınırsız kredi gücü, güven saçan olgun kişiliği birden bire yok olmuştu... Işığın sönüp çevreyi karalıkta bırakması gibi sıkıntılı bir durumdu içine düştükleri durum... Selami'yi vakitsiz bulan ölüm, yerine yenisini koyma fırsatı vermemiş, diğer ortaklarda da henüz onun meziyetleri teşekkül etmemişti...

Telefonlar çalıyor, postacılar sık sık uğruyorlar büroya, idari heyet toplantı için hazırlıklar yapıyordu... En sonunda toplantı için karar alındı ve çok geçmeden de beklenen toplantı oldu:

Okan, toplantıyı başlatmak üzere söze bir türlü giremiyor, yanında içi çiçek demeti ile doldurulmuş Selami'ye ait boş koltuk, adeta boğazına düğüm oluyordu... Okan'ın göz pınarlarından yuvarlanan gözyaşları birer inci taneleri gibi göğsünden süzülüyor süzülüyor süzülüyordu... Nihayet son hamleyle kendini topladı ve konuşmaya başladı:

Holdingsimizin değerli yöneticileri ve çalışma arkadaşlarım Selami 'siz bir toplantıyı açmanın bana nasip olması bahtsızlığınızı yaşayarak toplantıyı açarken sizleri selamlıyor, toplantının hayırlara vesile olmasını diliyorum!

Artık çok ağlamak, hüzünlenmek zamanı geçti... Yeteri kadar ders aldık... Şimdi toparlanma zamanı:

Biz toparlanmayı başarırız, Selami yeniden dirilecek, her çayımızda, her sohbetimizde aramızda olacak... Zaten, bize rehber olmak üzere bıraktığı engin bilgi birikimi hep yardımcımız olacak... Artık, ben de dâhil, herkes gözyaşı yerine ter akıtacak... Bizi bu kurtarır! Bazı şirketlerin tasfiyesi, bazılarının satışı, bazılarının da daha güçlü bir şekilde takviyesi gerekebilir...

Çevrenin manidar bakışları bizi pek ilgilendirmeyecek, bizim holding ağacımız susuz kalan bazı yapraklarını döken ağaç gibi gazel dönebilir... Bu sadece bizi ilgilendirmeli...

Selami Başkan hep yükselme devri yaşadı, gerilemeye geçer geçmez de ömrü vefa etmedi... Olsun, biz varız ya... Onun taşıdığı bayrağı şimdi biz taşıyacağız. Gelen raporları inceleyelim, vadesi gelmiş borçları tehir edip para edecek şirketleri satışa çıkaralım... Bize her

şeyden önce kaybettiğimiz itibarı geri kazanmak düşer... Borçlarımıza sahip çıktığımızı gören alacaklılar da artık o eski ısrarından vazgeçerler... İşte bu toparlanmanın ilk ve önemli hamleleridir...

Sözlerimi, Holdingin değerli portonu Arda Beyefendi'ye veriyorum... Arda da bize önemli bir ışık olacak, motor olacak, beyin olacak elbette... Buyurun Arda Bey!

Arda duygusal bir şekilde konuşmaya girdi, neden sonra toparlanabildi:

Değerli Başkanım, kıymetli arkadaşlarım çok yararlı bir konuşma dinledik... Bana düşen onay vermektir... Size düşen de çok çalışmak ve başarılı olmaktır... Gözyaşı ile varılacak bir yer, sığınılacak bir mazeret yoktur... Bu tür acıları ilk yaşayan da sadece biz değiliz... Ben bir nefer gibi çalışıp dimdik ayakta durmaya söz veriyorum... Artık gözyaşı da görmek istemiyorum, teşekkürler ederim...

Okan tekrar söz aldı, raporları inceledi, yetersiz raporları yenileriyle değiştirmek için direktif verdi, borç ve alacakları öğrendi, holdingin genel müdürüne söz verdi:

Söz alan müdür, niyet ve kararların doğru ve isabetli olduğunu söyledi, geri kalan işlerin teknik işler olduğunu söyleyerek sözlerini tamamladı...

Nihayet toplantı son buldu, mevcut sis perdesi biraz dağıldı, artık ufukta kara gözükmeye başladı...

Yavaş yavaş ciddi çareler aranmış, holdingin para eden şirketlerinden bazıları satılığa çıkarılmış, mağdurlara süre tanınmıştı. Çok geçmeden de karlılığı olan ve para eden bazı şirketler satıldı, holdinge yük olan bir iki şirket

tasfiye edildi, birikmiş borçlar bir takvime bağlandı... Artık endişeli gidiş durmuş, yerine güven ve itimat gelmişti... Okan, uygulamalarıyla Selami'nin prensiplerini kulak ardı etmiyor, adaleti ve dürüstlüğü tam uyguluyor; gerek çevresinden ve gerekse iş dünyasından tam not alıyordu... Çok geçmeden de Gömü Holding borçlarını ödedi, yeni hamleler devri başlattı:

Dış kredi ile Türki Cumhuriyetlerde dokuma ve hazır giyim atölyeleri açtı. Çok sayıda eleman çalıştırarak işsizlik konusunda çare oldu. Ürettiği mallar piyasalarda tutuldu, artık o eski günlerin şen şakraklığı yeniden yaşanmaya başlandı...

Bir güz gününün akşamında Okan ile Özlem heyecanlı heyecanlı bekleyişe girdiler... Sude bir odaya kapanmış, utancından ortalarda gözükmemeye

çalışıyordu... Çok geçmeden de zilleri çalındı, açılan kapıdan muamma misafirler eve girdiler:

Bir Bey, bir Hanım, bir de saçları dikine taranmış damat kılıklı genç... Karşılama faslı bitti, salona alındılar, karşılıklı hal-hatır soruldu ve Sude'nin gelmesi beklendi...

Neden sonra gelen Sude, misafirlerle görüştü, büyüklerin elini öptü; bir köşede oturan gence de utanarak zayıf bir ilgi gösterdi...

Bu ziyaret, bir meyve bahçesinin imarı, bir şirketin kuruluş aşaması gibi, yeni bir yuvanın oluşması hamlesiydi... Taraflar görüşmüşler, tanışmışlar, kararlarını verip randevulaşmışlardı... İşin bundan sonraki bölümü bir kuru formaliteden ibaretti. Yüzükler takıldı, şerbet içildi, geç saate kadar gelecekle ilgili planlar yapıldı ve misafirler uğurlandı...

Okan, okusun, holdingin işlerinde rol alsın diye, Amerika'ya tahsile gönderdiği Sude'yi, dönüşte, hem diplomasıyla, hem de damat adayıyla buldu karşısında... İçine sinmese de acele etmeden düşündü, hanımına danıştı, kızına sordu, topladığı bilgileri bir potada eritti; sonra damat adayını araştırdı, yanlış insan olmadığını öğrenince kızına ses çıkarmadan bu mutluluğa giden yolu açtı...

Okan, holdingin işlerinden arta kalan zamanında bir de düğün hazırlıklarına, salon seçimine, davetiye tanzimine, düğünün seyri hakkında çeşitli fikir alışverişine kafa yormaya başladı... İsraktan kaçmak istiyordu, fakat biricik kızı için bir fırsatın daha olamayacağını düşünüyor ve yumuşuyordu...

Şirketin yoğun işleriyle meşgulken Okan, içeri Sude ve nişanlısı Savaş el ele tutmuş vaziyette girdiler... Okan neden sonra onlarla ilgilenemedi, onlar da babalarının elini öptüler ve heyecanla tekliflerini sundular:

Babacığım biz akşam düşündük taşındık, düğünümüzü Çırağan Sarayı'nda yapmaya karar verdik... Siz ne dersiniz?

Okan, başını kaldırdı, çevreyi süzdü, gençleri izledi ve sordu?

Siz, benden öncekilerin onayı aldınız mı?

Gençler gülererek cevap verdiler:

Evet!

O halde benim de onayımı almış bulunmaktasınız, hayırlı olsun!

Bir anda yerlerinden hoplayan gençler Okan'ın boynuna sarıldılar, ellerinden öptüler ve izin isteyip ayrıldılar... Tam gidecekleri sırada arkalarından seslendi:

Arda Amcanızı da ziyaret ettiniz mi?

Gençler mahcubiyet içinde, yaptıkları hatayı anladılar, yüzleri kızarık halde yan odaya girip gerekli saygı ve hürmet ifade eden görevlerini yerine getirdiler... Bundan memnun olan Arda, gençleri bırakmadı, ikramlarda bulundu ve onlara bir de bir sürprizi oldu:

Balayınız benden! Dileyin ne dilerseniz!

Gençler çok heyecanlandılar. Bunu beklemiyorlardı... Nasıl bir çıkış yapacaklarını bile bilemeden afalladılar... Yan odadan gelen Okan söze girdi:

Ya! Az kalsın görmeden geçeceğiniz Amcanız, işte böyle eder insanı!... Babanızın dostlarını görmemezlik

etmeyin sakın! Artık gidebilirsiniz... Ancak benim vaktim olmadığından Çırağan Sarayı için bir ön araştırma yapın. Bakalım bize göre bir yer mi? Yoksa boşu boşuna bir hayal de kurmayalım... Biz ne de olsa birer define avcısı garibanlarız... Öyle değil mi Arda?

Oooo! Çok rica ederim Başkanım! Orası size olmayacak da kimler için olacak? Bizim sade geçmişimiz var, ama kirli mazimiz yok... Bundan hep gurur duyarım, her fırsatta da zikrederim... Çocuklarımızın şevkini kırmayalım, onlar için bu espri biraz ağır, hele hele sizin şahsınız için de haksızlık! Çırağan Sarayı'nda ağırlananların kaçı bizim kadar anlı şanlı?

Dinlemekte olan Sude ile Savaş gururlu bir şekilde oradan ayrılırken Okan söze girer:

Arda yaman ders verdin bu çocuklara... Kendilerini de, bizi de iyi tanıttın onlara! Senin bu kadirşinaslığın, bu ince jestin büyük insanlara mahsus bir tavır ve davranış... Bakalım bana düşen görevleri ben nasıl yerine getiririm? Bu da benim kalitem olacak...

Arda dinledi, dinledi ve sözünü kesti:

Amaaaan Okan Abi! Bu kadar küçük şeylere de o kadar minnettarlık çok! Nihayet biz de insanız canım... Takma kafana...

Okan teşekkür ederek odasına çekildi, Arda yoğun işlerine daldı ve işler normal seyrinde akmaya başladı. Birazdan telefonları çaldı, Selami Başkan'ı uzaktan soran bir kişi selam ve hürmetlerini sunuyordu... Bu hal zaman zaman yaşanır ve eski yaraya tuz biber olurdu... Makul

karşılandı bu kişi, cevap verildi, konu başka bir şekilde dönüştü...

Başka bir telefonla da Arap komşularımız Afyon'da şekerleme fabrikası olan Nezaret Şekerlemelerinin kapasitesini çoğaltmak için ücret karşılığı yardım istiyorlardı. Derhal ön araştırma için mühendis ve teknisyen gönderildi... Keşif raporu çıkarıldı... Ayağa gelen fırsat tepilir miydi ki? Eski fabrikanın yeri değiştiriliyor, eski makinelerin bazıları atılıyor, tren yoluna kıyısı olan geniş arsaya çok büyük bir tesis kuruluyordu...

Nihayet Sude ile Savaş ön bilgilerini almış halde içeri girdiler:

Babacığım salonun kirası elli bin lira, yemek türü ve davetlilerin sayısına göre bu rakama iki yüz bin lira da eklemek mümkün oluyormuş... Ancak şimdi mevsim güz olduğu için, elimizi çabuk tutmamızı söylediler, Ekim ayına kalınırsa artık yazı beklemek gerekecekti... Yaklaşık bir ayımız var! Nasıl hazırlıklar için bu süre yeterli mi?

Okan Başkan dinledi dinledi ve tebessümle:

E peki size soruyorum, bu kadar dar bir süreye siz bu düşünüyü sığdırabilecek misiniz?

Sude ile Savaş hemen cevap verdiler:

Baba biz bir de ailemizin diğer fertleriyle konuyu görüşelim, size geliriz!

Böylece oradan kuş gibi uçup gittiler... Arkalarından Okan, Arda'yı çağırdı ve fazla bilgisi olmadığı bu konuda onun fikrini sordu:

Arda! Bizim iki ayağımızı bir pabuca koydu bu keratalar... Düğün hem Çırağan'da, hem de bir ay sonra. Sence bu mümkün mü?

Arda tebessümle dinledi, dinledi ve konuşmaya başladı:

Okan Abi hazırlıklar eskiden zaman alırdı... Şimdi imkânlar gelişti... Gelinlik, daire tanzimi fazla süre almaz... Yemeği zaten onlar hazırlayıp verecekler... Davetiyeler için bu süre de yeter, artar bile... Sen canını sıkma, ben o işlerle gereği gibi ilgilenirim... Bu sürede bu düğün olur!

Okan duyduğu bu iç açıcı sözlerden sonra düğünü yapmış kadar ferah hissetti kendini ve minnettarlığını ifade etti:

Arda sana minnettarım... Demek ki ben çok şanslı kişiymişim ki, senin gibi bir arkadaşım olmuş... Bundan böyle onların aklına takılan her konunun halli için benim vekilim sensin... Her konuda benden ala düşünüyorsun... Çok teşekkür ederim!

Arda saygıyla dinledi ve "Ben teşekkür ederim!" dedi ve odasına çekildi.

Artık düğün günü kesinleşmiş, bir aydan kısa bir süre içinde bir saray düğünü hazırlığı için yoğun hazırlık başlamıştı:

Özlem Hanım, Sude ve Savaş birlikte büronun kapısı çaldılar; hediyelikler, düğün yemeklerinin çeşidi, davetli profili, müzik orkestrası, gelinlik ve benzeri şeyler hakkında kararların alınması gerekiyordu... Okan bu işlerde daha önce vekâlet verdiği Arda'yı devreye soktu:

Arda kısa sürede yağdan kıl çeker gibi bütün konuları çözüme kavuşturdu. Bilhassa davetli profilinde oldukça seçici davandı: Cumhurbaşkanı'ndan, Başbakan'dan tutun da, iş adamları, sanatçılar, görev şefleri, elçilik mensupları, üst düzey bürokratlar, tarafların hısımları ve akrabaları belirlendi, sekretere isim ve adres yazımı için bilgi ve görev verildi, ardından davetiye şekli ve niteliği hakkında seçim yapıldı... Arda bir dağ gibi büyütülen konuları kısa sürede çözüyor, işin akışında bir aksaklığa meydan vermiyordu...

Gelin ve damat sevincinden uçuyor, anne - babaları engin gurur ve mutluluk hazzı yaşıyor, Arda da nefis kokular salan bir fesleğen gibi ortaya nezahet saçıyor... Bu mutluluk için artık kelimeler kifayetsiz kalıyor, heyecanla atan kalpler uzaktan hissediliyor, yüzlerden gülücükler akıyor, akıyor akıyordu... Okan ve Arda bu mutluluk deryasında yüzerken, birden bire Selami Başkan gözlerinin önüne geldi ve ikisi de göz pınarlarından inci gibi yaşlar dökmeye başladılar... Okan söze girdi:

Allah'ım bu mutlu günümüzde Selami Başkan da olsaydı, çok mu olurdu? İğne ile kuyu kazar gibi bizleri getirdiği bu saray şatafatında bırakıp, bir kucak kemik haliyle, medfun olduğu yerden, kim bilir hangi hüznün içinde bizi seyrediyor? Sulayıp büyüttüğü has bahçenin ağaçları tam meyve vermişken hayata veda eden bahçıvan gibi, o zat da, hayata zamansız veda etti... O meyveler, boğazlardan geçerken kimi düğüm oluyor, kimi rahmet okutuyor, kimi de sadece mide şişiriyor... Selami Başkan

inşallah bize hakkını helal eder... Allah rahmet etsin onu...
Kendini mahvederek bizi ihya etti...

Gözlerden akan yaşlar mendilleri ıslatıyor, gözleri kan çanağına döndürüyor, şişen kalplerin ferahlığına da vesile oluyordu... Karşılıklı sarılmalar hiç bitmek bilmiyordu ki çalan bir telefon bıçak gibi kesti bu hüznü:

Arap dostları arıyor, hal – hatır sorduktan sonra fabrikanın hazırlıkları hakkında bilgi istiyorlardı... Derhal toparlandılar, sekreter çağrıldı, bilgi istendi, bilgi sunuldu, karşı taraf tatmin edilmeden vazgeçilmedi, hem de hüzünlü ortam böylece son bulmuş oldu... İş dünyası onları kendine çekti, işi olmanın fazileti kendini hissettirdi, böylece onlar da rahat ettiler...

Artık trafik hızlanmış, Sude ile Savaş final maçına hazırlanan sporcular gibi ciddi ciddi her konuda eksiklerini gidermeye çalışıyorlar, heyecandan aklına gelen her şeyi soruyorlardı. Davetiyelerin seçimi yapıldı, sıra davetiyenin metin tanzimine gelmişti...

Matbaada eski örnekleri incelediler, büyüklerinden fikir aldılar ve şöyle bir metinde karar kıldılar:

Sayın,-----

Kızımız Sude ile oğlumuz Savaş'ın düğün törenini onurlandırmanızı istirham ederiz.

Okan ve Özlem
YÖRÜKOĞLU AİLESİ

Hasan ve Fatma
ASİL AİLESİ

Yer: ÇIRAĞAN SARAYI
Tarih: 28 EKİM
Saat: 19.00

Davetiyeler basıldı, dağıtıldı, eksik davetiye tamamlandı... Son hazırlıklar da yapıldı ve düğün günü geldi çattı:

Koca holding mensupları Bursa ile İstanbul arasında sık mekik dokumaya başlamış, trafik hızlanmış, kalabalık artmış, heyecan son haddine dayanmıştı. Çırağan sarayında toplanan seçkin misafirler salona güzellik katıyor, nikâh şahitleri ve nikâh memurunun esprileri düğünü renklendiriyor, davetlilere sunulan seçkin hizmet geceyi onurlandırıyor. Bütün bunlar Gömü Holding ve onun mensuplarını ülke literatüründe seçkin bir konumda olduğunu gösteriyordu... Bu ülkede artık eskiden olduğu gibi birkaç aileden ibaret değildi iş âlemi...

Davetliler seçkin bir takı töreni ile hediyelerini sundular, ardından ikram faslı başladı, orkestra eşliğinde yenen yemek ve eğlence, geç saatlere kadar sürdü, davetliler bir bir vedalaşıp ayrıldılar, gecenin geç saatlerinde düğün bitiyor, çiftleri bir otelin kral dairesine

uğurluyorlardı... Ardından bir haftalık Uzakdoğu balayları başlıyordu... Sonunda Uludağ eteklerinde bir villada kendi evlerine taşınan çift, bir süre daha dinlendikten sonra Holdingin kapısını çaldı:

Okan ve Arda önemli bir iş için kafa kafaya vermiş konuşurlarken, içeri destursuz giren yeni çift tatlı bir sürpriz yaptı:

Evet, biz geldik! Sizensiz geçen günlerimiz bize fazla tat vermedi, elinizi öpmeye ve direktiflerinizi almaya hazırız... Bundan böyle bizi de personeliniz arasına dâhil etmenizi diliyoruz...

Okan ve Arda gelen misafirleri tebessümle karşılarlar, onlara el öptürürler, hal-hatır sorarlar ve sonra da takılmadan edemezler:

İyi ettiniz geldiniz de çocuklar, epey zamandır neredeydiniz? Doğrusu size çok ihtiyacımız var... Sizleri boşuna yüksek mekteplerde okutmadık...

Bu şaka karışık çıkış, güldürmekle beraber artık mesaj olmaya da yetti:

Siz merak etmeyin babacığım, artık koşuşturma işi bize emanet... Siz yeter ki bir emir buyurunuz!

Bu çıkış Okan'ı memnun etmekle birlikte başka bir espriye sevk etti:

Öyle yağma yok! Hamleyi siz kendiniz yapacaksınız, desteği biz vereceğiz... Bizim hamlemize sizin koşmanız, sizi siz yapmaz! Anladınız mı?

Bu ilk ders, hem güldürmüş, hem de iş hayatının fazla şakaya gelmeyeceğini, bundan böyle yapıcı, icatçı,

çalışkan, enerjik olmaları gerektiğini de hatırlatmıştı. Birlikte öğle yemeği yediler, Arda takıldı:

Nasıl yemeğimiz çocuklar, Çırağan Sarayı'nunkine benzemiyor değil mi?

Bu çıkış herkesi güldürmüş, Sude'ye konuşma fırsatı doğmuştu:

Arda Amca! Bizler yeri geldiğinde kuru ekmeğe talim etmeyi de bilmeliyiz, yine yeri geldiğinde Saray havasına uyum sağlamalıyız... Bizim şartlarımız bize neyi emrederse, o yöne gitmeliyiz.

Aferin Sude, bu sınavından bayağı yüksek not aldın!... Bir gün de damadı deneriz, ama bakalım ne zaman...

Damat tebessüm ederek:

Ben sınavdan geçer not alamazsam ne olur?

Ne olacak, bir hafta bulaşık yıkama cezası!

Bu herkesi güldürdü, çaylar ısmarlandı, ardından sekreter çağrıldı, yeni çiftlerin iş akitleri için gerekli işlemlerin başlatılması direktifi verildi, işe artık muntazaman gelmeleri gerektiği söylendi, böylece ikinci bir kutlama merasimi yaşandı... Arda söze girdi:

Biz bu çiftte iş verdik, ama hangi işi verdiğimizi söylemedik! Bu nasıl olacak?

Okan cevapladı:

Hangi işi yapacaklarını onların yetenekleri belirleyecek... Şimdilik personel işlerinde, üretim kademelerinde yer alsınlar, zamanla görelim...

Bu düşünce Arda tarafından da makul karşılandı:

Çocuklar, emeklemeden yürümek olmaz! Bundan sonra sizi çokça koşturmak bekliyor... Yoksa aldığınız fazla kaloriler yağa dönüşür ve obez illetinin acımasızlığına muhatap olursunuz... Sizi hep böyle tığ gibi göreceğiz, bizi de artık birinci derecede sorumlu olmaktan siz kurtaracaksınız... Vehpi Koç'un yerine Mustafa Koç'un; Sakıp Ağa'nın yerine Güler Sabancı'nın gelmesi gibi... Siz de yavaş yavaş o konumları hedef almalısınız! Ama bu birden bire olacak iş de değil... Bizi de biliyorsunuz ki, zaman ve şartlar çok yıprattı:

Artık gerek babanız ve gerekse ben günde birkaç çeşit ilaç almadan edemiyoruz... Doktor randevularımızın bazıları es geçiliyor... Yemeklerimiz tatsız tuzsuz; ama bütün bunları tatlandırarak olan sizlerin başarısı, hele hele torunlarımızın patır patır koşması olacak... Allah'a emanet olunuz, yuvanız da, işiniz de, evlatlarınız da hayırlı olsun!

Bu çok anlamlı konuşmalar, değerli iş aktı, pırlanta değerindeki öğütler, genç çifte adeta bir hayat iksiri gibi geldi. Çaylarını da içip kalktılar, annelerinin ziyareti bekliyordu onları:

Çok geçmeden Özlem Hanım da ziyaret edilmiş, börek ve çörekleri tadılmış, altın öğütleri dinlenilmiş; Sude biricik kızı olarak annesinin dizine başını koyup eski nazlı tavırlarının bazılarını yine sergilemişti...

Annesi Özlem Hanım kızı gitti gideli gözü yaşlı halde ağlıyor, ağlıyor, ağlıyormuş... Akşama eve gelen eşine belli etmiyor, kızına hiçbir belirti vermiyor, sadece yakın komşularına bu içli sızıyı sızdırıyormuş... Kızının evden çıktığından beri geçen o kısacık süre, sürgün

yıllarının hürriyetsiz, acı, kimsesiz hayatını andırır olmuş da kimsenin haberi yokmuş... Sude'yi birden bire kapıda görür görmez nerdeyse yere yığılıp kalacaktı zavallı kadın... Neyse ki komşu kadın geldi de onun bir çift sözü ortalığı yatıştırdı:

Özlem Hanım! Senin bu derin yasın herkesin başına... Kızını şerefiyle, Çırağan Sarayı'nda, anlı-sanlı gelin ettin... Bu matem de ne? Sakın bir daha olmasın! Evde turşusunu kuracak değildin ya... Sakın duyguların aklının önüne geçmesin! Allah da böyle ayrılıkları bütün kız sahiplerine nasip etsin!...

Bu konuşma Özlem Hanım'ı biraz dindirmişti ki o da söze girdi:

Bilmiyorum Bilor Hanım, bu kadar isim dururken kızımızın adını "SUDE" koymamızla, sanki eziyet ve sıkıntıya davetiye çıkarmışız... Sude, ismiyle müsemma oldu şu sıralar... Keşke kültürümüzü ve değerlerimizi bir moda uğruna değiştirme yanlışına düşmemiş olsaydık... Kızım iyi yetişti, ama kültüründen uzak yetişti... O artık yeni kimliğiyle belki çok teknik işleri başarabilecek, fakat özümüz ile ilgili ödevlerini yerine getirmede yetersiz kalacak... Nitekim öyle de oluyor... Benim esas sancım bundan...

Bilor Hanım dili döndüğünce teskin etti Özlem Hanım'ı; Sude annesinden izin istedi ve kocasıyla el ele tutuşup evden çıktılar...

Sude elinde mahalli gazetesini okuyor, Orta Asya steplerinde yol alan trenin penceresinden ara sıra etrafı izliyor ve dalıyordu:

Hey gidi Selami Başkan, hepsi neyse ne de buraları nereden buldun ha! Bu ıssız yerlerde, bu kuşların bile uçmaya korktuğu diyarlarda sen nasıl iş kurdun, hem de başardın... Bizse buraları ziyaret etmeye, teftiş etmeye gelirken bile acz içine düşüyoruz... Yuh olsun bize! Bizim hayalimiz senin ayaklarınla vardığın yere ulaşamıyor... Bizim ellerimiz, senin tutup cebine koyduğun o kızıl elma türü nimetleri tam kavramaya cesaret edemiyor... Bir tarafta Çin, diğer tarafta Rus varken, sen bu arada bu petroleri nasıl buldun, nasıl yurda getirdin! Ama yo yo yo! Burası da bizim yurdumuz... Biz buralardan gideli, buraları yok saymışız, Türk âleminin artık bizim dışımızda olmadığını kabullenmişiz... Sonra da gerçeğe yüz yüze gelince, mahcubiyetimiz bize azap ve sıkıntı olmuş... Keşke önceden doğru adımlar atılmış olsaydı da, benim içinde bulunduğum durum hiç yaşanmasaydı...

Trenin bir küçük istasyonda durması, Sude'yi iç alemiyle hesaplaşmaktan kurtardı... Tren ıslık çalarak girdiği bu kasabada yolcu alıyor, vagon bırakıp vagon bağıyor, makaslar değişiyor, Sude, hamak keyfi çıkararak toy çocuklar gibi bir ileri bir geri gidip geliyordu... Epey aradan sonra ıslıkla hareket eden tren, tak tak taka tak tak

sesleri arasında hızlanırken yolcularına “La havle!” çektiriyordu...

Kompartımanın kapısı çalındı, uyumakta olan Savaş da uyandı, bir iki kontrol edildikten sonra, kontrol memurunun Sovyet zamanından kalma avanta koparma alışkanlığı zuhur etti... Bir Kazak Türkü olmasına rağmen, çok garip tenezzüller Sude’yi şaşkına çevirdi... İçinde beslediği engin sevgiden epey bir kısmını ispirto gibi uçurdu... O, artık gittikçe alerji kapıyor, her kontrolde bu tür basitliklerin yaşanmasından endişe ediyordu... Sonra durup düşündü, bir zamanların Sovyet’inde bu tür şeylerin, bir tür başarı kabul edildiğini hatırlayıp içindeki mahkeme heyetini tatile gönderdi!

Savaş uykusunu dağıtmış, Sude toparlanmış, kahvaltı faslı başlamıştı... Bu yolculuk, bizim engin konfor içeren tren ve uçak yolculuklarına hiç benzemiyordu:

Trenler demode, vagonlar höyük tipinde, raylar eski ve parçalı, kompartıman Taş Devri’nden kalma koltuklarla döşeli... Buna bir de insanların soğuk çehreli, avanta avcısı yaklaşımı eklenince yolcuk çekilmez oluyordu... Memurları bahane üretmede mucit, sorun çözmede özürlü!... Böyle hinlik asla bir yerde olmaz... Sovyet’in canına okuyan da bu olmuş ya... Sık dişini sıkabildiğin kadar, insanı yarı yoldan geri döndürecek kadar çekilmesi zor bir hal...

Biz, uğruna çok şeyimizi feda ederek geldiğimiz noktada, hangi nimetlere sahip olduğumuzu, buralara gelince anlarız... Ama ne de olsa, global dünya, şartların sınır tanımasızlığı, rekabet dünyasının kuralları insanı

çilekeş olmaya mecbur ediyor... O çile, zaman zaman bir meczubun bile tahammül sınırlarını aşacak noktalara varıyor, ama çileye alışmış insan, menfaat hırsı bürümüş insan, bu engeli de aşma başarısını gösteriyor...

Büyük bir eziyet ve sıkıntı çektikten sonra petrol kuyularının olduğu yöreye vardılar. Trenden inen çifti artık bir MAŞİN bekliyordu... Bir koruma, bir şoför, anlı sanlı bir taksi emirlerine amadeydi artık... Yorgun-argın bindikleri araba, bizim orta halli bir aile arabasına bile ulaşamazken; orası için lüks konumdaydı... Mağrur eda ile oturan elemanlar saygıda kusur etmemeye çalışıyorlar, ama saygı diye sundukları şey onlara deve dikenini kadar sevimli geliyordu...

Öffff! Kültür farkımız çok açılmış, vaktiyle bir anne ve babanın çocuklarıyken; zaman ve şartlar bizi nasıl da yabancılaştırmış... Biz onlara nasıl geliyoruz acaba, onu da anlatmak için bir Cengiz Aytmatov gerekli... Bu haleti ruhiye içinde ilerleyen araba dar yollardan, bozkırlardan geçti ve ufukta gözüken şirket bayrağının olduğu alana kavuştu...

Törenle karşılandılar, kendileri için ayrılan odaya alındılar, dinlenme ve toparlanma faslından sonra normal işlerine başladılar:

Bir büyük büro, şirketin çalışan elemanları, engin sahada açılmış bulunan petrol kuyuları gezilip görülmek isteniyordu... Teftişler yapıldı, şirketin yerli ortağı bir brifing verdi, şirketin genel müdürü ve şefler dinlendi, ardından Sude Hanım konuşmasını yaptı:

Şirketimizin çok değerli temsilcisi, saygıdeğer elemanlarımız, aranızda bulunmaktan onur duymaktayım. Bana sunduğunuz değerli bilgiler, şirketimizin çalışmasında geldiği nokta, elemanlarının sonsuz başarısı, fedakârlık örneği içeren yaklaşımlarınız bizi ihya etti. Bu vesileyle Selami Başkan'a minnet ve şükranlarımı arz ederim... Ruhu şad olsun! Onun sayesinde büyük adımlar atılmış, çok insan ekmek yemiş, ülkeler, insanlar, kardeşler kucaklaşmış; ecdat yadigârı topraklar ziyaret edilmiş; dünyanın sınır tanımasızlığı ispat edilmiş... Daha ne olsun... Bu başarıda onun kadar sizlerin de payı vardır... Size de minnet ve şükranlarımı sunarım...

Bütün bunlara ilave olarak, bu petrol Akdeniz'e ulaşmış, artık Avrupa pazarlarında sizleri ve bizleri söz sahibi etmiştir! Ne mutlu bizlere! Şirketimiz bundan böyle büyüyerek çalışmalarını sürdürmeye devam edecektir... Belki aramıza bir üçüncü ortak gelecek ki ilk adımları atıldı, bu kimseyi rahatsız etmesin! Günümüzde rekabet için büyümek ve daha güçlü olmak gerekiyor... Hem bize teknoloji transferi de gerekir... Bu ortaklığın en büyük yararı da o olacak!

Şirketin teknik ve idari konularında bir kısım değerlendirmeler yaptıktan sonra sözlerini tamamladı:

Sözlerimi tamamlarken sizleri saygıyla selamlıyor, başarılarınızın devamını diliyorum...

Sude bu konuşmasını tamamlayarak ayrılması gerektiğini söyledi, fakat dönüşü kiralık bir helikopter ile yapmayı düşündü ve öyle oldu:

Sude ile Savaş denetimlerini bitirmişler, adeta bir uzay âlemini andıran steplerde, güz gününün soğuk havasında beklemeye başlamışlardı... Çok geçmeden helikopter Alma -Ata'dan yola çıktı, kısa süre sonra onların yanında olacaktı. Bu sırada şirketlerinin ortağı konumunda olan Kurman Ağa elinde bir hediyeye paketiyle geldi ve hediyeleri sundu:

Paket açılır açılmaz, bir çift iyi tabaklanmış samur postu, sökülüp takılabilen bir kartal maketi kendini gösterdi... Samur postlar Sude'ye; kartal maketler Savaş'a sunuldu...

Sude samur postları incelerken, hayvanın çıkarılmış gözlerinin yerine konulan mavi boncuklara ve derinin üstünde hala sapa sağlam duran kulaklara, tırnaklara hayret etti. Bu hediyeye onun için çok enteresan geldi ve sevincinden havalara hopluyordu...

Savaş ise Beşiktaşlı olduğundan; bir kayaya konmuş, kanatları açık halde, avını parçalamakla meşgul bir kaya kartalını büyük bir iştahla aldı eline... Beşiktaş müzesine koymayı düşündüğü bu şimşir ağacından oyma ile yapılmış sanat harikası maket, söküldüğünde paketleniyor; açılıp parçalar birleştirildiğinde, bir kocaman canlı kartalı andırıyordu... Rengi, tüyleri öyle verilmişti ki, uzaktan görenleri rahatlıkla -canlısıdır- dedirtecek kadar hünerli bir elin esiydi...

Hediyeler paketlenmiş, teşekkür edildi ve karşılığında gerek Bursa'dan; gerekse İstanbul'dan bir arzularının olup olmadığı soruldu. Bu konuda onları tevazu içinde buldular, o seçim artık kendilerine kalmıştı...

Çok geçmeden, gelen helikoptere binmek için vedalaştılar ve bindikleri helikopter havalandı...

Helikopter ile kuyular bölgesi bir kez daha havadan izlendi, dağların üstünden, kuş uçuşu yollarını alırlarken, sonsuz stepleri çıplak gözle incelemeye başladılar:

Engin arazide çok nadir olarak rastlanan yerleşim yerleri, harpten çıkmış harabeden farksızdı... İnsan eliyle değiştirilmiş tabiatı burada görmek, hemen hemen, imkânsızd. Kırdan bayırda rastlanan sürüler, bazen göze çarpan atlılar, avını kovalamakla meşgul vahşi hayvanlar bu steplere canlılık katmaya yetmiyordu...

Vaktiyle Orta Asya steplerinde yaşayan Türkler buraları bir doldurur, bir boşaltırlarmış: Doldurduklarında Çinlilerin entrikası ile varlıkları son bulur; boşaldığında da uyanan şuurları yeşermelerine vesile olurmuş... Bu hal böyle çok devam etmiş olmalı ki en sonunda canına tak diyen Bilge Kağan taş heykeller diktirmiş, taşlara altın öğütlerinden metinler yazdırmış, soyunun sonu gelmesin diye yalvarıp yakarmış... Ders alan almış, alamayan da hatayı bir daha işlemiş...

Helikopter, stepleri bitirmiş, ormanlık alanlara geçmiş, tabiatın rengi de, arazinin kıymeti de değişmişti... Biraz önce pompalanan umutsuzluk, şimdi insanın içini aydınlatan ampule dönmüştü... Orman, ağaç, su, maden cevherleri, gözün kapsama alanına sığmayacak kadar fazlaydı... Buradaki dünya henüz çok bakir, çok taze, çok esrarengiz...

Kısa süre içinde iki ayrı dünya ile karşılaşan bizim "YERLİ YABANCILAR" nihayet uçaklarının kalkacağı

havaalanına ulaşmışlardı... Helikopterden indiler, rezervasyon yaptırıldılar ve Kırgızistan'ın Bişkek havaalanına gitmek üzere havalandılar:

Artık çok yükseklerden uçuyorlar, helikopterin inceleme fırsatı veren özelliğinden mahrum kalıyorlardı... Bir tek, meşhur Himalayalar'ı gördüler, onların karlı zirvelerini, devasa uzantılarını kavramalarına imkân vermeden uçakları yere inmişti... Yorgun argın indiler, bu defa kendilerini bekleyen üç koruma eşliğindeki minibüse bindiler:

Bu topraklarda koruma, orman kanunlarının çokça görülmesi anlamına geliyordu... Eğer koruma olmadan kendi başlarına bir yöne giderlerse, onları bekleyen bir mafyanın tuzağıyla çok rahatça muhatap olabilirlerdi... Buralar, asayişi temin edenlerle vurguncuların göz-kaş içinde oldukları muamma beldeler... İnsan hayatı bir civciv kadar kıymetli; adalet, bulutlu havada seyreden Güneş gibi; kanun-nizam da temizlikte kullanılan peçete... Hal böyle olunca korumalar kaçınılmaz oluyorlar:

İyi giyimli, iri kıyımlı, ciddi duruşlu, mükemmel silahlı bu kişiler adeta bir etten duvar... Her yerde durmazlar, her selamı almazlar; her söylenene kanmazlar... Onların bir rotası, kurulmuş saat gibi kumandası vardır... Görevlerini başarıyla yerine getirdikten sonra, harp kazanmış komutan kadar mağrur hissederler kendilerini...

Marketler zincirinin bir sorumlusu eşliğinde, şehrin merkezine doğru yol aldılar:

Bu beldelere vaktiyle hâkim olan Ruslar, hiç silinmeyecek bir imza atmışlar: Şehircilik planları... Bu

plan, büyük meydanlar, kesme taş binalar, geniş yollardan oluşuyor. Vaktiyle bizim Kars'ı da aynı anlayışla inşa etmişlerdi...

Cadde ve sokaklarında dolaşan insanların, farklı ırk ve dinden de olsa, ortak karakterleri var:

Kolhoz döneminin ortak giyimi, hareket tarzı; kadın – erkek ayrımının fazla olmaması; Kolhoz döneminin “yağma Hasan'ın böreği” tükendiğinden, halkın, geçimi için basit ekmek kapılarını bile zorlaması; yoksulluk sayılacak manzaranın her yerde kendini hissettirmesi; araç-gereçlerinin az sayıda ve eski- püskü olması, yabancılara avare avare bakışları gibi...

Sude ile Savaş böyle manzaralara şahit olduktan sonra marketlerinin birine konuk oluyorlar... Kendilerini karşılayan şirket yetkilileri, izzet ve ikramda bulunduktan sonra; şehrin ileri gelenlerinden oluşan bir heyetle de tanıştırıyor onları. Yoğun ilgi bombardımanı altında teftişlerini tamamlıyorlar, dinlenmek üzere kendilerine ayrılan otele gidiyorlar... Her yerde hürmet de, ikram da en iyisinden... Hatta rahatsız edecek cinsten; ancak, bizim alışkın olduğumuz hayat tarzını bulamamanın sıkıntısı; yapılanları, yerine oturmamış duvar taşı gibi, iğreti kılıyor... Bu hal, elinde olmadan yaşanan bu durum, misafiri de mahcup ediyor, ev sahibini de...

Sude ve Savaş marketler zincirinin birinden diğerine geçiyorlar, alışkın olmadıkları hayatın bir kısmına artık kanıksamış durumdalar... Biraz daha kalsalar artık tamamen yerli olacaklar sanki. Gençler her şeye daha çabuk intibak ediyorlar...

Her gittikleri yerde orijinal hediyeler takdim ediliyor kendilerine... Özbekistan'ın incileri, Türkmenistan'ın el dokuma halıları, Azerbaycan'ın el yapımı ve yürek hoplatan müzik aletlerinden TAR'ı ve KARMON'u; çifti, koleksiyon sahibi olmuş kadar sevindiriyordu... Bütün teftişler tamamlanmış, olumlu izlenimlerle yurda dönülmüştü... Önce İstanbul'a indiler, orada boğaz manzarasını ve havasını, güz olmakla birlikte, bir güzel teneffüs ettiler; ardından karayoluyla Bursa'ya vardılar:

Artık şirketlerinin merkezine geldiler, bütün bir idari personel karşıladı kendilerini, Okan ve Arda gözü yaşlı halde ellerini öptürdü çifte... Bekledikleri raporları aldılar ve memnun oldular. Sude izin istedi ve dinlenmek üzere oradan ayrıldı:

Çift, Bursa da yazın oturdukları Bademlik villalarını kışın oturulacak şekilde tadilat yaptırdığından, sakin yer olarak burayı seçtiler... Uzun süren bu yorucu seyahat, Sude'de hiç yaşamadığı rahatsızlıklara neden olmuş, iş telaşıyla, doktor ve tedavi gereğini ihmal etmişti... Nihayet muayene gereği duydu ve aile hekimi olan Ahmet Bey sıkı bir muayeneden sonra tahlil istedi, sonunda ağzındaki baklayı çıkardı: Sude bebek bekliyordu!...

Gözü Holding her zaman olduğu gibi mesaisine erken başlamış, bu defa mesaide, o ana kadar kendilerini hiç hissettirmeyen şahıslar gözükmeye başlamışlardı:

Selami Başkan'ın oğlu Hasan ile Hasan'ın annesi Reyhan Hanım önemli bir iş için Yönetim Kurulu'na başvuruda bulunmuşlardı... Selami Başkan'ın oğlu Hasan, babasının ölümünden sonra şirketin merkezinden uzakta, Afyon'da Hazine Sucukları fabrikasında genel müdürlük yapıyordu... Sude ile Savaş'ın aktif görevlere getirilmesi, onu tetiklemiş, içten içe bir rekabetin, çekişmenin, küçük çaplı bir ayrılığın nedeni olmuştu... Hasan, babasının biricik dostlarına saygısı gereği ses çıkarmamıştı, ancak kendinden yaşça küçük olanların önemli yerlerde bulunması, ilerisi için iyi olmayabilirdi... Bu nedenle ipin ucu kaçmadan bazı konular masaya yatırılıyordu:

Holdingin Yönetim Kurulu toplandı, son yılların muhasebe kayıtları, teftiş raporları, kar - zarar hesapları masaya kondu... Holdingin genel müdürü de hazır bulundu ve toplantı Okan Başkan tarafından açıldı:

Gözü Holdingin Saygıdeğer Üyeleri, Aziz Başkanımız merhum Selami Beyefendinin muhterem eşleri Reyhan Hanımefendi, Gözü Holdingi'nin değerli temsilcileri ve idarecileri toplantıyı açarken hepimizi hürmetle selamlıyorum!

Holdingimiz inişli çıkışlı yollardan geçerek- çok şükür- tekrar istikrarı yakalamış durumdadır... Bu toplantı bize bütün hesaplarımızın yeniden görülmesine, varsa bir tereddütü olanın dinlenmesine, açık ve kararlı şekilde sorunlara çözüm aranmasına vesile olmak için tertiplendi. Uzun zamandır aramızda görme fırsatı bulamadığımız Selami Başkan'ın oğlu ve kıymetli eşleri Reyhan Hanımefendi de teşrif etmiş bulunmaktadırlar. Birazdan kedilerine-isterlerse- söz vereceğim.

Okan hazırladığı gündemi okudu, gündeme eklenecek madde olup olmadığını sordu, Hasan'ın bir-iki madde ilave isteğini makul karşılayarak gündeme geçti:

Değerli çalışma arkadaşlarım! Malumlarınız olduğu üzere, bu Holding, büyük başkanımız Selami Bey'in bitip tükenmek bilmeyen enerjisi ve keskin görüşleriyle bu hale geldi... Her toplantıda, her yerde, her fırsatta bu minnettarlığımı ifade ediyorum, size de tavsiye ediyorum... Bu holding, ancak kadirbilirlik ve adalet anlayışıyla ayakta kalmaya devam edebilir!

Okan Başkan'ın söylieri burada kesilerek Hasan söze girdi:

Değerli Başkan, sözlerime böyle başlamak istemiyordum, ancak mecbur kaldım:

O büyük emeklerini ve keskin görüşlerini ifade ettiğiniz Selami Başkan öldükten sonra, onun hak sahipleri de mi öldü? Siz, dünün çocuklarını şirkette önemli yerlere atarken, Hasan neden hatırlanmadı? Adalet anlayışınız sizce yeterli mi? Bu memurlar size hesap veriyorlar; hele bir de bana hesap versinler de göreyim! Başkan Selami

öldü, ama onun temsilcileri ölmedi! O çok önemsedığınız adaletli yaklaşımı da- müsaade ediniz-biraz da biz uygulama fırsatı bulalım... Sorularıma samimi cevaplar bekliyorum, şimdilik bu kadar, teşekkürler ederim...

Okan da, diğer temsilciler de yerlerinde donup kalmışlar, uzun bir sessizlik olmuştu... Okan Başkan, engin sabrını göstererek açılmakta güçlük çektiği çenelerini gıcırdatmaya başladı:

Hasan Bey, sanıyorum bütün tereddüdünü ortaya koydun! Bu iyi bir şeydir... Bizden uzak olursunuz, taşrada bulunmanız bu doğal tepkiyi yaptırdı size... Ama olsun, "Kol kırılır, yen içinde kalır..." misali biz bu tür çıkışlar için de hazırlıklı ve sabırlıyız... Bu dört duvar arasında, ne tür sorunlarımız varsa görüşelim, ama dışarı çıkmayın...

Ancak şunu söyleyeyim: Hasan, bu sert ültimatomu vermeden, bir yanıma uğrasaydın, bir dikkatimi çekseydin de öyle yapsaydın, daha iyi olmaz mıydı? Babanızın biricik dostunu, kim bilir kimlerin kışkırtmasıyla, epey örselediniz, buna değer miydi? Holdingde ne zaman üst düzey görev istediniz de alamadınız? Hem size verdiğimiz görev çok mu küçük bir görev? Benim biricik kızım ki şu an bebek beklediği için dinleniyor, teftiş için bazı görevler aldı diye sizin konumunuzu gölgeye mi düşürdü? Biz insanları denemeden, kapasitelerini görmeden bir yerlere nasıl getirelim? Şimdi siz iyi düşünün, bu soruların cevabını hazırlayın! Günü gelince bu koltuğu, sınavı başarıya devredeceğim... Bundan emin olunuz!

Hasan'ın sorularına karşı verilmiş bir cevap olan bu sorular, toplantıyı adeta kilitlemiş, bir toy konumundaki Hasan'ı geri adım atmaya mecbur etmişti:

Değerli Başkan'ım, şayet kastı aşan ifadede bulunduysam özür dilerim! Benim bütün dileğim, bu Holding için daha iyi hizmet, daha iyi adalet, daha iyi rekabettir... Bunun dışında bir art niyetim de, kimseyi kırma gibi bir kastım da yok! Buyurunuz, toplantıyı rahat bir şekilde devam ettiriniz...

Okan Başkan engin sabrından örnekler sergilemeye devam etti:

Hasan! Sen bizim kucağımızda büyüdün... Sanki şu an üç yaşındasın! Hiç alınmam da, kırılmam da... Babanızın ve annenizin hatırı, uzun geçmişimizin oluşturduğu kuvvetli bağlar, iş dünyasının acı reçeteleri, ticaretin kanunları benim hata yapmama izin vermiyor... Bu konuma gelerseniz, sizler de aynısını sergilemek zorunda olursunuz... Gözlerinden öperim, o görevinde biraz sıkıldın sanıyorum, seni daha aktif görevlere verelim... Ancak somut başarılar beklerim, göremezsem müdahale ederim!.. Tamam mı?

İııı, bir düşüneyim Başkanım!

Belli ki Hasan iyice ikna olmuş, Başkan'ın çıkışları onu adeta sindirmişti...

Okan toplantıyı artık istediği gibi yönetiyor, holdingin hedeflerini, başarılarını sunuyor ve alkışlanıyordu... Uzun süren toplantı, ara sıra verilen kısa aralıklardan sonra bitti, herkes rahat nefes aldı...

Toplantıdan sonra, Özlem Hanım, Bilor Hanım ve Reyhan Hanım bir araya gelip Sude'yi ziyarete gittiler, Bademlik sırtlarında geniş villasında oturan Sude kapıda karşıladı misafirlerini, içeri aldı ve hasret giderdi... Sude için üç anne demekti gelenler... Onlara ikramlarda bulundu, onların engin tecrübelerini dinledi; daha önce yadırgadığı öz kültürünü yavaş yavaş kavramışa benziyordu... Çok geçmeden misafirlerini gönlünce ağırlamış ve onları -biri hariç- aziz bir şekilde uğurlamıştı...

Sude ve annesi Özlem Hanım büyük ve sakin evde yalnız kaldılar:

Savaş işte, site sakinleri kendi dünyalarında, şehir hayatının icapları gereği varlık içinde de olsa hayat, kurallarının verdiği özel sıkıntısıyla akıyordu ki, daha anne- kız ilişkilerinin mahrem boyutlarına girme fırsatı olmadan- telefonları çaldı. Telefonun öteki ucundaki kişi, Sude'nin Amerika'daki sıra arkadaşı Mary idi... İşi icabı geldiği İstanbul'da olduğunu söylüyor ve Sude'ye misafir olmak istiyordu...

Sude, bu çok özel misafirini İstanbul'dan aldırıyor, villasında ağırladıktan sonra, özel rahatsızlığını da hiçe sayarak, onu Bursa da şehir turlarına çıkarıyordu:

Bir sabah Sude ile Mary arabalarına bindiler, şehir turu atmak istediler. Sude, doğup büyüdüğü Bursa'yı Mary'ye zaman zaman anlatmıştı, ama şimdi uygulamasını yapıyordu:

Eski Bursa'ya yaklaştıklarında- önce, eskiden garaj olan- Kent Meydanı'nı gezdiler... Sude için yüz ağartacak

bu imarlı yapı Mary için fazla anlamlı gelmedi... Zira o hem peyzaj, hem de tarih arıyordu... Çok geçmeden de Ulu Camii ve Kapalı Çarşı yanlarına vardılar, Tophane'ye çıkıp önce bir çevreyi gözlemlədiler:

Birden bire hem peyzaj, hem tarih Mary'yi kendinden alıp bir rüya âlemine götürmüştü... Nereye baksa tarih, ne yana baksa ulu çınarlar... Başını kaldırıp dağa baktı engin Bursa yeşili; ovaya baktı yeşilliğin bir başka tonu... Daha kendine tam gelememişti ki saat kulesi bir New York gökdeleni gibi karşıladı onları... Birer simit aldılar, yanına da birer çay siparişi verdiler ve çevreye hakim banklardan birine oturup seyre daldılar:

Mary her gördüğünü merakla soruyor, Sude dilinin döndüğünce cevaplıyor, cevaplıyor, cevaplıyordu... Burada yenilen simit, içilen çaydan çok; tarih ve peyzaj gıdası alınmaya başlanmıştı... Zaman zaman Mary ayaklarını yere vuruyor, dövünüyor ve neden şimdiye kadar bu güzel beldeyi görmediğine yanıyordu... Gördüklerinin daha birine doyamadan, diğeri ve diğeri sıraya giriyor; adeta bir makineli şeridi gibi tablo ve mimari hızla akıp gidiyordu... Güz gününün soğuk havası da onları engelleyememişti bu seyirden... Epey sonra kalktılar, Gümüşlü Kümbet'i gezdiler, türbeleri gördüler; Sude, Osman Gazi'nin meşhur vasiyetini nakletti... Mary bütün gördüklerinden ve duyduklarından sonra, biraz basit gördüğü Türk milletine daha başka bakmaya başlamıştı... Belli ki onu ikna etmenin yolu böyle bir ziyareti gerekli kılıyormuş...

Tophane'nin şehre bakan yakasındaki kale duvarlarını incelediler, restorasyonunu gördüler, eski kale duvarlarını gezdiler, hayret ve hayranlık içinde kaldılar... Hele hele restorasyonu yeni bitmiş Balı Bey Hanı'nı gördüklerinde hop oturup hop kalktılar ve küçük odalarının birinde mola verip dinlendiler; bu eski han odaları onlara tarihten bir anlık sunup rahatça konuştular ve tarihin eski havasını teneffüs ettiler... Mary o kadar tarih ve peyzaj yoğunluğu içinde şaşırmış, ne yapacağına artık karar veremez hale gelmişti... Sude'nin özel durumu onu daha fazla gezmek ve görmek fikrinden vazgeçirmiş, çevredeki lokantalardan birinde karın doyurma gereği duymuşlardı...

Doğru İskender Kebap salonuna gittiler, burada tıpkı Bursa gibi bir tarih olan o eski İskender Usta'nın adıyla anılan meşhur İskender Kebabını yediler... Kemalpaşa tatlısı ilave edildi, kahve içildi, arabalarına bindiler, şehir turunu tersinden ve ağır ağır tamamlamaya başladılar:

İnönü Caddesi, Gazcılar geçildi, İzmir yoluna girdiler ve araç yoğunluğu içinde yol alıp evlerine avdet ettiler... Güz gününün kısalığını, biraz da soğuk havasını bundan daha iyi değerlendirme imkânı olamazdı herhalde... Evde gerek misafir, gerekse Sude yatıp dinlendiler, bilhassa Mary aklına gelen her soruyu sordu ve Sude açık kalplilikle, ticaretin ve iş dünyasının kendine sunduğu imkânlarla cevapladı ve söz dönüp dolaştı, yatırım konularına geldi...

Sude hafif tebessüm ettikten sonra Mary'ye döndü ve o kadar hayran kaldığı bu güzel şehirde bir yatırım yapması gerektiğini söyledi... Böylece seyrine doyamadığı bu güzellikler artık Mary'nin tapulu malı olacak, hem ziyaret, hem ticaret ile iş dengelenmiş hale gelecekti... Mary bu ani teklifi önce soğuk karşıladı, sonra yavaş yavaş önemsemeye başladı... Zira o önemli bir makine şirketinin yatırım ve pazarlama elemanıydı... Hemen notlarına eklemeyi düşündü ve telefonlarına sarıldı, merkezle bağlantılar kurdu, bir telefon trafiği başladı ki sormayın...

Artık Mary'den ilave bilgiler istenmiş, Mary ciddi ciddi bir fizibilite çalışmasını başlatmıştı... Böylece misafirlik de uzadı, şehir turları ve ziyaret imkânları da arttı, Sude için de holdinglerine bir ortak bulma fırsatı doğmuş oldu...

Sude evinde dinlenirken bile holdingin büyümesini düşünmüş, gerekli atılımları esirgememiş ve bu konuda oldukça da takdir görmüştü. Artık her zaman çıkmadığı Mary için özel bir araba ve görevli ihdas ettiriyor, Gömü Holding devreye alınmak suretiyle yeni arayışlar ve keşifler yapılıyor, arzu edilen fizibilite tamamlanmış oluyordu...

Çok geçmeden bir otomobil yan kuruluşu için anlaşma sağlandı, yeni teknoloji transferi yapıldı, ardından da yedek parça imalatı boy göstermeye başladı... Artık yurt dışından büyük dövizlerle girdisi olan ara malların bir kısmı onlar tarafından daha ucuza üretiliyor, para dışarı gitmiyordu... Üretime hız verdiler, karlılığı oldukça yüksek oranda olan bu fabrika artık bir başka fabrikanın da

kuruluş vesilesi oluyordu... Otomobil boyaları fabrikası... Bu arada Sude beklediği bebeğini epey büyütmüş, şirketin işlerinde aktif görevine yeniden dönmüştü...

Okan Bey ve Özlem Hanım bekledikleri bebeklerine kavuşmanın mutluluğu içinde artık sık sık kızlarını ziyaret ediyorlar, bebeğin sağlığı, eğitimi ve büyümesinde aktif görev alıyorlardı...

Bir gün bebek yıkandı, kundaklandı, maması yedirilecekti ki Annesi Sude'ye seslendi:

Kızım! Bu çocuğun adını niçin koymuyoruz?

Sude tebessüm etti ve ağır aldırıldığı cevabını verdi:

Anne bizim büyüklerimiz var ya... Onların tavsiye ettiği, kültürümüze yabancı gelmeyecek bir isim bulur elbette onlar! Biz de onu bekliyoruz...

Annesi büyük bir şaşkınlık içinde konuştu:

Yaaa! Demek siz, zamanımızın başka çiftleri gibi kimseye sormadan isim koyma gibi bir yolu seçmediniz, ha? Bu güzel, doğrusu neden daha önce demediniz de böyle geciktik biz? Hemen harekete geçelim ve bir adı olsun bu çocukçağınızın...

Okan ve Özlem baş başa verdiler ve çok geçmeden bir isim buldular: İsmail.

Artık bebek bir isim almış, herkes ona İsmail demeye başlamıştı... Zira bu ad Okan'ın babasının adıydı... Artık gerek kendi adlarının seçiminde, gerekse çocuklarının adlarının seçiminde yeni kurallar değil; kültürümüzün oturmuş kuralları kendini gösteriyordu...

Sude bakıcıların eline teslim ettiği bebeğini akşamdan akşama görebiliyor, bir takıntısı, bir şikâyeti

olduğunda annesini hemen arıyor; annesi sık sık kızında kalıyor; bazen bebek bakıcısıyla birlikte Özlem Hanım'a misafir oluyordu ve böylece İsmail de sağlıklı büyüme devam ediyordu...

Sude Hanım bir gün bürosuna uğradığında Mary'yi değişik halde buldu... Yanında Selami Başkan'ın oğlu Hasan oturuyor, heyecanlı heyecanlı konuşmalar oluyordu... Artık yaşı ve deneyimiyle holding yönetecek noktaya gelmiş bulunan Sude, içine doğmuş olan şüphe nedeniyle çifti gözetlemeye başladı ve nihayet bir köşede rastladı: Hasan ile Mary evlilik adımları atmanın hazırlıklarını tamamlamış bulunuyorlardı...

Sude bu iki genci bir müsait odaya aldı, lisan-ı hal ile -heyecanlarına- koyduğu teşhisin doğru olup olmadığını sordu ve ekledi:

Bana doğru cevap verin, zira biz okuldayken Edebiyat öğretmenimiz tarafından Leyla ve Mecnun mesnevisinde şu nokta açıkça ifade edilirdi:

Aşk, tabiatı gereği gizli kalmaz!

Şimdi ben sizin için de diyorum:

Aşk tabiatı gereği gizli kalmaz! Eğer varsa böyle bir gönül ilişkiniz, bana söyleyiniz ben ilk adımları atayım!

Bu çıkışı beklemeyen Mary ve Hasan önce inkâr eder gibi yaptılar; sonra Sude'ye güvenip itiraf etmek durumunda kaldılar... İkisi de başlarını önlere eğdi, sessiz bir konumda beklemeye başladılar. Sude devreye girdi:

Eeee çocuklar, artık bizim de bir Amerikalı gelinimiz olsun yani... Artık Hasan'ın da bıyığını balta kesmeyecek doğrusu... Stratejik damat olup çıkacaksın Hasan!

Hasan ve Mary konunun iyice düşünülüp taşınması için biraz daha süre istediler; Hasan işinin başına gitti, Mary de Sude ile bir süre baş başa kaldı ve Mary söze girdi:

Sude sen benim kardeşim kadar bana yakın birisin. Henüz evlenmedik, ama bayağı ciddi mesafeler almış durumdayız... Siz böyle bir evliliği nasıl değerlendirirsiniz? Hasan bir Amerikalı kızı mutlu edecek biri mi? Hasan'ın geçmişi hakkında hiç bilgin var mı? O bekâr mı? Kusura bakmayın, ben bunları sormakta haklıyım herhalde...

Belli ki Mary, evlilik konusunu ciddiye alıyor; Hasan'ı bağımsız birinden öğrenmek istiyordu... Gerçi Hasan, bir zamanlar bir sözlenme gibi bir durum yaşamıştı, fakat artık böyle şeyleri zikretmek de yanlış anlaşılırdı... Her şeye rağmen Hasan'ın başlayacağı bu mutluluğu Sude'nin iki dudağı arasından çıkacak bir çift söze bağlıydı, çünkü Mary, ona çok güveniyordu... Sude durdu, düşündü ve Mary'ye şu soruları sordu:

Mary siz bir Türk ve Müslüman'la evliliğe hazır mısınız? Çevrenizden böyle bir izdivaç için onay aldınız mı?... Yoksa sizinki bir kuru aşktan mı ibaret?

Mary bu sorularla adeta irkildi, ciddi ciddi düşünmeye başladı, kendi sorumluluğunun kendinde olduğunu ifade ederek, karşı taraf hakkındaki tereddüdünün giderilmesinde ısrar etti... Sude, ya mutluluğu onaya; ya da ömür boyu ıstıraba vize

verecekti... Mary'nin acele etmesi onu da kararda acele etmeye zorladı ve en sonunda Sude söze girdi:

Mary, Hasan genç ve yetenekli... Evliliğin her sorumluluğunu üstlenecek kadar da yetişkin... Üstelik senin bizim gibi bir referansın var... Mesele bizim açımızdan tamam...

Bu cevap Mary'yi çok memnun etti. Mary havalara hopladı, sevinç gözyaşları döktü ve hemen annesini ve babasını arayarak vakit geçirmeden gelmeleri gerektiğini söyledi ve ekledi:

Bu gelişiniz, hem iyi bir seyahat, hem de çok önemli bir izdivaca hizmet olacak...

Artık Mary cephesinde işler tamamdı tamam olmasına da, Hasan cephesi, onun aile efradı ne derdi, bu bir anlık kale alınmadan bu noktalara gelmişti doğrusu... Sude bu konuda da ciddi ciddi endişe etmeye başladı ve nihayet çok geçmeden de Reyhan Hanım yanına damladı...

Apar topar gelmiş bulunan Reyhan Hanım, bu muamma evliliğin aydınlatılacak noktalarının olduğunda ısrar ediyor ve acele edilmemesini istiyordu... Özellikle Hasan'ın Müslüman olduğunu, Mary'nin de Müslüman olması gerektiğini, hatta hidayete ermeden Mary ile nikâh olamayacağını kesin kes söylüyordu... Ardından da sitem ediyordu:

Benim Sude kızım, madem böyle bir hareketliliği duydun, neden bana bir çıtlatmadın da, iş bu kadar mesafe aldıktan sonra benim haberim oldu?.. Bana çok yakın biri olarak neden bu büyük ihmali ettiniz? Hasan'ın başarısız evliliği benim kadar sizi de üzmez mi? Benim bu ifadeleri

kullanmamdan daha tabii bir şey var mı Allah aşkına! Biz bir aileydik sözde... Ama şimdi olanlara bir bakın... Kızın annesi ve babası ta Amerikalardan, ceplerinde yüzük, bavullarında damat hediyesiyle yola çıkmışlar; bizim cephede kocaman bir şüphe! Bu nasıl iş! Bunu kim çözebilecek... Ay! İçime fenalıklar giriyor!

Sude, sabırla dinledi, tebessümle konuşmaya başladı:

Reyhan Anne, içinizdeki fenalık, engin hassasiyetinizin pompaladığı vahamet! Olsun, birazı da gerekli... Siz Amerikalı bir gelin alıyorsunuz... Üstelik de benim çok iyi bildiğim, kültürümüzden epey nasiplenmiş bir müstesna insanı... O şartını koştüğünüz inanç konusunu biz dayatmayalım, o zaten hidayeti tercih edecek... İki gönül arasında kalmak; holding idare etmeden daha zor olduğundan, sizi haberdar etmeme mani oldu... Benim bu zayıf kollarım, narin omuzlarım bu yükü ancak bu kadar taşıyabildi... Sitemlerinizde haklısınız, ancak benim de kapasitem bu, kastım yok!

Bu samimi cevap Reyhan Hanım'ı yumuşatmış, izdivacın onayı eşiğine taşımıştı:

Eeee! Ne diyorsun kızım, yani ben bu evliliğe evet diyebilir miyim?

Rahatlıkla diyebilirsiniz, Reyhan Anne! Allah da mutlu etsin ikisini!

Reyhan Hanım ayağa fırladı, Sude'ye sarılıp gözlerinden öptü ve çiftlerin evlenmesine rıza gösterdi. Artık hiçbir şüphe kalmamış, bütün pürüzler giderilmiş; hepsinden önemlisi Hasan ve Mary bu büyük endişeleri

duymamışlardı... Çok geçmeden de Hasan ile Mary İstanbul Hava Limanına yaklaşmış bulunan anne ve babalarını almak üzere yola çıktılar:

Yollar eskinin çetrefilliğinden uzak, arabalar konforlu, sabahın erken saatlerinin tenhaliğında yeni çift oldukça mutluluk kattı. Bu çift gerçek mutluluğu daha tatmadan ucundan kıyısından yaşamaya başlamışlardı. Engin Bursa ovası geçildi, Topçular iskelesine ulaşıp Arabalı 'ya binildi, geminin güvertesinde esen rüzgâra kendini kaptıran yeni çift rüzgâr estikçe hayal kurdu, mutlu oldu, hayal yelkenlerini sonuna kadar açtı; deniz de, güverte de yetmedi onlara; bulutların üstüne kadar çıktılar... Neyse ki birazdan motorlar sustu, arabalı hız kesti, burnunun dibine geldikleri Kartal, yelkenlerini suya düşürdü de kendilerine gelebildiler... Apar topar alt kata inip arabalarına bindiler ve çıkış için sıraya geçtiler.

Arabalarıyla Tem Otoyolu dedikleri tercihi yolu seçtiler, fazla izdihama gerek olmadan havaalanına gelmiş bulundular... Aslında geldikleri şehir öyle bir şehir idi ki şehirlerin kralıydı; ama onu gezmek, görmek için iyi bir rehber ihtiyacı vardı ve o rehber de o an yoktu... Akıl ettiler, bir turizm bürosuna uğrayıp, kısa sürede İstanbul'dan nasıl faydalanacakları konusuna bilgi aldılar. Çok da doğru yapmışlardı... Yanlarına bir rehber verildi, önce yolculara ulaşıldı, yaşlı çift ile hasret giderildi ve arabaya alındıktan sonra tarihi ve turistik yerlerin yoğun olduğu Kabataş'a, Beşiktaş'a gelindi... Saraylar, müzeler gezildi... Dolmabahçe Sarayı ve bahçesinin eşsiz ahengi onlarda tarifi mümkün olmayan bir hayranlık husule

getirdi. Nereye baktılsa bir asalet kaynadığını gördüler; gırtlığa kadar sanatla karşılaştılar; edebiyat fıskıran nezahet, belagat, fesahat böylece keşfedilmiş oldu... Sonra bir kapalı tekne ile boğaz turuna çıktılar:

Çırpıntılı Boğaz, motorlarını bir kâğıt gibi savuruyor, rehberin tanıtım faaliyetleri başlıyor ve yalılar, köşkler, saraylar bir bir göz önüne seriliyordu... Koskoca Boğaz turlanmış, dünyada eşi benzeri olmayan manzara ve mimari eşiğine kadar gidilerek görülmüş, suyu yalayan yalıların asaletiyle tanışılmış, köşkların kırgınlıkları sezilmiş, sarayların entrikalı günlerinden kesitler sunulmuştu...

Boğazı uzunlamasına geçen çok sayıda gemi ayrı bir seyir zevki vermiş, balıkçıların balık tutma gayreti yerinde izlenmiş, şehir hatları vapurlarının yolcu alıp bırakmasına şahit olunmuş, zaman zaman cankurtaran seslerinden de rahatsız olunmuştu... Bu arada birer gök kuşağı gibi duran iki köprü geçilmiş, üstlerinde bir arı kovanı gibi ses çıkararak geçen araçların oğul vermiş arı gibi kaçıştıkları gözlenmiş, köprülerin cesameti vahamete dönüşmüştü... Onlar gördükleri karşısında susuyor susuyor susuyorlardı... Hani aç bir tavuk buğday ambarına girer ve taşlığını doldurduktan sonra yine yemeye devam eder de yorulur ve sadece "Gık" demenin ötesine geçemez ya, bizim yeni misafirler de seyre doyup yoruldukları halde donuk gözlerle manzarayı seyre devam ettiler...

Rehberlerini bir noktada bırakmadan ücretini sordular, ödemeleri gereken ücret dudak uçuklatan bir ücret oldu, ama mecburen ödeyip yola çıktılar...

Artık damat tanıtılmaya başlanmış, gelişmeler hakkında enine boyuna bilgi verilmeye çalışılmış, Bursa ve iş hayatı hakkında övgüler sunulmuş ve nihayet iskele tersinden geçilerek Bursa'ya gelinmişti...

Mary artık yerlisi sayıldığı Bursa hakkında bir rehberle gerek duymadan bilgi verebilecek düzeye gelmiş durumdaydı:

Anne ve babasını, önce bir rahat edecekleri şekilde, Çekirge semtindeki eve yerleştirdi, onlara hem yerli, hem yabancı kültürün nimetlerinden sundu... Kendisinin alışık olduğu öz kültürü burada ona da yabancı gelmeye başlamıştı... Zira anne ve babasının, kızları alışıktır diye getirdiği yiyeceklerin bir kısmı çöpe gitmiş, bir kısmı da kerhen tadılmıştı... Haksız da sayılmazdı yani:

Burası bir gıda ambarı, maharetli ustaların işini bir sanatçı derecesinde sergilediği hayal şehir... Anne ve babasıyla hem tatlı tatlı sohbetler ediyor, hem de evinde bulunan çeşitli lokantalara ait kataloglardan istediği yemeği evine getirtebiliyordu... Bunu yapmaya başladığı ilk günde onlara bir İskender Kebap siparişi oldu:

Camdan çevreyi seyretmekle olan anne ve babası artık acıkmış ve kızına bir şeyler yemeleri gerektiğini ima ile ifade etmeye çalışmışlardı... Kızları gözle kaş arasında siparişi verir ve pek belli etmeden söze devam eder ve çok geçmeden zillerine basan garson, özel kıyafetiyle tepsiyi kapıdan uzatır... Önce bir şey anlamayan yaşlı çift, kebabı ve tatlıyı görünce şok olur! Nefis İskender Kebabı, yanında salatası, hoşmerim tatlısı ve kiraz tabağıyla yemek, anında evin havasını değiştirmiştir... Acıkmış bulunan misafirler

için büyük bir sürpriz olan bu sipariş, çok makbul bir ziyafete dönüşmüş; ülke de, şehir de bundan çok yüksek not almıştı...

Misafirler, yiyip içtikten sonra şehre hâkim tepeden şehri seyredeler, her gördükleri şey hakkında bilgi alırlardı... Hele hele ilk dikkatlerini çeken şey Hacivat ile Karagöz olmuştu... Cadde kenarında bir yerli oyun sergilemekte olan bu iki eski ustayı, uzaktan görmekle yetinmezler, yanlarına gidip incelerler, Mary de bu konuda yeterli bilgiye sahip olmadığından, Sude devreye girer ve onları aydınlatmış olurdu...

Yaşlı çift, artık şehrin her merak edilen yerini bir gün gezip görmekte; kendilerine sunulan her ikramdan, her manzaradan, her gösteriden alabildiğince zevk almaktaydılar... Zaman zaman yanlarına gelen Hasan, onlara ayrı bir hava veriyor, çevreyi gezdiriyor, iş yerlerine götürüyor, üretim atölyelerini gezdiriyor, insanlarla tanıştırıyor; Gömü Holding hakkında bilgi veriyor; evinde misafir etme yakınlığını gösteriyordu ve onlar için bu olanlar hep sıra dışıydı...

İşte Mary ile Hasan böyle bir ön hazırlıktan geçtikten sonra önce yüzük taktılar ve sonra çok yüksek hayallerle düğün hazırlıklarına başladılar:

Haksız da sayılmazlardı yani, düğün için sarf edilen her kuruş iki katı pirim yapacaktı; çünkü bu para düğün için kullanılacak, reklam bedavaya gelecekti... Bu nedenle Dolmabahçe Sarayı Bahçesi'nde kararlaştırılan düğüne, çok üst düzey davetli topluluğu planlandı... Her şey çağın gereklerine göre düşünüldü. Davetlerden tutun da, ikrama,

teşrifata, nakliyeye, yabancı elçiliklerin güvenliklerine kadar çok ince bir hazırlık oldu... Basın ve yayın haberdar edildi, görsel medyaya yapım için fırsat verildi... Derken düğün gelip çattı:

İstanbul'un serin ve esintili bir ağustos gecesinde, Dolmabahçe Sarayı'nın muhteşem bahçesinde, seçkin davetliler boy gösteriyor, nikâh töreninden sonra kısa bir maytap gösterisi oluyor, boğazda motorlardan yansıyan ışıklar ayrı bir renk cümbüşü oluşturuyor; orkestra klasik müzik ziyafetine geçiyor, hediye sunumu oluyor, ardından ikram faslı başlıyordu...

Bu hava içinde süren düğün geç vakitlere kadar sürüyor, seçkin davetliler birer birer veda edip ayrılıyor, en sonunda yeni çift ile aileleri de bu muhteşem geceye veda ediyordu... Mary ile Hasan Hilton Oteli'ne gittiler... Orada gelinle damat için bir kral dairesi hazırlanmıştı... Ertesi günü de Kanarya Adaları'na uçtular ve balayı faslını başlattılar...

Bir define avcısının gariban çocuğu iken, feleğin cilvesiyle zirveleri boylayan Hasan, artık her yerde ardından basını koşturuyor, attığı her adım olay oluyor, söylediği her söz çok ciddiye alınıyordu...

Düğünü yapan Amerikalı misafir çift, Sude tarafından hediyeler sunulurken uğurlandı... Zaten kendi şirketlerinin yetkilileri, aldıkları talimat gereği, uçak kalkıncaya kadar el sallamakla meşguldüler...

Arda Bey ile Okan Başkan, biraz da sağlık sorunlarından olacak, işleri gençlere bırakıyorlar, kendileri bol bol torun hayali ile torun okşamakla gün

geçiriyorlardı... Bu nedenle Sude, oğlu İsmail'i sık sık büroya getirtir, dedeleri tarafından sevilip okşandıktan sonra anneannesine gönderirdi...

Sude ile Savaş eskisine göre yönetimde mesafe almış, zaman zaman Hasan ile aralarında küçük çapta da olsa kıskançlık ve sorunlar yaşanmaya başlanmıştı... Aslında bu sorunlar daha önceden olan, fakat bir anlık bastırılmış sorunlardı. İşte bu nedenle holding idaresi gençlere geçince, geçimsizliklerin dozu artıyor ve ayrılık kaçınılmaz hale geliyordu... Bizim şirketlerimizin çok sık yakalandığı bu hastalık; patron koltuğunun cilvesinden, "Ben bilirim!" inadından, çekememezlik küçüklüğünden, büyük düşünememekten, fedakârlık edememekten ileri geliyor... Sonra da, zirveden yuvarlanan kayanın eteklere ulaşınca kadar ufalanıp parçalanması gibi, küçülüyor ve ömrünü tamamlayanlar arasına dâhil oluyor...

Hasan, Mary gibi hem paralı, hem de Amerika'da uzmanlık eğitimi almış bir elemanı eş alınca, birden bire her kararın kendisi tarafından verilmesine; daha doğrusu, kedisine danışılmadan karar verilmemesine inandı... Bu durum yadırgandı ve sonunda, Sude gibi bir enerjik yetenek, her biri birer eski kurt olan yaşlı patronlar, Hasan'ın ipini çekiverdiler:

Hasan'ı Gömü Holdingi'nin başına getirdiler. Hasan, alışkın olduğu tek başına karar alma alışkanlığını sürdürürnce, yönetim toplandı ve bu konuyu masaya yatırdı. Hasan bir daha benzeri bir hareket yaptığı takdirde başkanlık sıfatını kaybetmiş olacak ve başkanlık yetkileri elinden alınacaktı... Artık Hasan'ın elinde salt yetkileri

kalmıştı... Mary ile baş başa veren Hasan kış başlangıcında büyük üretim yapıyor ve yedek parça fabrikasını zarara uğratıyordu, zira bu aylarda üretilen mallar pek alıcı bulamazdı... Bu çıkışıyla da başarısız olan hasan ya yönetimden çekilecek, ya da daha başka bir yolu seçecekti... Hasan Yönetimden ekilme yolunu semedi... Artık onun önünde bir yol kalmıştı, o da Holding bünyesinde olan hisselerini almak ve yolunu ayırmak...

En sonunda Hasan ile Mary yeni bir yol çizdiler ve Gm Holding'den ayrılıp yeni bir holding kurmaya karar verdiler: Kale Holding... Böylece bizim yabacı gelinin ilk meyvesi alınmış, ya da yerli damadın ham dünyasında yetişmiş ham meyveler boy göstermişti... Artık birer eski dost olan bu iki holding yetkilileri ve sahipleri ancak insani ilişkilerinde diyalog kuruyorlar, onun dışında herkes kendi kulvarında koşuyordu...

Okan Bey ile Arda Bey evlerinin terasındaki rahat koltuklarında oturuyorlar, yaz gecesinin sıcaklığında sığındıkları bu asude yer onlara nezahet veriyor, yıldız dolu semaya bakarken maziyi hatırlıyorlardı:

Arda bir anda semadan akarak kaybolan bir yıldızın arkasından uzun uzun bakmış ve tebessüm edip söze girmişti:

Okan, bu yıldız bana neyi hatırlattı biliyor musun? Daha seninle tanışmadan önce, bir gün Selami ile ilk define avına çıkışımız vardı, işte onu... Rahmetli gözü pek, kafası define bilgilerinden oluşmuş büyük bir hazineyi andırıyordu... Beni arabasına aldı, uzun bir yolculuktan sonra bir bölgeye vardık. Yaz gecesini, ortalık süt gibi ay ışığı... Arazide in- cin yok... Karşımızda bir küçük tepe. Selami, elindeki haritaya bakarak bu tepede bir mezar olduğunu, mezarın naylon bir mezardan oluştuğunu, içinde yüklü miktarda sarı lira bulunduğunu söylüyordu... Harita ve bazı gereçler onda, detektör benim elimde olduğu halde ilerliyoruz... Hedefe yaklaştıkça kalbimiz atmaya başladı, ayaklarımız, ellerimiz titriyor, hayalini kurduğumuz altınlar elimize geçti geçecek, birden sağımızdan bir tüfek sesi geldi, ardından da başımızın üstünden cıvıv diye geçen kurşunu hissettik...

Şaşırmıştık, ne yapacağımızı unutmuş haldeydik... Ölümü hiç bundan daha yakın hissetmedim ben... Neyse ki Selami yere uzanmış ve benim de paçamı tutup yatmamı sağlamıştı da, açık hedef olmaktan çıkmıştık... Artık ikimiz de yerdeyiz, heyecan son noktasında, ne olduğunu, birazdan nasıl bir muameleye maruz kalacağımızı bilemez

haldeyiz... Kapana kısılmış gibi... Selami'ye sordum: " Bu ne?" Selami susmamı ve daha fazla konuşmadan biraz beklememi söyledi... Artık ikimiz de susmuşuz, inip kalkan göğsümüzün içinden gelen kalp çarpıntılarını dinleyerek bekliyoruz... Ne kaçabiliyoruz, ne karşı koyabiliyoruz... Böylece saatler süren bekleyişimiz, gecenin yıldız yağmuru altında, kayıp giden kuyruklu yıldızların peşinde, gecenin sonunda çıkan parlak Sabah Yıldızı'nın altında çakılı kalıyorduk. Ne gelen oldu, ne giden... Biz ne renk, ne ses verdik... Böylece ortalık ağarmış, arazide ilk hareketlenmeler oluşmuş ve biz de yavaş yavaş bir dereye girme fırsatı bulmuştuk...

Güneş doğdu, akan dereye sabah mahmurluğumuzu giderdik, su içtik, perişanlığımızın birazını attık, artık dönüp gerisin geri geleceğiz. Kalktık, dere boyu yürüyoruz, yolun yakınlarında bir ağaç dibinde park ettiğimiz aracımıza ulaşip bu kapandan kurtulacağız artık... Geldik aracı bıraktığımız yere, araç yok! Aşağı baktık, yukarı baktık, yok yok yok... Başımızdan bir kaynar su dökülmüştü, bağrımız yanıyor, haşlanan cildimizden buhar çıkıyor, şuurumuz bir gidip bir geliyordu...

Yanımızda bir sürü araç-gereç... Bir gelen olsa, bizi bir gören güvenlikçi olsa yandık... Selami'ye döndüm, "Başkanım şimdi ne yapacağız?" dedim... Selami hiç pes etmezdi, sakın sakın konuştu:

Suss! Bu malı biz kazandık, canımız sağ ya! Elimizdeki ayak bağı olan bu zıkkımları bir yere gizleyelim ve birer yolcu gibi kara yoluna çikalım!.. Bakalım Allah

kerim... Bu işlerin içinde her risk var! Dua edelim ki o kurşun birimizin hayatına son vermedi de şimdi hayattayız...

Artık rastgele bir şekilde sakladığımız gereçlerden de kurtuluyoruz...

Burada Arda'nın sözü kesiliyor, meyve suyu ikram ediliyor, ardından bir cevizli poğaçaya yeniyor ve bir bardak serin su içildikten sonra hatıra soğutulmadan anlatılmaya devam ediliyor:

Yorgun-argın çıktığımız yolda traktörler geliyor, çiftçiler bize aval aval bakıyorlar, bölgenin yabancı olduğu her halimizden belli, bir soran olsa cevap verecek bir sözümüz yok! Tekrar başkan Selami'ye döndüm, Başkanım bir soran olsa ne dememiz gerekecek, biz hangi sebeple buralardayız? Başkan hiç zorluk çekmeden cevapladı:

Ondan kolay ne? Bir köylümüzü ziyarete gidiyorduk, gece yolu karıştırıp bu noktaya yanlışlıkla indik, şimdi ziyaretimize devam etmek üzere yolumuza gidiyoruz!.. O kadar!

Artık bu makul çıkış yolunda mutabık kalınmış, bir aksilikte verilecek cevap olmuştu... Birazdan gelen bir takaza minibüse bindik, az ilerdeki kasabaya gitmek üzere yerlerimize oturduk, yolcuların garip bakışları arasında yol parasını ödedik ve esen rüzgârın sağladığı serinlik bizi uykunun kucağına bırakmış, haberimiz yok...

O kısa mesafede derin bir uyku uyumuşuz, menzile gelen araç yolcularını boşaltmış, biz iki gece aslanının

uyanmasını bir süre beklemiş ve sonunda dayanamayıp uyandırmıştı...

Uyandık ki Güneş tepemizde, ortalık yanıyor. İndiğimiz meydanlık alanın toz toprağı genizleri yakıyor, yerleri süpüren çöpçünün çıkardığı tozdan herkes nasipleniyor, kapısı açık lokanta sabah çorbası için müşteri bekliyordu... Karnımız iyice acıkmıştı, lokantaya fazla incelemeden daldık, birer Ezogelin çorbası içtik, ardından birer porsiyon daha içtik... Yavaş yavaş kendimize gelmeye başlamıştık ki bizim yitik araba önümüzden geçip yoluna devam etti...

Arabamızı görür görmez yerimizden hop oturup, hop kalktık, ama işimizin biraz netameli oluşu, meseleyi resmiyete dökmeye engel oluyordu... Selami bana kaş-göz işareti ederek susmamı sağladı...

Çorbaların üstüne birer de büyük çay içtik, çevreyi alttan alttan gözleyerek hesabı verdik ve çıktık...

Söz burada kesildi, gece ilerlemiş, iki eski arkadaşta eşlik edenlerin sabrı tükenmişti... Hemen oracıkta son nokta kondu, devamı başka bit toplantıda anlatılmak üzere kalktılar:

Arda Bey aracına bindirildi, eşi yanına oturdu, gece tenhalaşan caddelerden adeta bir hızlı tren gibi yol alıp evlerine yöneldiler... Yollar boşalmış, eli şişeli bir iki sarhoş devrilerek ilerliyor; aç kediler çöpleri parçalıyor, ara sıra havlayan köpekler birbirini kovalıyor, çöpçüler çöp almaya devam ediyor, refüjlerin çiçekleri sulanıyordu... Maksem, Altıparmak, Çekirge semtlerinin bu hali, şehirciliğimizin asaletini ortaya dökmeye yetiyordu... Yolda Arda Bey'e

hanımı biraz sitem etti, o da eski tatlı hatıralarına dalıp kısa yaz gecelerinin azizliğine uğradığını söyledi... Yorgun-argın evlerine vardılar ve uykuya daldılar...

Okan Bey de misafirlerini yolcu ettikten sonra hanımından ufak yollu bir fırça yemiş öyle istirahata çekilmişti; zira Okan ve Arda bir araya gelince ayrılıkları oldukça zorlaşıyordu...

Ertesi sabah bir yolunu bulan Okan, Arda ile randevulaşır ve Kültür Park'ta, iri bir çınarın koyu gölgesinde, bir masada kaldıkları yerden sohbete devam ederler:

Lokantaya yakın bir kahvehanenin bahçesinde oturduk, çay faslını başlattık, hem de gelen, geçenden haberimiz olsun diye yönümüzü yola çevirdik... Sanki bize birileri, aracınız birazdan yine gelip geçecek, demiş gibi sabırla gözlemeye başladık... Gerçekten de birazdan yavaş yavaş önümüzden gelip geçti, içinde bir jandarma eri bulunmaktaydı... Aracımızı böyle görünce artık dayanamadık, kalkıp arkasından yürüdük ve Jandarma Karakolu'nun yolunu tuttuk... Biraz gittikten sonra ilerde ağaçlığın içinde tabelasını gördük ve kapısına dayandık...

Nizamiyesinden içeri alındık, bahçesinde duran aracın bizim olduğunu söyleyip, aracımızı teslim almaya geldiğimizi ekledik. Doğru komutanlarına çıkardılar bizi, komutan bir güzel sorguladı:

Gecenin o saatinde, orada arabanızın işi neydi, siz ne iş yaparsınız?

Efendim, biz yolda giderken, arkadaşımız ihtiyaç gidersen diye, o noktaya gitmek zorunda kaldık,

dönüşümüzde aracı bulamadık... Biz, inşaat işleriyle uğraşan taşeronlarız... İşimiz bu... Arz ederiz efendim!...

Komutan önce dikkatle dinledi, arabayı muayene edip etmediklerini sordu, o konuda sorun olmayınca bir tutanak tutturdu ve aracımızı teslim etti... Böylece araca binip sakladığımız gereçleri de bagaja koyduktan sonra yola devam ettik... Evlerimize döndük...

Okan sabırla dinledikten sonra söze girdi:

Buraya geldik, ama bir çay bile içmedik henüz, bari çaylarımızı sipariş verelim... Akşama ne yapıyoruz, yine teras keyfi var mı, öğlen yemeğini nasıl edeceğiz?

Bütün bu sorular sohbetin uzamasına sebep oluyor, yeni yeni meseleler açılıyordu...

Boşları toplayan garson çağrıldı, bir demlik siparişi verildi. Kültür park insan kalabalığı izlenmeye, parkın havası iyice teneffüs edilmeye çalışılıyordu... Uludağ eteklerinde şehrin büyük bir kısmını kaplayan bu park, Bursa yeşili ağaçları, heybetli çınarları, içinde yer alan çay bahçeleri, restoranları; yanı başında bulunan Stadı ve kapalı spor salonuyla devasa bir kompleksten ibaretti... Buraya giren insan kaybolur, en sıcak günde ferahlar, eğlence ve çeşit çeşit faaliyetlerden nasiplenir, namazını eda etmek isteyenler de Zeki Müren'in kibarlığına ve hayırseverline nişane olan redif ahengindeki mescidine giderler... Burası Bursa: Vaktiyle bir kereste tüccarının oğlu iken; "Sanat güneşi!" unvanını almış o ve benzerlerinin dibacesi bir şehir... Burada sanat adına zikredilecekler, dudak uçuklatır cinsten! Sanayi desen, tarım desen, peyzaj desen, mimari desen hakeza... Bir yanı deniz, öbür yanı

dağ olan bu eşiz diyar, her insanın isteğine göre nimetler sunar... Âlim de burada, takva da... Sanat da burada, sanatçı da... Her biri, Şeyh Edebalı'den feyz almış pirlere; sultanlara şahit olmuş gönül erleri; padişah yetiştirmiş ulu analar bu nadide şehre kendi feyzlerini adeta sindirmişler... Şuurla bakan insanın karşısına çıkacak olan her şey, bu karışımdan oluşmuş bir kültür!

Okan ve Arda önlerine gelen demlikten çaylarını doldurdular, şeker yerine sakarinlerini attılar bardaklara, ahenk unsurunu andıran o nezahet içinde çaylarını yudumlamaya başladılar... Çay da çay... İki eski tiryakinin içtiği çay canlarına can katıyor, içilen her yudum bir hatırayı tetikliyordu.

Bu defa Arda söze girdi:

Eeee Okan biraz da seni dinleyelim. Mutlaka senin de böyle can sıkacak hatıraların vardır elbet...

Yooo yo yo Arda Bey, ben sizin hatıralarınızdan hiç sıkılmam! Aslında benimkiler onların yanında birer nar dikenini gibi kalır... Biz, en iyisi, yine sizi dinleyelim... Selami Başkan bu değerli bilgileri nereden, nasıl edinmişti sence?

Arda derin bir nefes aldı, çayından bir yudum çekti, geri yaslanıp söze girdi:

Oooo! O noktalar oldukça sır doluydu... Sanki birileri Selami'yı bir Hazine Enderun'undan mezun etmişti... Onu Allah hazine bilgileriyle teçhiz ederek göndermişti bir inanca göre... Hazine adına ne varsa ondaydı... En zor anlarında yaptığı lidervari çıkışlar, onu herkese üstün kılıyordu... O, bu üstün zekâsını ticaret ve

sanayiye yönlendirince işte bir Gömü Holding çıktı ortaya... Ama bir şeyi bütün vicdan rahatlığımla söyleyeyim ki bu holdingde definenin maddi katkısı hiç yer almadı... Selami Başkan çok hazine koşturdu, o uğurda atlattığı büyük tehlikeler Amerikan filmlerine bile konu olacak renkliliktir. Büyük çabalarla geldiği noktada, onu çekemeyenler, kafaları karıştırarak, kalplere şüphe düşürerek Selami Başkan'ı kan-ser ettiler... O, bu muameleleri hiç hak etmemişti... Ancak, insanoğlu başarmak için açık arar, açığı bulunca acımasız davranır... Bu da bir vakıadır...

Sohbet uzadıkça uzuyor, geçmiş bir sinema şeridine dönüyordu. Okan, gençliğinde çektiği işsizlik ve geçim sıkıntısını her fırsatta hatırlar, Arda'nın kendisine yardımcı olmak için Selami Başkan'a yamamasını(!) hiç unutmazdı. Sonrası malum...

Böylece vakit ilerlemiş, öğlen yemeği yemeleri gerekiyordu... Yakın bir lokanta seçildi, özel diyetleri hatırlatılarak bir sofraya tanzim etmeleri söylendi... Temiz giyimli garsonlar, ustalarla baş başa vererek; birer asırlık çınar olan bu iki beyefendinin özel isteklerini yerine getirdiler... Okan ve Arda artık karınlarını doyurmuşlar, o günkü külfetlerini hanımlarının üstünden kaldırmışlardı... İki de harp kazanmış birer mağrur komutan edasıyla kahve içmeye başlamışlardı ki, hanımları tarafından arandılar ve yemek yiyip yemedikleri konusunda merak edildiklerini öğrendiler... Bu da onları ayrıca mutlu etti...

Tekrar eski noktalarına yakın bir yere, bu defa öğlen güneşine kapalı bir noktaya masa kurdular ve çay faslını başlattılar...

Okan söze girdi:

Yahu Arda! Biri bana, senin bir gün böyle bidon gibi olacağını söyleseydi, hem inanmazdım, hem de adamı tokatlardım! Sen nereden böyle oldun da hiç anlamadın?

Kim? Ben mi anlamadım? Ben anladım, anladım da, anlatamadım Abi... Şişmanlık illeti beni öyle bir yakaladı ki, Kırkpınar Başpehlivanının paça-kazık oyunundan kurtulamayan güreşçi gibi mücadeleyi kaybettim... Bu arada cazgırlar, davulcular, yağcılar, hakemler de bu gidişten nemalandılar tabii... Dünya bu, herkes gibi bir yolu sonuna kadar geçip gideceğiz... Her şey bizim için!... Haaa! Ya sen nasıl oldu da böyle beli bükük hale geldin? Bir de sen bunun izahını yap!

Arda dersini vermiş, sıra Okan'a gelmişti:

Arda Bey! Baston diye nitelediğin o şey Devrekli ustaların elinden çıkma bir şaheser! O bana asalet katıyor(?) Belimin büküklüğüne gelince, sanata düşkünlüğünden olacak, devamlı saygı içinde efendim! Nasıl, makul ve mantıklı izah yaptım değil mi? He hah heeeeeeyt!

Bu gülüşe arkadaşşı da katılır ve kendi hallerini artık kabul etmekten başka çarelerinin olmadığını böylece beyan etmiş olurlar...

Birazdan telefonları çalar ve kendilerini ziyaret için gelmiş bulunan bir eski dostlarının, büroda beklediği haberini alırlar... Durup düşünürler, hemen yakın bir

noktadan bir taksi çağırıp doğru şirkete giderler... Gelen misafir Kurman Ağa'dır...

Vaktiyle çok hatıraları olan bu zat, uzaklardan, çok uzaklardan geliyor, hem şirketinin ortaklığı icabı işlerine bakıyor, hem de dostlarını ziyaret ediyordu... Hemen sarmaş dolaş oldular, uzun uzun hasret giderdiler... Kurman Ağa bir Kazak Türkü olarak eski bir dost idi ve bizim Anadolu Türkçesini artık sıkıntı çekmeden konuşabiliyordu...

Uzun uzun hal-hatır soruldu. Tanıdıklar, eş-dost hakkında bilgi edinildi; işlerin ahengi konuşuldu; siyasetin işleyen çarka olan etkisinden bahsedildi. Bu arada Okan ile Arda'nın artık ununu eleyip, eleğini asmış olmalarından dolayı Kurman Ağa üzüldüğünü beyan etti... Bu güzel sohbet ve eşsiz temenniler, birazdan yerini iş kaygısına, ticaret kurallarının soğuk merasimine dönüşüyordu... Artık devreye teknik konular giriyor; teknikerler, genel müdürler, mühendisler ter döküyorlar ve değirmen taşının çarka oturtulmasında çekilen büyük sıkıntıya benzer bir sıkıntı yaşıyorlardı... Nihayet görüşmeler bitmiş, ortaklık yara almadan kurtulmuş, sıra izzet ve ikrama gelmişti:

Kurman Ağa, Çelik Palas'ta ağırlanıyor, çok zengin bir çeşitten oluşan ziyafet sunuluyordu... Ancak o yine kendi adetleri olan koyun etinden, fırınlanmış koyun kellesinden bahsediyor, yağda kızarmış lokum ve pişilerinin methini yapmaya devam ediyordu... Yemek faslından sonra odasına götürüldü ve Arda ile Okan böylece evlerine gidebildiler.

Ertesi gün, Kurman Ağa, kaldığı otelden alınıyor, daha önceleri gezip gördüğü ve hayran olduğu Kapalı Çarşı'ya götürülüyordu... Önce Ulu Cami dışından hayran hayran izlendi, mimari yapısı hakkında bilgi aldı, kubbelerinin yirmi tane olmasına hayret etti, tarihinin eskiliğine şaşıtı... Ulu Camii'nin mimarisinin Taşkent ve Buhara üslubuna yakın olduğuna sevindi... Yakınındaki parkta oturdu, havuzun fıskiyelerini seyretti, bir simit tattı, hatıra fotoğrafı çektirdi, bir poğaça daha tattı, ardından börek yedi... Belli ki Kurman Ağa sabah kahvaltısını böyle yapmaya alışkındı... Şirketin görevli elemanı eşlik ediyor, çay ısmarlanıyordu...

Kurman Ağa çayını yudumlarırken Ulu Cami'nin doğu kapısından girenleri gördü ve namaz vakti olmadığı halde bu ilginin sebebini sordu. Kendisine bu caminin ayrı bir değerde olduğu, İslam dünyasının az sayıdaki şaheserlerinden sayıldığı, içinde Kâbe'den örneklerin bulunduğu, uhrevi havasının her gönle nüfuz ettiği söylendi... Bundan çok memnun oldu ve namaz vaktinde uğramayı kararlaştırdı...

Kurman Ağa mahiyetiyle yerinden kalktı, tarihin taze şahidi olan sal taşlarını arşınlayarak bedestenlerden birini seçti:

Dükkânların kibar esnafının özel ilgisini tebessümle karşılıyor, gördüğü her malı inceliyor, her gördüğü gözünde tütüyor, götürmek için- herhalde- bir vagon kiralaması gerekiyordu... Siparişlerini veriyor, elemanları ambalaja koyduruyor, kargoya veriliyordu... Bu hava içinde hemen hemen bütün hanlar gezildi; bol bol havlu ve

bornoz alındı, hediye kumaşlar top top seçildi, iç giyiminden tutun da bebe giyimi, ev tekstili çeşitleri oldukça beğenildi ve pakelendi... Alacakları tam olarak bitmemişti ki, ez 'an okunmaya başlandı...

Kurman Ağa apar topar ab-dest aldı ve Ulu Camii'nin yolunu tuttu... Kuzey kapısından girip, ayakkabılarını özel bölmeye bırakıp safta yerlerini aldılar. Kurman Ağa bir cemaate baktı, bir iç mekânı izledi ve içten içe şöyle söylendi:

Türkler, öz yurtlarından kopmuşlar, ama mağdur olmamışlar...

Bu halet-i ruhiye içinde bir gidip bir gelirken, müezzin keskin ve hoş avazı ile "Sellü!" komutunu verdi...

Bir bayram havasındaki cemaat, derin huşu ile sünneti eda etti, müezzinin adeta nota ve makamla okuduğu titrek ve yanık sesli kameti dinledi... Saflar muntazam hale getirildi, imama uyuldu... Müezzinin o nefis sesinin yankısı bitmemişti ki, imam ayrı bir güzellikte, olgun makamla, ALLAHUEKBER! Deyip farz eda edildi... Son sünnetin ardından salavat, tespih ve dua faslına geçildi. Son olarak imam özel gayretiyle bir "aşir" okudu ki, en kavi kalpli olanları bile yumuşatır cinstendi... Nihayet namaz bitti, Kurman Ağa bir kendi ülkesindeki ibadeti, bir de buradaki ibadeti düşündü ve tebessüm etti...

Camiden çıkmakta acele etmeyen Kurman Ağa, iç mekânı gezip görmeye gayret etti:

Ulu Camii'nin zeminindeki- bir Acem bahçesini andıran -seccadelerini inceledi; duvarlarının iki metre kalınlığına şaştı; fil ayaklarından oluşan direklerini, yüksek

kubbelerini, çok özel mihrabını ve oyma minberini sonsuz hayranlıkla izledi; eşsiz planda ve güzellikteki müezzin mahfilini, Hünkar'a ve Şehzadelere ait özel bölmelerini, hatt-ı sülüs ve daha daha nice türdeki yazılarını, Kabe'den gelme örtü örneğini, kadınlar bölmesini, iç havuzu tek tek inceledi ve zaman zaman yaş döktü... Belli ki bizim Kurman Ağa kalbinde engin iman taşıyordu... Sonra, iki rekat namaz kılıp dua etti ve kapıya yöneldi. Kurman Ağa hayatında ender yaşadığı günlerinden birini yaşamıştı...

Dışarıya çıkan Kurman Ağa'yı yan lokantalardan birine götürdüler döner ikram ettiler. Malum, bizim Kazak Türkü olan Kurman Ağa, et yemese karnı doymazdı... Artık Kurman Ağa karnını da doyurmuş, alışverişe Kapalı Çarşı'da devam etmişti:

Vitrinleri bir Güneş gibi ıslıl ıslıl olan çarşıdan hediyelik takılar, gerdanlıklar, bilezikler, kolye ve yüzükler paketlendikçe esnaf bayram etti... Kolay değil bu Kurman Ağa... Koskoca bir aşiret lideri kadar nüfusa sahip; para desen Petro - dolarlar... Hal böyle olunca cömertlik de, hediye de kaçınılmaz oluyordu... Kurman Ağa nasıl olsa suyu arka bağlamıştı... Akarı bol, birikimi fazla, aklı hepsinden fazlaydı...

Artık Kurman Ağa ziyareti tamamlamış, yerli ortaklar da gönüllerince ağırlamışlar onu, ağır sayılacak armağanlar sunarak yolcu etmişlerdi...

Sude Hanım artık iyiden iyiye işlerine sarılıyor, kendilerine açık rakip durumundaki Mary ve Hasan'dan çekiniyorlardı... Otomobil yan sanayisi, boya fabrikası kıs faslına girmiş, üretim yavaşlamış, ödemeler aksamaya

başlamış ve kaynak bulma arayışlarına girilmişti... Bu nedenle nasıl olsa eski bir dost olan Sude onlar için kapısı ilk çalınması gerekenlerden biriydi. Öyle de oldu:

Mary ve Hasan bir sabah, daha Sude iş yerine gelmeden, gelip büroda yerlerini almışlar, misafir koltuklarında çaylarını içerek beklemeye başlamışlardı. Neden sonra gelen Sude'ye dışarıda misafirlerinin kim olduğu ve ne için gelmiş bulunabilecekleri çıtlatıldı ve öyle büroya gelmesi sağlandı...

İçeri güler yüzle giren Sude "Oooo kimleri görüyorum! Sefalar getirdiniz efendim... Daha daha nasılsınız? Afiyettesiniz?" gibi eski samimiyetlerinden manzaralar sunarak karşıladı onları, kırgınlığını hiç dışarı vurmadi. Çayları tazeledi, etraflıca hal hatır soruldu, iş dünyasının genel gidişatı konuşuldu ve sıra bizim misafirlerin maksad-ı ziyaretlerine geldi:

Söze giren Mary artık bir yerli gibi konuştuğu Türkçesiyle meramını ifade etti:

Sude Hanım, hani sizde bir söz vardır ya : "Eski dost düşman olmaz!" Biz de bu sözün doğruluğuna ve gücüne güvenerek kapınızı çalmış bulunmaktayız...

Hayrola, çok önemli bir şey mi var? Derdiniz neydi?

Eeee yok! Çok önemli bir şey de yok... Yalnız zaman zaman komşunun komşuya işi düşebilir ya... İşte öyle bir şey... Bizim ara mallar şu an sıkıntıda, ödemelerimiz aksıyor, acaba Gömü Holding ne durumda, müsait mi, bize kredi, nakit, senet gibi yardımlarından birini, ya da birkaçını yapabilir mi? Başka kapı çalmaktansa kendi

kapımız sayılacak olan bu kapıyı öncelikle çalalım dedik...
Evet şimdi söz sizde...

Sude bu ifadeleri büyük bir keyifle dinlemiş, içinden geçenleri belli etmeden, hiç belirti vermeden vereceği cevabı kafasında kararlaştırmıştı:

Bizi bir eski kardeşiniz olarak kabul etmeniz ve sıkıntılarınızı bizimle paylaşmak gibi bir yolu seçmeniz, bizi ziyadesiyle memnun etti... Şirketimiz Yönetim Kurulu her Cuma günü olağan toplantısını yapıyor biliyorsunuz. O toplantıda bu arzunuzu dile getirir, lehte bir karar çıkarmaya çalışırım... Biliyorsunuz bizim re 'sen karar verme gibi bir yetkimiz yok. Bir hafta çok uzun bir süre de değil!

Sözün burasında Hasan sabırsızlandı ve söze girdi:

Bizim çok acil nakit paraya ihtiyacımız var! Bir gün bile bekleyecek halde değiliz... Bizi oyalamadan net cevap verin, bize yardım var mı, yok mu?

Bu çıkış Sude'yi birden bire kızdırdı ve değişik tavırlar içine zorladı:

Hasan Bey, Gümü Holding'i idare ediyorum... Keyfiliğe kayarsam, hem ben, hem iş dünyamız zarar görür... Bizi makul görün... Acil bir toplantı yapmak için yeterli sebebimiz de yoktur... Size sabırlar diliyorum...

Hasan ve Mary bu olanlardan sonra verilen bu cevap karşısında şok olmuşlar ve apar topar oradan ayrılmışlardı...

Sude canını sıkıyan bu erkenci misafirlerinin ardından baktı baktı ve söylenmeye başladı:

Kıymetini kaldırdığın yere ne akılla gelirsin be adam! Kendine güvenip yolunu ayırdın, bundan sonra da yoluna kendi aklın ve gayretinle devam edeceksin... Bizi kendine baston etme isteğın senin basitliğındendir... Güle güle!...

Sude uzun zamandır içinde bir kor gibi sakladığı o eski sıkıntıları bir anda değişik bir şekilde dışa vurmuş, Mary ve Hasan kayaya çarpan yüklü şilep gibi zorda kalmışlardı...

Zile bastı, içeri giren özel hizmetliden bir orta şekerli kahve yapmasını istedi. Telefona sarıldı ve durumu babasıyla paylaştı, Ardından Arda Bey'i aradı aynı bilgileri ona da verdi. İçeri giren hizmetli bayan kahvesini içmesini bekliyordu ki konuşmasından dolayı kahve soğuduğu için gerisin geri götürdü ve taze bir kahve yapması istendi... Birazdan ikinci kahvesi gelmiş ve mutlulukla yudumlanmıştı...

Sude, böylece ilk maçı 1-0 kazanmış, oldukça usta manevralar yapmış, hem de tribünlere oynamıştı... O andan itibaren günlük başka işleriyle meşgul olmaya başlamıştı ki kapısı birden bire açıldı ve iki yaşlı apar topar girdiler:

Bu gelenler Arda Bey ile Okan Bey idi... Sude ile olan konuşmaları üzerine bir karar almışlar ve o an oraya damlamışlardı...

Sude yerinden sıçradı, bu gelişlerine önce şaşırıldı, sonra zekâsının kıvraklığıyla çözüp renk vermemeye başladı ve onları koltuklarına oturtuktan sona yanlarına bir iskemle alıp oturdu... Bu onların hoşuna gitti...

Ardından sebab-i ziyaret soruldu ve sözü büyüklere bıraktı...

Söze giren Okan Bey, Sude Hanım'a holdingin başkanı olarak hak vermekle birlikte bir küçük ricalarının olduğunu beyan ettiler ve ardından eklediler:

Sude Hanım, siz artık bir holdingi tek başına idare eden bir kişisiniz! Sizin kararlarınıza karışmak, iş ahlakımıza da, ticaret kanunlarına da aykırıdır... Ancak bir özel durum vuku bulmuş durumda... Hasan oğlumuz bize Değerli arkadaşımız Selami Başkan'ın biricik emanetidir! Onu, sıkıntılı anında yüzüstü bırakmak bizim insanlığımıza da, dostluğumuza da yakışmadı... Bu nenle bir opsiyon tanıyıp, o çocukcağızın elinden tutmanın bize yakışan şey olacağı kanaatindeyiz... Ama karar sizin! Biz elimizi, eteğimizi çektik işten biliyorsunuz... Hem bir şey daha söyleyeyim, bu sıkıntılar bu gün ona, yarın sana... El tut ki, elini tutan olsun!

Bu sözler söylendi, gerekli mesaj verilmiş oldu... Sude artık edeceği ikramı kafasında tasarladı, gelen misafirler onun en yakın birer parçasıydı... Söze girdi:

Size ne ikram edebilirim? Meyve suyu, süt, salep, çay... Hangisi?

Arda olduğu yerde hafif kıpırdadı, tebessüm ettikten sonra konuştu:

Kızım, Sude Hanımefendi, bizim çok değerli bir emanetimiz sıkıntı içindeyken, boğazımızdan geçenler zıkkım olur bize... Sen evvela şu kararını ver de ikramını sonra yap...

Sude iyiden iyiye sıkışmış, büyüklerin ısrarı onu geri adım atmaya mecbur etmişti... Fazla düşünmeden cevap verdi:

Sizin üzüntünüz, benim de üzüntümdür... Ben zaten onları reddetmedim, prosedürü izah ettim... Ama, madem o kadar acil; sıkıntıyı avansla çözelim, olsun, bitsin!...

Bu cevap, büyükleri sevindirdi, birer çay istediler; artık karşı tarafın haberdar edilmesine sıra gelmişti... Okan Bey telefonu bağlattı, Hasan'ı çağırıp konuşmaya başladı:

Hasan! Oğlum nasılsın? Ben bürodayım! Ya kendin gel, ya yetkili birini gönder, Sude Hanım çağırıyor... Bir küçük iş varmış, yoluna koyun o işi... Tamam mı? Hadi gözlerinden öperim...

Böylece karşı taraf da haberdar edildikten sonra, çaylar içilmeye başlandı ve biraz sohbet edildi, define hatıralarının bitip bitmediği soruldu ve çok geçmeden de Hasan'ın yetkilisi damladı...

Artık Sude Hanım yan odaya geçip yetkililerine gerekli açıklamaları yaptıktan sonra, ödeme yapmaları emrini verdi ve son olarak bir küçük ayrıntıyı gözden uzak tutmadı:

O Hasan'a güvenmiyordu, bu verdiği para geri dönmeyebilirdi. Bu nedenle, onlardan bir tutarlı karşılık alınması ihmal edilmedi... Bu karşılık, şirketlerden birinin hisse senetlerini kapsıyordu... Borç ödendiğinde iade edileceği söylenen senetler alındı ve böylece nakit verildi... Yani anlayacağınız, Sude yine yaş tahtaya ayak

basmamıştı; “Ne şiş yansın, ne kebab...” misali işin içinden çıkma başarısı göstermişti...

Arda Bey ve Okan Bey verilen paranın hangi şartlarda verildiğinden haberleri olmadı bile... Hasan’ın temsilcisi siyah Bond çantayla bürodan vedalaşıp çıkarken benzi biraz uçuktu, ama bu da ticaretin bir kuralıydı: “Önce can, sonra canan!...”

Böylece bir badire atlatılmıştı, fakat ikinci bir badireye yol mu açılmıştı; yoksa bozulan eski ilişkilerin yeniden ihdası için fırsat mı doğmuştu, bunu zaman gösterecekti... Hani derler ya: “Zaman en iyi ilaçmış...” Bakalım bu işin sonu nasıl gelecekti?

Sude misafirini yolcu etmiş, yerli misafirlerine yönelmişti... Okan ve Arda ordan-burdan konuşurken onların yanında oturup onları dinlemeyi tercih etti. O zaman da Arda rahatsız olmuşa benziyordu:

Ne o Sude kızım, canı sıkılmışa benziyorsun...

Hayır, bilakis mutluluk içindeyim... İlk sınavımdan çok yüksek puan aldım... Barajı geçmek şöyle dursun, sayemde barajı geçenler de oldu... Daha ben neden mutsuz olayım ki?

Bu cevap hem düşündürdü, hem de menün etti başkanları, zira onların varisi durumundaki Sude, Hasan’ın durumuna düşmüş olabilirdi... Hasan’ın durumuna düşmek ise başarısızlık anlamına geliyordu...

İki eski dost olan Okan ve Arda her şeye rağmen Sude kızlarına minnettar kalarak izin(?) istediler ve oradan çıktılar. Sude gidecekleri yeri sorup, onlar için bir araç ve

bir koruma hazırlattı ve öyle yolcu etti, ne de olsa bir holding patronuydu onlar...

Sude böylece çok uzun bir gün yaşamış, çok önemli bir imtihan vermişti... Akşam olmuş, evine yönelmişti. Yolda İsmail'in ateşinin arttığı söylendi, bir uzmana götürülmesi gerektiği düşünüldü ve öyle de oldu:

İsmail'i muayene eden uzman hekim, orta kulak iltihabı teşhisi koydu ve tedavi verdi... Sude, bu teşhisin doğruluğunu bir başka uzmana da teyide ettirince tedavisine başladı... Kısa sürede iyi sonuç aldı. Balkanlar'a olacak ziyaretinin günü geldiğinden, bavulunu hazırlattı, eşini ve çocuğunu da yanına alarak hem ziyaret, hem ticaret bir geziye çıktılar...

İlk durakları Doka Tahir Efendi adlı tekne ve yat imalathanesi olan tesise uğradılar... Arnavutluk'ta bir sahilde yer alan bu tesis, artık İtalyanlara bile satış yapabilecek düzeye gelmişti... Avrupa teknolojisini, ucuz iş gücüyle birleştirmiş ve harika bir rekabet elde etmişlerdi... Onlarla herkes boy ölçüşemiyordu... Fiyat makul, kalite mükemmel olunca siparişler de karşılanamaz oluyormuş... Bu nedenle kapasite arttırma yolu düşündüler, tersanenin bir benzerini de Yalova'da yapmayı planladılar...

Burada bindikleri kendi yapımı yatlarıyla bir hafta denizde ve denize kıyısı olan limanlarda gezdiler... Sude Hanım, emrine amade sadık kullarından çok seçkin hizmet alırken, ailesinin ilk zamanlardaki geçim sıkıntısını hatırladı, babasının çaresizlik içinde define avcılığına mecbur olduğu günler gözünün önüne geldi ve bir anlık

hizmetlileri yanından kovdu... Gözyaşları dökerek uzun süre yalnız oturdu, neden sonra yanına gelen eşini ve çocuğunu görünce sıkıntısını onlarla paylaştı ve ekledi:

Böyle sıkıntılı bir geçmişi olmuş biri olarak, bu lüksten haz almıyorum... Keşke o saray düğünüm de, Bademli 'deki villam da olmasaydı... Ama ben yine holding yöneticisi olaydım... Acaba bunların birini diğerinden ayırmak çok mu zor? Ben bundan sonra bu idealin peşinde koşacağım... Belki başaramam, ama benden sonra gelecek birilerine bir hedef göstermiş olurum... Bu bile yeter... Ben şimdi "sonradan görme" birini oynuyorum, ya da "ne oldum delisi"ni canlandırıyorum... Bu roller, canımı yakan bir kızgın gömlek gibi geliyor bana... Karşımda duran kul-köle insanların sonsuz saygıları, biz patronların bitmez iştahı... Hani krallık, padişahlık kalkmıştı... Bizden iyi kral mı olurmuş? Padişahın benim kadar malı ve sadık hizmetlileri mi vardı? Yok yok yok! Ben kendimi adam etmeliyim, nefsimi terbiye etmeliyim... İşte o zaman kayda değer biri olup çıkarım ben... Şimdi sadece açığöz bir tüccarım, o kadar!...

Bu engin vicdan muhasebesi bir anda buz gibi bir hava estirmiş, yolculuğun keyfine, seyahatin ahengine, onunla birlikte nasiplenmelerin iştahına bir gece yarısı darbesi gibi gelmişti... Bir anda kimse kıpırdayamadı, lokmalar boğazlarda düğümlendi, tebessümlü çehreler çatıldı, umutlar umutsuzluğa yöneldi... Sude, gerçek bir kralın haşmetini sergilemişti...

Uzun süren sessizliğin ardından Savaş devreye girdi ve havayı değiştirmeye çalıştı:

Ne o Sude? Yaz gününde hiç belirti vermeden çıkan kara tayfunu gibi ortalığı yıkıp geçtin! Durup dururken bu dozda bir idealin şimdi sırası mıydı? Madem o kadar radikal düşünecektik, ne diye bu külfetlere girdik? Yanımızdaki insanların neşesini susuz kalmış çimen gibi soldurmaya da hiç hakkımız yok! İdeallerinizi biraz tehir ederseniz iyi olur...

Bu çıkışı Sude de hiç beklemiyordu... Şok olup sustu bir anlık, sonra yumuşayarak cevap verdi:

İdeallerimin tedirginlik yaratmasına da müsaade etmem! Her şey kaldığı yerden devam etsin!

Kaybedilen ahenk yerine gelmeye başlamış, İsmail de olanlardan etkilenmiş olmalı ki annesinin kucağında somurtarak oturup kalmıştı... Annesi ve babası onu sevip okşadılar, sıkıntısını savdılar, hafif çırpıntılı denizde seyreden yatın sunduğu nimetlerden yararlanmaya başladılar:

Güverteye geçtiler, tente altında meyve suyu içerek deniz trafiğinin yoğunluğunu, kıyılardaki engin manzarayı, insanların bitmeyen iştahını seyre daldılar... Artık duran saatin işlemesi gibi bütün hizmetler tıkır tıkır gidiyor; rota yeni yeni eğlence merkezlerine çevriliyordu... Artık ne yaptılarsa fazla haz alamadılar... Ne de olsa esen buz gibi hava, neşenin köküne kibrit suyu dökmüştü... Gezinti adına bir iki oyalanmadan sonra, yatları ilk hareket noktalarına doğru dümen kıvırmaya başladı... Birkaç saat sonra da rıhtıma çıktılar...

Bir iş kadını olan Sude, ailesi ve mahiyetiyle birlikte rihtımda bekleyen özel araca yerleşiyor ve oradan ayrılıyordu...

İş dünyası için bu kadar zaman büyük bir israftı... Şimdi kim bilir holdingin nerede, hangi menfaatleri, ne kadar kayba uğramıştı, ya da uğramak üzereydi? Bu keyfilik, bu sorumsuzluk fazla hayır getirmezdi... Acaba parayı alan Hasan işlerini düzlüğe çıkarabilmiş miydi, yoksa yeni bir bataklık mı açmıştı? Daha neler neler Sude'nin kafasında dönüp duruyordu...

Tiran'dan tarifeli bir uçakla yurda dönüyorlar, apar topar Bursa'ya geçip işlerinin başında yerlerini alıyorlardı.

Sude Hanım, olmadığı zamanlara ait raporları istedi, inceledi, yetkililerin şifahi bilgilerine başvurdu ve ancak içi rahat etti, zira canını sıkacak bir olumsuz gelişme yoktu... Akşama evine gitti, gönlünce bir rahat etme dileği geçiyordu içinden ki kapısı çalındı. Gelenler Anne-babası ile Arda ve eşiydi...

Onları büyük bir şevkle içeri aldı, ellerini öptü ve İsmail ile baş başa bıraktı... Gelenler epeyce süre torun sevmeye doymuş, hal-hatır sormaya sıra gelmişti:

Sude kendisine sorulan sorulara yorgunluğunu pek belli etmeden cevap veriyor, Savaş her zaman olduğu gibi "YAVER" gibi bekliyordu... Ne de olsa o, konumu gereği haddini aşmamalıydı...

Okan kızından tersane hakkında bilgi aldı, kızının verdiği cevaplar onu oldukça sevindirdi ve birazdan da kalkıp gitmek istediler. Sude Arda Bey ile hanımını yolcu ettikten sonra anne ve babasını misafir etmek üzere

bırakmadı... Zira şunun şurasında anne ve babasıyla daha ne kadar yaşayabilirdi ki? Bu nedenle onlara çok özel ihtimam gösteriyor, onları sık sık yanına alıyor, yanlarında bulunuyor ve eski samimiyetinden hiç uzak kalmıyordu...

Arda Bey ise bu holdingin babacan bir temsilcisi ve Okan'ın o gruba girmesine vesile olan biri olarak bir kardeşten farksız olmuş, çocuksuz olmaları onları Sude'ye bir manevi baba konumuna getirmişti... Bir yakınının da olmaması, ölümlü yitimli dünyada servetinin emin elerde kalması, ya da bir türedi birilerinin paçavrası olmaması için, içinden köklü bir çare geçiyordu, fakat zamanı gelmeden de söylemiyordu...

Gel zaman git zaman Arda Bey düşündü, hanımının onayını aldı ve serveti hakkındaki vasiyetini Okan Bey aracılığı ile Sude'ye sundu:

Vasiyette, servetinin önemli bir kısmı Sude'ye bırakılıyor, kendileri hayatta oldukça eski durum muhafaza ediliyor, hayır kurumlarına da belli yüzdeler halinde pay veriliyordu...

Sude ve ailesi bu duruma çok şaşırdılar, Okan Bey ve hanımı ağlayarak karşılık verdiler... Sude de ne yapacağını bilemeden hem ağlamış, hem sevinmişti...

Sude artık holdingi tekelden yöneten bir demir yumruk haline gelmişti. Kim bilir, Hasan bu olanları duysa ne tür bir isyan bayrağı çekerdi? Öyle ya, ne de olsa babaları eski birer kardeş(?) idiler...

Gömü Holding cephesinde böyle gelinlik giymiş gibi çiçekli ağaçlar yemişe dururken; Hasan'ın Kale Holding cephesinde çiçek açan meyve ağaçları bir kırağının

azizliğine uğruyor ve bir gecede boşa çıkıyordu... Zira Hasan, krizi atlatamamış, hanımı Mary de bir bahanesini bulup onu yalnız bırakmıştı...

Sude'ye çok geçmeden durum iletildi... O sözde de olsa üzüntüsünü beyan etti, fakat içinden hiç de öyle demiyordu... Eskiden aralarına girmiş bulunan o kırgınlık, Papaz'ın boynunda taşımaya alışkın olduğu "Haç" a olan sadakati haline gelmişti... Nereye gittiyse, o eski husumet hiç sönmeden, bir kor gibi hep diri kalmıştı içinde... Sude'yi bu huyu adeta bir "Demir Leydi" yapmıştı...

Sude, ne de olsa eski birer dost olduklarından, Hasan'ı aradı, hal hatır sordu, Arnavutluk izlenimleri hakkında bilgi verdi, haberi yokmuş gibi, Mary soruldu... İşte o anda Hasan dayanamayıp konuştu:

Sude! Mary artık yok! O ne bir eş, ne de bir iş ortağı... Hani derler ya: "Tozlu duvar sıva tutmaz!" Bizimki de öyle oldu... Mary hep karın yanındaydı... Zararı duyunca ipleri kopardı, nefesi ülkesinde aldı... Meğer onların kitabında fedakârlık yokmuş!

Sude, bu sürpriz(?) habere çok şaşırdı, üzüldü, kendisine düşen bir şey olup olmadığını sordu. Aldığı cevap daha vahimdi, zira vadesi gelmiş borçları ödenememiş, Mary mal varlığını ayırmış, Kale Holding iflas anlaşması düşünüyordu...

Sude bir ticaret ehli olarak verdiği nakdin karşılığı olarak, Kale Holding şirketlerinden birini bünyesine kattı... Elini çabuk tutmasa belki alacağı tehlikeye bile girebilirdi... Böylece Hasan'ı yükten kurtarmış(!) oldu... Hasan daha büyük yardımlar beklerken, Sude şimdilik yapacaklarının

bu kadar olduğunu söyleyip konuyu kapattı... Hasan, Sude'ye içten içe bileniyordu, ama şimdi sırası değildi...

Sude, Arnavutluk'tan memleketine dönüp patron koltuğuna oturunca, eski hırsı ve eski zihniyeti bir kürk gibi geçmişti sırtına... Hani onun Arnavutluk gezisindeki bir anlık idealleri? Günümüz dünyasının bir yeni oyunu muydu yoksa? İnsanlarda, vefa, sadakat, fedakârlık yoksa eskilerle mi çekip gitmişti? Doğrusu bütün bunları düşününce insan, kendinden de şüphe etmeye başlıyor...

İki kardeş çocuğu gibi yetişen bu iki insandan biri ihya olmuş; öteki, başarısızlığı ile gün yüzüne çıkamaz hale gelmişti... Feleğin cilvesi bu... Hani eskiler hep söylerler ya: "Ne oldum, değil; ne olacağım, demeli..." ki hesap vermeye açık bir kapı hep aralı(!) dursun... Aksi halde, kaybedene kimse fazla yüklenmesin...

Sude her zaman olduğu gibi bürosuna erkenden geldi, iş görüşmeleri için ön hazırlık yapması gerekiyordu. Üst düzey yöneticileri topladı, fizibilite raporları getirildi, görüş alış verişinde bulunuldu. Tam bu işler yapılırken sekreteri elindeki telefonu Sude Hanım'a uzattı, kısa süren bir konuşmadan sonra, kapıda bekleyen iki kişinin içeri alınması talimatı verildi. Sude Hanım işine kaldığı yerden devam etti. Gelecek olan misafirlerine yan odalardan birinde yer ayırmayı düşündü, bu da talimatla sağlandı ve görüşme devam etmeye başladı. Görüşme ne kadar sürdü

bilinmez, toplantı salonuna hızla giren iki kişi, silahları çekmiş, herkesin yere yatması isteniyordu!

Bütün söylenenler yerine getirildi, ortalık sessiz hale gelmişti. Baskın yapanlardan biri hızla Sude Hanım'a yöneldi, yan odaya gelmesi söylendi. Sude Hanım yan odaya alındı, orada bir küçük kıyafet değişikliğine tabi oldu ve kendisine sıkı ihtar verilerek alınıp bilinmeyen bir yere götürüldü...

Gözle kaç arasında olan bu kaçırma işi, herkesi şaşkına çevirmiş; Sude Hanım'a her gün sonsuz bağlılık ifade edenler, onun için ölümü göze alamamışlardı... Sude Hanım gitmiş, kısa süren şaşkınlık da atlatılmış ve suçlamalar, ağlayıp sızlamalar, telefona sarılmalar başlamıştı!

Genel Müdür korumalara saldırıyor, sekreter ellerini yüzünden indirmeden söylenip duruyor, muhasip dövünüyor, hizmetliler ise gidenlerin ardından kovalamaya çalışıyorlardı...

Korumalar şaşkına dönmüşler, Genel Müdür durmadan kendilerine yüklenince bu defa saygıyı bir kenara itip fiili saldırıya geçmişlerdi... Bir küçük budamaya tabi olan müdür, hatasını anladı ve geri adım attı...

Artık tartışmaya son verdiler, kumanda müdüre verildi, Emniyet tekrar arandı, ortalıkta bulunan suç emarelerine dokunulmadan pozisyonlar muhafaza edildi ve beklendi...

Herkeste bet-beniz uçuk, soluklar burundan alınıp verilirken uzaktan canavar düdüğü duyulmaya başladı, çok geçmeden de Polisler damladılar:

Komiser acele olarak sordu:

Kaçırılan kim, ne zaman kaçırıldı, kim kaçırdı ve nereye götürüldü?

Bu sorular müdür tarafından cevaplandırılmaya çalışıldı:

Kaçırılan Şirketimizin sahibi Sude Hanım! Biraz önce, bilmediğimiz kişilerce, bilmediğimiz yöne götürüldü!...

Bu kısa ve içinde fazla ayrıntı olman cevap Komiser'i epey sıkıntıya soktu ve ilave sorular sormasına yol açtı:

Nasıl bir arabaya bindirdiler, gören yok mu?

Hizmetlilerden biri ileri atıldı ve cevapladı:

Bej bir cipe bindirdiler, içerde iki kadın daha vardı. Hızla şu yöne gittiler...

Bu cevap biraz içlerini açtı gelenlerin, telsizlerden anons edildi bu söylenenler... Artık seyyar ekipler iş başındaydılar, ama bu kaçırma işini yapanlar da bakalım o kadar acemi miydiler?

Gelen Komiser bir tutanak tuttu, taraflar imzaladılar ve oradan ayrıldılar...

Artık, Holding'in anlı, sanlı Sude Hanım'ı yoktu... Eşi Savaş'a haber verildi; o, evde çocuğuyla meşguldü... Hemen apar topar geldi ve duruma el koydu:

Bütün personeli ayrı ayrı dinledi, notlar aldı, şimdilik herkesin işine bakması talimatı verildi, kimsenin dışarıya bir haber sızdırmaması özellikle rica edildi...

Savaş, kendinden beklenmeyen metanette davranıyor, durumu kontrol altına alıyor, ilk şoku atlatıyordu...

Bütün çalışma arkadaşlarını çalışmalarına yönlendirdikten sonra kalkıp büroda dolaşmaya başladı, yan odada yerde duran bir peruk ve etek onu ziyadesiyle etkiledi:

Onları yerden aldı, baktı, ikisi de Hanımına aitti... Demek ki gelenler işi profesyonelce yapmışlardı... Telefon edip Komisere durumu bildirdi, bir gelişme olup olmadığını sordu... Henüz bir gelişme kaydedilmemişti...

Savaş, işi kontrol altına almıştı, fakat yaşlı anne ve babasına; şirketin emektarı konumundaki Okan ve Arda Beylere, onların çok hassas eşlerine, olan biteni, dese miydi, demese miydi? Habersiz olan bu kişiler, ya medyadan öğrenselerdi, ne olurdu? Krizler, felçler nasıl önlenebilirdi? Üstelik de fazla zamanı yoktu...

Savaş bu kadar büyük çaresizlik içinde hem kıvranıyor, hem aksayan işleri yürütmeye çalışıyor, hem de evde kalan çocuğunu nasıl bir ele teslim etmesini düşünüyordu... Başını iki elinin arasına aldı, derin derin düşündü ve Sude'nin şimdilik ani bir ziyareti nedeniyle yurtdışına gittiği bahanesiyle İsmail'i anneannesine gönderdi... Çocuğu artık emin ellerdeydi... Yine derin bir düşünceye daldı, yakın dostlarını aradı, tık yoktu... Bir de Hasan'ı aradı:

Hasan ile telefon görüşmesi yapmak mümkün olmayınca Emniyet'i aradı ve Hasan'ın incelemeye alınmasında yarar olduğunu, Sude ile eskiden bazı sürtüşmelerinin bulunduğunu, Arda'dan intikal eden mal varlığının problem teşkil etmiş olabileceğini belirtip dikkatleri o tarafa yönlendirdi...

Bu yeni bilgiler değerlendirmeye alınmış, Sude hakkında bir umut ışığı kendini göstermeye başlamıştı... Bu ışık fırtınalı denizde yolunu kaybetmiş kaptana rehber olacak bir deniz feneri olabileceği gibi; kötü bir zan ile dostluk köprülerinin atılmasına da yol açmış olabilirdi...

Çok geçmeden Okan Bey aradı, Sude'yi sordu ve Hasan tarafından arandığını, Arda'dan sirayet eden mal varlığından Hasan'ın pay beklediği haberini verdi. Biricik kızının böyle zor durumlara düşmüş biri ile cebeleşmesinde fazla anlam olmadığını ve kavgaya neden olan o mal varlığının yarısından vazgeçtiğini söyledi.

Savaş, bu meselenin Sude ile Arda Bey arasında olan konu olduğunu söyleyip her karara saygı duyabileceğini belirtti.

Aradan çok geçmeden de Savaş'ın cep telefonu çaldı. Arayan kişi telefonu çaldırılmış, ancak konuşmak için, ininde bekleyen tilkinin kurnazlığını göstererek kendini uzun süre sessiz bekletmişti... Bu nedenle Savaş'ın içinden önce Sude geçti, olmadı, cevap yoktu; ardından Hasan geçti, yine cevap alamadı... Birkaç isim saydı, cevap yok yok yok... Çaresiz bir şekildi beklerken bir "ALO" sesi geldi, bu defa da ses seçilemedi... Zayıf bir kontak

kurulmuştu... Savaş'ın çabası, karşı tarafın hince tutumu yüzünden sonuç vermiyor, sınırlar gerildikçe geriliyordu...

Savaş, telefonu kapatmak üzereydi ki ikinci bir "ALO" ile yeniden irtibat kuruldu, ses bu defa net idi ve Hasan'a aitti...

Savaş konuyu başka taraflara çekmeden söze girdi:

Hasan Abi sen misin? Bir aksilik oldu herhalde, buyurun sizi dinliyorum!

Hasan bu çıkışa kararlı bir şekilde cevap verdi, Savaş seninle bir görüşmem lazım, zor durumdayım! Borçlarımın yüzünden içeri atılmama ramak kaldı... Sude nerede? Bana yapabileceğiniz bir şey varsa son kez deneyelim, yoksa işler fecaat!

Olur, Hasan Abi, gelebilirsiniz, Sude bir iş gezisinde... İmkanlarımızı sonuna kadar deneyelim, siz merak etmeyin, biz eski büyük bir aileyiz... Her sorunun üstesinden gelmeyi başarırız...

Bu konuşmalar üzerine telefon kapandı... Hasan geleceğini de, gelemeyeceğini de demeden konuşma sonuçlanmıştı...

Savaş derhal Okan Bey ve Arda Bey'i aradı ve konuşma ile ilgili bilgi verdi, her ihtimale karşı hemen gelmeleri gerektiğini söyledi...

Savaş, aksayan işlerinin üstesinden gelmeye çalışırken bir iki ziyaretçi karşılayıp uğurladı ve üçüncü ziyaretçiye kapısını açıyordu ki bu Hasan'dı...

Savaş, onu samimi karşılamış, olandan haberi yokmuş gibi davranmış, hep alttan almıştı. Bir aile dostu gibi yakınına aldı, ikram teklif etti, bu arada hal – hatır

sordu ve kapalı kapılarının ardına kadar ağır ağır açıldığını, içeri doğru Arda Bey ile Okan Bey'in yürüdüğünü gördü... İki genç, bu büyüklere saygı gösterdiler, elerinden öptüler, karşılıklı hal-hatır soruldu ve Hasan Tarafından yan odalardan birine geçmeleri gerektiği, işinin acele olduğu, zaman kaybına tahammülünün olmadığı söylendi...

Bir anda durum değişti, görüşme ivedi bir hal aldı, hatta benizler uçuklaştı, ama belli edilmeden yan odalardan birine geçildi.

Söze Arda Bey girdi ve Hasan'ı muhatap alarak sordu:

Oğlum Hasan ne oluyor böyle, nedir derdin? Sen bizden alacağını alıp gittin! Ama görülüyor ki hala bizimle görülecek hesabın varmış gibi gelip gelip bizi meşgul ediyorsun, hatta tehdit ediyorsun! Bunu niçin yapıyorsun?

Hasan duruşunu bozmadan dinliyor, daha daha söyleneceklerin olup olmadığını merak ediyordu... Bu defa Okan Bey konuşmaya başladı:

Oğlum Hasan! Sen Selami Bey'in bize biricik emanetisin. Elimizde büyüdün, aksayan işlerinde sana yardımcı da olduk... Miras konusundaki isteklerini de dikkate alıyoruz ve sana istediğin kadar mal veriyoruz! Bari bundan böyle bir problem olmasın... Mal-mülk için birbirimizi kırmayalım, biz yokluk da gördük, varlık da... Babanın hatırı için ben bütün mal varlığımı sana versem, of demem! Şimdi son sözünü söyle bize, işimiz var!

Bu sözlerden sonra Savaş da bir iki söz söylemek isterdi elbet. O da sakın bir şekilde konuştu:

Hasan Bey'in sıkıntısı nedeniyle biraz kasti aşan ifadeleri olmuş olabilir... O da bizim ailenin bir parçasıdır ne de olsa... Bu nedenle Sude Hanım ile görüşüp bu miras meselesini hemen halletmeliyiz... Benim söyleyeceklerim bu kadar...

Hasan, bu konuşmalardan tatmin olmuştu, ama Arda Bey'in de onayı alınmalıydı. Kısa bir soru sordu:

Arda Amca da sizin gibi düşünüyor mu?

Gözler Arda Bey'in üstüne çevrilmişti. O da durdu, düşündü ve kısa bir cevap verdi:

Biz ne zaman farklı düşündük? Elbette!... Yeter ki bu problem çözülsün.

Yerinden kalkmaya hazırlanan Hasan son bir soru daha sordu:

Bana hangi güvenceyi veriyorsunuz?

Okan Bey cevapladı:

Hangi güvenceyi istersen...

Hasan tatmin olmuştu. Yerinden kalktı, yürümeden önce şunları söyledi:

Bakınız, ben Afyonlu Selami'nin oğluyum... Bir holding patronu iken şimdi itibarını kaybetmiş biri oldum! O Sude Patron bizi çöp gibi görüp yoluna devam ediyor... Bir gün ayaklarıma kapansa da geç kalmış olacak! Size hürmeten şimdilik yapacaklarımdan vazgeçiyorum!... Sizler de verdiğiniz sözleri yerine getirin! Birazdan iki elamanım geliyor. Ona göre... Hadi eyvallah!

Hasan, bu son söyledikleriyle çok şeye kapı aralıyor, içinin derinliklerinde saklı olanları yüze çıkarıyor; karanlık işler de dâhil, her şeyi yapacağı sinyalinin veriyordu...

Hasan gitmişti gitmesine de; tehdidi, şirretliği, çamurluğu, karanlık kişiliği, güvenilir biri olmadığı hala orada, ayaktaydı... Bu masum kişiler, epey bir beklediler, hava değişti, Hasan'ın ayak sesleri kesildi, oturduğu yerde olmadığı defalarca teyit edildi, onan sonra derin bir nefes aldılar. Şimdilik belayı savmış gibiydiler... Toparlandılar, göndereceği adamlarına ne tür cevaplar vereceklerini düşünüp durdular.

Savaş, Sude'nin kaçırılışını büyüklerden hala saklıyor, konunun ivedilikle çözülmesini bekliyordu... Çünkü birazdan bir eleman ağzından kaçırarak, biri netameli soru soracaktı ve o zavallılar kim bilir ne durumda kalacaklardı!

Sude ile ilgili bir haber alınamamış, fakat Hasan'ın bu telaşesi o yöne yorumlanmıştı... Belki de Emniyet takip ve dinlemeye almıştı, onu; ama bir Deli Dumrul hareketi yapıp kızcağızın canına kıyması an meselesiydi...

Vaktiyle borç para işi için gönderilen iki eski eleman yine gelmiş; bu defa elden çıkan o şirket geri istenmiş; bu da yetmemişti, Arda'nın mal varlığından yüksek bir yüzde isteniyordu ki bu Gömü Holding'de söz hakkının Hasan'a geçmesi ve Sude'nin saf dışı bırakılması demekti... Başka da çare yoktu, tehdit çok açık bir şekilde ortaya konmuştu...

Hasan, çok olgun ve sabırlı davrandı, gelen kişilere ısmarlanan bu istekleri hiç geciktirmeden yerine getirdi ve onları yolcu etti...

Herkes derin nefes almış, Okan ve Arda Beyler kalkıp evlerinin yolunu tutmuşlardı... Şirkette işlerin ters

gitmesi nedeniyle biriken sorunlar, yapılması gereken günlük işler görülmeye başlandı... Artık içerde Savaş, müdür ve muhasip kalmıştı, vakit ilerlemiş, sekretere de izin verilmişti...

Bu üçlü grup baş başa vermiş, üretim ve denetim işlerini yürütürken, zile basıldı... Gelen Sude idi... Üçü birden koşup onu karşıladılar, kapısını açıp kucakladılar... O bitkin haldeydi... Uzun yaz gününde, sabah oradan ayrılmış, bütün gün yoğun işlemler, görüşmeler olmuş, kim bilir hangi tehditlere maruz kalmış ve gecenin bir yarısına kadar bekletilip sonra salınmıştı...

Herkes çok seviniyor, Sude'ye "Geçmiş olsun!" dilekleri yağmur gibi yağıyor; fakat o- mumdan heykel gibi- görüntüsünün ötesinde bir belirti veremiyordu... Sude, Savaş'ın kucağına yığılıp kalıverdi... Birlikte alıp yukarı çıkardılar, bir kolonyaya sürüp ferahlamasını sağladılar, yatıp dinlenmesini salık verdiler...

Şirketin müdürü bir doktor çağırma teklifinde bulundu, Savaş istemedi... Sude hala konuşmuyor, bir istekte bulunmuyordu... Biraz beklediler, Savaş Emniyet'i aradı ve Sude'nin geldiği haberini verdi...

Karşı taraf konuyu değerlendirmeye alacağını bildirip şimdilik susmaları gerektiğini söyledi... Bunun üzerine Savaş ve diğer arkadaşları Sude'yi yanlarına alıp doğru evlerine gittiler...

Sude eve varır varmaz çocuğunu sordu ve ağlamaya başladı. Savaş, çocuğun anneannesinde olduğunu söyledi, merak edilecek bir şeyin olmadığını belirtti ve ekledi:

Biraz metin olmazsak, büyük işler açabiliriz! Annen, baban ve Arda Amcaların olaydan haberleri yok! Biraz sakin olmamız gerekli!

Sude bu asil teklifi makul karşıladı, bir bardak süt istedi, kollarındaki morlukları görmemeleri için hırkasını vermelerini söyledi, yerinden kalktı, yavaş yavaş yürüdü ve yürüdükçe kendine güven gelmeye başladı... Belli ki Sude götürüldüğü yerde çok fena bir muamele görmüştü... Birazdan sütü verildi, içine karıştırılmış baldan rahatsız olduğu için bu defa da sütü içemedi... Öğürtü ile kustu... Tekrar bitkin halde yatıp uyumaya çalıştı.

Sude ile birlikte gelen yetkililer evden ayrılmışlar, Sude ve eşi evde yapayalnız kalmışlardı... Annesini çağırrsa, bir ağrısına merhem olmasını istese sırası değildi... Ama birazdan ölüm denen o soğuk yüzlü keskin hakikat ya yanına uğrasa? Ya ecele cebelleşip yenik düşse, artık geç kalmış sayılmaz mıydı? Bu derin endişe onu ayrıca üzdü, ye'se boğdu... Sude soldukça soldu, ayaklarından başlayan titreme ve uyuşma, dizlerine, daha daha yukarılarına doğru- bir termometre ibresi gibi- çıktı... Bu durum oldukça vahimdi... En sonunda 155 Acil Servis'ten yardım istendi... Beş dakika sonra gelen ekip, Sude'ye ilk müdahaleyi yapıp hastaneye kaldırdı... Sude ağırlaşmış, yoğun bakıma alınmıştı... Derin bir koma hali başladı...

Savaş dişlerini sıkıyor, bir sağa bir sola koşuyor, doktorlardan bütün imkânlarını seferber etmelerini istiyor, istiyor, istiyordu...

Yoğun bakım odasında bulunan hanımı artık ondan da uzak kalmış, görme, görüşme fırsatı da elinden

alınmıştı... Her girip çıkan hemşireye koştu, durumunu sordu, beklemesi gerektiğini öğrendi, gelişmeler hakkında bilgi aldı ve artık yapacağı kalmamış birinin yapacağını yaptı:

İmsak atmış, ezan okunmak üzereydi... Biraz metin olayım dedi, abdest aldı, ilerde henüz açılmış bulunan camiye girdi, daha ezan okunmadan namaza durdu... Derin bir huşu ile kıldığı namaza müteakiben bir dua sağanağına yakalandı ki sormayın:

Gözlerinden inci gibi yaşlar yuvarlanıp halılara kadar akıyor, çaresizlik denizinde kulaç atan biri gibi çırpınıp duruyor; yüzünün semalara dönük hali hiç son bulmuyor; gitti gidecek hanımının geri gelmesi için en kalbi duygularla yalvarışını yapıyordu... Belki Allah kabul de edebilirdi... Gerçi sıkışınca hatırlamış bu son çareyi, ama olsun, Allah'ın büyüklüğü sonsuzdu ya...

Savaş'ın dua hali öyle derin ve öyle uzun sürdü ki, ezan okunmuş, namazın sünneti eda edilmiş, farzın kılınmasına sıra gelmişti, mecburen uyarılması gerekiyordu...

Ufak bir uyarı ile uyandı, kendine geldi, müezzin kameti bitirmişti, safta yerini aldı... Savaş yine derin bir huşu ile namazı eda etti, sonra ardından tespih ve dua faslı geldi... Bütün bunlar son bulunca yerinden fırladı, ayakkabıları nerde giydi, nasıl giydi, hatırlayamadan çıktı ve doğru hastahänenin yolunu tuttu...

Sokaklar تنها, hastahane sakin, personeli yorgun ve uykusuz bir şekilde karşıladı Savaş'ı... Yoğunbakım odasının koridorunda ayak sesleri duyulmaya başlanmıştı

ki, içerden Hemşire hızla dışarı çıktı ve Savaş'a bir şey söylemek üzere yanına doğru yürüdü... Zaten derin merak içinde olan Savaş, bu gelişin artık son söz olduğu kanaatine vardı; kendini taşıyamayan ayakları üstünde duramayıp duvara sırt dayadı, desteğini kaybetmiş bir eşya gibi yanının üstüne devrilmeye yüz tuttu... Tam o sırada gelen Hemşire, Sude hakkında bir iki şey söyleyip, yanından sıyrıldı, gitti...

Savaş düşmemek için çırpınırken, mesajı seçememişti... İkinci tekrara kalmadan Hemşire gözden kayboldu...

Artık mecali tükenen Savaş olduğu yere çökmüş, nerdeyse bir acil müdahale gerekecek hale gelmişti... Bu çaresizlik içinde beklerken, deminki Hemşire geri döndü ve onu o halde görünce dayanamadı:

A! Sen ne yapıyorsun böyle? Neyin var senin?

Savaş, sözü fazla uzatmadan, direkt söze girdi:

Hemşire Hanım Sude ne durumda?

Eeee! Canım demin dedim ya! Gözünü açtı, bir bardak su verdik! Durumu iyiye gidiyor şimdilik... Ha, çocuğu varmış, onu sordu, o kadar...

Bu cevap Savaş'a iksir gibi geldi: Dizlerine can, gözüne fer oldu ve doğrulup ayağa kalktı... Kendi kendine söylendi: "Kul sıkışmayınca, Hızır yetişmezmiş!"

Savaş dışarı çıktı, ortalık iyice ağarmış, dilenciler köşe başlarını tutmaya başlamışlardı... Onlara özellikle dolgun sadaka verdi... Sonra çıtır simitten aldı, üstünü simitçide bırakarak ısırıp yemeye başladı... Simitçi de, dilenciler de onu hayretle izliyorlar; o ise mutluluğundan

uçacak halde voltalarına devam ediyordu... Sonra bir ara hastahane bahçesini çevreleyen alçak duvarın üstünde bağdaş kurdu, geri kalan simidini öylece tüketmeye gayret ederken, gelip geçenlere; acele acele ilaç götürenlere, acil servise gelip gidenlere, 155 Acil Servis'in göreve gidiş-dönüşüne bakıp durdu ve içinden gelen huşu ile şükretti...

Savaş, depremin ilk sarsıntısını atlatmış, ama geride artçı sarsıntılar duruyordu... Kendine geldi, toparlanıp Yoğun Bakım Odası'nın koridoruna yürüdü, sabırla bekledi, neden sonra içerden çıkan pelerinli doktora –bir şeyler sormak için- koştı, fakat yetişemedi... Olsun, nasıl olsa Sude artık komada değildi ya, nasıl olsa iyiye gidiyordu ya... Çok aceleye de gerek yoktu... Koridorun bir ucunda köşeye çekildi, bir başka gelen olabilir umudunu içinde taşıyarak bekledi bekledi bekledi...

Telaş ve uykusuzluğun verdiği bitkinlik, artık iyiden iyiye kendini göstermeye başlamıştı, sonra doktorların odasına doğru yürüdü, kapılarını çaldı, neden sonra açılan kapıdan gözleri uykulu halde deminki pelerinli doktor çıktı... Demek ki o da uykusuzluğunu kısa bir kestirme ile gidermeye çalışırken bir artçı(!) sarsıntıyla rahatsız edilmişti... Kapıya yaslandı, gözlerini açtı ve ilk sorusunu sordu:

Kimsin sen, ne diyorsun?

Savaş, bu soru ile artık kendini biraz tanıtmaya, gördüğü ilginin yetersizliğini belli etmeye çalıştı:

Doktor Bey, ben, Yoğun Bakımdaki Gümü Holding Başkanı Sude Hanım'ın eşi Savaş Asil. Sude hanım ne durumda acaba, merak içindeyim! Görmem mümkün mü?

Savaş bu şekilde kendini tanıtmış ve gereğini beklemeye başlamıştı. Demin karşısında çerçeveye yaslanarak yarı canlı duran doktor gitmiş; hassas, nazik ve hürmetkâr bir insan gelmişti... Çehrede beliren tebessümle cevap verdi:

Oooo, neden öyle geç kaldınız kendinizi tanıtmakta? Madem sizin idi bu hasta, şu ana kadar bizi neden bilgilendirmediniz, ilave tedavimiz olacaktı... Ama neyse, siz şimdilik buyurun, oturun. Ben Hemşire Hanım'a talimat verdikten sonra birlikte ziyaretine gideriz, hastanın durumu iyi...

Savaş, koridorların masum hasta sahibi iken, artık el üstünde tutulmaya başlanmıştı. Yer gösterildi, oturtuldu, ikram teklif edildi, birazdan hocalarının gelebileceğini, arzuları olduğu takdirde hoca çağırabileceklerini söyledi doktor... Çok geçmeden de kalkıp birlikte çıktılar odadan... Artık Savaş önde, doktor biraz arkadan gidiyorlar, personel ise daha ihtimamla hizmet telaşında...

Bu kısa bir koridor yolculuğundan sonra Yoğun Bakım Odasının önüne geldiler, kapıyı açan Doktor, Savaş'ı içeri götürdü. Hasta karyolasının yanına kadar birlikte gittiler ve Sude'nin karşısında yer aldılar:

Sude Hanım, bağlı bulunduğu cihazların arasında, bitkin bakışla karşıladı gelenleri. Doktor önce sormaya başladı. Sude donuk bakış ve kısa ifadelerle konuştu...

Sude Hanım nasılsınız?

İyiyim!
Sizi iyi görüyoruz!
Teşekkür ederim...
Daha iyi olacaksınız!
Teşekkür ederim...
Eşinize söyleyeceğiniz bir şey var mı?
İşine baksın, ben iyiyim...

Savaş bu metin cevaplarla hem duygulandı, hem iyice emin oldu Sude Hanım'ın iyi olduğundan ve Doktora bakıp kaldı... Duygusallığı konuşmasına engel oldu. Zaten fazla kalamazlardı.

Doktor, talimat gereği bu ziyareti kısa tutmuştu, ama Savaş Bey'i tekrar odasına götürmüş, değişen mesai nedeniyle görevi devralan arkadaşlarıyla tanıştırmış, bu da yetmemiş Bölüm Başkanı Hocalarını haberdar etmişti... Doktor gitmeden önce kartını verdi, Savaş Bey'in kartını aldı... Dünyanın bin bir türlü hali vardı... Sonra vedalaşıp gitti...

Artık sabah mesaisi başlamış, daha enerjik elemanlar göreve gelmişler, yorgun ve bitkin olan personel yerinden ayrılmıştı... Savaş, biraz dinlenmiş, onore edilmiş, iyi haberlerle moral bulmuştu...

Holdingin işi, evi, yaşlılara haber verip vermemesi, çocuğu, işin güvenlik ve adli yönü gibi bir sürü yanı vardı ki bunlar cevap bulunacak şeylerdi...

Savaş, hava almak için bahçeye çıktı, oradan bir sabah çorbası içmek için lokantaya gitti, çorba içti ve hemen gerisin geri geldi... Geldiğinde de Emniyet'in görevlileri onu bekliyorlardı...

Gelen Komiser, Savaş'ı bir köşeye çekmiş, Hasan'ın tutuklandığını söylemiş, Sude'nin can güvenliği için şimdilik Polis nezaretinde olması gerektiğini eklemişti...

Bu olanlar Savaş için can sıkıcı şeylerdi. O, aslında konunun kapatılmasını istiyor, Hasan'ın yargılanmasının meseleyi daha derine götüreceğini düşünüyordu... Sude'yi bekleyen Polisler konunun adli yönü olduğu mesajını veriyor, olup bitenden basının haberdar olacağından endişe ediyordu...

Çok geçmeden Hocalar geldiler, yeni tetkikler yapıldı. Fiziki kontroller edildi, ardından Sude Yoğun Bakım'dan alınıp normal odaya yatırıldı... Görüş serbestleşmişti fakat Polisler içeri kimseyi almıyorlar, Sude adeta göz hapsinde tutuluyordu...

Bu hal böyle devam edip giderken, Sude'nin bilgilerine başvurmak için bir ifade heyetinin geldiği görüldü... Kapı kapandı, çok sürmeyen bir ifade faslı başladı... Arada bir giren Doktorlar Sude'yi kontrol ediyorlar ve ifadesinin bitirilmesine gayret ediyorlardı...

İfade alınmış, imza atılmış, içerde bekleyen polisler gitmiş, Sude artık normal hastaların konumuna inmişti...

Artık Hoca kontrolü yapıyor, doktorlar, hemşireler, teknikerler etrafında hazır bekliyorlar; Sude Hanım'a gösterilen ilgi de böylece rahatsız edici boyutlara varıyordu...

Savaş ile Hoca görüştü, içerde bir iki gün daha yatmasının uygun olacağı söylendi ve geri kalan süreyi evinde tamamlaması, on günlük dinlenmeden sonra işine devam edeceği, problemlerinin kısmen darp ve kısmen

psikolojik olduğu, fazla endiŖe edilecek yanının bulunmadığı söylendi...

Savaş, sevine sevine eşinin yanına geldi, durumu aynen iletip biraz daha konuştuktan sonra doğru Holdinge gitti. Personel büyük bir endiŖe ve merakla karşıladı... Onlara gerekeni söyledi, içlerinden Sekreter Hanım'ı Sude'nin yanına gönderdi... Belli ki Sekreter hem refakat edecek, hem olup bitenden Sude'yi haberdar edecekti...

Gömu Holding cephesinde ateş yavaş yavaş düşüyor; endişeler yerini, umut kelebeklerinin pembe kanatlarını çırparak uçması gibi, bir havaya bırakıyordu... Sabır, metanet, ağzı sıkılık, kavi canlılık meyvesini vermiş; bu meyveden herkes haz almıştı...

Savaş günlük işlerini yürütüyor, Sude Hanım geri kalan günlerini tamamlıyor, Sekreter Hanım refakatçılığını başarıyla sürdürüyor, Sude Hanım sağlık bularak evine kaldırılıyordu...

Evde bir iki gün daha dinlenen Sude Hanım, artık yatağına bağımlı olmaktan çıkmış, fiziki darplarını bir şekilde saklayabilmiş ve çok özlediğı çocuğıyla anne ve babasını görmesine sıra gelmişti... Çok geçmeden de telefon açıp yurtdışından(!) geldiğini, biraz yorgun olduğı için çocuğı alıp birlikte gelmelerini söyledi...

Okan Bey, Özlem Hanım ve İsmail çok geçmeden damladılar... Sarılıp öpüştüler, hasret giderdiler, Sude annesinin dizine yatıp çocukluk günlerinden kalma huyunu tekrar nüksettirdi(!) Onlar da hoş gördüler. Sude kimi yatalak, kimi oturarak vaktini tamamladı... Ne de olsa seyahatten yeni dönmüş, yorgun-argındı... Büyüklere bunu

hesaba katacakları herhalde... Bir bahane ile İsmail'i tekrar onlara verdi ve onları yolcu etti... Böylece yalnız kalmış, hem dinlenmeye fırsat bulmuş, hem de eşiyle mahrem konuları görüşme fırsatı doğmuştu...

Akşama evine gelen Savaş, Sude ile kapıda karşılaşmışlar, sarılıp uzun süre duygusal anlar yaşamışlar, gözyaşı dökmüşlerdi... Savaş çok yorgundu, ama metanetiyle, olgunluğuyla çok yüksek nota dönüşmüş başarısıyla adeta gözlerde tütmeye başlamıştı... Biraz dinlendiler, uzun süre sessiz kalarak huzurun avdet etmesine çalıştılar... Büyük sarsıntı ucuz atlatılmış, panik yapmadan, duygusallığın girdabına düşmeden, aklı kaybetmeden, cesareti toplayarak adeta bir dipsiz kuyudan çıkmışlardı... Şimdi, düz caddede salınarak yürüyen çiftin nazlı nazlı gidişi bekliyordu onları... Ya da canları hangi kolay ve rahat bir işi tercih ederse onlar için amade bir şeydi... Ne dilerlerse onu yapacaklardı şimdi... Keyif onlarındı...

Yavaş yavaş normale döndüler, Sude'nin sır dolu kaçırılışı artık birer birer ortaya dökülmeye başlanmıştı...

Savaş yattığı yerden Sude'ye sordu:

Sude, senin karşılaştığın muameleleri benim bilmemde bir sakınca var mı?

Sude durdu, uzun süre düşündü ve cevapladı:

Aramızdaki bağların kopmasını gerektirecek bir kirlilik yaşamadım... Ben, kin ve husumet hırsı bürümüş birinin çıkar kavgasında yaralandım. Sana olan bitenleri en ince noktasına kadar vereyim ki; meydan, içinde at oynatan şeytana kalmasın!

Savaş sabırla dinlemeye başladı, Sude dilinin döndüğünce kaçırılışın hikâyesini sunmaya çalıştı:

Malumunuz olduğü üzere bürodan alındım, kapıda bekleyen bir Jeepe bindirildim.

Burada sözü kesildi, zira büroda kalmış kıyafetleri kafa karıştırmıştı. Onların neyin nesi olduğü merak edildi. Onu da şöyle izah etti:

O kıyafetlerim çıkarıldı, peruk ve başka giysi ile takviye edildim, içerden çıkarılışımı kimse anlamasın diye yaptılar. Nitekim öyle de oldu, ben çıkarken benim personelimin alt katta olanları beni tanımamıştı bile...

Kapıda bindirildiğim arabanın arka tarafında iki bayan oturuyor, ikisi de aynı kılıkta ve koyu gözlüklü... Bu bayanların arasına yuvarladılar beni... Yanlara çekilen bayanlar beni aralarına aldılar, her biri bir kolumu kısıpaca aldı, hala bir çıt yok! Başımı kaldırdığımda beni içerden çıkaranların biri direksiyonda, diğeri ön sağ koltuktaydı... Araba normal bir yolculuğun mutada işini yapıyormuş gibi yoluna devam etti. Bir iki sokak ötede bir tenhaya vardık. Orada bizi bekleyen başka bir ekip tarafından alındım. Artık ekip de değışmişti, araba da...

Nereye gidiyorduk, ne zaman yolculuk bitecekti, bunu bana söyleyen yoktu... Götürenler hiç konuşmuyorlar, birbirlerine bir şey sormuyorlar, bir telefon konuşması olmuyor, yolculuk da hep devam ediyordu... Neden sonra bir Şato benzeri تنها yazlığın önüne götürüldüm. Yüksek ağaçların içinde, kapısında azgın köpeklerin zincirleri kıracak şekilde bağa vurduğü bir yerde indirildim... Çevreyi gözlemlememe fırsat

verilmeden içeri sokuldum. Boş bir binanın villa tipi merdivenlerinden yukarı çıkarıldım. İç mekâna açılan çok sayıdaki odalardan birinin önüne geldik. Kapı açıldı, içeri girdik. Karşıda bizim Hasan! Oldukça lüks döşeli odanın, iri koltuğuna gömülmüş, ayak ayaküstüne atmış vaziyette karşıladı beni... Epey bir süre yüz yüze bakiştık, ben kollarımdan kısıkaçta olduğum halde ayakta beklemekteyim. Hasan son derece şık giyimli, bakımlı halde tebessümle bana bakıyor. Neden sonra üstüme zorla geçirilmiş ucube şeylerin çıkartılması emrini verdi. Derhal çıkardılar... Artık geride Sude'den başkası kalmamıştı...

Beni ayakta bekletmeye devam ediyor, geniş odanın bir köşesinde duran görkemli masa, zeminde serili duran yarım dünya büyüklüğündeki halı, duvarlarında asılı olan nadide çerçeveler, kapı ve pencerelerin sanatsal özelliği, Hasan tarafından bir silah olarak kullanılıyordu...

Karşıda Alpaslan'a esir düşmüş bir Romans Diogenos vardı... Fakat bu defa esir alan kişi eskinin mertliğini sergilemiyor, elinden gelen her fenalığı yapmaya çalışıyordu...

Sude konuşurken Savaş araya girdi ve bir hatırlatmada bulundu:

Sude bu olanlar senin psikolojini bozup bir daha canını sıkmasın! İstersen biraz tehir et... Olmaz mı?

Sude sükûnetle dinledi ve devam etti:

Ben öyle bir rahatsızlık hissedersen derhal keserim konuşmayı... Haaaa, nerde kalmıştık? Hasan keyif çatarak oturuyor, ben karşısında ayaküstü dikilmiş vaziyette duruyorum ve Hasan'ın ağzından doğru dürüst bir söz bile

çıkacağı yok... Beni gıcıklıkla ezmeye çalışıyor... Bu fasıl çokça sürdü, o da usanmış olacak ki bana bir soru sordu:

Sude Hanım! Dile benden ne dilersen!

Bu soruyu sorduktan sonra pis pis de gülmeye başladı... Tepem attı, artık konuşma sırası bendeydi. Gözlerinin içine bakarak şu sözü söyledim:

- Ben dilenciden dilek dilemem!

Bu sözden sonra kaşlarını çattı, ayağa kalktı, üstüme geldi ve rasgele vurmaya başladı... Bu ara yanlarımda duran adamları seslendiler:

- Başkan'ım, biz varız ya! Siz zahmet etmeyin...

Hasan öfkesini atmış, tekrar yerine geçmişti. Bir emirle kıyafetim düzeltildi, dağılan saçlarım eski biçimine getirildi, bir bardak su verildi, içmem istendi, içmedim... Kaldığımız yerden devam ettik:

Sude Hanım! Selami Bey'in Kaplıkaya'daki altınlarını size yar etmem! Aklınızı başınıza alın ve aradan çekilin...

Bu sözleriyle anladım ki, Hasan, babasına bir samimiyetsizlik yapıldığına inanmıştı ve onun ikna edilmesi de o kadar zordu... Bir define merakının sonradan hangi gaileler açtığını böylece görmüş oluyordum... Çaresiz şekilde durdum, bekledim ve konuşmak zorunda kaldım:

Bizim altınımız, Başkan Selami'nin müteşebbis ruhuydu... O da onunla birlikte gitti... Öbür altınları da çeteler taşımış, benim haberim yok! Eğer altına çok ihtiyacınız varsa ya çete olun, ya da merhum babanız gibi yapın...

Hasan bu sözlerimden bir şey anlamamışa benziyordu, hemen reddetti:

Sen külahıma anlat onları! Babamın sayesinde öğrendiğiniz çalımları bana atamazsınız... Ben çalım yemem...

Bir elini havaya kaldırıp şaklattı, kapı açıldı, içeri hizmetli kılıklı iki kişi girdiler... Onlara dönüp alaylı ifadelerle konuştu:

Çocuklar bakın, benim Sude Hanım gibi bir misafirim(?) var, ona bir şeyler ikram edelim! Derhal ayağına kadar bir sofraya getirilsin ve kurulsun!...

Eski Voyvodalara benzeyen bu ucube adamlar, çıktılar, kapı kapandı. Hasan zevkinden dört köşe oluyor, gündemindeki zehirleri kismaya devam ediyordu:

Sude! Mary'nin benden ayrılması için ne kadar gayret gösterdin? Ha, şirketlerinin batmasında hangi özel hamleleri(!) yaptın? Benim ocağım söndü... Şimdi sıra sende, bakalım seninkini söndürmeye hangi metoda hakim olacak!... Usullerden usul beğen artık... Tercih hakkı senin! Ancak, her şeye rağmen o iki ihtiyarın hatırını da zikretmeden geçemem...

Ben ayaklarımın üstünde titreyerek duruyorum, yanımdaki görevlilerinin kollarına yük olmaya başlamış durumdayım. İşte bu halet-i ruhiye içinde Hasan zehir saçmaya devam ederken, kapı açıldı, içeri leğen gibi bir çanak getirildi, içinde bulamaç türünden bir şey var... Buharı ve kokusu ortalığı sardı hemen... Ağır adımlarla önüme doğru getirdiler, bana diz çöktürttüler ve elime tutuşturdukları kaşıkla yememi söylediler... Ne olduğunu

anlamadığım bu bulamaç, iğrenç bir koku salıyor, bütün iştahımı alıp götürüyordu... Yememek için direnirken, Hasan konuştu:

Sude Hanım! Lütfen buyurunuz... Size ikram ettiğim o özel yiyecek, köpeklerim için Avrupa'da imal edilmiş özel mamadır... Sakın yanlış anlama! Onu her köpek bulamıyor... Onu yemek için şanslı(?) köpek olmak gerekir... Benim köpeklerim gibi! Hiç çekinmeden yiyin lütfen!

Artık bütün cinlerim tepeme vurmuştu, dayanamayıp konuştum:

Bu övgüye değer ikramınız, sizin başyemeğiniz mi?

Bu çıkışından sonra, artık "At kaçtı, torba düştü..." misali... Gerisini hatırlayamıyorum. Sille tokat, gırla gittikten sonra, ensemden yakalayan bir el yüzümü çanağa batırıp çıkardı. Bu hal defalarca sürdü. Sonra ikram faslı(!) bitti... Hizmetliler yaş bezlerle, temizlik yaptılar. Merdiven paspasına benzeyen bu temizlikten sonra kahve(?) ikramı oldu:

Bir konserve kutusunda ne olduğu belirsiz bir sıvı sunuldu... Reddettim, suratıma serptiler! Yine bir temizlik faslı başladı... Hasan zevkinden kahkahalar atarak yerinden kalktı ve çıktı... Çok şaşırılmışım. Acaba bu defa ne olacaktı, diye... Birazdan içeri bir görevli girdi ve görevlilerin kulağına bir emir fısıldadı:

Ben, iki kişinin kolları arasında naylondan bir ceset gibi sürüklenerek yan odalardan birine alındım. Orada bir eşya yok, sade beton duvarlar, camlar kapalı... Beni değirmene terk edilen buğday çuvalı gibi savurup gittiler...

Kuru zemine çakılıp kalmıştım. Kapı kapandıktan sonara kendimi İstanbul'un o meşhur "Yedi Kule Zindanı"nda sanmıştım... Yorgun-argın halimle kendimi bıraktım artık... Sanki beni yün döseğe koydular... Aklıma artık bir şey gelmiyor, ölüm denen o ürpertici şeyin geç kaldığına da sitem ediyorum...

Öylece beklemeye başladım. Ne kadar süre geçmiş bilemem. Kapı açıldı, değirmen nöbeti sırası gelmiş çuvalın götürülüşü gibi, yerden kaldırılıyordum... Dışarı çıkarıldım, biraz bakım yapıldı bana, sonra Hasan'ın olduğu bir masaya götürüldüm. Hasan önünde evrak olduğu halde duruyor, beni izliyordu. Yanına yaklaşıncı konuştu:

Sude ölümünden döndün! O iki ihtiyara dua et, bir daha o eski hatalarını tekrarlama! Yalnız şu evraka da o yakışıklı imzanı at! Seni gönderiyorum birazdan, ağzına da hâkim ol! Yine düşme elime...

İmzayı attım çaresizce, sonra topal topal çıktım huzurdan, bir araca bindirilip büroma iade edildim... Nasıl iyi mi? Artık uyuyabiliriz herhalde...

Bu anlatılan şeyler ikisini de bir yerde rahatlatmıştı, çok geçmeden derin bir uykuya daldılar...

Uyandıklarında durmadan telefonları çalıyor, kapı zilinın kanaryası bile kapıya gelenlerin olduğunu haber veriyordu... Önce telefona cevap verildi, annesiydi, merak ediyordu... Sonra kapı açıldı, merak eden komşuları hal-hatır soruyorlardı. Onlarla ayaküstü bir sohbet edildi ve geçiştirildi. Sude bir sabah kahvaltısı hazırladı, çabucak kahvaltı ettiler ve büronun yolunu tuttular.

Çok geçmeden geldikleri büro, bir anda ana - baba gününe döndü:

Önce idari personel koşup geldi; kimi ağlıyor, kimi sevinip şükrediyor, kimi iyi dileklerini sunuyor, kimi karşı tarafa beddua ediyordu... Daha sonra Genel Müdür konuştu:

Değerli Başkanım! Saygıdeğer Arkadaşlarım, Gömü Holding ismiyle müsemma bir iş yaptı, çok önemli bir derdini çevreye sızdırmadan gömme başarısını gösterdi! Bu, Sude Hanım'ın olduğu kadar, Savaş Bey'in de metaneti ve asil tutumları sayesinde gerçekleşti... Emeği geçenleri kutluyorum! Daha şevkle işimizin başındayız, herkese iyi çalışmalar!

Bu kısa mesajdan sonra personele ikram yapılmış ve iş faslı başlamıştı... Savaş, artık Sude'nin yanında yer almayı ihmal etmiyor, güvenlik konusunda eski boşluklarının doldurulmasını da özellikle istiyordu.

Sude Hanım biraz yorgun, biraz moralsiz de olsa artık işinin başındaydı. Fakat büyük sarsıntıyı atlatmış olmanın mutluluğuyla işin bundan sonraki kısmının nasıl yürüyeceğini, Hasan'ın imzalattığı evrakın altından ne çıkacağını merak ediyordu...

Bu konuları Savaş'a sordu, Savaş da zaten Hasan'ın tutuklandığını, o hengâmede yaptığı her şeyin bundan böyle geçersiz olması gerektiğini, bunun yarın mahkemelerde ispat edileceğini söylüyor ve Sude'nin sıkıntılarını hafifletiyordu...

Nasıl olsa Hasan tutuklanmış, telefon kayıtları incelenerek konuşmaları deşifre edilmiş, hücre evinin sırrı

çözülmüş, Sude'ye ettiği muamele kayıtlara geçmişti... Bu artık Hasan'ın bir daha belini doğrultamayacağı anlamına gelmekteydi... Dahası da vardı:

Şayet bir genel af çıkmazsa, Hasan artık, kalan ömrünü- mevcut yasalara göre - mahpushanelerde tamamlayacaktı... Çünkü yaptığı şeylerin karşılığı çok ağırdı... Bu da Gömü Holding'in yolunun açık olması anlamına gelmekteydi...

İşi hukuk çözecekti... Hani vergi verdiğimizde her şeyini irdelediğimiz devlet var ya, işte o devletin mahkemeleri, hâkimleri bu çürümüş yaraya neşter vuracaklar; yaralı parmağı keseceklerdi... Taraflardan biri zayi olan hakkına sahip olacak; diğeri, ettiği yanlışın faturasını ödemek zorunda olacaktı... Bu hal devletli olmanın fazileti işte...

Sude ile Savaş o günü düşük randımanlı bir çalışma ile geçirdiler, akşama Okan Beylere gitme kararı aldılar... Henüz tamamlanmayan mesaiye rağmen çıkan Sude ile Savaş, birikmiş sıkıntılarını dağıtmak için bir şehir turuna çıktılar...

Ankara asfaltı- tıkanmadan geçişlere imkân vermesi nedeniyle- tercih edildi... Orhaneli- Keles yol ayrımına kadar gelindi ve oradan sola saparak Misi ve Doğancı hedef alındı... Gümüştepe geçildi, tek tük villaların güzelliği seyredildi, plansızlığın buralardaki tahribatı gözlemlendi, Misi Köyü'ne girildi, o eskinin meşhur üzüm bağlarının olduğu bu beldenin şimdi eski ile yeni arasına sıkışmış kalmış hali; içinden geçen derenin artık bir kuru dereden ibaret olduğu onları üzdü... Daha sonra Keles'e

doğru ilerlediler, çok geçmeden zümrüt yeşilliğin ortasında bir saklı derya ile karşılaştılar... Burası, BUSKİ' nin şehre su verdiği eşsiz güzellik ve temizlikteki Doğancı Barajı'ydı... Arabalarından indiler, yolun kıyısına kadar varıp, adeta uzaydan seyreder gibi, yemyeşil suyu izlemeye başladılar... Burada çevrenin yeşilliği, göğün maviliğine galebe almış, su da bundan etkilenip zümrüt renge bürünmüştü... İki yorgun dimağ, baş başa vermişler, kâh ormanı, kâh göletli, kâh Orhaneli istikametine giden araçları, kâh Keles yolunun kıvrımlarını izliyorlar ve zirvelerin ardını merak ediyorlardı... Tek tük gelip geçen araçlar, çevrenin sakin ve temiz havası, rüzgârın ninni söyler gibi esişi; Mozart'ın meşhur senfonisi gibi geliyordu... Savaş- Sude çifti çatlayacak kadar huzur duydular burada, neden sonra ayrıldılar...

Akşam iyice yaklaşmış, çevreyi çıplak gözle görme imkânı azalmıştı. Aynı yol tersinden katedildi, beklemekte olan Okan Beylere gidildi.

Konağa girdiklerinde Arda-Bilor çifti de kanepede yerlerini almışlardı... Sude her şeye rağmen renk vermiyor, yaşlı büyüklerini tekrar tekrar öpüyor, sarılıyor, hal-hatır soruyordu, fakat onlarda bir donukluk hali hep devam ediyordu... Belli ki, büyük bir kısmı saklanmış bulunan, bu çirkin olay, onların üstüne sinen bir yağ kokusu gibi çevreyi de rahatsız ediyordu... Hem rahatsız ediyordu, hem de kısa sürede geçeceğe benzemiyordu...

Söz, dönüp dolaşıp miras meselesine geldi, Arda Bey sınırlı bir şekilde içini döktü:

Alimallah benim gençliğim olacak, bu Hasan denen oğlanın boynunu koparırdım... Bu yaşa kadar iyi kötü bir miktar mal-mülk edindim; sen onları bile sahibinin iradesine bırakma! Olacak şey değil... İnsanın deliresi geliyor... Şeytan diyor ki mirasla ilgili son kararı gözden geçir ve o iyilikbilmeze zırnık verme...

Sözü burada Sude tarafından kesilir:

Siz merak etmeyin, iş zaten oraya vardı demektir! Hasan tutuklu...

Bu haber herkesi önce şaşırttı, sonra meraklandırdı ve Okan Bey sordu:

Deme yahu! Eeee nasıl oldu bu?

Nasıl olacak, bizi sık sık taciz edince, Emniyet'i bilgilendirdik, onlar dinlemeye aldılar Hasan'ı... Miras konusundaki son gelişmeler üzerine de tutuklandı...

Oh! Ne iyi olmuş... Tam ona layık bir yer orası... Çalışmadan yesin, yatsın! Orada borçlarından da kurtulur, kimse yakasına yapışmak için onu bulamaz... O da rahat(!) eder...

Arda Bey söze girdi:

Benim hakkım onun boğazına kılçık olur, batardı zaten... Hoş yine öyle olmuş ya... Biz onun ne zararlarını tazmin ettik, ona ne şatafatlı düğün yaptık; o da bize bu muameleyi reva gördü... İnsanın deliresi geliyor... Ama adalet yerini bulmuş, değmeyin gitsin!

Bu konuşmalar olurken yemek masasına davet edildiler. Akşam yemeği için her şey tamamı. Okan Bey ayağa fırladı, Arda Bey'i ve ardından herkesi –tebessümlü suratla- yemek masasına götürdü...

Artık konu değişmiş, karşılıklı ikramlar sıraya girmiş, sağlık sohbetleri, diyet konuları ön plana çıkmıştı... Okan ve Arda Beyler artık dinlenmeye çekileli daha rahat ve sağlıklı bir hayat sürmeye başlamışlardı. Sude havayı iyice dağıtmak için, konuyu, Uludağ'ın güzelliklerine çekti; Doğancı Barajı, zirvedeki göller bölgesi, yazın tertiplenen cirit oyunları, karlı zirvelerdeki kayak sefaları, Kirazlı Yayla, Sarı Alan, Kadı Yayla, Zeyniler bir bir gözler önüne serildi... Yemek yenmiş, sohbet hala devam ediyordu. Ardından kahve faslı başladı. Bu defa Arda Bey Holdingin işlerini kurcaladı:

Sude Hanım şu sıralar işler nasıl gidiyor? Ödeme durumu nasıl? Stoklarınız ne durumda? Zorda olan şirket var mı?

Sude bu sorulara ciddi biçimde cevap veriyormuş gibi yaptı ve konuşmaya başladı:

şu an yaşadığımız bir olumsuzluk yok! Holding her alanda işine hâkim... Deneyimli personelimiz, sorumlu yöneticilerimiz, israfı sevmeyen patronlarımız var! Bizim başarısız olmamız imkânsız gibi bir şey. Biz, büyüklük kompleksine düşmedikçe zor durumda kalmayız...

Bu cevap Arda Bey'i memnun etti, defalarca teşekkürler ederek kalkmak istedi... Tam o anda meyve tepsisi kapıdan içeri girmiş, henüz hizmetli girmemişti. Arda Bey acele ettiğine pişman olmuş, beklemeye başlamıştı. Nezih kıyafetli mutfak görevlisi de içeri girdi ve meyve ikram etmeden önce "A! Geç mi kaldık! Çok özür dilerim... Ama sizin için özenle hazırladığım bu meyveleri

yemeden giderseniz, hem bizi üzersiniz, hem de sağlığını ihmal etmiş olursunuz! Afiyet olsun...”

Özel olarak hazırlanmış meyveler iştah açıcı bir biçimde, nefis kokusuyla masada yerini aldı. Artık yememek için hiç bir neden yoktu. Herkes derin kalbi duygularıyla teşekkür ettikten sonra, meyveler yenmeye başlandı... Nihayet bu fasıl da bitmiş, kalkma sırası çoktan gelmişti. Önce büyükler kalktılar, vedalaştılar ve konaktan çıktılar.

Sude Hanım daha büroya yeni gelmişti ki Sekreter Hanım eline bir sarı zarf uzattı. Zarf açıldı, mahkemeye çağrılıyordu... Öyle ya Sude için adaletin kapıları bir açılıp bir kapanacaktı artık... Hasan ile olan meselesi için kamu davası açılmış, bilgisine başvuruluyordu... Derhal bir avukat çağrıldı, vekâlet verildi, mahkeme gününe kadar gerekli olan hazırlıklar başladı... Hasan tutuklu olarak mahkemeye katılacak, duruşma olacak, Sude Hanım onun görmek istemediği yüzünü bir daha görecekti... Elini alınna koydu düşündü, düşündü ve sekreteri aracılığıyla

avukatını çağırtdı, ona miras konusunda kafasına takılan sorular sordu, kendine edilmiş bulunan çirkin muamelenin raporlarını ilgili kurumdan alınmasını söyledi ve sordu:

Avukat Bey, benim tazyik altında imzaladığım o evrak hükümleri şu an geçerli mi? Geçerliyse ne yapmam lazım?

Avukat bu soru üzerine düşündü, bir hukukçu olarak konuşmaya başladı:

Şu an öyle bir evrak gözükürlerde yok... O evrak olsa bile, muhtevasını bilmediğim için çok tutarlı şeyler söylemem mümkün olamayacak. Ancak, adı geçen evrakın tanzim tarihiyle, size reva görülen çirkinliğin gerçekleştiği tarih örtüşürse-ki öyledir- mahkeme oradaki hükümleri geçersiz kılar, çünkü cebir ve şiddet altında tanzim edilmiş bir evrak... Bu nedenle sizin o konuda hiçbir endişeniz olmasın... Evrak muhtemelen geçersizdir, mahkeme de zaten bu görüşü ilk etapta belirtecektir...

Bu bilgiler Sude Hanım'ı kısmen rahatlattı, fakat soracağı çok sorusu vardı. Bu defa da esas endişesini ortaya koyup sordu:

Hasan ne kadar ceza yer? Şayet o bir daha salıverilirse, biz hangi hukuki çarelere başvurmalıyız? Bu konuda bana net şeyler söyle, kafam çok karışık! O adamın beni bir daha kaçırmaması demek, ölümüm demektir. Bu konuda hangi tedbirleri almalıyız?

Avukat bu sorular için de iyice düşündü ve cevaplamaya başladı:

Sude Hanım biz hukukçular olarak, devamlı, olabileceğin değil, olmuşun arkasından gideriz...

Gerçekleşmiş suçtur bizim kovuşturmamıza esas olan... Ancak sizin çok kuvvetli delilleriniz var, şu an tutuklu bulunan sanığın işlediği fiiliyat, Ceza Kanununun birkaç maddesine isnat etmektedir ki bu da işlediği suçların toplanıp ona yüklü bir ceza getirmesi anlamına gelir... Olayda, darp, çete tanzimi, evrak sahteciliği, gasp, adam kaçırmaya gibi çok ağır şeyler var... Bunlardan yargılanan sanık kolay kolay kurtulamaz, hem de çok ceza yer... Siz evvela müsterih olun... Aksi varit olur da çıkarsa, o zaman da yine hukuku devreye sokarız, koruma talebinde bulunur, ilgilinin geçmişte yaptıklarını emsal gösteririz ve ayrıca kanuni tertibat alırız...

Sude Hanım bu cevapları dinledi, dinledi, artık ilave sorular sormak istemeden Avukatına döndü son sözünü söyledi:

Duruşmaya benim katılmam şart mı?

Katılmasanız da olur... Ancak, ben o kişiyi görürsem, eski yaralarım tazelenir, çok önemli rahatsızlıklar yaşarım, diyorsanız, o zaman da biz bunu doktor raporuyla belgeleyip ayrıca bir aleyhte delil haline getirebiliriz... Bu belge ile hem siz duruşmadan kurtulursunuz, hem de sanık tazyik altına alınmış olur... Böylece bir taş ile iki kuş vurmuş oluruz...

Bu son cevap Sude Hanım'ı rahatlatmış, Avukatına olan güvenini arttırmıştı... Görüşmesini tamamlamıştı Sude Hanım, fakat bir misafir konumundaki Avukatına bir çay bile ısmarlamayı unutmuştu... Bunu da telaşına, iş yoğunluğuna bağlamak lazımdı. Sude Hanım bu ihmali fark edince, ayağa kalktı, çok özür diledi, zile bastı ve

Sekretere de sitem ederek kahve getirmelerini söyledi... Yerine otururken, Avukatı gülümseyerek konuştu:

Zıyanı yok efendim, biz hukukçular öyle rastladığımız her ufak şeye kızar, sitem edersek, işsiz ve aşız kalırız... Merakınızı giderdikten sonra içeceğimiz kahve, hem daha bir başka olur... Bu nedenle siz gayet müsterih olunuz... Hatta ikinci bir kahve siparişi verseniz bile, ona da sesimizi çıkarmayız...

Sude Hanım bu esprilere çok güldü, belli ki o puslu hava dağılmış, yerine huzur avdet etmişti... Daha kahveler gelmeye başlamıştı ki, Avukat Bey bir hatırlatmada bulundu:

Sude Hanım, mevzuat gereği olarak, sizden bir miktar avans istirham edeceğim. Ödemelerim var.

Bu söz üzerine muhasip çağrıldı ve gerekli izahat verildi, kahveler içildi, Avukat işine gitti...

Sude, Avukatı yolcu ettikten sonra büro işleriyle meşgulken, içeri Genel Müdür girdi ve Kazakistan'dan üzücü bir haber verdi: Kurman Ağa geçirdiği bir kalp krizi sonunda vefat etmişti.

Bu haber, iki türlü sıkıntıyı tetikledi: Birincisi yakın dostlarının ölümü nedeniyle duyulan acı ve üzüntü, diğeri ise ortaklığın selameti hakkında duyulan endişeler...

Bu kısa değerlendirmeden sonra, Savaş arandı, haber verilip yapılması gerekenler tartışıldı... Kurman Ağa üç gün sonra defnediliyordu, mutlaka gitmeleri gerekecekti, fakat yaklaşan mahkeme duruşması bir engel teşkil edebilir miydi, bunu da sormadan edemediler...

Nihayet normal tarifeli uçaktan iki kişilik yer ayrıldı, hazırlıklar yapıldı, Okan Bey ve Arda Bey yaşlı oldukları için bu uzun yolculuktan muaf tutuldu, karşı tarafın acısını dindirecek, adet ve ananelerini yaşatacak adımlar atıldı ve İsmail anneannesine teslim edilerek uçağa binildi...

Uzun süren yolculuk sonunda Kurman Ağa'nın defin törenine yetiştiler. Üç gündür ağlamaktan bitkin hale gelmiş insanlar, perişan, üzgün, şaşkın halde duruyorlardı. Yakın aile dostları olan Sude ve Savaş çifti de ortada gözükmünce acı ve matem adeta körüklendi, ateşe benzin dökülmüş gibi oldu... Kurman Ağa çok büyük ve kalabalık ailenin sevilen bir lideri, babası, dedesiydi... Bunca matem ona tutulmayacaktı da kime tutulacaktı? Artık yer yerinden oynuyor, kimi Şamanlık adetleri galebe çalıyor, kimi Buda inancı boy gösteriyor, kimi de İslam itikadı bir merhem oluyordu onların acısına... Buralarda yaşanmış her medeniyet, her kültür, her din; ne tamamen kaybolmuş; ne de tamamen kabul edilmiş durumda... Bir kozmopolitlik giriyor, sonu neye varacak bilinmez... Ucu taaa bizim Anadolu'ya kadar uzanıyor: Ağaçlara bez bağlamalar, ağıtçıların eşliğinde ağlamalar, yas kıyafeti giymeleri, özel kıyafetlerini ihtimamla korumaları, Buda disiplini, ateşten atlamalar, daha niceleri niceleri...

Kurman Ağa, böyle bir kültür ve inanış harmanında hasadı tamamlanarak defnedildi... Devlet büyükleri, iş dünyasının temsilcileri, yakın dostları, kalabalık akrabaları, şirketinin ordu kadar elemanı ve halkı, ona kâh selam durdu, kâh inancı gereği dua etti, kah aziz tuttu ve sonunda ebediyete uğurladı... Buralarda ölenlere, iki bin,

üç bin sene önce hangi heyecan ve acı içinde yas ve matem tutuluyorduydu; bu gün de aynısı oluyor... Bu konuda ne enerji ve ne de şuur kaybına uğramışlar... Bunun sırrı da toprakta gizli herhalde...

Defin işleminden sonra yavaş yavaş kendine gelen cenaze sahipleri, Kurman Ağa'nın sağlığında kıymet verdiği şeylerden başlayarak, çok çeşitli ikramlar, kabuller, törenler, dini ibadetler yapılmaya başlandı.

Savaş ve Sude bu kadar sıkı adet, töre ve inanıştan adeta bunalmışlardı. Tam törenlerin bittiğine inanmışlardı ki, kendilerine doğru bir koşuşturmanın olduğunu fark ettiler... Gelenlerin önünde Kurman Ağa'nın büyük oğlu Böri Beg vardı... Hem heyecan, hem müjde içeren bu koşuşturma Sude ve Savaş'ın dizi dibinde bitti:

Neden sonra Böri Beg elindeki kese türünden çıkını açtı, içinden çıkan Kurman Ağa'nın vasiyetinin ilgili bölümünü okudu:

.....
.....

..... Ben öldükten sonra, benim Bursa'daki dostlarım Arda Bey, Okan Bey, Sude Hanım, Savaş Bey, Hasan Bey, Mary Hanım ve adını şu an hatırlayamadığım diğer yakınlarım tarafından- masrafı benim mirasımdan karşılanmak üzere- Bursa Ulu Camii'nde bir Mevlid-i Şerif kıraat oluna. Bu adı geçen Mevlid'e oğullarım ve yeğenlerim iştirak ede...

Bu okunan vasiyetin bir emir olduğunu hatırlatıyorlar, bu vesileyle eş-dostlarından -bu vasiyetin

yerine getirilmesi için- yardım istirham ettiklerini söylüyorlar ve çok acele de cevap bekliyorlardı...

Bu halet-i ruhiye içindeki insanların bu kadar sıradan bir istekleri hiç geri çevrilebilir miydi?... Hem Kurman Ağa, Ulu Camii'ye az mı cömertçe bağışta bulunmuştu? Kapalı Çarşı'dan az mı alışveriş etmişti? Onun ününü bilmeyen mi vardı? Derhal kabul edildi bu aziz istekleri, hem de giderleri Gömü Holding'e ait olmak üzere...

Başta Böri Beg olmak üzere, bu gelenlerin hepsi o kadar mesut ve bahtiyar oldular ki; kimi hüngür hüngür ağladı, kimi sevincinden nara attı, kimi Sude ve Savaş'a sarılıp gözyaşı döktü, kimi de ailesine müjde vermek üzere geri doğru koşmaya başladı...

Sude Hanım ile Savaş, sanki onlara Kurman Ağa'yı geri vermişlerdi... Bu kadar önem ve kıymete haiz bir kararı verdiklerini de sonradan idrak ettiler...

Neden sonra kendilerine gelebildiler, bir rahat nefes alıp artık dünya işlerinin de yürümesi ve yürütülmesi gerektiğini ima ile belli etmeye çalıştılar... Bu hal ve tavırları nihayet anlaşıldı ve yavaş yavaş cenaze matemi noktalanmaya, yüzüstü kalan işler ucundan tutulup kaldırılmaya başlandı...

Sude ve Savaş Çifti, hazır buraya kadar gelmişken, petrol kuyularını ziyaret etmeyi düşündüler, fakat yanlış anlaşılır korkusuyla vazgeçtiler ve bir yolunu bulup İstanbul'a uçtular...

Onları, ilgi, hürmet, candan yakınlık, matemini yüksek dozu, adet ve törelerin sonu gelmeyen uygulanışı,

bitmek bilmeyen enerjileri, ihmale yer vermeden itaat etmeleri ve daha nice nice hasletleri adeta yormuş, bitirmişti... Uçakta derin bir nefes ala ala geldiler, İndiklerinde de baş başa verip bir muhasebe yaptılar:

Meğer onların bizden ne kadar farkı varmış... Onlar bize göre kültürlerini daha halisane yaşıyorlar, enerjilerini, güçlerini de o kültür ve inanıştan alıyorlarmış...

Bu kanaat bir köşe taşı gibi yerine oturduktan sonra Bursa'ya hareket ettiler... Beklemekte olan arabalarına bindiler, epey bir süre sonra geldikleri Boğaz Köprüsünde bir tipi ile karşılaştılar ki adeta savrulup denize düşeceklerdi... Soğuk esen rüzgâr, arabalarını sallıyor, üstünde buldukları yolun bir asma köprüsü olduğu hatırlandıkça vahametinin tuzu biberi oluyordu: Ya köprü uçsa, ya bizi rüzgâr savursa, ya bir aracın altına sürüklensek halimiz nice olur?

Bu endişe ve korku ile köprü geçildi, az sonra da arabalıya binildi... Yağmurdan kaçarken doluya tutulmuşlardı:

Marmara'yı karadan dolaşım aşmak varken, nasıl akıl edememiş de bu tercihi yapmışlardı?

Deniz kabarıyor, dalgalar köpürüyor, arabalıdaki az sayıda araç, adeta bir çuval cevizin çalkalanışı gibi, gidip geliyordu... Millet "La havle!" çekiyor, kimi en etkili dua ve yalvarışta bulunuyor, kimi ayet okuyor; kimi de yetkililerin umursamazlığına veryansın ediyordu... Can korkusu hiçbir şeye benzemezmiş meğer:

Ağlayıp vasiyet yazanlar, yardım için yetkilileri arayanlar, arabalı personeline sık sık gidip kafa tutanlar,

kaptandan yardım bekleyenler, kapalı kamaranın mazot kokulu havasına dayanamayanlar, güvertede başı dönenler, ufukta görünen karayı iple çekenler hep tatlı canından korktuğu içindi...

Neyse ki sağ-salim kıyıya vardılar, inip gerisin geri denizi ve arabalıyı seyre daldılar:

Deniz iyice coşmuş; arabalı boşalıp hafifleyince, bir tahterevalli gibi kıyıda inip kalkmaya başlamıştı... Bu manzara daha fazla seyredilme fırsatı vermiyor, yolculuk karadan devam ediyordu...

Artık arabalarına binmişler, konvoy halinde kara yoluyla Bursa'ya doğru geliyorlardı... O an açtıkları radyodan yapılan anonsla arabalının seferlerinin iptal edildiğini duymuşlar, öfkelerini bir kat arttırmışlardı... Yaşadıklarına bin defa şükrederek evlerine ulaştılar ve bir adak kurbanı kesmeyi kararlaştırdılar...

Biraz dinlendikten sonra, Sude Hanım, Avukatını aradı ve mahkeme kararı hakkındaki merakını giderdi:

Avukatın verdiği bilgiye göre, duruşmanın, Hasan'ın tutukluluk halinin devamına, tanzim edilen evrakın bilirkişi tarafından incelenmesine, ilave delillerin sunulmasına; itirazların belge haline getirilmesine fırsat vermek için ileri bir tarihe ertelendiği bildirildi. Bu haber fena sayılmazdı... Sude Hanım yine de bir iki yorum istedi, Avukatı kısa yorum yaptı:

Hasan'ın ağır ceza yiyeceği, mirasla ilgili evrakın sahteliği ve iptal edilmesinin kesin olduğu vurgulandı, bundan böyle işlerinin mahkemeyi takip etmek olduğu söylenerek telefon kapatıldı...

Artık Sude Hanım iyice rahatlamıştı, daha sonra Arda ve Okan Beyler arandı, olan bitenden haber verildi ve Bursa Ulu Camii'nde bir görkemli Mevlit için hazır olmaları istendi... Çok memnun oldular... O günü ipe çektiklerini ifade ederek, iyi akşamlar dilediler...

Sude ve Savaş çifti uzun ve meşakkatli yolculuğun sonunda kavuştukları evlerinde nihayet bir rahat etme fırsatı bulmuşlardı. Henüz erken sayılacak saatlerde uyudular...

Ertesi günü dinlenmiş ve dinç olarak kalktılar, doğru işlerinin başına geçtiler. Holding çalışanları baştan ayağa ziyaretlerine geldiler, hal hatır sorma faslı bittikten sonra Sude Hanım tebessümle konuştu:

Değerli Arkadaşlarım, Kurman Ağa'nın vefatı, hayatımda henüz derecesine ulaşamamış olduğum çok şeyleri bana gösterdi! Bir insan için topyekûn bir memleket ağlar mı? Ben bunun böyle olduğunu orada gördüm... Bundan bizler de dersler çıkarmalıyız... Kurman Ağa için okutulacak olan Mevlid-i Şerif'e bütün bir çalışanlarımızın, Kapalı Çarşı esnafının gelmesini mümkün kılmaya çalışalım... Ancak küçük bir birlik manzarası sunabiliriz onlara göre... Hürmet ve saygıda ise asla onların yanına yanaşamayız biz; çünkü bu diyarlar bizi -o konuda- adeta bir kuru odun haline çevirmiş... Her neyse... Sizden ricam, onların karşısında bizleri mahcup etmemenizdir!...

Sude Hanım'ın bu iyi dilekleri bütün çalışanlarca paylaşıldı ve herkes işinin başına gitti.

Sude Hanım holdingin günlük işleriyle baş başa kalmış, özel sorulara vakit ayırmaya başlamıştı ki Sekreteri hızla yanına geldi ve telefonu uzattı:

Telefonun öbür ucundaki kişi Bursa Sanayi Odası'nın yaptığı toplantıyı duyuruyordu... Toplantı saati gelmiş, Sude Hanım acele olarak çağrılıyordu... Derhal toparlandı, koruması ve şoförüyle oraya gitti ve ilgili salona damladı...

Gittiğinde salonda herkes yerini almış, yabancı konuklar protokolde koltuklara gömülmüş, sunuş konuşması yapılmaktaydı... Birazdan Oda Başkanı'na söz verdiler, Başkan konuştu, sanayinin dertleri, vardığı mesafeleri anlatıldı, beklentileri vurgulandı ve Sude Hanım'a söz verildi:

Sude Hanım da sanayinin geldiği noktada atması gereken adımlarını atmakta geç kaldığını söylüyor ve ekliyordu: "Globalleşen dünyanın nimetleri bize ulaşmadan; külfetleriyle cebelleşmek zorunda kalıyoruz... Elli- yüz senelik bir sanayi kuruluşuna önerilen çare tedbirleri, bizim gibi on yıllık kuruluşlara da öneriliyor... Bu hakkaniyete pek sığmıyor... Oysaki dünyayı temizlemek ve kurtarmak, en çok kirletenden başlamalı ve faturanın büyüğü o şirketlere kesilmeli! Ama bugün öyle olmuyor; çevreyi kirletenler, hayatı zehirleyenler, sorunları Arapsaçına çevirenler aynı zamanda çare arayan kişiler... Yani testiye kırana suçluyu aramasını, ya da bulmasını söylüyoruz... Bu ne kadar mantıklı? Umarım bu yanlıştan dönülür!... Teşekkürler ederim." dedi ve konuşmasını kısa tuttu.

Toplantı daha başka konuşma ve bildirimlerle epey sürdü, geç saatlerde sona erdi. Ardından verilen yemeğe katıldı Sude Hanım ve çıkışta Kurman Ağa için kıraat olunacak Mevlid-i Şerif'in ilanlarını bastırmayı kararlaştırdı ve dağıtılması direktiflerini verdi... Ardından da İsmail'i görmek için annesine uğradı.

İsmail anneannesinden kopmuyor, annesine sitem eder gibi tavırlara giriyordu... Aslında çok da haksız sayılmazdı yani, her adım başı annesinden kopmuş, ninesiyle baş başa kalmış, annesi de bu durumu suyoluna çevirmişti... Eeee şimdi de olacağı buydu tabii... Çocuk annesini yadırgıyor, anne çocuğa üzgün üzgün yaklaşıyordu... İsmail'in içine küçük bir yadırgama hissi girmişti, bu his yarın bir çığ gibi de olabilirdi...

Sude Akşama evine döndü, çocuğuyla baş başa bir hayat sürmek için uğraşırken kapı zilleri çaldı. Toparlanıp kapıyı açtılar, gelen kişi Hasan'ın annesi Reyhan Hanım'dı...

Sude, bir idareci ve ticaret erbabı olmanın verdiği avantajla karşıladı Reyhan Hanım'ı, başköşeye oturttu, rahatlamasını sağlayacak tavsiyelerde bulundu, kendi çocuğunun evinde gibi olmasını söyledi... Reyhan Hanım bundan memnun oldu; ancak, içinde bulunduğu derin elem ve sıkıntı hemen kendini belli ediyor, konuşmalarını kısa tutuyor, gülücükleri hiç oluşmuyor, tebessümü bile yapmacık kalıyordu...

Sude Hanım her şeyi biliyordu, sebab-i ziyareti de anlamıştı, ama yapacağı bir şey de yoktu... Evine gelmiş birini ancak öyle karşılaması gerekirdi... Sabretti Sude

Hanım, ikramları kendi eliyle yapıp, hizmetliyi bulaştırmadı bile... Reyhan Hanım, yapılan her şeye rağmen diken üstünde oturur gibi tedirgin halini daha fazla saklayamadı, hazır ev تنها iken, içinde taşıdığı umut kırıntılarını ortaya dökmeye çalıştı:

Sude Hanım! Hasan tutuklanandan beri ne yiyip içtiğim belli, ne de uyuduğum... Bağıma düşen ateşi söndürmek için aradığım çareler de kifayetsiz kaldı... İyi günümüzde yanımızdan eksik olmayan o eski dostlarımız bir bir uzaklaştılar... Yanımızda teselli edecek birilerini bile bulmaktan yoksun kaldık... Artık son çare olarak burayı düşündüm, buraya gelişimi bile insanlardan sakladım kızım! Benim hatırım için yapabileceğin bir şey varsa eğer.

Reyhan Hanım sözlerinin sonunu getiremedi, titreme tuttu, yanının üstüne devrildi... Karşısında donuk halde dinlemekte olan Sude harekete geçti, kolonya serpip Reyhan Hanım'ın kendine gelmesini sağladı ve elini alınına koyup sakin olmasını istedi...

Reyhan Hanım, Sude Hanım'ın kollarında yarı ayık halde duruyor, kendi haline değil, Sude Hanım'ın ağzından çıkacak cevaba odaklanıyordu...

Sude Hanım öyle zor bir duruma düşmüştü ki, içindekileri ondan başka bilen çok azdı... Hatta saf bir insan olan Reyhan Hanım bile bilmiyordu muhtemelen, çünkü bilse, böyle af dileme küçüklüğüne düşmezdi...

Sude Hanım işin içinden çıkmaya çalıştı ve kaçamak bir cevap verdi:

Reyhan Anne, biz hakkımızdan vazgeçsek de, kamu davası var işin içinde... Hasan'ın yaptıkları artık bizim iki

dudağımızın arasından çıkacak olanla telafi olacak gibi değil...

Sude'ciğim, benim oğlum, benim bilmediğim bir şey mi yaptı?

Oğlunuzun yaptıklarının hepsini bilip bilemediğinizi bilmem; amma bildiğim bir şey var, onu kurtaracak olan Genel Af! Ya bir Bakan, ya bir müsteşar bulun; ya da bir devlet büyüğünün muhterem eşi kanalıyla bir çare arayın... Konu, beni aşmış durumda...

Reyhan Hanım, biraz toparlanmış, aklına gelen çok sorudan en önemlisini sormuştu:

Sude Hanım, benim oğlum sizi kıracak, size terbiyesizlik sayılacak bir yanlışlık mı etti?

Bu soruyla bir sıtmaya yakalanan Sude'nin, neden sonra titremesi geçti, donuklaşan suratında hareket eden iki dudağı bir çift söz etti:

Bu cevap sona kalsın! Siz tavsiyelerime uyun!...

Sude Hanım'ın verdiği bu muamma dolu kısa cevap, hem kapalıydı, hem de içinde bir dünya çirkefliği barındıran "Pandora Kutusu" ydu...

Reyhan Hanım; karın doyuramayacağı yerde açlık beyanında bulunmuştu... Yavaşça toparlandı, eski çocuğu olan kızını öptü, önce yürümeye başladı, sonra izin istedi... Artık kıymet bitmiş, saygı-sevgi azalmış, dostluk da can çekişiyordu... Ayakkabılarını giydi, kendini bekleyen arabaya binip ayrıldı...

Bir öğlen üstü, günlerden cumartesi, yer Ulu Camii... Cami ve çevresinde başlatılan hareketlilik, Kapalı Çarşı Esnafının ağırbaşlı cemaati, Ulu Camii tutkunları, özel davetliler, halktan ilgilenenler ve ve ve Kazakistan'dan gelen başı bereli, kalpaklı, papaklı iri kıyım heyet! Bütün bu sayılanlar kendilerine ayrılan yerlerini almış ve Mevlit başlamıştı:

Evvela Mevlit'in banisi Süleyman Çelebi Hazretleri; evliya mertebesindeki Emir Sultan Hazretleri ve Somuncu Baba; daha sonra Padişah Yıldırım Bayezıt dua ile yâd edildiler, ardından bir aşr-ı şerif okundu.

Mevlithanlar ilahi okuyup, Mevlit'in veladet bölümüne geçildi. Artık sololar halinde okunan mevlit, cemaate öyle tat veriyor, cemaat öyle derin huşu ile dinliyor ki, görenleri hayrete düşürüyordu... Nitekim Kazak misafirler pür dikkat, olan biteni izliyor, Cami'nin içini tetkik ediyor, kapalı çarşı esnafının takvalığını fark ediyor, mevlithanların özel gayretleri ile okudukları şiiire hayran oluyorlar ve kendilerinden geçiyorlardı.

Oldukça yerli yerinde bir mevlit okundu, Türkiye'nin en seçkin müezzinleri, mevlithanları ve hatipleri toplanmış, hüner sergilemişlerdi. Ardından çok geniş kapsamlı dua edildi. Gül suyu, çok özel şekerler, Kazakistan'dan getirilmiş hediye çıkınları dağıtıldı...

Bütün bunlar da yetmezmiş gibi, namaz çıkışında, dönerli, ayrılan pilav ikram edildi. Yabancı misafirler donup kalmış, kendilerine ikram edilen döner ve ayrılan bir an için yiyemeyecek hale gelmişlerdi... Sanki Kurman Ağa onlara özel izin verecekti de onlar öyle iftar edeceklerdi... Kurman Ağa'nın vasiyeti yerine getirildi. Kalabalık dağıldı, misafir heyet hala yerinde çakılı duruyor, kıpırdamıyordu...

Epey bir süre sonra kalkıp önce iç mekânı gezdiler... Gördüklerini sorup çözmeye çalıştılar, hayranlıklarını her fırsatta belli ettiler... Sonra şehrin çehresini, Kapalı Çarşı'yı, bedestenleri, vitrinlerdeki malları gözden geçirdiler... Ancak bu gelişleri başka maksatlı olduğu için, asla alışveriş etme basitliğini yaşamadılar... Olgun tavırlarla, sonsuz minnet ve şükranla el sıkıp vedalaştılar ve özel uçaklarıyla gittiler...

Onlar için bu olup bitenden daha önemlisi yoktu... Artık uykularını rahat rahat uyuyabilecekler, rüyalarına giren Kurman Ağa'ya hesap verememe sıkıntısı çekmeyeceklerdi... Türkiye'den, dostlarından, esnaftan, gördükleri ilgiden öyle memnun kaldılar ki, ülkelerine gittiklerinde, olup biteni ifade etmekle mümkün olamayacağına kanaat getirdiler ve filmini izleyip izlettiler...

Sude Hanım ve Eşi çok önemli bir imtihan vermiş, hem kendileri, hem Bursa, hem de ülkeleri adına çok yüksek bir puan almıştı... Artık "Gerisi Allah kerim!" deyip, işlerine kaldığı yerden devam ettiler...

Gömü Holding iyice büyümeye, yatırım yapmaya başlamış, dış ülkelerde yatırımı daha uygun görmüş;

Uzakdoğu'da, Güney Amerika'da fabrika satınalmış ve işletmeye geçmişti...

Bu Mevrit faslı, Kazakistan'dan gelen misafir heyet, bizim yaşlı kurtlardan birini nihayet yatağa düşürmüştü... Arda Bey zaten birikmiş bulunan sağlık sorunlarının ardından bir de böyle heyecanlı ve meşakkatli bir anma ile muhatap olunca seleyi suya verdi, ağır bir takım sağlık sorunlarından ötürü kliniğe yatırıldı...

Savaş ve Sude duyduklarında Arda Bey'in hastalığını o çoktan hastaneyi boylamıştı... Hemen koşup ilgilendiler, doktoru ile görüşüp durumu hakkında bilgi aldılar:

Arda Bey'de şeker, kalp, yüksek tansiyon ve bütün bunlara bağlı olarak yorgunluk ve biraz da hafıza kaybı vardı... Ama her şeye rağmen bilinci açık, takati yerinde ve umutları hala tükenmemişti... Gidenleri o teskin ediyor, kendi sonu hakkında fazla endişe duymuyor, yapacaklarını yapmış biri olarak müsterih manzara sergiliyordu...

Arda Bey hastalanır da ziyaretçisi olmaz mıydı? Hastahane, salonlar, hasta odası bir anda dolup taşıyor, gelen çiçekleri koymak için yer bulunamıyor, hastahane personeli gelip gidene hizmet vermekten bizar oluyordu...

İlk saat ve ilk gün ziyaretleri bitti, biraz serbestlikler oluşmaya başlamıştı ki, Arda Bey içeri ziyaretçi alınmasını biraz durdurup Sude ve Savaş ile mevcut sorunlarından bazılarını konuşmak istedi. Buna doktoru da, Sude-Savaş çifti de karşı çıktılar, ama olmadı. Geniş ve çiçekli bir odada, önce muhabbet edildi, sonra birikmiş mahrem konular masaya yatırılmaya başlandı:

Arda Bey ile Bilor Hanım hem konuşuyorlar, hem de gözlerinden akan yaşları silmekle meşgul oluyorlardı, onlar için en büyük sorun, varislerinin belirlenmesinde yaşadıkları muamma dolu haksız muamelelerdi... Çok muhterem eski dostları Selami Bey'in oğlu Hasan, babasının ölümünden sonra çok çeşitli risklere girmiş, kaybettikçe aile dostlarının yardımına sığınmış, sonunda gözü kanlı hale gelmişti... Mirasa itiraz etmiş, yaşlı çifti-muhtemelen- tehdit etmiş, Sude'ye malum eziyet ve hakaretlerde bulunmuş, mahkemede bile çevreyi rahatsız etmeye devam etmişti... İşte bu endişeler içinde Arda ve Bilor çifti bir yılan hikâyesine dönen miras işinde bazı tereddütler taşımaya başlamışlardı:

Kim bilir, onlar hangi tehdit ve hakaretlerle yüz yüze gelmişlerdi de kimsenin bundan haberi yoktu... Ya Sude'nin başına gelenleri onlar sadece bir duymuş olsalardı, acaba ne olurdu? Bu yaşlı iki insan, neden bu derece ağır ıstıraba gark olmuştu? Hiçbir akrabalık bağı olmayan kişilerce, üstelik bir hak-hukuk sorunu da yaşamadan- bu kadar rahatsız edilmeleri hangi yerde görülmüştü? Bu sorunlar çözülsedydi zaten, ne iğneye, ne ilaca gerek kalacaktı... Ama o sorunları çözmek bir İsrail-Filistin sorununu çözmek gibi zorlaşmıştı artık... Bu sorunların çözümü değil, hatırlanması bile sorun haline gelmişti...

Çok şey konuşuldu, çok fikir alış verişinde bulunuldu ve sonunda Arda-Bilor çifti vardıkları kararı açıkladılar:

Kızım Sude, biz gönlümüzden geçeni yapmaya çalıştık, ama gördük ki bu kararımız ne bize, ne de size bir saadet getirdi... Hasan'ı bir azgın boğa gibi üstümüze saldırttı, bizim helal malımızı sağlığımızın bozulmasına vesile etti, kirli kirli oyunlar yaşandı ve sonunda mahkeme açıldı... Acaba bizde hiç mi kabahat yoktu? Orasını hiç sorgulamadık... Kendimize inandık ve güvendik, kalbimizin sesi ile hareket ettik... Her neyse... Bundan sonra ne yapmamız gerekecek? Ya da bizi mazur göreceğiniz bir kararımızı açıklamak gibi bir mecburiyete itecek... Bu karar size de, bize de hayırlı olsun! Zira yattığımız yerde rahat bırakılmazsak, kemiklerimize hakaret edebilecek birilerini -bile bile-bırakırsak, yanlış olur...

Sude ve Savaş çifti beklemekten yorulmuş, son sözleri merak eder hale gelmişlerdi. Sude hemen sordu:

Arda Amca, sorunların çözümü için verdiğiniz kararı biz de merak ediyoruz... Neymiş bakalım?

Arda titreyen dudaklarının arasından sözleri sarf etmeye başladı:

Kızım Sude, Allah sana yetecek kadar mal vermiş... Seni, benim malıma muhtaç etmemiş... Ancak, bu malı sana rakip olan, bizimle kanlı bıçaklı olacak birilerine de bırakmaya gönlüm razı gelmiyordu... Yani bizim için bir üçüncü yol gerekiyordu, o da bir hayır kurumuydu... Anlayacağınız, holding ortaklığımdan şahsıma düşen hisselerimi -bundan böyle- bir vakıf üniversitesine bağışlıyorum... Bu kararım, umarım saygı görür ve irdelenmez...

Sude ve Savaş çifti oldukça makul karşıladıkları bu kararı hiç yadırgamadılar ve karşı mukabelede bulundular:

Kararınız hayırlı olsun! Sizin sorunuz, bizim sorunumuzdur... Sizleri kendi anne ve babamızdan hiç ayırmadık. Sizler de bunu böyle bildiniz ve bize karşı mukabelede bulundunuz... Ancak, felek bizim bütün yaptıklarımıza onay vermedi... Olsun, nihayet bizim de yakın geçmişimiz ortada... Mal ve servet için, şeref ve haysiyetimize söz söyletmeyiz... Hele hele siz büyüklerimize kahredici bir davranışta bulunmayız... Üstelik de çok isabetli bir karar vermişsiniz... Üniversite sizden nemalanacak, ülkeyi ve insanlığı yükseltecek aydınlara neşv ü nema olacak!... Ne ala bir karar!... Bakalım bizim malımız da böyle anlamlı işlere nasip olabilecek mi?

Nihayet Arda- Bilor çifti ağızlarındaki baklayı çıkarmışlar, artık yeni bir yol çizilmişti... Bundan böyle ne olacaktı? Bunu da yaşayan görecekti...

Arda Bey iyice ferahlamış olarak koltuğundan kalkmış, kimsenin yardımına gerek duymadan odasına yönelmişti. Odasına çekilip dinlenmeye alınan Arda, artık normal tedavisine devam etti, gelen ziyaretçileriyle ilgilendi, akşama da çok sevdiği Okan Bey tarafından ziyaret edildi:

Okan Bey'in yedeğinde koca koca buket çiçekler ve sarılı paketler olduğu halde hasta odasına girdi... Bu geliş bir hasta ziyaretinden çok, bir ziyafeti andırıyordu. İlerlemiş yaşı, elindeki bastonu, fazla kiloları, merdiven çıkmaktan terlemiş haliyle Okan Bey, kendini bekleyen

koltuğa bir ulaştı! Epey bir süre sonra nefesini toplayabildi ve hal-hatır faslı başladı:

Eeee! Daha daha nassın Koçum? Benden kurtaracağını mı sandın! Vaziyete göre, paçayı kurtarmışa benziyorsun...

Sözü burada kesilir, tebessümle dinleyen Arda söze girer:

Essah mı diyon Len? şaka falan değil, de mi?

Yok, canım, hiç ölecek göz görmüyom sende...

Eeee! Eyl eyi... İşte şimdi moralim düzeldi benim! Peki, sen nassın bakın? Sağlığın nasıl?

Çok iyi, seni gördüm, daha iyi oldum...

Bundan sonraki konuşmalar artık normale dönmüş, yarenlikler aradan çıkmıştı...

Teşekkürler ederim... Sude ve Savaş ile bugün önemli bir konuda konuştum... Sana bir şey dediler mi?

Yok! Hangi konuda?

Miras konusunda...

Eeee, ne konuştunuz?

Ben, o şirret herifin yüzünden, mirası- onların yakasından düşün diye - bir vakfa adadım!...

İyi hayırlı olsun... Bizimkiler, kendilerine kalan malı, serveti çekip çevirsinler, yeter! Bu karar bence de isabetli... Ben buraya muhabbet için geldim, servetin canı Cehennem'e... Biliyorsun biz yokluğu da gördük... Aslında ben o eski günlerin mutluluklarını hep arar dururum...

Ben de öyle sahiden...

Öyleyse o miras konusunu kapat! Burada daha ne kadar yatacaksın?

Bilmem ki... Bakalım doktorum gelsin, bi danışayım...

Arda, bak sana bir şey söyleyeyim... Bu işi sen onlara bırakma, yoksa ne senin paran ve hastalığın biter, ne de onların boş yatakları dolar...

Heh heh heeee! Tamam!

Bu akşam seni kolay kolay bırakmam ben. Rahmetli Selami Başkan'dan kalma-mahrem- define sohbetlerine biraz zaman ayır... Hem de sarılı paketleri açalım, bakalım ne çıkar içlerinden...

Okan, seni kıramam biliyorsun! Ama paketlerin içinden çıkacak olanlara benim perhizim müsaade etmez... Yine de sen, ye, de, ben yiyeyim...

Yooo öyle sana dokunacak şeyim yok! Beyaz et mangalı, meyve, salata... Hepsi o kadar... Ben bilmem mi?

Teşekkürler ederim.

Afiyet olsun!

Bu konuşmalardan sonra paketler açılır, yemek faslı başlar ve Okan Bey tekrar kurcalar:

Arda, hangi define hatıranı nakledeceksin? Biraz uzun olsun, hem de hiç dinlemediğimden seç.

Bu isteği kıramayan Arda, düşündü, yavaş yavaş nakletmeye başladı:

Yıl 1963, aylardan Mayıs... Başkan Selami ile daha yeni tanışıyoruz... Ben yeni evliyim, altımda bir arabam var... O da genç ve işsiz... Kahvehane de oturduk, yanımıza biri geldi, Selami'nin kulağına eğilip bir şeyler

söyledi. Selami Başkan, adamın yüzüne bile bakmadan postaladı... Merak ettim, define, dedi... Ne definesi dedim, o da, sen istiyorsan arabayı sat, bana para bul getir ve sonra anlarsın, dedi...

Böylece işi ileri götürdük, evinde bana bir harita çıkardı, Rumlardan kalma bir su kuyusunda, bir definenin saklı olduğunu, bu definenin çok garanti bir iş olduğunu söyledi ve ekledi:

Bu nedenle o defineyi adam gibi aramak gerekir!...

Adam gibi aramak nasıl oluyor, dedim... Bana, resmi yoldan müracaatımızı yaparız, elimizi, kolumuzu sallaya sallaya gider, defineyi alıp geliriz, dedi...

Çok sevindim, harita bir deri üstünde, yazıları yabancı... Acayip şekiller var, resimlere bakıyorum, heyecanlanıyorum... Gençliğin verdiği maceraperestlik de var işin içinde, her söylenene kanıyoruz...

Arabanın parasını cebime koydum, Selami Başkan'ın ağzına bakmaya başladım...

Bu arada tebessüm eder, konuyu değiştirir:

Eeee, sen de benim ağzıma bakma sakın... Müsaade et, ızgaradan biraz götüreyim!

İyi götürüyorsun maşallah! İkisini de... Ama yemeğe ara verebiliriz, zira can bizim!

Yemeğe ara verdiler, ama sohbete ara veremediler... Bu ikili de olmuş bulunan define merakı, tarifi mümkün olmayan bir muammaya dönüşmüştü ve definenin kendi değil; konuşulması, hazların en kıymetlisi haline gelmişti... Kaldığı yerden devam etti:

Selami Başkan'a parayı verdim... Hemen sıçradı yerinden ve doğru Müze Müdürlüğü'nün yolunu tuttu...

Oradan aldığı talimat doğrultusunda....

Sözü burada kesilir, çünkü Hemşire Hanım içeri girmiş, tansiyon takibi için kolunu açmasını istemiştir. Arda kolunu açarken, o konuşmaya başlar:

Amca! Beyefendi, burayı bir ziyafet yerine çevirmişsiniz... Bunu doktorlarımız görürlerse bize fırça atarlar! Çabuk toparlayın bu yiyecekleri... Hem sizin diyetiniz vardı, neden bu saatte böyle şeyler yiyorsunuz?

Okan tebessümle söze girdi:

Kızım, o benim yüzümden bu azarı işitiyor senden... Şayet seni azarlayan bir doktorun olursa, onu bana söyle, muhabbetimizi de bölme! Ölç tansiyonunu, işine bak!

Hastalarına fırça atmaya alışık olan personel, hiç beklemediği şekilde karşılık almıştı. Ölçümü yaptı, kâğıda işledi ve sinirli bir şekilde odadan çıktı...

Arda gülüyor, Okan kakhaha atıyordu... Neden sonra Okan konuşmaya başladı:

Artık bu günden sonra da bize "Lollo satmak yok!" Satılmış bulunanları daha hazmetmedik ki, yenilerine yer ayıralım... Arda sen devam et!

Selami Başkan, elinde bissürü kâğıt olduğu halde geldi... Kimi Jandarma, Kimi Müze Müdürlüğü, kimi Maliye, kimi de Valilik makamıyla ilgiliydi. Yanımıza bir avukatımızı aldık, hazırladığımız elemanlarımızı da arkamıza alıp bir arabayla doğru Çanakkale'ye vardık. Beş eleman, üç de biz olmak üzere bir otele yerleştik...

Formaliteler üç günde tamamlandı... Herkesin gündeliği işliyor, yeme içmesi ve otel masrafı da bizden gidiyordu... Nihayet bir yarım otobüs kiraladık, jandarmalar, komutanları, müze yetkilileri, maliyeden bir eleman ve bizim kafile, bindik bu araca... Bir bahar sabahı Çanakkale-İzmir yolunda epey gittikten sonra yolumuz Ezine'de sağa saptı... Bu küçük şirin ilçeden geçtik, artık iyice güneye doğru gidiyoruz... Vatandaş işinde gücünde... Epey bir yolculuktan sonra sıkça köylere uğramaya başladık, Bergaz, Firanlı, Kemallı arkada kaldı, biz Kestanbol'daki Ulu Çınarın dibinde bir mola verdik... Bu tarihi köyde, halk kahvehanelerde bizi izliyor, bizim definenin hesabını yapıyordu... Meğer birileri onlara bir haber uçurmuş! Zaten oralarda define arayan bir biz miyiz ki?

Ulu Çınar yaşlanmış, içi boşalmış, bir kasnağı kalmış haldeydi... Buna rağmen yanlarından oluşturduğu gövdeden dal sürmüş, saye salmıştı ve insanlara barınak olmaya devam ediyordu... Kimi su içti, kimi çay... Neden sonra toparlandık ve gittik...

Arda Bey'in sözü burada kesilir, çünkü Okan Bey çok meraklanmıştı:

Yahu Ardacığım hala kuyuya varamadık, birazdan doktor gelir de beni kapı dışarı ederse, yolda kalırım şerefsizim... Biraz kestirmeden gidersen iyi olur...

Arda Bey tebessüm etti, ama bildiğini okumaya da devam etti:

Artık kuyuya yaklaşmış bulunmaktayız. Yolumuz bahçelerin içinden geçiyor, sıkça balkanlıklar aracımızı ısıyor, pırnar çalılıkları görüşü kapatıyor, yol

kenarlarında yayılmakta olan koyunların çingirak sesleri duyuluyor, çoban köpekleri havlıyor, arazideki taş ocaklarında ustalar çekiç sallıyorlardı...

Nihayet yumuşak bir tepenin başına vardık. Jandarma güvenliği sağladı, kazılacak nokta belirlendi... Çok yakınımızdaki parke taşı ustaları bizi izliyor, ah-tüh ediyorlardı...

Müze görevlisinin özel talimatları alındıktan ve maliyenin şartı kabul edildikten sonra kazmayı vurduk!

Dur! Ne kazması be! Yavaş git biraz... Ne şartı şurtu öyle? Onları da biraz anlat!

Okancığım size anlatırım da doktoruma anlatamam sonra... Neyse... Müze müdürü tarihi eserlere zarar verirse cezasının ağır olduğunu söylüyor, kayıp ve kaçaklara yol açmamamızı öğütüyor, maliye de çıkacak olan metanın yüzde yirmi ile sınırlı olduğunu söylüyordu...

Her şartı kabul ettik... Nasıl olsa elimizde sağlam bir belge vardı ve ilgili noktayı elimizle koymuş gibi bulmuştuk...

Biraz çalıştıktan sonra, çadır kuruldu, ocak yakıldı, kumanya çıkarıldı, yakın yere suya gidilip dönüldü, sebze bahçelerinden mevcut sebze alındı ve kazı devam etti... Zira buralar güney, turfandanın membaı...

Öffff! Gel keyfim gel... Çadırda kurulup oturuyoruz, jandarma komutanı, biz, müze müdürü, maliye memuru... Çay içip sohbet ediyoruz... Birazdan gelecek olan yemeğimizi de yiyip kuyunun başına varıyoruz...

Aşağıda bir kişi kazıyor, toprağı kovaya dolduruyor; yukarıda iki kişi iple çektikleri kovayı alıp alıp boşaltıyorlar... Kazının rahat olması, burasının eski bir kuyu olduğunu kesinleştiriyordu. Çıkan toprağı inceliyoruz, çanak-çömlek kırıkları... Müze müdürü bakıp bakıp söyleniyor ve zamanımızı boşa harcadığımızı inanıyordu...

Kâh seyrediyoruz, kâh yardım ediyoruz... Böylece kuyu derinleşiyor, heyecan doruğa çıkıyordu. Birinci gün bitti, ikinci gün bitti, üçüncü günü öğlen yaklaşmıştı ki iş durdu:

Merak ettik ve kuyunun başına vardık, aşağıdaki kazıcının sesi duyuluyor, fakat kendi görünmüyordu. Yukarı doğru sesleniyor, boğuk sesi tam da anlaşılmıyordu... Bizse yukardan, artık defineye kavuşmuştur, beklentisi ile kalbimizi tutuyoruz, o beklenen ve özlenen mesajı almaya çalışıyoruz... Aşağıdan hangi mesaj geldi bilmem, kazıcı birazdan çıkıp kuyunun ağzında bağdaş kurdu:

İnip kalkan göğsünü biraz rahatlattı, soluk benzine biraz renk geldi ve bir sigara yaktı... Toz-toprak içindeki yüzünü ve çenesini sildikten sonra konuşmaya başladı:

Ağabey, öyle bir zemine geldik ki kaya gibi sert! Kayrak anlayacağınız... Aşağı inmek artık mümkün olmuyor... İnebilecek olan varsa buyursun, meydanı ona terk etmeye hazırım! Bence bu iş burada bitmiştir!...

Bu konuşma bizim aramızda buz gibi bir hava oluşturdu, herkes herkesin yüzüne bakıyor, bir çıkış yolu aranıyordu... Selami Başkan söze girdi:

Burada yetkili elemanlar var. Müze Müdürümüz ne derler acaba?

Müze Müdürü anlamlı anlamlı baktıktan sonra konuştu:

Selamiciğim şimdi beni dinlemiş olmuyorsun, artık önüne çıkan kaya, sana fırsat vermiyor... Beni dinlemiş olsaydın, buralarda bostan ekmezdik!... Artık yolun sonu gözüktü... Tası, tarağı toplayalım...

Ağır ağır çözüme başlamıştı. Önce takımlar toplanmaya başlandı. Sonra bir ara komutan yanımıza koşarak geldi ve açılmış kuyunun kapatılmasını istedi, bunun zaten mevzuatta olduğunu ve sorun teşkil ettiğini söyledi. İstemeye istemeye kuyuyu gerisin geri kapatmaya başladık ki bu ikinci bir ölüm gibi geldi bize... Bizler yorgun elemanların çalışmasıyla yetinmiyoruz, dolgu işini artık kendimiz yapıyoruz...

Derin "La Havle!" çekerek dolgu işlemini de tamamladık. Araç çalıştı, araca bindik, hareket etmiştik ki arkamızdan teneke çalmaya başladılar!

Kazı çalışması yaparken bizi seyreden taşçılar, altın bulamayışımıza sevinmiş, bir de ders olsun diye bu muzipliği yapmışlardı...

Artık her şeyi sineye çekerek arazide yol alıyoruz:

Kimi şüpheli bakışlarla bizi izliyor, götürdüğümüz altınların miktarını merak ediyor... Kimi cinsini, kimi değerini sorar gibi oluyor. Bereket versin yanımızda resmi görevliler var da kimse olur olmaz sorular soramıyor. Halk uçtan kulaktan öğrendikleriyle yetiniyor.

Nihayet Kestanbol'un o koca çınarının olduğu meydanlığa vardık ve müze müdiresi bir mola istedi. Molayı verdik, ihtiyaçlarımız giderildi, su alındı, kahvehanelerin camlarından manidar bakışlara muhatap olundu, kiminin kıs kıs gülmesi duyuldu, kiminden laf çarpmaları oldu... Ama Müze Müdiresi hala yok yok yok!

Beklemekten başka bir çaremiz kalmamıştı. Neden sonra Müdire Hanım iki kişiyle gelirken gözüksü:

Meğer Müdire Hanım çevrede bir antik sütun başı görür, incelerken, köylülerden daha başkalarının da olduğunu öğrenir ve mahallinde geziye çıkar... Gezer, dolaşır, duvar taşları arasında, köşe başlarında, ağıl kenarlarında, çeşme yalaklarında gördüğü her antik taşı inceler ve birini numune olarak bekçinin sırtına yükler, arabaya kadar getirtir...

Arabaya yorgun argın bindi, sütun başını ayaklarının dibine koydu. Ayaklarını basmaya kıyamıyor. Habire söylenip duruyor, insanlarımızın sanata saygı göstermediklerinden yakınıyordu... Bu söylenmesi epey uzun sürdü, moralsiz Selami Bey'in canı sıkılmış olmalı ki söze girdi:

Birkaç kendini bilmezini kabahatini bütün bir milletin kabahati olarak sundunuz Müdire Hanım! Şu an sizin yaptığınız bile, bizim sanata olan saygımızın kanıtı olmaya yeter... Ama aynı hassasiyeti ve saygıyı bir Yunan müze müdüründe göremezsiniz... Onlar, bize ait değerler söz konusu olunca, ölçülerini değiştirirler, gözleri kör, kulakları sağır olur!... Evet, keşke bu manzara olmasaydı,

ama onların gaddarlığını da yok saymamız, ya da unutmamız olmaz...

Müdire Hanım mosmor olmuş ve susmuştu. Birazdan baktık ki, o ayaklarını basmaya kıyamadığı sütun başında iki ayağı da tüneklemiş ve uykuya dalmıştı...

Arda! Nerdeyse ben de uyuyacağım... Sözü biraz kısa tutalım. Hem nerde senin doktorların? Ne gelenin var, ne gidenin... Evinde yat daha iyi oğlum!

Okan, istersen birazdan gideriz... Bunlar beni iyi gördüler, seleyi suya verdiler zahir... Hem biraz evvel Hemşire Hanımı sen azarladın ya, gelmemelerinin bir nedeni de o olabilir...

Ben onu bunu bilmem, uykum geldi galiba, çocuklar gibi huysuzlaşınca, karıştırıp durdum galiba... Neyse anlat anlat!

Neyi anlatayım Okancığım, bozgundan dönen ordunun gününe düşmüşüz artık:

Her taraftan laf çarpmalar, resmi görevlilerin sitemleri, çıkartılan harcırah faturası, araba kirası daha neler neler... Anlayacağın bizim arabayı yedi bitirdi. Çanakkale'ye vardık, herkesi evine bıraktık, biz de evlerimize geldik, ensemizi kaşıya kaşıya!

Ardacığım, bu defineden çok definenin hayali güzel bana göre... Biz Mecnun'a dönmüşüz de haberimiz yok... Zira Mecnun da Leyla'nın aşkından çöllere düşer. Leyla duyup üzülür ve Mecnun'un yanına gider. Çölde çömelmiş Mecnun'un başına dikilir ve kendisinin Leyla olduğunu söyleyip müjde vermek ister... Ama Mecnun başını bile kaldırmaz ve o meşhur beytini söyler:

Bana cism-i can gerekmez!
Cananesiz cihan gerekmez...

Bu sözlerinden sonra çaresiz kalan Leyla orayı terk eder ve evine gider. Mecnun, artık beşeri aşktan kopmuş, manevi aşka varmıştır... Şimdi biz de öyle:

Hazinenin hayali, hazineden daha tatlı geliyor... Ne pahasına olursa olsun! Ama bunu yapmak için her yürek yeterli değildir. Her el, cepteki kaimeleri tohum saçar gibi sarf etmeye müsait değildir... Her sine, üstüne yüklenen karabasan gibi ağır yükün altından çıkamaz... Her beyin bu yüksek gerilimli muammanın denklemini çözemez! Her adam, bu çıkmaza girdikten sonra bir daha düzlüğe çıkamaz... Anlayacağın bu sokak çok dar ve çıkmaz sokak! Biz bu sokaktan kurtulduk, ama kurtulamamışlar için bizim serüvenimiz belki bir rehber olur... Temennimiz bu. Hadi ben kalkayım, sen hoşça kal! Yine gelirim.

Sude ve Savaş çifti Avrupa gezisine çıkmak üzere havaalanına varmış, biletlerini okeyletmiş, uçaklarını bekliyorlardı. Birden bire karşılarında bir tanıdık yüz çıktı: Mary!...

Önce çok şaşırdılar, düşünmelerine fırsat kalmadan Mary tebessümle bu çiftin yanlarına geldi ve hasretle sarılıp ikisini de öptü. Özellikle Sude'yi tekrar tekrar öptü ve ağlamaya başladı... Belli ki Hasan'ın durumu onu buralara kadar çekmiş, onunla olan bazı hukuksal sorunları için birileri gerekiyordu...

Sude, bu eski dost için artık ne yapmalıydı, ne yapmamalıydı? Düşünüp tam bir karara varamamışken uçaklarının perona vardığı ve kalkışa geçebilecekleri tabelaya yansıdı. Bu kısa sürede Mary'nin ve yakınlarının durumları soruldu. Hasan için bir mevzu açılmamıştı ki, Mary Hasan'ı sordu ve üzgün olduğunu söyledi. Hasan'dan ayrıldıktan sonra, bu evlilikten bir çocuk dünyaya getirdiğini, o çocukta babalık sorunu yaşadığını, şirketlerinin artık eskisi gibi iş yapmadığını söyledi... Sude'nin kendisine ne kadar yardımcı olabileceği soruldu...

Sude, bu ani karşılaşmanın oluşu gibi, yapacaklarının da henüz şekillenmediğini söyledi. Üstelik bu konular öyle ayaküstü konuşulacak konular değildi. İş gezisine çıkmak üzere olduğunu söyledi, Mary'nin telefonunu aldı, kendi telefonunu verdi, vedalaşıp ayrıldı.

Sude perona giderken arkasında gözü yaşlı, birilerinin acil yardımına muhtaç bir bayan bırakıyordu... Bu Bayan Mary idi! Hasan'ın tokadını yemiş, evlilikleri son bulmuş, çocuklarının hukuki sorunlarıyla baş edememiş benziyordu... Sude, ona içini açsa bir türlü, açmasa bir türlü... Öylece Beyiyle gözden kayboldular. Uçakları

Romanya'ya gidiyordu. Uçakta yerlerini aldılar, anonslar yapıldı ve uçak kalktı.

Kocaman uçak, ilk kalkışında bir yaban hindinin uçuşuna ne çok benziyormuş:

Düzlük alanda uçmak isteyen hindi, hele de güz hindisi ise, bir toklu kadar cüsseye ulaşmış haliyle önce koşmaya başlar, hızlanır hızlanır ve sonunda kanatları yeri öpe öpe havalanmaya başlar... Uzun bir süre de böyle gittikten sonra yerden kesilir, yavaş yavaş ve hantalca havalanır, epey bir dar açı ile uçuş sürer ve uçuşu başarmış olur... İşte o kocaman hantal uçaklar da bu hindi gibi kalkış gerçekleştiriyorlar...

Uçuş rotaları Karadeniz üstünden geçiyordu, denizi seyredeceklerine tam sevinmeye başlamışlardı ki bulut kümelerinin üstüne çıktılar ve denizin o dinlendirici maviliği, bulutların kasvetinden, tank paletinin altında kalmış gibi oldu... Bakmaktan vazgeçtiler, ikram fasılları başladı, yolcuların sorun yaşayan bir ikisinin durumu oyaladı onları... Yanlarındaki gazeteye de bir iki bakmışlardı ki uçak inişe geçti. Yol yorgunluğu yaşamadan menzile varmışlar ve şirketin tesislerine doğru gitmeye başlamışlardı:

Romanya bazı konularda çok ilerde, bazı konularda henüz bir Doğu ülkesi... Şehir, imar planı yönüyle, estetik yönüyle mükemmelin de üstünde... Eğitim düzeyi iyi... Ancak, trafikteki araçları demode; trafik karman çorman... Eski Sovyet döneminden kalma alışkanlıkların devam etmesi, işsizlik, etik dışı tutum ve davranışlar had safhada... Yatırım yapacaklar için hala iyi bir ülke...

Sude ve Savaş işte böyle bir ülkenin cadde ve sokaklarından geçerek Demir-çelik tesislerine gidiyorlar:

Kendileri iyi karşılanıyorlar, tesis gezdiriliyor, yerli ortağın yoğun ilgisi ve hürmeti karşısında ne yapacaklarını şaşırıyorlar... Tesis iyi bulunuyor, üretim artışı için Çinli ortak bulunuyor, üretim kapasitesinin yüzde üç yüz arttırılması planlanıyor ve oradan Arnavutluk'a geçiliyor...

Sude uçakta iken telefonu çalıyor, uzun uzun görüşme başlıyor. Savaş uykuda iken gerçekleşen bu görüşme, o uyanınca son buluyor ve merak edip soruyor:

Sude Hanım ne oldu yine?

Ne olacak! Yine Mary... Kimse yüzüne bakmamış... Ortalıkta kalmış! Reyhan Hanım bile korkusundan gelinine sahip çıkamamışmış... Hasan dünyayı izlediği delikten bir korku salmış ortaya, herkes suspus olmuş... Zavallı kadıncağız, bari biz gidinceye kadar, bizim misafirhanede kalsın diye talimat verdim... Elemanlarımız şimdi gidip onu alacaklar...

Güzeeeeel! Sude Hanım! Siz şimdi gözüme girdiniz... Size de bu yakıştırdı zaten... Varsın Hasan bize yapacağını yapsın, napalım, bir gün gelir o da anlar...

Bu konuşmanın ardından Sude içini çekti, başını Savaş'ın omzuna koydu, gözlerini yumup biraz uyumak istiyordu ki, anons ile kemerleri takmaları istendi, inişe geçmeye az kalmıştı...

Uçakları inmiş, kendilerini bekleyen yerli elemanlar ile Doka Tahir Efendi tesislerine gitmeye başlamışlardı. Yolda Mary arandı, elemanları tarafından alınıp götürülmekte olduğu öğrenildi. Her türlü direktif verildi,

Mary'ye, gelince sorunlarıyla ilgilenileceği söylendi, iyi dilek dilendi ve telefon kapatıldı...

Sude Hanım artık bir sanatçı derecesindeki idareciğini konuşturuyor, erken sorumluluk almasının avantajını yaşıyor, elde ettiği her başarıyla kendine güven geliyor, rakipleri için gittikçe korkulu rüya olmaya başlıyordu... Onun için bir düşman konumunda olan Hasan; annesi Reyhan Hanım, gelinleri Mary bile onun insaf ve merhametine göre hayat sürebileceklerdi... Sude isterse onlar yanacak, yine Sude isterse onlar normale döneceklerdi...

Ama, o bir "yalak" dolusu mama vardı ya!... Sude'ye hayatını zehir etmiş ve onu yataklara düşürmüş olan mama! İşte o mama, bir kıraç yılanı gibi dikiliyor Sude'nin karşısına ve her şeye mani olmaya çalışıyordu... Buna karşılık da Savaş, bir Somuncu Baba sabıryla karşı çıkıyor ve affedicilikte ısrar ediyordu... Sonunda Somuncu Baba, diklenen kıraç yılanını, fırının narı ile korkutup kaçırdı... Meydanda artık ne fitne- fesat, ne de karaçalı kalmıştı...

Sude, artık ülkesine döneceği günü iple çekiyordu. Arnavutluk'taki tesisleri gördü, teftiş etti, enine boyuna inceledi, mühendisleri, teknisyenleri, iş ortağını dinledi ve bu tesisin Almanlarla iş ortaklığı kurmalarını, Norveç teknolojisiyle estetik tasarım yakalaması konusunda fikir birliği edindiler... Ardından da ülkesine döndü...

Sude Hanım ve eği Savaş Bey Bursa'ya geldiler ve doğru misafirhanelerine gidip misafirlerini ziyaret ettiler...

Mary burada ağırlanmaktan mutlu olmuş, sorunlarına çözüm bulunması için gayret sarf edilmesine sevinmişti.

Sude, Mary'nin anne ve babasının durumunu sordu, ikisinin de vefatını öğrenip üzüldü. Mary'nin şimdiye kadar neden aramadığını merak etti, Mary bu hesabı vermeye hazırlıklı değildi... Yine büyüklük Sude'de kalmalıydı...

Sude, durdu, düşündü, yeni yeni projeler geliştirmesi gerektiğini düşündü ve Mary'ye bir soru sordu:

Mary, siz çocuğunuzun geleceği için, çocuğunuzun babasının geleceği için, saadetiniz için, Hasan ile birleşmeyi kabul eder misin?

Mary bu suale hazırlıklı değildi, önce bir titredi, sonra Sude'ye olan saygısı nedeniyle sabırla karşıladı. Ancak nasıl olsa cevabı hayır olacaktı ya, ağır ağır kaçamaklara sarmaya başlayacaktı ki, olmadı... Durdu, düşündü, bir gizli el onu iknaya yönlendirdi... Sonra birden bire ağzından "EVET" sözü çıkıverdi...

Sude bu cevaba sevindi. Selami Bey gibi bir aile dostunun biricik çocuklarının yuvası dağılmış, kendi hapse düşmüş, varlıkları erimiş gitmişti... Üstelik kendi geleceği de- şu ya da bu şekilde- tehlikedeydi...

Hemen Mary'nin avukatına talimat verildi, Hasan ile irtibat kuruldu, Hasan'a affedilmesi karşılığında Mary ile birleşip birleşmeyeceği ve çocuğuna sahip çıkıp çıkmayacağı soruldu... Hasan annesiyle görüşüp kararını avukatı aracılığıyla ilettiler:

Hasan da bu teklifleri makul karşılıyordu...

Hepsi iyi de, Hasan'ın işlediği dünya kadar suç ne olacaktı? Şirketler zaten kaybedilmişti de, ya borçlar ne olacaktı? Sude'nin yüzüne nasıl bakacaktı? Mary bu kadar olan bitenden sonra bu evliliğe ısınabilecek miydi?

İşte bu yukarıdaki sorular ve sorunlar, Sude'yi iyiden iyiye düşündürdü, bütün melekelerini kullanması gerektiğinde karar kıldı:

Sude öncelikle Hasan'ı affetti. Davacı olmadığını mahkemeye bildirdi. Avukatı dava dosyasına bu dilekçeyi koydurdu. Hasan, delil yetersizliğinden serbest kalabilirdi... Bu yapılmaya çalışıldı. Borçları hesaplandı, Gömü Holding için ağır sayılacak derecede değildi. Üstelik bu mevcudun bir kısmı oradan transfer edilmişti ki iadesi anlamına geliyordu. Böylece borçlular için Gömü Holding demek, para cepte, demekti ki o da halloldu.

Mary ve Sude, ikisi de okumuş aydın insanlardı. Onların yanında kinin ve basit çıkar hesaplarının işi olmadığından, şahsi hesaplarını bir kenara koydular ve böylece Hasan için bir yol hariç, diğer bütün yollar açılmış oluyordu...

Derken mahkeme günü geldi, duruşma başladı, mübaşir Sude'yi ve Avukatı Ahmet Bey'i anonsla çağırıldı. Duruşma salonuna alındılar, Dava ve davalı hakkındaki dilekçeleri hatırlatılarak bu kanaatlerinin devam edip etmediği soruldu... Bir kez daha davacı olmadıklarını beyan ettiler, Hâkim tutanağı dosyaya koydurdu, sonra yanındaki heyete döndü, bir gizli görüşme yaşandı. Hasan'ın borçları ile ilgili hükümler söz konusu olmak

üzereydi ki bunu da Sude devreye girerek çözdü. Hasan bütün borçlarından arınmış oluyordu...

Böylece Mahkeme oturuma ara verdi, ikinci oturumda kararını okudu:

Hakkında bir takım iddialarla tutuklu bulunan Hasan Yörükoğlu'nun, delil yetersizliği nedeniyle kefaletle serbest bırakılmasına, oy birliğiyle karar verildi!

Bu karar herkesi çok sevindirmişti. Dışarıda bekleyen Mary de Hasan'ı kutladı, Hasan inanmadığı bir şeyi yaşıyordu... Ancak kafası yerden kalkmıyor, kimsenin yüzüne bakamıyor, ne yapacağına tam karar veremiyordu. Yere baka baka yürüdü, alçak sesle konuşmaya başladı:

Bana bunca insanlığı yapanlardan Allah razı olsun! Hiç beklemediğim bir anı yaşamaktayım... Nasıl oldu bütün bunlar, hala anlamış değilim!... Hatalı davrandıklarımın, eziyet ettiklerimden çok çok özür diliyorum! Bundan böyle artık onurlu bir Hasan olacağım... Ne patronluk hırsım olacak, ne de kimsenin hakkına el uzatacağım... Ben artık haysiyetimin esiri olarak yaşamaya ant içiyorum!... Sizler de şahit olunuz...

Bu sözler, hiç beklenmedik bir ağızdan çıkıyordu... Bütün başlar öne eğilmiş, koridorların o mutlu yürüyüşü de son bulmuştu... Kapı açıldı, merdivenlerden inildi, bekleyen arabalara binilmek suretiyle idare binasına gelindi... Hasan ise doğru Reyhan Hanım'ın yanına gitmişti...

Reyhan Hanım, Hasan'ı görür görmez önce şaşırdı. Nerdeyse fenalık geliyordu ki Hasan'ın tahliyesini

müjdelediler... Dondu kaldı, uzun bir zaman tepki veremedi... Neden sonra şükrederek konuşmaya başladı:

Allah'ıma şükürler olsun! Şimdi oğlumun çıktığı doğru mu? Kaçıp maçmadı değil mi? Eğer doğruysa şu an, ben, dünyanın en mutlu insanıyım!

Reyhan Hanım, Hasan'ın çıktığını iyice kesinleştirdikten sonra, gittikçe açıldı, neşelendi... Hasan mahcup bir şekilde sandalyede oturuyor, başını yerden kaldırmıyordu... Belli ki çok ders almışa benziyordu. Reyhan Hanım artık ne yapacağına bir türlü karar veremiyor, gelenlere yer göstermeyi bile unutuyor ve oğluyla ilgilenmeye devam ediyordu... Tekrar oğluna sarıldı ve kimi ağladı, kimi konuştu:

Oğlum, biz böyle hayatları yaşamaya alışkın birileri değildik... Sen o kapıdan içeri gireliden beri yanımda en yakın dostlarım bile gözükmemeye gayret ettiler... Yalnızlığa alışık olmayan Reyhan, hem yalnız kaldı, hem de hakkında olmadık yorumlar yapıldı... Babanın dostları elimizden tuttu, fakat o el de bilemediğim bir sebeple, elimden çıktı... Mary gitti, torunumdan haber alamadım, senin mahkemenden iyi haber gelmiyordu, borçlular kapımı aşındırıyordu... Çok zor anlar yaşadım... Şimdi nasıl oldu da bütün bunlar son buldu? Bu mutluluğu bize yaşatanı bana söyleyin, şükran borcumu hemen ödeyeyim!...

Artık ilk sarsıntı geçmiş, yavaş yavaş heyecan yatışmış, Reyhan Hanım toparlanmaya başlamıştı... Sude Hanım'ı merak etti. Mary'yi sordu. Onların da tahliyeyi

yaşadığını öğrendi ve bundan çok mutlu oldu. Hemen telefona sarıldı, Sude Hanım karşındaydı:

Sude! Yavrum sen misin? İyi misin yavrum? Allah seni daha iyi etsin... Bana yaşattığın bu mutluluktan dolayı artık çocuklar gibi uçuyorum! Allah ne muradın varsa versin! Birazdan toparlanıp yanına geleceğim... Sana olan minnet ve şükran borcum büyük, ödemek asla mümkün değil... Bizi, sadece, affet, yeter kızım... Hadi hoşça kal.

Telefonu kapatan Reyhan Hanım oğluna sarıldı, kokladı, ağladı, kimi mahcubiyetini ifade etti, kimi kızgınlığını haykırdı... O artık bir günde dört mevsim yaşamış İstanbul havasına dönmüştü... İçinde ne varsa döktü... İyice rahatlamıştı ki oğlu başını kaldırdı ve yavaş yavaş konuşmaya başladı:

Anne, senin bütün nefretini kazanmış, babasının kredisini kötüye kullanmış, dostlarını bizar etmiş, servetini batırmış Hasan yok artık... Evet cismen o Hasan, ama kafası ve kalbi değişmiş, içindeki kiri ırmak kadar suyla yıkamış ve pir ü pak olmuş bir Hasan var... Ben kendime değil, benimle birlikte bu girdaba sürüklenenlerden özür diliyorum... Kendime hiç acımiyorum, zira hak etmediğim bir mal ve mevki sahibi olmuştum... Liyakatimin dercesine bakılmadan büyük bir sorumluluk verilmişti... Babamın şöhreti ve kredisini bana bir saltanat tecellisi gibi yansımıştı... Bu yanlışların bedeli işte böyle tezahür etti... Bundan sonrası ise, benim için bir haysiyet mücadelesi, tamir ve toparlanma gayretiyle geçecek... Biz şimdi Sude Hanım'a uğrayalım, o büyük insandan özür dileyelim! Söyleyeceklerim bundan ibaret.

Annesi dinledi, dinledi ve Şu duygu dolu ifadelerde bulundu:

Oğlum, her Şeye rağmen, bütün iyi dileklerim ve dualarım senin içindir. Ben artık geđmiŐten söz açmayacağım, sen de geđmiŐten manzara sunmayacaksın bize... Bunlar olduğu müddetçe mutlu olmamız için bir sebep yoktur. Hadi Şimdi Sude ve Savaş çiftini ziyarete gidelim!..

Derhal ayağa kalktılar, hazır bulunan arabaya binip Sude Hanım'ın kapısını tıklattılar. Sude hanım gelenleri kapıda karşıladı. Güler yüzle yerlerine oturttu. Zaten bir aile gibi olan bu eski dostlar için söylenecek Şu sözden başkası kalmamıştı:" Eski dost, düşman olmaz."

Omzunda Şal hırkası bulunan Sude Hanım karşılama faslından sonra yerine oturdu, mutlu ve müreffeh bir insan edasıyla manzarayı izlemeye başladı ve içinden Şunları geğirdi:

İnsan isterse eğer, en kötü Şeyler bile iyiliğe dönebiliyormuŐ... İnsan önce iyi düŐünmeli, sonra karar vermeliymiŐ... İŞin başındaki "dikine tıraŐ" her iki tarafa da çok kaybettirdi... Artık gün toparlanma günüdür...

Sude tekrar tekrar göz aydınlığı diledi, mutluluklarıyla çok mutlu olduğunu söyledi. Daha ikram faslı başlamamıŐtı ki, bu mutluluk tablosu içinde olması gereken aile fertlerinin diğer üyeleri de hatırlandı ve haber verildi. Bu eski DEFİNECİLER ailesinin tekrar toparlanması ve hatıralarını vadetmesi anlamına gelmekteydi... Hakları da vardı:

Gelecek olan Arda ve Okan Beyler ve onların hanımları hiçbir zaman Selami Bey'in oğlunu dışlamamışlar, kötü günlerinde onların yanında yer almışlar, iyi insan olduklarını hep ortaya koymuşlardı.

Şirketin idari personeli ziyaret ediyor, gözyaşındılığı veriliyor, saygıyla iltifat ediliyor, mutluluk atmosferi -adeta bir nükleer radyasyon gibi- etrafa yayılıyor yayılıyor yayılıyordu...

Çok geçmeden beklenen misafirler de gelmiş, mutluluk denizi bu defa okyanus olmuştu... Kahkahalar, kutlamalar, hatıralar, dilekler, sevgiler birbirini izliyor; ikram faslı başlıyor, normale dönüşen ilişkilerden herkes ayrı bir zevk alıyor ve karşılıklı mesajlar ifade ediliyordu...

Buluşmanın heyecanı uzun sürmüştü, Hasan iyi ders almış, bir uzmanlık sınavını başarıyla bitirmiş olgun insan edasıyla başını kaldırıyor ve mahcubiyetini beyan ettikten sonra konuşuyordu:

Değerli Defineciler Ailesi, bundan sonra size yakışan bir Hasan olmanın gayreti içinde olacağım!... Benim kırıp döktüklerimi sizler tamir ettiniz. Babamdan daha büyük sevgi ve hoşgörülle yaklaştınız bana. Size olan borcum Atmosferin engin boyutları kadardır... Yaşadıkça aklımda olacak, ödemekle bitiremeyeceğim... Boynum sizin karşınızda kılıçtan incedir... Her sözünüz, her dileğiniz benim için emirdir!... Sizlerden Allah razı olsun... Beni o bataktan çıkarıp, insan içine, hayatın nimetine, hürriyetin kucağına, ibadetimi yaşamanın mutluluğuna kavuşturdunuz. Daha ne olsun...

O an herkes susmuştu, Hasan dikkatle dinlenmiş ve sözü bitirdikten sonra hararetli bir alkışla kabul gördüğü ortaya konulmuştu... O arada her şey çok hızlı olup bitmiş, Sude ve Savaş'ın sır saklamada olan ustalıkları, Savaş'ın engin hoşgörüsü, çok parlak bir geleceğe zemin hazırlar hale gelmişti... Her şey neyse ne de o kalabalık içinde heyecandan unutulmuş, fark edilmeyen biri daha vardı: Mary.

Mary arkada oturmuş, yarı anlar, yarı anlamaz lisanıyla konuşmalara onay veriyor, yaşanan durumdan haz almaya çalışıyor, eski dostların mutluluğuna gölge düşürmemeye çalışıyordu.

Sude Hanım geri planda kalmış Mary'yi ön plana çekti, Reyhan Hanım'a döndü ve şunları söyledi:

Değerli Defineci Ailesi, şimdi bir mutluluk sahnesinden öbür mutluluk sahnesine geçme zamanı geldi... Burada Mary ve Hasan çiftinin de artık inkıta uğramış evlilik hayatlarını kaldığı yerden devam etmesi için her şey hazır! Kendilerini bu mutluluk sahnesinde yan yana görmek istiyorum! Hasan Bey, lütfen Mary Hanım'ın yanına gelir misiniz?

Bu çıkışla Hasan usulca yerinden kalktı, başı yerde olduğu halde gelip Sude Hanım'ın yanında ayakta beklemeye başladı. Sude Hanım bir sandalye getirtti, Mary ile Hasan yanyana oturdular... Bir alkış tufanı kopmuş, Reyhan Hanım olsun, Özlem ve Bilor hanımlar olsun hüngür hüngür ağlamaya başlamışlardı... Bir mutluluk, bir heyecan, bir telaş, bir kutlama ki sormayın gitsin... Burada

Reyhan Hanım gözlerinin yaşını sildikten sonra duygularını ifade etmek istedi, herkes susmuştu:

Büyük bir aile olan Defineciler ailesinin aziz fertleri! Sizler bana ve çocuğuma çifte mutluluklar yaşattınız... Engin hoşgörünüz, sabırlı tutumunuz, cömertçe yaklaşımınız yanında, külfetimize katlanmanız, dertlerimizi kendi derdiniz gibi görmeniz bizi ayağa kaldırdı... Size minnettarım! Sağ olun, var olun...

Birazdan Mary ile Hasan arkada, Reyhan Hanım önde olduğu halde çıkıp gittiler, Okan Bey İsmail'in elinden tutmuş halde kızı Sude'nin yanına gelerek onu tekrar kutladı, başarı dilekleriyle yerine geçti. Arda Bey biraz şaşkın halde geldi, olup bitenlere pek anlam verememekle birlikte, sevincini ve heyecanını Sude ile paylaştı, birikmiş nakit parasının bir kısmını Hasan'ın borcunu kapatmak için Sude Hanım'a verdi. Böylece Defineci Ailesi vaktiyle nasıl büyük ve çekirdek bir aile görünümünde idiyse, yine aynı konumunu ortaya koyuyordu.

Temmuz sabahı herkes işinde gücünde iken minarelerden bir sala sesi duyuldu... Dikkat ve sabırla dinlediler. Edilen anons, çok tanınan bir kişinin vefatını haber veriyordu: Arda Bay...

Arda Bey, yaşadığı bunca sağlık sorunlarından sonra nihayet son noktayı koymuş, çevresini harekete geçirmişti:

Kısa bir şaşkınlığın ardından kimi telefona sarılıyor, kimi kalbini eliyle tutuyor, kimi ilini alnına götürüyor, kimi hüngür hüngür ağlıyordu... Yakın çevresinde olsun, uzak çevrede olsun, Üniversite camiasında ve iş çevresinde olsun... Onu tanımayan, adını hürmet ve saygıyla anmayan yoktu...

Kısa sürede, Çekirge'deki son yıllarının mutlu ve müreffeh hayatını sürdürdüğü konağının önü doldu, taştı...

Hele hele Gömü Holding mensupları ve çalışanları ne yapacağını unutmuş, adeta, yas içinde, Per perişan halde ağlıyor, sızlıyor, şuursuz hareketler içinde gidip geliyorlardı...

Neyse ki Okan Bey, bir yaşlı ve büyük olarak olanlara fazla seyirci kalamadı, müdahale edip bir düzen verdi:

Öncelikle kendi personellerinin fazlasını oradan alıp iş yerine iade etti... Defin işiyle ilgilenecek bir ekip kurdu. Gelen misafirleri karşılayacak, taziyeleri kabul edecek bir düzen oluşturdu... Çok kısa süre sonra da defin günü ve saati belli edildi...

Artık, Arda Bey'in yorgun cesedi bir yeşil örtü altında sessizce yatıyor; iki hafız, sıra ile durmadan Kur-an okuyorlardı... İlk saatlerin telaşı ve curcunası gidiyor, onların yerine manevi hayatın insan ruhuna ferahlık sağlayan esintisi hâkim oluyordu... Bu hal, defin saatine kadar sürdü.

Arda Bey gitmiş, onunla birlikte pek çok sır, esrarını korumaya bırakılmıştı... Mevcut defineciler içinde, Selami Bey'den sonra, o da gidince, bu alan iyice boşalmış, Okan Bey'in dolduramayacağı hale gelmişti...

Arda Bey'in tek hatırası olan Bilor Hanım yıkılmış, yaş döke döke artık dönecek yaşı kalmamış, donuklaşmış, olanları izliyordu, fazla tepki veremiyordu...

Nihayet defin günü ve saati geldi çattı:

Teferrüç'teki aile Kabristanlığı'na defnedilmek üzere hazırlık yapılmış, diğer işlemler tamamlanmış, öğlen namazından önce Ulu Camii önündeki Musalla Taşına konmuştu...

Kimi ağlıyor, kimi dua ediyor, kimi elleri bağlı halde Okan Bey'e taziye sunuyor, kimi teselli etmeye çalışıyor, kalabalık gittikçe mahşere dönüşüyordu.

Kılınan öğle namazına müteakiben naaşı önünde bir mahşeri kalabalık saf tuttu, bütün meydanlık doldu, yolda trafik durdu, namazın başlaması için safların oluşumu bitmek bilmiyordu... Neden sonra Müezzin "ER KİŞİ NİYETİNE!" deyip- kulakları çınlatırcasına- haykırdı ve namaza geçileceğini duyurdu:

Kazakistan'dan gelen kalabalık heyet, ön saflarda yerini almış; yerli ve diğer yabancı misafirler, gönderilen

çelenkler, Üniversite öğrencileri, halk, esnaf, kendi çalışanları meydanda nefes alınacak kadar boşluk bile bırakmamış halde namaza geçildi. Nihayet namaz kılındı, helallik dilendi, topluca helallik verildi, Fatiha okundu ve cenaze omuzlara alındı...

Uzun bir süre omuzlarda taşındıktan sonra arabasına kondu. Yollar, kavşaklar tıkanı, mezarlık kalabalığı çekemedi, cemaatin büyük bir kısmı yolda bekledi. Nihayet defin işlemi oldu, Okan Bey ve Holding'in ileri gelenlerine, Bilor Hanım'a taziyelerde bulunuldu ve kalabalık dağıldı.

Arda Bey'in Kazak dostları hemen ayrıldılar, üç gün Arda Bey'in evinde, tek diz oturmak suretiyle, taziye kabul ettiler, Arda Bey'i kendi amcaları yerinde tuttular... Üç günden sonra, kendi tertipleri olan, bir Kur-an tilaveti ve ikram ziyafetinden sonra ayrıldılar...

Evet, ulu çınarlar bir bir gidiyor, onların sayısı, ortama sunduğu nefaset de aranır hale geliyordu... Memleket, insanları ile insanların feyzi ile toplumun huzuru ile Cennet olur; bu adı geçen şeylerin yokluğu ile de Cehennem'e döner... Arda Bey'siz biraz zor olacaktı, ama sızlanmak nafile...

Kalabalık gittikçe dağılıyor, artık Bilor Hanım'a Arda Beysiz günlerin getirdiği elem ve sıkıntı kendini ortaya koymaya başlıyordu.

Zavallı kadın, yapayalnız kalmış, yakın dostları da olmasa, ses vereni bile olmaz olmuştu... Şükretti, manevi gücünü kullandı, cesaretini topladı, kendini bırakmanın bir işe yaramayacağını anladı ve kısa sürede toparlandı...

Artık, Bilor Hanım normal Bilor Hanım'a dönmüş; dostlarına iade-i ziyaretlerini sürdürür hale gelmişti...

Özlem Hanım, Reyhan Hanım, Sude Hanım ve diğer dostları, zaten ona gariplik çekirtmemişlerdi... Onun omuzlarına binecek olan her yük, daha işin başında, bu sevenlerinin sırtında pay ediliyor, onlar da rahat ediyorlar ve toparlanma fırsatı buluyorlardı...

Bilor Hanım daha yeni yeni kendine gelmişti ki, sanki birileri ona, Arda Bey'in ilaç kutusunu açmasını söyledi... O da öyle yaptı, ağrıyan ayaklarına aldırmadı, paytak paytak da olsa, kalkıp yürüdü, kutuyu açtı:

İlaç kutularının arasında, bir küçücük kâğıtta "Dikkat" diye yazılan sözün altında şu satırlar yer alıyordu:

"Ben her şeyi düşündüm, yalnız, evimi unuttum. Hanımım hayatta kaldığı sürece ona; emri-i hak vaki olduktan sonra Kimsesizler Yurdu'na tevdi edile... Arda
(İmza)

Bilor Hanım bu vasiyeti saygıyla karşıladı, katlayıp cüzdanına koydu, Okan Bey'e haber verip gereğinin yapılmasını istedi... Okan Bey bir tutanak tutturup, Noter'e götürdü, Noter senedi tanzim edildi ve oradan da tapuya gidilip evin tapusuna şerh düşüldü... Böylece o iş de tamamı...

Bilor Hanım artık eş-dost ziyaretlerini yapıyor, evine gelen misafirlerini karşılıyor, zaman zaman Özlem ve Reyhan Hanımlara gidiyor ve onlarla vakit geçirmeyi muttat hale getiriyordu.

Arda Bey öleli artık kırk gün olmuş, bütün ölenlerin ardından yapıldığı gibi şimdi Arda Bey'in kırkını okutmaya sıra gelmişti:

Kırkını okutmadan evvel, bolca hayratını yaptı, evinde kendine yük teşkil edecek eşyalarını ihtiyaç sahiplerine verdi, Arda Bey'den kalan hatıralara dokunmadı...

Fazla gösterişe kaçmadan, bu defa Yeşil Cami'de bir Mevlid-i Şerif okutuldu, ikramlarda bulunuldu.

Okan Bey bütün bir Mevrit boyunca durmadan ağladı, yaş döktü, en değerli yakınına kaybettiğini böylece içten belli etmiş oldu. Kızı Sude'yi, damadı Savaş'ı yanına çağırdı, onlara sarılıp tekrar tekrar ağladı ve artık onlarsız hayatın kendisine gerekmediğini söyledi... Kalabalık dağıldı, Okan Bey elindeki Devrek bastonu olduğu halde kapıya yürüdü, sonra elindeki bastonu yukarı kaldırıp konuşmaya başladı:

Beyler bu bastonda bile Arda Bey'in tonlarca hatırası var. Ben şimdi bu bastonu kullanayım ne yapayım, kullanmayayım ne yapayım? Allah'ım sen bana yardım et! Beni yufka yüreklilikle imtihan etme.

Okan Bey'in koluna girdiler, teskin ede ede dışarı çıkardılar. Dışarıda şadırvanda oturdu, biraz su içti, biraz da yüzüne su serpti ve arabasına bindirilip evine götürüldü...

Vaktiyle Arda Bey tarafından, hasbelkader, kabileye dâhil edilen Okan Bey bütün, her şeyini ona borçluymuştu. Bunu asla unutamazdı.

Diğer taraftan Özlem Hanım da Bilor Hanım'ı yanına almış, evlerine varmış bulunmaktaydılar. Bu eski ikili, artık birer can yoldaşı, kader arkadaşı olmuşlar, birbirlerinden kopamaz hale gelmişlerdi... Bilor Hanım artık evinde yalnız bırakılmıyor, bırakılamıyordu...

Kendilerine teselli olacak o kadar şey vardı ki, idrak eden için bunların birini bile hatırlamak yeterdi... Zira onlar yokluktan holding sahibi olmak gibi bir servetin sahibi olmuşlar, yokluk denen o sahipsiz ve sevimsiz değer in pençesinden kurtulmuşlardı. Bütün zor zamanlarda birbirlerine destek olmuşlar, maddiyatın hürsına asla kapılmamışlardı... Her cömertliği yapmışlar, her fedakârlıkta bulunmuşlardı. Kendilerine kötülük edenlere bile iyilik etme erdemini asla ihmal etmemişlerdi. Bu nedenle onların yan yana bulunması hiçbir zaman sıkıcı gelmiyordu, aksine yapışık ikizler gibi kaçınılmaz oluyordu... Birinin ağrısını diğeri, sözle teskin edip dindiriyor; ötekinin sıkıntısı, daha kale alınmadan, son buluyordu... Onlar birbirlerinin içini okur hale gelmişler, maddiyat onlar için adeta külden ibaretti. Birazdan çıkacak olan bir meltem onu da savuracak, yerinde yellere esecekti... Ama kimse de of demeyecekti... İşte mutluluğun sırrı da buradaydı...

Sude Hanım Holding merkezine yürüdü, kapısı açıldı, daha odasına geçmesine fırsat kalmadan- ayaküstü - kendileriyle görüşmek isteyenlerle görüştü, sonra makamına çekildi, bir hayli yorgun ve dalgın görünüyordu. Kolay değildi, Arda Bey gitmiş, Hasan'ın borçları kayıtsız devralınmış, Mary Hanım'ın evlilik problemlerinde anlaşmazlıklar giderilmiş ve Hasan serbest bırakılmıştı...

Gömü Holding gibi işleri tıkr tıkr gitmeye alışkın bir holdingin, ya işlerinde bir aksama olursa ne yapması gerekirdi... Sude için bir koruyucu da yoktu aksine... Hasan'ın Sude'si vardı; ama Sude'nin Sude'si yoktu... Onun tek akıl hocası eşi, o mümtaz insan Savaş vardı. Belki en zor anlarında ona ışık olabilirdi, ama onun ışığı o karanlık dönemeçlerin kat edilmesine de yeter miydi, bilinmez...

İşte bunun için, Sude Hanım'ın ağzı süttten yanmış, yoğurdu bile üfleyerek yemeye başlamıştı... Tam bu sırada Hasan Bey kapısını çaldı, sınırsız ve şartsız, her borcuna kefil olmuş Sude, titreyerek karşıladı, neden sonra onu oturtup hal hatır sordu. Bereket versin Hasan artık eski Hasan değildi, art niyet denen o ham insanlara mahsus illeti, hoşgörü ve sabır tedavisi ile atlatmıştı. Olgunca oturdu, mahcubiyetini beyan ettikten sonra Mary'nin iyi dileklerini getirdiğini, kendi için yapılanlara müteşekkir olduğunu, yakında kendisinin de Amerika'ya gideceğini söyledi ve ekledi:

Sude Hanım, benim borçlarımı, Arda Bey'in ayaküstü verdiği para, kapatmaya yetti. İciniz rahat olsun... Hasan denen o eski utanç mahlûk yok artık! Belki sizinle bu son görüşmem olacak. Size yüklediğim külfeti de - eğer ömrüm vefa ederse - oradan çalışıp göndereceğim... Mary ile olan evliliğimize gelince:

Mary de artık hidayet yolunu seçti. Ayrılığımızın esas sebebi buydu. Bundan böyle bu konuda da artık saçmalığı olmayan bir aile göreceksiniz! Haberinizi olsun. Ben sizin müsaadenizi isteyip gideyim! Allah'a emanet olunuz!

El sıkışıp, çıktı, Sude içten içe bir ferahladı, bir ferahladı ki sormayın:

Oh beeeeeee! Sude Hanım'ın üstünden adeta bir Karabasan kalkmıştı. O ne muazzam bir tecelliydi öyle? Sude Hanım'ın, bittiğine inandığı sırada yeniden doğmasına vesile olan o tecelli! Bak sen işe... Borçlar külfetsizce ödendi, eskilerinin bile ödenmesi gündeme geldi, bir de Hasan denen o eskinin Tepegöz Eşkîyası şimdi kadife yürekli oldu... Bunu kimselere inandırmak mümkün değildi. Bu olsa olsa bir ilahi tecelliydi ki yansıması göz kamaştırıyordu...

Sude Hanım işte böyle iki zıt kutup arasında gitmiş gelmiş; bir an kimse farkında olamamıştı. Biraz dinlendi, sonra toparlanmaya çalıştı ve düğmeye basıp bir kahve istedi. Telefona sarıldı, yaşlıların durumunu merak ediyordu, onların sesini duydu, gönüllerini aldı. Eşini yurtiçi gezisine göndermişti, onunla ayrıca görüştü ve birazdan kahvesi geldi. Kahve fincanını kaptığı gibi ağzına

götürdü, değil kahve içmek; fincanı bile içine çekecekti nerdeyse... Mutluluğu bu ani refleksini yaşatmıştı ona. Ancak sıcak kahvesi pek tat vermedi, yanan ağzı ve boğazı kısa bir pişmanlık yaşattı. Hatta kahve ikramını yapan elemanına sinirlendi ve neden uyarılmadığının hesabını sordu... Mahcubiyetinden ve korkusundan rengi kaçan eleman, aferin beklerken, azar duymuş ve sonundan endişe etmeye başlamıştı... Haksız da sayılmazdı, bizde kafası bozulan patron, işçisini, istediği zaman, adeta bir çöp torbası gibi, kapı önüne koyuyordu... Kimse de ondan hesap soramıyordu, çünkü iş az, işsiz çoktu ve adalet dağıtanlar ölçülerinde sapmaya uğramışlardı...

Sude Hanım, ayaküstü beklemekte olan bu mahcup hizmetliyi kahve fincanıyla birlikte huzurdan gönderdi, sonra damaklarını kontrol etti: Patates kabuğu gibi deri atmıştı... Durdu, düşündü, sekreterine haber verdi. Sekreteri koşarak geldi ve Sude Hanım'ın ağzını açarak kontrol etti ve söylenmeye başladı:

Allah Allah! Olacak iş değil... Bu nasıl insan? Geçenlerde de benim tayyörümü paspasın üstüne düşürdü, üstelik bir özür bile dilemedi... Onun bu makamda bulunması pek isabetli olmamış bana göre...

Bu sözleri söyledikten sonra bir gözle Sude Hanım'ın gözünün içine baktı, artık o hizmetli eskisinin kapı dışarı edilmesini bekliyordu.

Sude Hanım bu sözleri duymadı, bir gargara yapmak istedi, Sekreteri ona da karşı çıktı:

Aman Allah korusun Sude Hanım! Ağız yarası deyip geçmeyin. Kim bilir bunun altından neler çıkar,

neler!... En iyisi bir Hekim görsün, bir reçete yazsın. Öyle rasgele ilaçla olmaz!

Sude Hanım dinlemekten canı sıkılmış olmalı ki, gözlerini çevirdi, burnundan soludu ve konuşmaya başladı:

Sekreter Hanım, siz yangına körükle gittiniz! Az kalsın zavallı kadıncağızı ekmeğinden edecektim. Bari siz tarafsızlığınızı muhafaza edip, ona da bana da makul olanı deseydiniz. Bana bir gargara aldır ve getir. Bugün canım böyle istiyor. Oradan da bir kahve yapmasını söyle...

Sekreter ardına bakmadan çıkarken, başkasına kazdığı kuyuya kendisinin düşmek üzere olduğunu bilir gibiydi... Sude Hanım derin bir "La havle!" çekti, öfkesini yenmiş miydi, yoksa bir tahribat mı açmıştı, buna tam karar veremeden günlük gazeteleri karıştırmaya başladı.

Birazdan kapısı çalındı, Sekreter Hanım bir elinde gargara, bir elinde kahve olduğu halde içeri girdi. Selamladı, önce kahve içmesini, ardından gargarayı kullanmasını hatırlattı ve ekledi, "Sude Hanım kahveniz biraz sıcak olabilir! Birazdan içmeniz daha uygun olacaktır..." Gazeteden başını kaldıran Sude Hanım, dalgınlığından olacak, bir şey söylemeden okumaya devam etti. Epey sonra kahvesini yudumlamaya düşündü, bu defa da aklına başka bir şey takıldı:

Acaba biraz önce azarlanan hizmetli neden gelmemişti de, onun yerine Sekreter getirmişti kahveyi?

Bu merak onu kemirmeye başladı, kahvesini masaya koydu, yerinden kalktı ve doğru Sekreter'in odasına yürüdü. Kapıyı açtığında içeride Sekreter Hanım kendi

başına çiftetelli oynuyordu... Onu görür görmez ayaküstü dondu kaldı, neden sonra kendine geldi:

- Eeee, buyurunuz Sude Hanım! Yine bir aksilik olmadı herhalde? Bi emriniz mi var?

Sude Hanım, omzunda kaymaya başlayan hırkasını omzuna çekti, personelini tepeden tırnağa süzdü ve neden sonra cevap verdi:

- Tek başına düğün- dernek kurmuşsunuz! Hayırdır! Hem kahveyi neden hizmetli getirmedi de siz getirdiniz? Hizmetliyi çağır bana!

Kapıyı örttü, yerine geldi, kahvesini içmeye başlamıştı ki, bir koşuşturma başladı:

Herkes bir yerlere koşuyor, hizmetli aranıyor, ama bulunamıyordu... Sude Hanım da koridora çıktı, olanları izledi, personel telaş ve korkusundan bilgi veremiyor, o da olanları izliyordu. O anda açık duran koridor penceresine doğru ilerledi, başını uzatıp dışarı baktı, sonra da aşağı!...

Aman Allah! Başı döndü, kalbi çarptı, gözleri karardı, dili tutuldu:

Hizmetli yerde cansızca yatıyordu!...

Şuursuzca birkaç debelenmeden sonra kendine geldi, hemen Acil Servis'e haber verildi. O arada personel de olanları anlamış, merdivenlerde bir koşuşturma başlamıştı...

Kısa sürede Hizmetlinin yanına yetiştiler, kimi kaldırmaya uğraştı, kimi nabzını tuttu, kimi tokatlayıp ayıltmayı denedi, kimi bağırıp konuşmak istedi!... Şuursuzluk gırla gidiyordu ki, Acil Servis yetişti ve uzaktan bağıldılar:

Bırakınız! Kenara çekiliniz!

Hemen müdahale başladı, boyunluk takıldı ve ambulansa alındı... Belli ki hizmetli daha yaşıyordu! Ama neyi vardı, kim yapmıştı, intihar mıydı? Şimdilik bilinmiyordu...

Artık ilk şok atlatılmış, Holding yöneticileri, Personel Şefi ve Sude Hanım bir arabaya binip doğru hastaneye gittiler.

Hizmetli yoğun bakıma alınmadan önce, filmleri çekilmeye başlanmış, kırık taramasına geçilmişti. Uzun tetkiklerden sonra yoğun bakıma alındı. Doktorları toplanıp bir tedavi yöntemi belirlediler ve oradan ayrılmadan bir kısa açıklama yaptılar:

Hastamız, bel ve kaburga kırıklarıyla şu an baygın durumda, iç kanama ihtimali de mevcut! Beklemedeyiz... Yoğun tedavi uygulanmaya devam ediyoruz... Ancak olayın oluş şekli hakkında emniyetin araştırma yapması gerekecek... Teşekkür ederim.

Sude Hanım ve arkadaşları yaşadıkları bunca sarsıntı ve sıkıntıdan sora bir de bunu göreceklermiş. Herkes birbirinin yüzüne baktı, "Başa gelen çekilirmiş..." anlayışıyla başları önlerine eğildi.

Birazdan soruşturma yapmak üzere Emniyet görevlileri geldi ve doğru olay yerine gidildi:

İfadeler alındı, kroki çizildi, fotoğraf çekildi, tutanaklara geçti ve ekip oradan ayrıldı...

Sude Hanım odasına çekildi, üzgün bir şekilde işine devam ederken, Sekreterini çağırdı. Gelen Sekreter durgun bir şekilde bekliyor ve emri merak ediyordu... Ancak

beklediği gibi olmadı, Sude Hanım bir yer gösterdi, oturmasını söyledi ve konuşmaya başladılar...

Sude Hanım sorular soruyor, Sekreter kaçamak cevaplar veriyordu:

Sekreter Hanım bu Hizmetliye ne oldu?

Bilmem.

Peki, sizce ne olmuş olabilir?

Onu da bilmem...

Peki, sizin çiftetelli oynamanızın nedeni neydi?

O benim özel zevkim...

Siz hep oynar mıydınız?

Bazen...

Oynamanıza sebep ne oluyordu?

Zevklerim...

Peki, bugün neden zevk aldınız da oynadınız?

Patronuma başarılı bir hizmet ettim, rakiplerimi geride bıraktım da ondan...

Güzeeeeel. Yalnız size çok samimi bir soru soracağım. Hizmetli Hanım ile aranızda bir sürtüşme bir konuşma geçer miydi?

Eeee zaman zaman...

Bugün oldu mu?

Olmuştu...

Nasıl oldu?

Kahve olayından sonra onu biraz azarladım ve çıkışının an mesesi olduğunu söyledim.

Daha sona ne oldu?

Zavallı telaşla yürüdü gitti, fena korkutmuştum...
Birazdan pencereyi birileri açtı, bir "PAT!" sesi geldi, ama korkumdan bakamamıştım...

Peki, şimdi rahat mısınız?

Hiç rahat olunur mu?

O zaman olayı aydınlatmak için üstüne düşeni yap da tam rahatla...

Peki ya tutuklanırsam!

O da şansına...

Sude Hanım yapmayın! Bana acıyın!... Tek çocuğumla anneme bakıyorum! Sonra onların hali ne olur?

Sekreter Hanım, şunu iyi bilin ki, Gömü Holding kimseyi ne mağdur eder, ne de kimsenin kusuruna sünger çeker!... O perişan insan da bir anne baba kuzusu ve onun da bebeleri var! Üstelik bu olanlardan benim de bir sorumluluğum var... Ya benim vicdan azabım ne olacak? Ya bu koskoca iş yerinin sıhhati ve düzeni ne olacak? Biz bu tür şeylere önem vermezsek, yarın güçlü olanlar, güçsüzleri boğazlayıp boğazlayıp öldürürler... Bunun vebali kimin üstünde kalır? Hem senin kabahatini ben neden saklayayım? Kabahat işlerken benden izin aldın mı? O güzel aklını neden kullanmadın da duygularınla hareket ettin?

Peki, Sude Hanım suçum ne olur benim?

Bilmem, ben Hâkim değilim!

Peki, ne yapmam gerekiyor?

Hemen git ve itiraflarda bulun ve kimseyi uğraştırma!

Artık Sekreter Hanım olduğu yerde yan devrilmiş, baygınlık geçiriyordu... Su ve kolonya uygulandı, biraz kendine geldi ve bir araba ile doğru hastaneye götürüldü...

Gö mü Holding'e ait hasta sayısı ikiye çıkmıştı. Bundan herkes işkillenmeye başlamış, Emniyet bile kulak kabartmaya başlamıştı... Sekreter Hanım acilen tedavi edildi, uzun bir süre aygın baygın halde kaldı ve geten geç kendine gelip sayıklamaya başladı:

şimdi neden beni hapse atmıyorlar, hala ne diye duruyorlar? O zavallı benim yüzümden ölüme gittiği halde, ben neden burada rahat rahat yatayım...

Bu ve buna benzer konuşmalar herkesin dikkatini çekti ve sonunda güvenlik de Polis de gelip olayı incelemeye aldı ve Sekreter'in bir takıntısının olduğu fark edildi...

Çalıştığı kurum olan Gö mü Holding arandı, Sude Hanım bilgilendirildi ve bu haber üzerine Sude Hanım de kalkıp ilgilenmek üzere tekrar hastaneye gitti.

Artık Sude Hanım ilgililere gerekli bilgileri vermiş, Sekreter hanım'ın notu alınmış, iyileşince ifadesi de alınacaktı.

Sude Hanım hazır hastaneye gitmişken, hizmetliyi de ziyaret etmiş ve zavallının kırıklar içindeki perişan halini görmüş, yaşamakla ölüm arasındaki çizgide seyrine şaşmıştı...

Her şeye rağmen Sude Hanım, Hizmetlinin başını okşadı, ona sağlığının iyi olduğunu doktorlarından öğrendiğini söyledi ve önemli olanın da bu olduğunu ekledi... Gö mü Holding'in kendisini mağdur etmeyeceğini,

en kötü durumda bile her türlü harcamasını üstleneceğini, maaş bağlayacağını söyleyip güven verdi.

Bu haber Hizmetliyi öyle sevindirdi ki, zavallı kadın bir anda hayat iksiri içmiş gibi yerinden yarı doğruldu, patronunun pamuk ellerini tutup öpmeye çalıştı, ama buna izin verilmedi... Ardından duygusallık başladı ve ağlama faslı ile bitti...

Sude Hanım bu son çıkışı ile hastaya bir sihir enjekte etmişti sanki... O eski hasta gitmiş, konuşan, umutlu, hayata tutunmuş biri gelmişti... Birazdan da konuşmaya başladı:

Sude Hanım, hani bizim o Sekreter Hanım vardı ya!

Hı! Evet...

İşte o kadın beni deli etti...

Nasıl?

Nasıl mı? Sizin huzurunuzdan çıktıktan sona beni odasına çağırdı, veryansın etti...

Ne dedi sana?

Demediği kaldı mı ki... Patron istese beni bu yaptığımdan sonra tutuklatabilirmiş, işten atabilirmiş, ben mendeburun biriymişim, en iyisi benim artık bu işi terk etmem gerekirmiş, zaten çıkış işlemlerim de başlatılmışmış, daha neler neler...

Sen sakın ol, onların hepsi blöf...

Bana böyle zehrini kustuktan sonra, beni kapı dışarı etti ve "Hadi buralarda bir dakika bile durma!" dedi. Ben zavallı da bir anlık şok içinde pencereyi açtım, sandalyeye basarak çıktım, öylece bir süre bekledikten sonra, Sekreter'in kapısı açıldı, beni gördü, hiç müdahale etmeden

kapıyı örttü... Ben artık kendimden geçmiş halde aşağıya düşmüşüm, hepsi bu kadar...

Sude Hanım bu bilgileri not etti, Emniyet birimini haberdar etti, artık Sekreter'in ifadesine başvurmak an meselesiydi. Nihayet ifade alındı, Sekreter tutuklandı.

Bu arda Hizmetli iyice toparlandı, beline perçin vurulmak suretiyle ayağa kalktı ve çok uzun bir nekahet dönemine girdi... Sonunda iş yapacak düzeye geldi ve Gömü Holding'e uğradı. İşe gelebileceği söylendi. Evine daha yeni gelmişti ki bir postacı kapısını çalıp bir "çağrı pusulası" verdi. Merak etti, inceledi, mahkemeden geliyordu ve günü yaklaşmıştı...

Ardından da Sude Hanım aradı ve bu konuda bilgilendirip, Hizmetliyi mahkemeye kendilerinin götürebileceklerini ekledi...

Mahkeme günü ve saati geldi, duruşma salonunda yerlerini aldılar:

Hâkim tarafları dinledi, mağdurun iyi olduğunu görünce, Sekreter'in pişmanlığını da göz önüne alarak onu serbest bıraktı... Serbest bırakılan Sekreter öyle bir çılgılık, bir figan kopardı ki tarifi mümkün değil... Önüne geleni sarılıp öpüyor, hayata yeniden geldiğini söylüyor, herkese teşekkür ediyor, herkese dostça davranıyor ve Sude Hanım'ın elini öpmek için izin istiyordu...

Ancak Sude Hanım itiyatlı davranıyor, ciddiyetini koruyor ve elini öpmesine izin vermiyordu... Bu aynı zamanda onun iş akdinin de son bulduğu anlamına geliyordu... Nitekim işini merak edip sorunca, yetkilileri işe başkasının alındığını söyleyip, bu konuda bir çağrı

gönderilmeden gelmesine gerek olmadığı söylendi ve böylece kesin cevap da verilmiş oldu...

Artık mahkeme son bulmuş, gerek Sude Hanım ve Gerekse Gömü Holding bunu da hasarsız atlatmışlardı...

Mary ve Hasan Amerika'ya gitmek üzere Perona girdiklerinde bir kalabalık yolcu kitlesi içinde yürüdüler, yerlerini alıp oturdular. Allaaaaah! Uçağın içi değil, adeta bir koca konferans salonu... Yaklaşık altı yüz kişilik uçak dolmuş, kemerler takılmış, meraklı bakışlar arasında uçağın kalkması bekleniyordu. Anlı sanlı adamlar, kilosu

nedeniyle koltuklara sığmayan beyefendi ve hanımefendiler, koridorlarda gezen çocuklar, fink atan görevliler, bir uzay aracını andıran iç mekân ve nihayet kalkış için homurdanmanın ilk belirtileri...

Uçak yavaşça yürüdü, hızlandı, sonra havalandı ve adeta bir memleket uçuyordu... Sen o koca aracı, bir normal uçak gibi nasıl uçurursun be adam! İşte Batılıların en takdir edilecek yanları burası... Hiçbir zaman yaptıkları ilk icatla kalmadılar, yanlarının üstüne yatıp “Gel keyfim, gel!” demediler... Hep daha iyisini yaptılar, durmadan didindiler ve işte o noktaya geldiler:

O koca kalabalıktan kimse bir endişe içinde değil, okumuş, kariyer yapmış bunca insan, sanki dünyanın en güvenli bir kucağına terk etmiş kendini... Her şey yerli yerinde işliyor... Göstergeler moralleri yükseltiyor, konfor ve ikramlar “Yeter artık!” dedirtecek kadar... Bu çok uzun yolculuk, adeta bir ada ülkesinde kısa bir tatile dönmüş durumda... Uçak iki katlı, emsallerinden oldukça farklı özellikleriyle insanları büyülemeye devam ediyor... Bir kısım yolcu alışveriş yapmak için hareketleniyor ve bu seyahatin adeta bitmesini istemiyor...

Hasan ve Mary işte bu halet-i ruhiye içinde yolculuklarını tamamladılar, indiklerinde artık bambaşka bir atmosfer karşıladı onları:

Evet, oldukça modern bir ülkeye gelmişlerdi, ama bizim o sıcak insancılığımızı getirememişlerdi... Bizdeki fedakârlık, hürmet, sıcak ilgi, ince düşünce burada gökdelenlerin temelinde harç olarak yatıyordu... Mary bile

bunu aradı, bulamadı ve uzun süre bunun sıkıntısını yaşadı. Nihayet bir araba kiraladılar, evlerine vardılar...

Vardıkları evlerinde ne bir sıcak karşılama, ne çevreden bir aval aval bakış, ne de bir heyecan... Hepsi hak getire... Bu durum Hasan'ı oldukça üzmeğe başlamıştı... Mary mahcup bir şekilde başını yere eğiyor, ülkesinin, insanların bu yadırganacak tutumlarını çaresizce izliyordu...

Kilidini açarak girdikleri ev, uzun süren havasızlığının ve yadırganacak kokularının karışımıyla bir atmosfer oluşturmuş ki sormayın gitsin... Çekilecek gibi değil... Bu çift birleşmiş, fakat yaşadıkları bu hesapta olmayan sıkıntıları nedeniyle daha çocuklarını görmeyi bile akıl edememişlerdi. Evi bir iki temizlediler, kapı ve penceresini açıp havasını biraz değiştirdiler, bir de sıcak bir çay ile Hasan'ın annesinin yaptığı çörekleri çıkarıp bir karnı doyurdular, dinlenmeye çekildiler ve uyudular...

Uykudan uyandıklarında artık biraz dinlenmişler, kendilerine gelmişler, artık o ilk saatlerin duygusallığından biraz uzaklaşmışlardı... Şimdi onlara gerekli olan şey nereden ve nasıl başlamaktı:

Önce çocuklarını emanet ettikleri yerden aldılar... Sonra duygusallığı bir kenara bırakıp, yeni bir düzen kurmanın hesaplarını yaptılar.

Çocukları daha küçüktü ve bu çiftin yaşamaları için çalışmaları gerekiyordu. Bizdeki gibi biri çalışır, diğeri ev işine bakar, mantığı burada normal karşılanmıyordu... Çocuğa iyi bir kreş buldular, daha sonra da kendileri iş başvurusunda bulundular.

O eskinin patronları gitmiş, artık işine harfiyen gidip gelen birer elemanları çıkmıştı ortaya... Hayat bu kadar acımasız... Bunun için “Ne oldum, değil... Ne alacağım, demeli...” diye bir meşhur sözümüzü insan hatırlamadan edemiyor...

Hayatlarına bu şekilde yön vermeye başladılar. Artık taşlar yavaş yavaş yerine oturuyor, düzen ve rabıta kurulmaya çalışılıyordu. Ekonomik sıkıntıları söz konusu değil, refahları iyi, ileriye dönük parlak fikirleri de oluşmaya başlamıştı... Ancak, bir akşam çocuklarını severken, onun göğsünde istavroz çıkarması Hasan'ı ürpertti... Hasan belli etmeden içerledi, buna bir çare bulmayı düşündü. Nasıl olsa Mary de artık hidayeti seçmiş ve çocuklarına İslami bir terbiye ve hayat görüşü vermek istemeleri -ona göre- çok normaldi...

Hasan bu düşünceler içinde işine gidip geldi, nihayet bir akşam içindekini ortaya koymak istedi ve çocuklarının yine o eski hareketi tekrarlamasını istedi. Küçük Selami aynı hareketi yapınca Hasan artık ağzındaki baklayı çıkardı: Bu yaşanan yanlışı gidermenin tek yolu, Reyhan Hanım'ın eve dâhil edilmesi...

Mary bu çıkışa hazırlıklı değildi... Daha doğrusu, o da artık sert çıkışların aile ocağına zarar verdiğini yaşamış ve görmüş birisiydi... Olgun davrandı, makul karşıladı...

Önce Reyhan Hanım'ın görüşüne başvuruldu. Reyhan Hanım durumun ciddiyetini öğrenince, hop oturdu, hop halktı... Yapacağı bir şey yoktu... Onların arzularını kıramadı.

Hasan ve Mary çifti işlerini yürütüp çocuklarını kreşlerine götürürken bir de eğitim mevzuatı hakkında merak ettiklerini sorup öğrendiler:

Çocuklarını öyle her sebepten dolayı kreşten alamıyorlar, çocuğu eğitim hakkından mahrum edemiyorlardı... Zaten, onların çocuklarının Hristiyan inanışını kapması çok mu önemliydi ki... Mary bile fazla yadırgamıyordu... Onun da yakınları o inanıştı ya!

Hasan sabretti. Güzel güzel değindi her konuya... Önce annesinin gelmesi için gerekli olan vize işlemlerini başlattı, evlerinde gerekli olan değişiklikleri tamamladı... Hele bir annesi gelsin, çocuğun eğitiminde önemli bir basamak aşılmış olacaktı...

Böylece hazırlıklar tamamlandı, annesinin vizesi çıktı. Hasan bir çocuk gibi sevinerek telefona sarıldı ve annesini aradı:

-Anne! Vize tamam... Hazırlığını tamamla, yakında uçak biletin de gelecek, artık hazır ol! Yalnız, gelirken senin o meşhur çöreklerinden bolca getirmeyi de unutma!.. Tamam? Hadi ellerinden öperim, görüşürüz...

Annesi kahkaha ile bir şeyi ihmal etmedi:

-Oğlum, sen çöreği napcaksın? Ben geliyorum ya... Hadi gözerinden öperim...

Telefon kapandı. İki taraf da hummalı hazırlıklarını sürdürdü. Uçak biletine kavuşan Reyhan Hanım nihayet uçup çocuklarına kavuştu...

Öyle ya, onun orada hem oğlu, hem torunu vardı... Gelini Mary de artık hem hidayeti seçmiş, hem de artık o eski Mary olmaktan çıkmıştı...

Reyhan Hanım uçaktan iner inmez karşılandı:

Önce Küçük Selami'yi öptü, kokladı... Sonra oğluyla gelinini kucakladı. Duygu dolu dakikalardan sonra kendilerine gelebildiler... Küçük Selami babaannesinin kucağında arabalarına bindiler ve doğru evlerine yöneldiler.

Reyhan Hanım yolda hem torununu öpüyor, hem hal-hatır soruyor, hem de güzergâhı kolaçan ediyordu:

Düzgün bir trafik, eğitilmiş insanlar, planlı cadde ve sokaklar, çok yüksek binalar dikkati çekiyordu... Bu manzara karşısında bizim kenar semtleri, bizdeki karman-çormanlığı hatırladı ve tebessüm etti. Batılılar çok bedel ödemişler, çok mesafeler kazanmışlar, emsallerinden öne geçmişler, fakat ciddiyetten de taviz vermemişlerdi...

Nihayet evlerine geldiler:

Reyhan Hanım oğlunu, genlini, torununu hediye yağmuru içinde bıraktı. Onlara ülkesinden getirilebilecek her türlü şeyi sundu... Hele hele o çörekleri yok mu? Onlar bir anda Amerika'yı memleket havasına çevirdi... Bolca sohbet ettiler, hatıralar yâd edildi... Bilor Hanım'ın ve Özlem Hanım'ın hediyeleri sunuldu... Artık bundan daha büyük bir mutluluk olmazdı...

Rehan Hanım artık evin müdavimleri arasında olmuş, torunu Küçük Selami'nin eğitiminde başköşeye oturmuştu. Oğlu ve gelini çalışıyorlar, çocuğun evdeki eğitimiyle o ilgileniyor, yakından alışveriş işine bakıyor, çevreye yavaş yavaş ısınıyordu... Küçük Selami Türkçesini geliştiriyor, inanca dair bilgilerini pekiştiriyor, Türk örf ve adetlerini yavaş yavaş kavriyordu. Kreşten aldığı eğitim de

onun zengin kişilik ve kültürüne bir katkı sağlıyordu... Bu durum zaman zaman polemik konusu olduysa da; Reyhan Hanım engin tecrübesiyle bunu aşmasını bildi:

Mary ve Hasan'ı karşısına oturttu, onlara çocuklarının iki kültürü de alması gerektiğini telkin etti... Küçük Selami'nin İslam inancında olması, kültürünün çifte karakter taşımasına bir engel teşkil etmemektedir, denildi... Bu konuda açık fikirli olunması da eklendi... Her şeyi açık konuşmak gerekir, tıpkı şu an benim yaptığım gibi, diyerek sözlerini tamamladı.

Böylece günler birbirini izledi, Küçük Selami büyüdü. Bir akşam inancına dair sorular soruldu, yoklandı, artık İstavroz çıkarmıyordu...

Bundan çok mutlu olan Hasan ve Reyhan Hanım, artık Selami'nin iyi bir eğitim kurumuna verilmesini düşündüler ve araştırma yapmaya başladılar:

Bir akşam eve gelen Mary Hanım, Amerika'da Türk okullarının da olduğunu, bu okullara Amerikalıların da rağbet ettiğini söyledi ve bu haberi bir Amerikalı arkadaşından duyduğunu ekledi. Bunun üzerine araştırma derinleştirildi, gidilip görüldü... Söylenildiği gibiydi.

Artık Selami, bundan böyle eğitimini bu yeni okulunda tamamlayacak, Reyhan Hanım'ın ilave külfetine gerek duyulmayacaktı...

Selami okuluna verildi, anne ve babası çok mutlu ve umutlu oldular... Reyhan Hanım da üstüne düşeni yapmış olmaktan dolayı huzur duyuyordu. Bir taraftan da ona artık ülkesine dönmek, eski dostlarına karışmak, eski günlerin havasına dâhil olmak düşüyordu...

Bir akşam eve gelen oğluna ve gelinine fikrini açıkladı. Oğlu yaşlı gözlerle dinledi, gelini daha olgun tavırlar içinde karşıladı ve karşı fikirlerini beyan ettiler:

-Anneciğim, sana; gitme demek de, git demek de; iğimizden gelmiyor! Gitmezsen, hatıralarından koparmış oluruz... Gidersen biz sensiz kalırız... Seninle et-kemik gibi olmuştuk... Bizim buralarda temel tutmamızda, sorunlarımızın çözümlesinde hep senin, hep senin emeğin var! Ama burası sana vatan değil, senin vatanında binlerce hatıran ve bağın var... Biz ise burada sana bir küçücük sıçrama tahtası olabilecek, bir ayak basımlık yeriz... Ama o yeri istediğin kadar seninle de paylaşmaya kararlıyız... İster gidersin, ister kalırsın! Karar senin...

Bu sözler daha tamamlanmadan, Reyhan Hanım'ın gözleri adeta ırmak oldu çağladı... Dolu gözleri, titreyen dudakları ona duygularını ifade imkânı vermedi. Doğru lavaboya gidip, içinde bulunduğu bu sıkıntılı durumdan sıyrılmak için yüzüne su vurdu... Soğuk suyla serinledi, bir daha denedi, yüzündeki harareti dindirdi ve cevabını veremeden dinlenmeye çekildi...

Biraz serinlemiş, biraz da yorgunluğunun ve yaşlılığının etkisinde kalmış olmalı ki uykuya daldı...

Reyhan hanım uyurken Mary ve Hasan yanına geldiler, ağlamaklı gözlerle onu süzdüler, belki bir daha onu öyle uyurken görme imkânları olmayacaktı... Reyhan Hanım'ı uzun uzun süzmeye devam ettiler, bir taraftan da, acaba ona daha başka bir cevap mı verseydik de, böyle üzmeseydik, diye düşünmeden edemediler...

İşte onlar bu halet-i ruhiye içindeyken, Reyhan Hanım gözlerini açtı, onlara çocuk çığlığı gibi bir sesle haykırdı:

-Müjde! Gitmiyorum! Artık sizinleyim... Rüyamda Selami geldi, "Sen gitme!" dedi... Ben de artık onu dinleyeceğim...

Bu cevap üzerine yine duygusal anlar yaşandı... Bu defa oğlu ve gelini birbirine sarılıp ağlaştılar, ardından sevinip havalara uçtular... Reyhan Anneleri artık gitmeyecek, yine onlara kol kanat olup, zor zamanlarının dehası olmaya devam edecekti...

Bu heyecandan, onun başucunda beklen çift de akıl edemedi bu Selami'nin hangi Selami olduğunu sormaya... O da açıkça söylemedi... Böylece Reyhan Hanım bir süre daha orada kalakaldı...

Okan Bey, kızı Sude'yi evine çağırmış, eski taifenin son kuşağı olarak bazı önerilerini sunuyor ve özellikle bir isteğini göz ardı etmek istemiyordu:

Torunu İsmail'in evlendirilmesi... İş bununla da kalsa iyi... Torununun kiminle evlendirilmesine bile karışacak derecede işi ileri götürmekten de çekinmiyordu...

Sude'ye düşen şey, işi oluruna bırakmak, ne babasını kırmak, ne de oğlunu zorlamaktı...

Oğlu İsmail iyi eğitim almış, Danimarka'da mastır yapmış, fırsat buldukça şirketlerinde çalışmış, gezip dünyayı görmüş bir ikinci Evliya Çelebi'ydi... İsmail dedesini sever, kendisine sunulan makul ve mantıklı tekliflere hiç karşı çıkmazdı... Herhalde bundan olacak ki, dedesi de cesaretlendi ve biricik torununu kendi istediği bir aileden, kendi istediği bir kızla evlendirmek istiyordu.

İsmail hakkında bu yorumlar yapılırken, o Afrika gezisindeydi... Çağırıldı, gelmedi ve sebebi soruldu. Annesi de dedesinin tutkusunu münasip bir lisanla iletiverdi... İsmail dinledi, dinledi ve karşı taraftan bir kahkaha patlattı:

-Anne! Ben şu an safarideyim! Yani anlayacağınız, ben safari ile evliyim... Başka bir evlilik de istemiyorum...

-Oğlum, bunu dedene nasıl anlatırım! Biricik yaşlı bir insan... Kırılmaz mı sonra? Gel bu işi -dedeni incitmeden çözelim...

İsmail bildiğini okuyor, tutkularından vazgeçmiyor, annesini de anlamak istemiyordu. Sonra bir ara durdu, düşündü ve şu soruyu sordu:

-Anne, bana hangi kızı almak istiyor?

Annesi, bu soruya hazırlıklı değildi. Dedesine sormak da ayrı gaileler açabilirdi? Oğluna karşı soru yöneltti:

-Oğlum, senin bir adayın var mı?

-Var anne, var! Hem de nasıl...

-E, söyle öyleyse!

-Dedem kızarsa, nasıl söyleyeyim?

-Yok, yok söyle, dedeni belki ben onun için razı ederim...

-Dedemi razı edersen, evlenmemem için razı et! Evlenmeyi düşünmüyorum...

Olacak iş değil... Oğlunu Avrupa'da eğit, ama evlenmesine karşı çık ve dayatmalar ileri sür... Ama baba bu... Şimdiye kadar bir can simidi olan bu kadirşinas insanların da bu kadar istekleri ve hakları olmalıydı... Yardımlaşmaya, külfet paylaşımına, servet dağıtımına, sevgi sunmaya, şefkat göstermeye sıra gelince itiraz etmediğimiz insanlara; küçücük telkin ve tavsiyelerinden ötürü tahammülsüzlük sergiliyoruz... Onların irade beyanlarını, görüşlerini, tavsiyelerini elimizin tesrile itiyoruz... Sonra da kalkıp aile ortamından bahsetme yaftaları içine giriyoruz... Bu ikiyeüzlülüktür...

Okan Bey kızını aradı ve kendi isteklerinin nasıl karşılandığını merak etti. Kızı, babasına net bir cevap veremedi. Ancak, Okan Bey'in ısrarı üzerine oğlu İsmail'in telefonunu verdi ve kendisinin görüşmesini istedi.

Okan Bey, torununu aradı, arattı, bir türlü ulaşamadı. Dönüp kızına seslendi:

-İsmail'i bulamadık... Safaride hayvanları görünce bizi unuttu zahir... Gelince kulağını çekeceğim onun!

Bu yakınma, Sude Hanım'ı hem güldürmüş, hem sıkımişti... Ancak yapacağı bir şey de kalmamıştı.

Sude Hanım büroya dönmüş, holdingin işleriyle uğraşırken, iki sürpriz misafir çaldı kapısını:

İki bayan... Biri Böri Beg 'in hanımı Ay Bilge Hatun, diğeri kızı Dilhun Hanım idi...

Bu sürpriz ziyaret, evvela şok etti Sude Hanım'ı, sonra toparlandı ve onlara elinden geldiği kadar izzet, ikram, hürmet, yakınlık ve sevgi sunmaya çalıştı...

Hele hele, Dilhun Hanım öyle dillere destan güzellikte ve narinlikte bir insandı ki, sanki bir bale okulundan çıkmış kuğu dansçısıydı... Gelenlerin gerek kılık ve kıyafetleri, gerekse sergiledikleri tavır ve efendilikleri karşı tarafı peşinen celp ediyordu...

Sude Hanım bundan çok etkilendi, bu manzara karşısında olmasaydı da, birileri ona anlatmış olsaydı, kat'iyyen inanmazdı... Şimdi, içinden geçen şey doğrusu bu gelen Hanımefendinin kendi gelin adayı olmasıydı... Ama nasıl! İşte orası zor bir konuydu, karşıda kendi oğlu safari ile nikâhlıydı...

Sude Hanım oğlunu bir bahane ile çağırıtı:

Güya Okan Bey hastalanmıştı ve dedesi olarak onu görmek istiyordu...

İsmail apar topar geziyi yarıda kesti, ertesi günü çıkıp geldi... Ama ne geliş:

Kırda, bayırda yanmış, temizlenmeye fırsat bulamamış, elleri ve yüzü sıyrıklar içinde kalmış, kolları ve ayakları sineklerin hışmına uğramış bir meczup kılıklı olup çıkmıştı... Gelir gelmez de annesinin yanına uğradı... Annesi, dedesinin iki gün önce çok sıkıldığını, şimdiyse korkulacak bir şeyi olmadığını söyledi ve misafirhanelerinde iki sürpriz misafirlerinin bulunduğunu ekledi...

İsmail önce hiç oralık olmadı, sonra geçten geç kim olduklarını sordu. Annesi de aynı hava içinde cevap verdi:

-Birazdan karşılaşma imkânın olur herhalde, o zaman görürsün...

İsmail bu defa sinirlenir gibi oldu ve tekrar kim olduklarını soruyordu ki kapıları açıldı ve içeriye iki bayan girdiler... O zaman İsmail söylenmeye başladı:

-Hııı, tahmin ettim...

Misafirler boş sandalyelere oturdular, beklemeye başlamışlardı ki Sude Hanım ayağı kalktı ve tanıştırmak istedi:

-Oğlum seni Ay Bilge Hatun ve Dilhun Hanım ile tanıştırayım. İsmail bu aziz misafirlerimiz Böri Beg 'in hanımı, diğeri de kızı... Kısa bir gezi sonucu buraya da uğramış bulunmaktadır...

İsmail bir kendi haline baktı, bir de gelenlere baktıktan sona, annesine sitemle baktı ve çaresizce bir göstermelik ve mahcubiyet karışımı bir ilgi gösterdi, ardından da odayı terk etti... Annesi peşinden çıktı, İsmail kıpkırmızı suratıyla annesine ateş püskürmeye başladı:

-Sen, beni elaleme niçin rezil ediyorsun? Beni bu perişan halimle o insanlara takdim ettin! Bıraksaydın da toparlansaydım olmaz mıydı ha?

Annesi, tebessümle karşıladı ve sabırla cevapladı:

-Oğlum, asıl şimdi iyi oldu... Başka zaman, o insanlara insan değeri vermiyorduk... Ama onlar hiç de senin gibi düşünmediler ve senin o anlık durumunu normal gördüler... Burada önemli olan senin görünümün

değil, ta kendindir... Sen eğer kendine güveniyorsan, kılığını ve kıyafetini hiç bahane etme...

Oğlunun sinirli hali devam etti:

-Bu zamanda, böyle süslenip, neye gelmiş bunlar?

-Oğlum onlara sormak lazım... Ancak kimseye de zorla verecek kızları yok! Hem böyle yapar ve gariplik sergilersen, bu defa senin yaptığını onlar yaparlar... Hem kızları da iyi eğitim almış, mastır yapmış bir dünya güzeli... Sana layık görürsek eğer bunu senin de iyi düşünmen gerekir...

İsmail biraz indirmeye başlamıştı... Başını eğdi, annesini daha sakın karşılamaya başlamıştı.

-Peki, ya dedem ne düşünüyor?

-Deden de bizim gibi düşünüyor... Hatta ona kalırsa, kızın geri gitmesine bile gönlü razı değil...

-Anne siz bu işi pişirdiniz de, beni öyle mi çağırdınız?

-Yok, oğlum, deden istedi, ben başta karşı çıktım... Amma kızı görünce, en çok da ben istedim... Şimdi daha fazla oyalama bizi ve dedeni çağırıp bir küçük "ad" koyalım...

-Anne, ya onlar beni beğenmedilerse?

-Onlar seni değil, bizi beğenmişler... Bizse hem onları ve hem de kızı beğendik... Peki, sen kızı beğendin mi?

İsmail, hemen cevap veremedi, başını eğdi, yere baktı ve başını kaldırıp cevapladı:

-Evet! Dedemi ve seni kıracak değilim...

Bu cevap, çocuklarının mürüvvetini görmek isteyen Sude'yi ve babası Okan Bey'i çok memnun etmişti... Geriye bir Savaş kalmıştı ki, o zaten her makulün peşindeydi... Kararların önünden değil, arkasından gitmeye alışkındı o...

Sude Hanım, biraz önce çıktığı odaya geri döndü, misafirlerine mahcubiyet içinde saygı sundu, özür diledi ve oğlunun bir anlık çıkışı ile zaman kaybettiğini söyledi ve ekledi:

Artık şimdi bizim açımızdan her şey yolunda demektir... Okan Bey de gelsin ve bir "AD KOYMA" olsun...

Ay Bilge Hatun tebessümle karşıladı ve ekledi:

-Siz Dilhun Hanım gibi bir kızı oğlunuza eş yapmak istiyorsunuz... Buna biz de razı oluruz, ancak bu işlemler için, sizin gelip bizim kapımızı çalmanız gerekiyor... Burada bu işin bitirilmesi demek, bizim örf, adet ve ananemizi çiğnememiz demektir ki buna kimse razı olmaz... Hem Böri Beg bizi keser... Aile dostluğumuzun bir gereği olarak, kızımızı ayağınıza kadar getirdik, bu bile bir hata idi, ancak bundan sonra hata etmek istemiyoruz... Sizi misafirlige bekleriz... Şimdi izninizi istiyoruz ve kalkıyoruz... Her şey için teşekkürler...

Sude Hanım bu sitem dolu cevabı ayakta dinlemiş, beklediği gibi çıkmayan karşılık, vurgun gibi gelmişti... Bir anlık durakladı ve misafirlerin arzusuna muhalefet etme gibi bir tercihte de bulunamazdı, çeresiz bir şekilde, onları uğurladı...

Sude bir koltukta, İsmail bir koltukta oturup karşılıklı birbirlerini suçlamaya başladılar. Sude Hanım

oldukça kızgın ve üzgün halde oğlunu azarlamaya başlamıştı:

Yaaaa oğlum! İşte Allah öyle bir Allah'tır... Önce beğendiremediğimizi, şimdi arkasından koşuyoruz, ama yakalayamıyoruz... Ne diyorsun İsmail, onların yakasını bırakalım mı, yoksa arkalarından gidelim mi?

İsmail de annesi gibi üzgün üzgün duruyor, daha çok başını yere eğiyor ve annesinin yüzüne bakamıyordu. Neden sonra konuşmaya başladı:

-Anne, bilmem ki... Arkalarını bırakırsak acimize sayılacak, peşlerinden gidersek gururumuz incinecek... Bir üçüncü yol bulmamız daha hayırlı olur, o da yok!

Sude Hanım daha makul düşünüyordu. Hemen telefonu çevirdi ve Okan Bey'i olan bitenden haberdar etti. Okan Bey derhal harekete geçti, Böri Beg'i aradı, yola çıkmış bulunan misafirleri yoldan çevirtti ve gerisin geri getirtti... Ardından da Böri Beg ile birkaç yakınıni davet etti Bursa'ya... Zaten onların Uludağ eteklerinde bir villaları hazır konumdaydı...

Çok geçmeden Böri Beg ve tائفesi tamamlanmış ve görüşmeler başlamıştı... Okan Bey söze girdi:

Böriciğim, çok eskilere varan bir arzumu gerçekleştirmek üzereyim... Bu yaşımda, ta buradan sizin Kazakistan'a kadar, takla atarak bile, gelip kızınızı istemeye razıyım! Bunu iyi bilin... Emmeeeeee, şunu da iyi bilin ki sizin bir eviniz de buradadır ve bir Kazakistan da burasıdır... Evinize çekilirsiniz, biz gelip kapınızı çalarız, söz alıp yüzüğü takarız... Düğünü de sizin istediğiniz gibi yaparız. Daha bundan alası mı var?

Böri Beg durdu, dinledi; mantık olarak doğru bir teklifti... İşi daha fazla yokuşa sürmedi ve hayırlı iş için kapı aralanmış oluyordu. Dilhun Hanım ile İsmail Asil böylece nişanlanmış olacaktı...

Nihayet planları gibi oldu, örf ve adetler gereği diz çöktüler; Allah'ın emri ve Peygamber'in kavli anıldı, kız istendi ve kız verildi... Ardından kutlamalar oldu, yüzükler takıldı...

Artık Okan Bey sevincinden uçuyor, kalkıp kalkıp dostlarını öpüyor, sarılıyor sarılıyor sarılıyordu... Sonra bir duygu dolu anı başladı;

Ah! Keşke Selami ile Arda da duruyor olsaydı şimdi... Mutluluğuma hiç diyecek olmayacaktı... Ama Allah'ın kaderi, elden ne gelir ki...

Sude Hanım da oğlunun mürüvvetini görmeye başlamış, ömründe yaşamadığı ilkleri artık yaşamaya başlamıştı ve o da çok heyecanlanmıştı. Annesinin kucağına bırakmıştı kendini, babasının dizine başını koymuş halde gözyaşı döküyordu... Durum biraz kontrolden çıkmış gibiydi...

Okan Bey ve çocukları birazdan toparlandılar; bu defa Gelin Hanım'ı aralarına alıp koklayıp sevmeye başladılar ki hiç bitmek bilmeyen bir sahne... Bütün bu fasıllar bir bir yaşandı, ardından İsmail ile Dilhun Hanım'ın yan yana oturup konuşmaları ve gelecekteki düşünceleri alınmak istendi... Acaba düğün nasıl olmalıydı? Sonra nasıl bir hayat onları bekliyordu? Bütün bunlar birer merak konusuydu...

Söz Dilhun Hanım'a verildi. Ağırbaşlı bir biçimde konuşan Aymelek, anne ve babasının uygun gördüğü bir şekilde düğün olması gerektiğini söyledi ve adetlerimiz çerçevesinde cereyan etmesini ekledi...

Daha sonra söz alan İsmail, Dilhun Hanım'ı tasdik eder mahiyette konuştu:

Bizim büyüklerimiz, bizden iyi düşünürler... Verecekleri her karar mutluluğumuzu perçinleyecektir... Kimseyi, zevkim için, incitmek istemem! Herkese çok teşekkür ederim.

Köklü ve varlıklı ailelerin bu iki - iyi eğitilmiş çocukları belli ki derslerine çok iyi çalışmışlardı... Verdikleri cevaplar kimseyi yere baktırmadı... Üstelik yenilere de ufuk oldu...

İşte böylece iğnenin deliğinden geçilerek ulaşılan bu mutluluk, bakalım hangi şaşaalı düğüne kapı açacaktı? Doğrusu şimdiden merak konusu olmaya başladı...

Mutluluğun haberi Kazakistan'da duyulmuş, herkes heyecanlanmış, sevincinden kiminin ağzı kulaklarına varmış, kimi amuda kalkmış, kimileri güreş tutuşmuş, kimileri at koşturmuşlar, kiminin de ellerine kaşıntılar girmişti... Belli ki Kazakistan eski adet ve ananesine göre bir düğün istiyordu...

Sude Hanım sabahleyin işine gitmiş, şirketlerin yoğun işine kafa yormaya başlamıştı ki bir telefon geldi:

Anneniz hastalanmış, hastaneye yatırılmış! Sizi istiyorlar...

Artık, Sude Hanım bir anlık durakladı, sonra yerinden fırladı ve ne yapacağını bilmeden koşmaya başladı. Gören elemanlar arkasından koşup yakaladılar, sebebini sordular ve ona yardımcı olmaya başladılar:

Hemen karşı telefonla annesi Özlem Hanım'ın bulunduğu hastahane aranıp bulundu, araç hazırlandı ve yola çıkıldı...

Sude Hanım kendini iyice salmış halde Sekreterinin kucağına yatmış, yolda annesini sayıklamaya başlamıştı... Bir yıldırım hızıyla yollar, caddeler, lambalar geçildi... Yolda hastanın durumu merak edilip soruldu, tatmin edici bir cevap alınmadı ve bu şekilde bir konuşma Sude Hanım'ı iyice endişelendirdi. Nerdeyse kalp krizinden gitmek üzereydi.

Neyse ki apar topar hastaneye ulaşıldı, annesinin yattığı servis bulundu ve ilgili kata çıkıldı:

Ortalıklarda bir muhatap bulamadılar, rasgele de sormaktan çekindiler ve doğru Başhekim'in odasına gidip bilgi almayı denediler. Başhekim'in makamına girdiklerinde, o günlük gazetelere göz gezdirmeye devam ediyordu. Sude Hanım'ı görür görmez ayağa kalktı ve koltuğa oturttu. Sebeb-i ziyaretini sordu. Öğrenince hem bozuldu, hem üzüldü... Dâhili telefondan bilgi istedi. Telaşlı bir kısa bekleyişten sonra sırtı pelerinli, suratından

terler süzölen, yeşil pijamalı ve ayağı terlikli bir doktor geldi... Durum iyice vahamet arz ediyordu...

Gelen doktor, tıp dilinde bir iki şey söyledikten sonra sustu ve Başhekim'in rengi kaçtı...

Artık Başhekim konuya nasıl ve nereden gireceğini aramaya başlamıştı ki, Sude Hanım oturduğu koltuğa yan devrildi... Hemen müdahale ettiler, Hemşire ve sedye geldi, bir odaya kaldırılıp gözetim altına alındı... Sekreter Hanım tekrar gidip kendini tanıttı ve işin iç yüzünü sordu. Başhekim kanaat getirdikten sonra konuştu:

Kızım, Özlem Hanım ağır bir beyin kanaması sonucu kliniğimize yatırılmış, hemen ameliyata alınmış, ameliyatı başarılı geçmiştir. Fakat kanamanın durması gerekmektedir... Şimdilik durum bundan ibaret...

-Doktor Bey, hastayı henüz kaybetmedik di mi?

- Yok, kızım, nerden çıktı Allah aşkına!

Sekreter bu cevabı alır almaz doğru Sude Hanım'ın yatmakta olduğu odaya koştu ve sırtüstü yatmakta olan patronuna içinde biraz umut kırıntısı olan haberi haykırdı:

Sude Hanım, Özlem Hanım ameliyat olmuş, ama henüz yaşıyor! Siz sakın olun...

Bu haber Sude Hanım'a bir iksir gibi geldi, yatmakta olduğu yerden doğruldu, kalktı ve ayağına bir şeyler giyme gereği duymadan koridora doğru yürümeye başladı... Arkasından koştular, ayakkabılarını yetiştirip giydirdiler, bir koluna girip asansöre yöneldiler...

Artık yanında Hemşireler, Doktorlar refakat ediyorlar, her kapı onun için ardına kadar açık tutuluyordu... Bir asansöre topluca binildi, yoğun bakım

odasının bulunduğu kata çıkıldı... Sude Hanım herkesi yırtı yırtı yürüyor, açık her kapıdan içeriye dalıyor, her yatan hastayı kendi annesi sanıyordu... Nihayet ilgili odaya varıldı. İki koltuğuna iki hemşire girmiş bulunan Sude Hanım kapıdan girer girmez annesini karşısında buldu:

O her zamanki neşe dolu Özlem Hanım gitmiş, onun yerine bağlı bulunduğu aletlerin içinde kaybolmuş ve benzi solgun bir Özlem Hanım gelmişti ki çok derin bir uykudaydı!... Sude, annesinin bu halini görür görmez, dizlerinin bağı çözüldü ve olduğu yere yığıldı... Artık Sude Hanım dert olmaya başlamıştı.... Tekrar yatmakta olduğu eski odasına götürüldü, sabır tavsiye edildi, teskin ediciler verildi... Neden sonra kendine gelebildi ve o zaman da babasını merak etti, oğlunu, eşini sordu...

Sekreter Hanım onların durumu hakkında öyle sallama cevaplar verip, Sude Hanım'ı uyutmak da istemediğinden, doğru cevabı araştırmaya ve bulmaya çalışıyordu... Doğru cevap da kolay bulunmuyordu... Uzun bir telefon trafiğinden sonra ailelerinin diğer fertlerinin de aynı hastahane de oldukları, fakat Okan Bey'in şok geçirmesi nedeniyle Kardiyolojide Yoğun Bakımda bulunduğu öğrenildi...

Bu durum ciddiyetin de ötesinde bir ciddiyet taşımaktaydı... İkinci haberi vermesi bir ikinci şoku kesin getirecekti ki, bu Sude hanım'ın da sonu demekti... İşte o zaman bir uydurma haber verdi:

-Sude Hanım, onlar arabalarıyla bir çiftlikteymiş... Buldukları nokta ölü nokta olduğundan, irtibat kurmak

da şimdilik mümkün olmuyor... Hem merak etmeyin, birazdan onlar da gelirler... Eeee sonra Özlem Hanım önemli bizim için... Siz önemlisiniz bizim için... Sakin olun, sizin telaşınız daha büyük tahribat açıyor bizlerde... Hani siz herkese moral hocalığı yapardınız?... Şimdi kendinize yapamaz hale geldiniz... Azıcık toparlanın... Hem hayatta her şey bizim içindir... Doğan her canlı ölümlüdür... Yarın bizim de bir şekilde terk-i hayat etmemiz söz konusu olacak. O zaman sahiplerimizin yeri göğü sallamasının ne faydası olacak ki; biz de şimdi yeri göğü sallamaya devam edelim... Sizin bizden çok metin olmanız gerekmektedir... Zira gemiyi yürüten kaptansınız, bizse tayfalarız... Bütün sorumluluk sizde... Size bizim hatırlatmada bulunmamız bile abes... Gerisi size kalmış bir şey Sude Hanım...

Bu acı ders dolu nasihat, Sude Hanım'ı nihayet kendine getirtti... Daha makul, daha soğukkanlı olmaya gayret etti. Yaşlarını içine akıtmaya, dışa bozuk manzara sunmamaya çalıştı... İşte bu asaletin ta kendisiydi...

Sude Hanım yattığı yerden kalktı, normal insan tavırları içinde annesinin odasına doğru gitti... Bekleyen Hemşirelerden bir gelişme olup olmadığını sordu, gelişme yoktu... Gelişmenin olmaması onu ölüme biraz daha yaklaştırıyordu... Doğru Başhekim'in odasına gitti, yapılacak bir şeyin olup olmadığını sordu. Şimdilik yapılabilecek tek şeyin beklemek olduğunu öğrendi ve zincire vurulmuş mahkûm gibi çaresizce köşesine çekildi. Donuk gözleriyle o sürenin tükenmesini bekledi... O süre öyle bir süreydi ki, tükenmek bilmiyordu... Tükeneceğini

ümit ettiği anda zaman sıfırlanıyor, gece bekçisinin azap saati gibi yeniden işlemeye başlıyordu...

Sude Hanım yemeden içmeden düşmüş, sağlığını bozmuş, sağlıklı düşüncesini de büyük ölçüde kaybetmek üzereydi ki kendi kendine şu sözleri verdi: “Yanıma gelip acımı paylaşmak isteyenlere sıkıntı vermemem gerekiyor... Ben artık yerinde bir kale gibi olmalıyım, bir lider gibi davranmalıyım... Bulduğum konum, beni, demirden insan olma mecburiyetine itiyor... Ben de artık öyle olayım...”

Neden sonra yanına eşi ve oğlu geldiler... Onlarla sarılıp ağladılar, o ise herkesi teskin etti ve sabırlı olmalarını diledi... Babasını sordu, onun çiftlikte olduğunu söylediler ve öylece uyuttular...

Uzun bir bekleyiş, onlardaki küçücük de olsa, umut kırıntıları hepten yok etti... Bir sabah, artık, Özlem Hanım'ın tıbbi çare kabul etmediği söylendi... Evet Özlem Hanım resmen hayata veda etmişti... O, önceleri zapt edilemeyen Sude, annesinin soğuk yüzünü gördü, öpüp kokladı ve tekrar örttü...

Hayatın akışı böyleydi, kim bu akışın önüne geçebilmişti ki, o geçebilseydi... Çaresizce yere çömeldi, bütün yaşını içine akıttı. Başhekim gelmiş, koluna girmiş, bir koltuğa alınmak isteniyordu, o ise isteksiz davranıyordu...

O an, dramatik sahnenin biri kapanıyordu, ama, diğerinin açılması için bir küçücük ara verilmeliydi, o ara defin için geçen süreydi...

Herkes çok metin oldu, onlara yakışan bir törenle defnedildi Özlem Hanım. Sude Hanım-yaşadığı derin acının etkisinden olacak- babasını neden sora hatırladı ve tekrar sordu. Verilen cevap, tam makul cevaptı:

Özlem Hanım, Okan Bey, annenizin vefatı nedeniyle biraz rahatsızlanmış, her ihtimale karşı, kliniğe kaldırılmış... Durumu iyiymiş, ancak gözetim altında tutulması gerekiyormuş... Görmenizde de bir sakınca yokmuş...

Bu haber Sude Hanım'ı hem üzdü, hem de şüphelendirdi. Sude Hanım dünün çocuğu değildi ki her söze kanaydı... Hemen bir araca binip doğru kliniğin yolunu tuttular. Gittiklerinde doktorlar tarafından karşılandılar ve bekleme salonuna alınıp teker teker gitmeleri telkin edildi...

Önce Sude Hanım vardı:

Okan Bey kalp cihazında etrafı gözetliyordu. Kızını görünce sordu:

Nerdesin şimdiye kadar? Annen nerede?

İşte bu iki soru Sude için çok şiddetli deprem etkisi yapmıştı... Öyle bir sarsıldı, öyle bir sarsıldı ki bir an dünya tepesinde döndü... Daha sonra toparlandı, metin cevap verdi:

Babacığım, dış ülkelere gitmiştim. Ancak gelebilirdim... Annemi de getiririm sana... Seni iyi gördüm ya, o hepsinden önemli... Ver elini öpeyim.

Sude, babasını öptü, okşadı, dikkatli gözle de süzdü... Bu yatış başka yatışlara pek benzemiyordu... Derin hıçkırıklarla ağlaması nüksetmek üzereydi ki koluna

iki el girdi ve onu dışarı aldı... Hepsi bu kadar. Çok geçmeden de hak vaki oldu...

.....

.....

Okan Bey aile kabristanlığına- şanına yakışır bir şekilde- defnedilmiş, taziye faslı bitmiş, acılar, kabuk bağlayan yaraların haline dönmeye başlamıştı... Yakın dostları, onları üzmeden, acılarını paylaşıyor, sıkıntılar gün geçtikçe hafifliyordu...

Nihayet bütün elem ve acı, Himalaya Dağlarının karı gibi eriyip zirvelere çekildi ama derin oyuklar açtı... Karların yerinde nevrüz çiçekleri boy gösterdi, yasemenler, sümbüller açtı; orkideler zarafet ışıdı, dağ kekikleri ıtır sundu... Hayat akışını sürdürdü... Tıpkı Okan Bey ve Özlem Hanım'ın bıraktıkları dünya gibi...

Savaş Bey ve oğlu İsmail Kazakistan'dan gelen uçaktan indiler ve doğru Sude Hanım'ın yanına gittiler. Sude Hanım bu iki geleni heyecanla karşıladı ve hal-hatır faslından sonra, ilk sorusu "Düğün işi ne oldu?" idi...

Savaş Bey, düğün işinin artık umulduğu gibi bir tarihte yani Ağustos'un ikinci Pazar günü yapılmasına karar verildiğini söyledi. Düğün iki ayaklı yapılacaktı, birinci ayağı kız evinde, ikinci ayağı da oğlan evinde olacaktı ki eskiden de aynen yapılırdı... Sude Hanım sevindi ve kalan daracık sürenin hazırlıklara yetip yetmeyeceğini sordu... Biraz sıkışık olsa da- süre çok önemli değildi, zira o, dar gelirlilere mahsus bir telaştı...

Hazırlıklar yapıldı, Kazakistan'a götürülmek üzere ayrı bir davetli topluluğu, Bursa Çelik Palas Bale Salonu'ndaki düğün için ayrı bir davetli topluluğu oluşturuldu ve davetiyeleri verildi. Gelinlik için terzi ve kumaş götürülmesi kararlaştırıldı... Her hazırlık ince noktasına kadar tamamlandı ve bir yolcu uçağı ile iki gün önceden Kazakistan'a varıldı...

Havaalanında uçaktan inan yolcular birkaç otobüsle alınıp Böri Bey'in adeta özerk sayılacak çiftliğine götürüldü...

Burada gelen misafirleri karşılamak için bir dünya kurulmuş, bir hazırlık yapılmış, öyle tören ve eğlenceler tertiplenmiş ki tarifi mümkün değil:

Uzun uzun masalar uç uca eklenmiş, serin ağaç altları nerdeyse bu masaların işgaline uğramış... Ortada geniş meydanlık... Masaların üstleri adeta bir pazar sergisi gibi... Her türlü yiyecek, içecek konmuş... Çeşit çeşit etler kavrulmuş; yöresel hamur işi ekmekleri, çörekleri, keteleri, katmerleri, pişileri başköşede... Bunlara ilaveten sayılamayacak kadar içecekler, kızımları ve başka başka yemekler boy gösteriyor.

İnsanlar en iyi giysilerini giyinmişler, erkekler başlarında kalpak, bere, fes ve benzeri yöresel kıyafetlerini; kadınlar ise çok özel şal örtülerine ilaveten pullu, işlemeli örtü ve peşli, dallı kıyafetlerini giyip Güteryüzler boy gösteriyorlar... Orada düğün için her dert tatile gitmiş, her işe mola verilmiş, her sıkıntı ispirto olmuş ve uçmuştu...

İnsanlar hüner sunmada, şadlık göstermede, eğlencenin ne olduğunu tatmada, toy denen şeyin azizliğini yansıtmada, misafir ağırlamada, gelenek yaşatmada olanca gücünü kullanıyorlar...

Toyda kurulan masalar bir dolup bir boşalıyor, yemekler anında tazeleniyor; burada yok yok... Kafileler yiyor, kafileler geliyor, kafileler gidiyorlar... Saygıda en ufak bir kusur görmek imkânsız... İhmale uğramış bir gelenek, Batı'nın gölgesinde kalmış bir hayat tarzı yok burada... İnsanlar dün ne idiyse, şimdi hala öyle... Avurtlardan damlayan yağlar, doymak bilmeyen karınlar, yemek seçmeyen mideler, kan damlayan suratlar buradalar...

Eğlencelerinde hala eski kopuz ve ozan geleneği ön planda... Ozan, kopuzun teline vurdukça onları adeta büyülüyor, eşliğinde söylediği şiirleriyle de gözerinden yaş akıtıyor... Belli ki MANAS Destanı'ndan söylüyor... Mahalli sanatçıları bir bir boy gösteriyorlar...

Burada toy görüp de gitmemek olmaz. Toya davet ayıptır buralarda... Toya giden herkes en yakın ilgiyi görür; krallar gibi ağırlanır...

Oynamak başlı başına bir tutku buralarda: Her türlü oyun, özellikle yerli oyunlar oynanır ve oyun bilmeyen

yoktur. Burada düğünler ne salonlara sığar, ne de bir salonun merhametine terk edilir... Engin bozkırların yeşil düzlükleri bu iş içindir burada... Yeter ki yaz olsun, kışın ağır şartları beli bükmesin...

Sude ve Savaş Beyler gitti gideli, kendilerinden geçmiş durumdalar... Daha düğün başlamadan bu kadar düğün yaşmaya başladılar, esas düğün günü ne yapacaklarını çok merak ediyorlardı... Ara sıra kendilerine geliyorlar, yakınlarıyla, kendilerini ilgilendiren hazırlıkların durumunu sorup bilgi alıyorlar, o kadar... Gerisi kontrolden çıkmış bir panayır seyrinde...

Acıkan yiyor, boşalan kap doluyor, giden ağrılanıyor, ayrılan tazimle veda ediyor... Sevgi de, saygı da, ikram da burada dorukta... Bizim Batılılaşmayla birlikte geldiğimiz nokta, onların çok gerilerine düşmüş... Ya da çok uzaklarında kalmış... Biz bir daha ne onlar oluruz, ne de o eski mazimizden anlık sunabiliriz... Zira biri gidince, öbürü de ona bağlı olarak yiter, gider...

Okan Bey'in Dilhun Hanım'ı torunuyla evlendirmesi işte bu kaybı telafiye hizmet teşkil ediyordu... Zor bir karar, ama bilen için...

Nihayet düğün günü geldi çattı... Esas vur patlasın şimdi! Oluşturulmuş halkanın içinde eski Kam geleneğinin bilge kişisi muammalı cazgırlıklarına başlamış, törene iştirak edenler nefeslerini kesmişler onu izliyorlar... Uzun uzun bir tirad sunuldu... Ardından kopuz çalınıp söylendi, gelin ve damat bir büyük taht üstüne konup davetlilerin önünden adeta protokol yaparcasına geçitte bulundular... Alkışlar, şadlıklar, kahkahalar göğe çıkıyor. Turlama

bittikten sonra çifti başköşeye aldılar ve HALAT (= takı/ hediye) faslı başladı:

Bir cazgır eşliğinde her takı anons edilerek takılmaya başlandı... En yakınlarının -gelin ve damadı tartan- altın, yakut, zümrüt takıları göz kamaştırıyordu... Dilhun Hanım takı takıldıkça ziynete gömüldü ve adeta görünmez oldu... Damat da ihmal edilmiyor, ona daha mütevazı hediyeler sunuluyordu... Çok uzun bir takı töreni nihayet bitmiş, artık takılar bir kutuda destelenmeye başlamıştı...

Bir küçük dinlenme ve silkinme faslından sonra gelin ve damat oyun için meydana alındılar, ardından dünürler oyun faslına girdiler, bunları zincirleme olarak yakınları ve çevresi izledi... Meydan dolup taşı, bütün hünerler sergilendi, en kıvrak oyunlar oynandı, şadlığın böylesine diyecek kalmamıştı...

Oyun faslına ara verildi, az bir dinlenmeden sonra içecekler sunuldu, ozanlar dinlendi ve yemek faslı başladı:

Önceden oluşturulmuş uzun uzun masalar her türlü yiyeceklerle donatılmış halde davetlilerin akınına uğradı... Savaştan geri kalan eşyayı yağma eder gibi yenilen yemekler, bir anda ortadan kalkıyor, teşrifatçıların mahareti sayesinde çok geçmeden tazeleniyordu... Karınlar doydu, mideler tıksırıncaya kadar şişti, yemek faslı bitmek biliyordu... Burada, bu halin yoğunluğu kadar düğün de düğünden sayılırdı...

Sude ve Savaş çiftinin, yemiş olmak için el sürütürken yaptıkları göstermelik hareketleri, kendilerini mahcup etmekten başka bir işe yaramıyordu... Ancak

yapacakları bir şey de yoktu, zira mideleri o yağlı etleri de, o ağır yemekleri de götüremezdi, çünkü alışık değillerdi...

Nihayet yemek faslını bitirdiler, tekrar içecekler sunuldu ve dua için DEDE KORKUT görevi gören PİR, uzun bir dua okudu, ardından ozan faslı devam etti... Neden sonra pehlivanlar güreşti, at yarışları, atlı oyunlar oldu, her şey tekrar tekrar yapıldı ki, bitmek bilmiyordu...

En sonunda düğünün bir ayağı bitirilme noktasına geldi, çünkü uçağın hareket günü ve saati yaklaşmıştı.

Çıkış hazırlığı oldu, manga manga şadlık atışının ardından gelinin koluna girildi:

Artık bahşiş faslına sıra gelmişti... Yüklü bahşişler koparıldı, hediye olarak silahlar verildi, gelinin yolunu kapatan herkese bahşiş saçıldı, paralar adeta yollarda uçtu ve Dilhun Hanım nihayet evinden çıkmıştı... Para saçma işi yolu boyunca devam etti, Sude Hanım en çok da bundan zevk almıştı... Nihayet uçağa vardılar. Kendilerini izleyen hısımlarıyla havaalanında son kez karşılaştılar...

Uzun ve yorucu düğün bitmiş, vedalaşma faslı başlamıştı. Arta kalan kısa süre de vedalaşmanın yoğun kuralları tatbik edilerek geçirildi ve uçağa binildi...

Yaşanmış olan şey, düğün değil; sanki Cengiz Han ordusuyla zevk ü safa yapmıştı... Böyle bir düğün akıllardan nasıl silinirdi... Bu adet ve kültür yoğunluğu insanları birbirine perçinlemez de ne yapardı... Bu konular sosyologların işi...

Sude ve Savaş çifti ve kafilesi nihayet bir rahat nefes alarak uçaklarından indiler ve yarın ki düğünlerinin hazırlıklarına başladılar...

Düğünün Bursa'daki ayağı da oldu. Seçkin davetliler, nezih salonda ağırlandılar, hediyeler sunuldu, yemek ve oyun faslından sonra düğün sona erdi. Dilhun Hanım İsmail'in kolunda salondan çıkarken " Aksakallıların kabristanına ne zaman gideceğiz?" sorusunu sormadan edemedi... Zira merhum Okan Bey ve merhume Özlem Hanım, çok özledikleri bu düğünü görme fırsatı bulamamışlardı...

Bizdeki düğün de işte böyle son bulmuş oldu,
ONLAR ERDİ MURADINA...

AĞUSTOS, 2008 - BURSA

Ömer SEVİŞ